

(सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) र
सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम (३) अनुसार प्रकाशित)

सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय र अन्तरगतका निकायहरूको
संक्षिप्त जानकारीमूलक पुस्तिका

नेपाल सरकार
सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय
सिंहदरवार, काठमाडौं
श्रावण, २०७२

(सूचनाको हक सम्बन्धि ऐन, २०६४ को दफा ५ (३) र सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम (३) अनुसार प्रकाशित)

**सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय र अन्तरगतका निकायहरूको
संक्षिप्त जानकारीमूलक पुस्तिका**

संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय

सिंहदरवार, काठमाडौं

फोन नं. ०१ ४२००३०९

ईमेल : ipd@mofald.gov.np

श्रावण, २०७२

सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूको संक्षिप्त जानकारीमूलक पुस्तिका

प्रकाशक : नेपाल सरकार
सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय
सूचना तथा विद्युतीय शासन शाखा
सिंहदरवार, काठमाडौं
टेलिफोन नं : ४२००३०९
फ्याक्स : ९७७-१-४२००२८४
वेबसाइट : www.mofald.gov.np

प्रकाशन वर्ष : २०७२, श्रावण

हाम्रो भनाई

संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास सम्बन्धी तथ्यांक, अभिलेख एवं विविध सूचनाहरू एकीकृत गरी सार्वजनिक जानकारी गराउने उद्देश्यले तयार गरिएको मन्त्रालयको परिचय पुस्तिका प्रकाशमा ल्याइएको छ। मन्त्रालयले गतविगतदेखिनै आफ्नो अभिलेखमा रहेका र गाउँ, नगर तथा जिल्लागत तहदेखि संकलन गरिएका सूचनाहरू अद्यावधिक गरी सार्वजनिक गर्दै आइरहेकै हो। हालको सन्दर्भमा सुशासन तथा सूचनाको हक लगायतका विशेष ऐन नियमहरूबाट सबै सार्वजनिक निकायहरूले जनसरोकारका सूचनाहरू आम नागरिकहरूको पहुँचमा पुऱ्याउनु पर्ने गरी नेपाल सरकारले गरेको कानुनी व्यवस्था अनुरूप जनसरोकारका सबै सार्वजनिक सूचनाहरू पारदर्शी गराउने गहन जिम्मेवारी मन्त्रालयमा रहेको छ। यसै जिम्मेवारीको निर्वाह गर्ने क्रममा मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रमा रहेका तथ्यांक तथा सूचनाहरू बढी सान्दर्भिक, उपयोगी र व्यवस्थित तवरले सम्बन्धित सबैको जानकारीमा ल्याउने प्रयास यस पुस्तिकामा गरिएको छ।

स्थानीय स्वायत्त शासनको माध्यमबाट जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने यस मन्त्रालयको दीर्घकालीन सोच हो। यसै मान्यता अनुरूप जनताको सहभागितामा विकास, स्वशासन र सशक्तिकरण लगायतका कार्यहरू कुशलतापूर्वक सम्पादन गर्नुपर्ने जिम्मेवारी यस मन्त्रालयलाई सुम्पिएको छ। मन्त्रालयका यिनै विषयवस्तुको बारेमा सार्वजनिक जानकारी रहोस् भन्ने हेतुले यस पुस्तिकामा मन्त्रालयको गठनको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि, दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, नीति, योजनाको साथै मन्त्रालयको बजेट, कार्यक्रम तथा आयोजनागत विवरण र मन्त्रालयबाट प्राप्त हुने सेवा सुविधा सम्बन्धी जानकारीहरू संक्षेपमा उल्लेख गरिएको छ। मन्त्रालयको कार्यसम्पादनका लागि संगठित मन्त्रालयको सांगठनिक संरचनाका साथै मातहतका विभाग, समिति, प्रतिष्ठान, आयोग, संघ/महासंघ र स्थानीय सरकारका निकायहरूको नामावली सहितको विवरण, सम्पादन गरिएको कार्य र ती निकायका पदाधिकारीहरूको सम्पर्क नम्बर समेतका तथ्यांकहरू पुस्तिकामा संकलन गरिएको छ। परिचय पुस्तिकामा मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रसंग सम्बद्ध ऐन, नियम विनियम, आदेश, निर्देश, सञ्चालन कार्यविधि, नीति तथा नेपाल सरकारका सम्बन्धित निर्णय तथा परिपत्रहरूको सन्दर्भ सूची समेत संग्रहित गरिएको छ।

वास्तवमा, स्थानीय विकास मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रले मुलुकको प्रत्येक गाउँ, नगर र जिल्लागत विकास एवं लोकतान्त्रिक गतिविधिहरू समेटेको परिप्रेक्ष्यमा यस्ता सूचनाको पहुँच र उपलब्धताबारे आम सरोकार रहेको देखिन्छ। स्थानीय स्वशासन र विकास प्रतिफल प्राप्त गर्ने सबैको हक अधिकार रहेको र सरकारको सुशासन तथा सूचनाको हक सम्बन्धी कानुनको मर्म पनि सोही हक अधिकारको प्रत्याभूति रहेकोले यस पुस्तिकामा प्रकाशित विषयवस्तुले मन्त्रालय र मातहतका निकायहरूबाट भए गरेका कामकारबाहीबारे सुसूचित हुन सहयोग पुऱ्याउने विश्वास लिइएको छ।

यस पुस्तिकामा रहेका जानकारीहरूले सार्वजनिक निकायको विवरण सार्वजनिक गरी पारदर्शिता र उत्तरदायित्व वहन गर्ने दायित्व पूरा गर्ने पक्ष त छँदैछ, साथै मन्त्रालय र अन्तर्गतका पदाधिकारीहरूलाई सन्दर्भ सूचनाहरू उपलब्ध गराई कार्यसम्पादनमा सहजता ल्याउने उद्देश्य पनि राखिएको छ । साथै उपलब्ध सूचनाहरू स्थानीय निकाय सम्बद्ध आम नागरिक, जनप्रतिनिधि, सेवाग्राहीहरू, विकासका साभेदारहरू र स्थानीय विकास सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान र जानकारी राख्नेका लागि पनि उत्तिकै उपयोगी हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

संघीय मामिला सम्बन्धी नीति योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा यस मन्त्रालयले निकट भविष्यमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुपर्ने देखिन्छ । यसको लागि गाउँ, नगर, वस्ती, टोल, समुदाय र क्षेत्र समेतको मौजूदा स्थितिको अद्यावधिक सूचना प्राप्त गर्नु अति आवश्यक छ । यस सन्दर्भमा हालै भएको नगरपालिकाहरूको पुनर्संरचना सम्बन्धी यस पुस्तिकामा संकलित विवरण सबैको लागि विशेष सान्दर्भिक र उपयोगी हुने देखिएको छ ।

पुस्तिकामा रहेका अभिलेख, तथ्यांक, सूचना र जानकारीहरू स्थानीय निकायदेखि केन्द्रीय तहसम्मका विभिन्न कार्यालय तथा पदाधिकारीहरूको सहयोगमा संकलन गरिएको छ । यसको लागि सम्बद्ध निकायका पदाधिकारीहरू, कर्मचारीहरू र विकास साभेदारहरू सबैमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै संकलित सूचनाहरू अझ बढी व्यवस्थित, परिमार्जित, सान्दर्भिक र उपयोगी बनाउँदै लैजान सबैबाट रचनात्मक सुभावहरू प्राप्त हुने अपेक्षा गरिएको छ । यसैगरी पुस्तिका प्रकाशन एवं व्यवस्थापनको लागि सहयोग पुऱ्याउनु हुने सम्पूर्ण महानुभावहरूमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौं ।

विषयसूची

क्र.सं.	विषय	पेज नं
१.	परिचय	१
२.	दीर्घकालीन सोच	२
३.	ध्येय (Mission)	२
४.	मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र	२
५.	रणनीतिहरू	३
६.	मन्त्रालयको दरबन्दी तथा संगठन स्वरूप	४
७.	मन्त्रालयको संगठनात्मक विवरण	५
	क) संघीय मामिला महाशाखा	६
	क.१. संघीय मामिला शाखा	७
	क.२. स्थानीय निकाय राजस्व परिचालन शाखा	७
	क.३. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण शाखा	८
	ख) सामान्य प्रशासन महाशाखा	९
	ख.१. कर्मचारी प्रशासन तथा आन्तरिक ब्यवस्थापन शाखा	१०
	ख.२. जनशक्ति विकास तथा स्थानीय निकाय कर्मचारी अभिलेख शाखा	११
	ख.३. आर्थिक प्रशासन शाखा	१२
	ग) स्वायत्त शासन ब्यवस्था महाशाखा	१३
	ग.१. ग्रामीण विकास शाखा	१४
	ग.२. विकेन्द्रीकरण शाखा	१४
	ग.३. सामाजिक परिचालन तथा गैसस समन्वय शाखा	१४
	घ) अनुगमन तथा मूल्यांकन महाशाखा	१५
	घ.१. अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा	१६
	घ.२. सुशासन प्रवर्धन शाखा	१६
	घ.३. समिति, आयोग र प्रतिष्ठान समन्वय शाखा	१७
	ङ) योजना तथा वैदेशिक सहयोग समन्वय महाशाखा	१८
	ङ.१. योजना शाखा	१८
	ङ.२. वैदेशिक सहयोग समन्वय शाखा	१९
	ङ.३. सूचना तथा विद्युतीय शासन शाखा	१९

च) नगरपालिका तथा वातावरण व्यवस्थापन महाशाखा	२१
च.१. नगरपालिका व्यवस्था शाखा (क)	२१
च.२. नगरपालिका व्यवस्था शाखा (ख)	२३
च.३. वातावरण व्यवस्थापन शाखा	२४
च.४. अग्नि नियन्त्रण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा	२५
छ) पूर्वाधार विकास महाशाखा	२६
छ.१. मापदण्ड निर्धारण तथा प्रविधि परीक्षण शाखा	२७
छ.२. पूर्वाधार तथा प्रविधि विकास शाखा	२७
छ.३. पूर्वाधार नीति समन्वय शाखा	२८
ज) कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	२९
ट. मन्त्रालय अन्तर्गतका विभागहरू	२९
ट.१ केन्द्रीय पञ्जीकरण विभाग	२९
ट.२ स्थानीय पूर्वाधार तथा कृषि सडक विभाग	३०
९. मन्त्रालयसंग सम्बद्ध आयोग, प्रतिष्ठान समितिहरू	३०
९.१ स्थानीय निकाय वित्तीय आयोग	३०
९.२ दुर्गम क्षेत्र विकास समिति	३१
९.३ बौद्धदर्शन प्रवर्द्धन तथा गुम्वा व्यवस्था विकास समिति	३२
९.४ स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	३३
९.५ आदिवासी/जनजाति उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान	३३
९.६ राष्ट्रिय दलित आयोग	३४
९.७ राष्ट्रिय मुस्लिम आयोग	३५
९.८ उपेक्षित/उत्पीडित तथा दलित वर्ग उत्थान विकास समिति	३७
९.९ वादी समुदाय उत्थान विकास समिति	३८
९.१० पिछडिएको समुदाय उत्थान विकास समिति	३९
९.११ कर्णाली विकास इकाई	४०
१०. स्थानीय निकायका संघ/महासंघहरू	४०
१०.१ जिल्ला विकास समिति महासंघ	४०
१०.२ नेपाल नगरपालिका संघ	४१
१०.३ गाउँ विकास समिति महासंघ	४१
११. मन्त्रालय सम्बद्ध नीति तथा कानूनहरू	४१
१२. मन्त्रालयका दातृ निकायहरू	४४

१३. स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम	४५
१४. नेपालका नगरपालिकाहरूको विवरण	४९
१५. जिविसको फोन नम्बर, फ्याक्स नम्बर	५५
१६. नगरपालिका तथा कार्यकारी अधिकृतहरूको फोन नं.	५८
१७. नयाँ नगरपालिकाको गठन, स्तरोन्नति र पुराना नगरपालिकाहरूको क्षेत्र विस्तार गरिदा गाभिएका गा.वि.स.हरूको विवरण	६०
१८. नेपालका गाविस तथा नगरपालिकाहरूको जिल्लागत नामावली	७१
१९. नेपालको गाविस, नपा, इलाका र निर्वाचन क्षेत्रको संख्यात्मक विवरण	१०३
२०. जिल्लागत इलाका विवरण	१०४

अनुसूची

१. मन्त्रालयको संगठन स्वरूप	१६०
२. स्थानीय निकायहरूको वस्तुस्थिति भल्काउने नेपालको नक्सा	१६१
३. सम्पर्क	१६२

१. परिचय:

विश्वका विभिन्न मुलुकहरूको योजनाबद्ध विकास शैलीले सुनिश्चित गरेको परिणामलाई मध्यनजर गरी नेपालमा २०औं शताब्दीको मध्य-समयदेखि केन्द्रीकृत राष्ट्रिय विकास रणनीति अवलम्बन गर्न थालियो। विकास क्रियाकलापको शुरुवातका साथै सहजीकरणका लागि विभिन्न संस्थागत संयन्त्रको सिर्जना गर्ने क्रममा वि.सं २०२८ सालमा तत्कालीन गृह एवं पञ्चायत मन्त्रालय अन्तर्गत स्थानीय विकास विभाग स्थापना भयो। मुलुकको राजनैतिक, आर्थिक वातावरणमा आएको समयानुकूल परिवर्तनसँगै स्थानीय विकाससँग सम्बन्धित सरकारी संयन्त्रहरूको नाम तथा संरचनात्मक स्वरूपमा परिवर्तन गर्ने कार्य हुन थाल्यो। फलस्वरूप वि.सं २०३७ सालमा स्थानीय

विकास मन्त्रालयको स्थापना गरी नेपालको समग्र स्थानीय शासन, विकास र सेवा प्रवाहका लागि केन्द्रबाट नेतृत्वदायी महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह हुँदै आयो। यसैक्रममा वि.सं. २०६२/०६३ सालमा भएको राजनीतिक परिवर्तनसँगै मन्त्रालयमा संघीय मामिलाको कार्यक्षेत्र समावेश गरिंदा यस मन्त्रालयको विगतको संरचनामा संघीय मामिला सम्बन्धी कार्यको जिम्मेवारी समेत पर्न आयो। मन्त्रालयको नीति र कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपले सम्पादन गर्न ७५ जिल्ला विकास समिति, १९१ नगरपालिका, ३२७६ गाउँ विकास समिति, ७५ वटा जिल्ला प्राविधिक कार्यालय, केन्द्रिय पञ्जिकरण विभाग, स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा कृषि सडक विभाग गरी २ वटा विभागका अतिरिक्त ३ वटा आयोग, ५ वटा समिति र २ वटा प्रतिष्ठान क्रियाशील रहेका छन्।

मन्त्रालयको कार्यसञ्चालनका लागि नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ अनुरूप राज्यको निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिहरू, स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५, स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६ तथा समयसमयमा जारी भएका स्थानीय निकाय सम्बन्धी विभिन्न क्षेत्रगत कार्यविधि तथा निर्देशिकाले मार्ग निर्देशन गर्दै आएको छ। सो अनुरूपका क्रियाकलापहरूको समन्वय, सहयोग, सहजीकरण र अनुगमन तथा मूल्यांकन गरी विकेन्द्रित शासन व्यवस्थाको सिद्धान्त र मर्म बमोजिम कार्यान्वयन गर्न गराउन मन्त्रालय निरन्तर क्रियाशील रहेको छ। स्थानीय विकास तथा सेवा प्रवाहको लागि नेतृत्वदायी भूमिकामा रहेको यस मन्त्रालयले विकासका विभिन्न साभेदारहरूको सहयोगमा सञ्चालित परियोजना/कार्यक्रमको समन्वय, सहयोग, सहजीकरण र सहकार्यको क्षेत्रमा प्रभावकारी भूमिका समेत निर्वाह गर्दै आएको छ। जबसम्म स्थानीय विकासका कदमलाई स्थानीयकरण गर्दै तीव्रतर बनाइदैन, तबसम्म समग्र राष्ट्रिय विकासमा प्रभावकारी नतिजा प्राप्त हुन नसक्ने तथ्यलाई

स्थानीय निकायको विवरण

जिविस :	७५
गाविस :	३२७६
गा.वि.स. वडा :	२९४८४
नगरपालिका जम्मा :	१९१
नगरपालिका वडा :	२७३०
महानगरपालिका :	१
उपमहानगरपालिका :	११
नगरपालिका :	१७९

मध्यनजर गर्दै यस मन्त्रालयले सहभागितात्मक विकास शैली अवलम्बन गर्दै आएको छ । यसै सन्दर्भमा मन्त्रालयबाट समता र सामाजिक न्यायमा आधारित सन्तुलित, दिगो एवं फराकिलो विकास सुनिश्चित गर्न स्थानीय तहमा सामाजिक समावेशीकरण, सामाजिक परिचालन, आदिवासी, जनजाति, दलित, सीमान्तिकृत उत्पीडित वर्ग एवम् समुदायको क्षमता विकास र सशक्तिकरणका लागि विविध प्रयासहरू भैरहेका छन् ।

२. दीर्घकालीन सोच (Vision):

लोकतान्त्रिक मूल्य मान्यतामा आधारित स्थानीय स्वायत्त शासनको माध्यमद्वारा जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने ।

३. ध्येय (Mission):

- स्थानीय सुशासनको संस्थागत विकास गर्ने,
- स्थानीय सेवा प्रवाहमा सुधार गर्ने र
- दिगो र गुणस्तरीय आर्थिक सामाजिक तथा स्थानीय पूर्वाधार विकास गर्ने ।

४. मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र:

नेपाल सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०६९ को अनुसूची २ अनुसार संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र देहाय बमोजिम रहेको छ:

- स्थानीय स्वायत्त शासन, स्थानीय विकास, दुर्गम क्षेत्र विकास, ग्रामीण विकास तथा सामुदायिक विकास, स्थानीयस्तरको सडक, सिंचाइ, खानेपानी, ढल निकास तथा सरसफाइ सम्बन्धी नीति, योजना, कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन,
- विकेन्द्रीकरण र निक्षेपणसम्बन्धी नीति निर्माण, कार्यान्वयन तथा अनुगमन,
- संघीय शासन प्रणाली र राज्य पुनर्संरचना,
- समावेशी लोकतन्त्र,
- स्थानीय स्वायत्त शासन तथा स्थानीय सुशासन,
- अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण तथा स्थानीय निकायहरूको वित्तीय व्यवस्थापनसम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था एवम् अनुगमन र मूल्याङ्कन,
- विकास क्षेत्र, अञ्चल, जिल्ला, गाउँ विकास समिति र नगरपालिकाको सीमाङ्कन,
- स्थानीय विकास कार्यक्रमहरू बीच समन्वय,
- स्थानीय निकायहरू बीच समन्वय र सम्पर्क,
- स्थानीय जनशक्ति र जनसहयोग परिचालन,

- स्थानीय विकाससम्बन्ध अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन तथा सम्पर्क,
- स्थानीयस्तरका हाट, बजार, मेला,
- जन्म, मृत्यु तथा अन्य व्यक्तिगत घटना दर्ताको प्रशासन,
- एकीकृत ग्रामीण विकास,
- स्थानीय प्रविधिको पहिचान तथा प्रवर्धन, स्थानीय तहका सडक (कृषि सडकसमेत),
- गोरेटो र घोडेटो बाटो र भोलुङ्गे पुल तथा स्थानीय पुल,
- जनजाति, आदिवासी, दलित, वादी तथा मुस्लिम विकास,
- स्थानीय विकास,
- ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिलालगायतको सामाजिक सुरक्षा भत्ता,
- ग्रामीण विकास तथा स्थानीय विकाससम्बन्धी क्षेत्रीय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संस्था र
- नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल इन्जिनियरिङ्ग समूहको जनरल उपसमूहको सञ्चालन ।

५. रणनीतिहरू:

- संघीय संरचना, समावेशी लोकतन्त्र र निक्षेपणको अवधारणा अनुरूप स्थानीय सरकारको केन्द्र तथा प्रादेशिक सरकारसंगको अन्तरसम्बन्ध एवं राजनीतिक, प्रशासनिक, न्यायिक तथा वित्तीय अधिकार र उत्तरदायित्व सुनिश्चित गर्ने ।
- स्थानीय निकायको संगठनात्मक सुदृढीकरण, क्षमता अभिवृद्धि एवं मानव संसाधन विकास गरी जनताका माग र आवश्यकतालाई न्यायोचित प्राथमिकताका आधारमा सम्बोधन गर्न सक्षम स्थानीय सरकारको विकास गर्ने ।
- वित्तीय स्वायत्तता र विनियोजन दक्षता अभिवृद्धिका लागि स्थानीय सरकारको वित्तीय श्रोतलाई विकेन्द्रीकरणको क्षेत्रगत अवधारणा (Decentralization SWAP) अनुरूप व्यवस्थित गर्दै खर्चको विनियोजन र व्यवस्थापन कार्यमा वित्तीय अनुशासन, पारदर्शिता र प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्ने ।
- लैङ्गिक, समतामुखी र समावेशी विकासको अवधारणा अवलम्बन गर्दै उपेक्षित र उत्पीडित वर्ग, क्षेत्र र समुदायको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक अधिकार र अवसर तथा सामाजिक सुरक्षामा न्यायोचित पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।
- भौगोलिक, सामाजिक एवं आर्थिकरूपमा पछाडि परेका विपन्न वर्ग, क्षेत्र, जात-जाति, लिंग र समुदायलाई समावेशीकरण र सामाजिक परिचालनका माध्यमबाट सशक्तिकरण गरी उपलब्ध स्रोत, साधन र निर्णय प्रक्रियामा उनीहरूको पहुँच अभिवृद्धि गर्ने ।
- स्थानीय सुशासन र सेवा प्रवाहमा स्थानीय समुदाय, नागरिक समाज, गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्रलाई जिम्मेवार बनाउने ।

६. मन्त्रालयको दरवन्दी तथा संगठन स्वरूप:

मन्त्रालयको संगठन स्वरूप अनुसूची १ मा दिइएको छ। सो अनुसार मन्त्रालयको दरवन्दी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ:

क्र.सं.	पद	श्रेणी	सेवा	समूह	उपसमूह	दरवन्दी
१.	सचिव	विशिष्ट				१
२.	सहसचिव	रा.प.प्रथम	प्रशासन			७
३.	सहसचिव (प्रा.)	रा.प.प्रथम	ईन्जिनियरिङ्ग	सिभिल	जनरल	१
४.	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	सामान्य प्रशासन		२२
५.	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	लेखा		१
६.	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	न्याय	कानून		१
७.	सि.डि.ई.	रा.प.द्वितीय	ईन्जिनियरिङ्ग	सिभिल	जनरल	३
८.	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	सामान्य प्रशासन		३७
९.	लेखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	लेखा		४
१०.	ईन्जिनियर	रा.प.तृतीय	ईन्जिनियरिङ्ग	सिभिल	जनरल	६
११.	डेमोग्राफर	रा.प.तृतीय	आ.यो. तथा तथ्यांक	तथ्यांक		१
१२.	कानून अधिकृत	रा.प.तृतीय	न्याय	कानून		१
१३.	कम्प्युटर अधिकृत	रा.प.तृतीय	विविध			१
१४.	नायव सुब्बा	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	सामान्य प्रशासन		४४
१५.	लेखापाल	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	लेखा		८
१६.	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्रथम	विविध			८
१७.	प्रशिक्षक	रा.प.अनं.प्रथम	विविध			१
१८.	टेलिफोन अपरेटर	रा.प.अनं.प्रथम	विविध			१
१९.	खरिदार	रा.प.अनं.द्वितीय	प्रशासन	सामान्य प्रशासन		७
२०.	सहलेखापाल	रा.प.अनं. द्वितीय	प्रशासन	लेखा		३
२१.	टेलिफोन अपरेटर	रा.प.अनं. द्वितीय	विविध			१
२२.	टाइपिष्ट	वेग अनुसार	प्रशासन	सामान्य प्रशासन		७
२३.	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहीन	ईन्जिनियरिङ्ग	मेकानिकल	ज.मे.इ.	१०
२४.	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन				३०
	जम्मा					२०६

७. संगठनात्मक विवरण:

संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र भित्र समाहित गरिएको विभिन्न क्रियाकलापहरू संचालन गर्न मन्त्रालयमा देहाय बमोजिमका शाखा / महाशाखाहरूको व्यवस्था गरिएको छ। सो अनुसार मन्त्रालयका महाशाखा तथा शाखाहरूबाट सम्पादन गर्नुपर्ने गरी निर्दिष्ट गरिएको कार्यविवरण देहाय अनुसार रहेको छ:

क) संघीय मामिला महाशाखा

- क.१. संघीय मामिला शाखा
- क.२. स्थानीय निकाय राजस्व परिचालन शाखा
- क.३. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण शाखा

ख) सामान्य प्रशासन महाशाखा

- ख.१. कर्मचारी प्रशासन तथा आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा
- ख.२. जनशक्ति विकास तथा स्थानीय निकाय कर्मचारी अभिलेख शाखा
- ख.३. आर्थिक प्रशासन शाखा

ग) स्वायत्त शासन व्यवस्था महाशाखा

- ग.१. ग्रामीण विकास शाखा
- ग.२. विकेन्द्रीकरण शाखा
- ग.३. सामाजिक परिचालन तथा गैसस समन्वय शाखा

घ) अनुगमन तथा मूल्यांकन महाशाखा

- घ.१. अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा
- घ.२. सुशासन प्रवर्धन शाखा
- घ.३. समिति, आयोग र प्रतिष्ठान समन्वय शाखा

ङ) योजना तथा वैदेशिक सहयोग समन्वय महाशाखा

- ङ.१. योजना शाखा
- ङ.२. वैदेशिक सहयोग समन्वय शाखा
- ङ.३. सूचना तथा विद्युतीय शासन शाखा

च) नगरपालिका तथा वातावरण व्यवस्थापन महाशाखा:

- च.१. नगरपालिका व्यवस्था शाखा (क)

- च.२. नगरपालिका ब्यवस्था शाखा (ख)
- च.३. वातावरण ब्यवस्थापन शाखा
- च.४. अग्नि नियन्त्रण तथा विपद् ब्यवस्थापन शाखा

छ) पूर्वाधार विकास महाशाखा:

- छ.१. मापदण्ड निर्धारण तथा प्रविधि परीक्षण शाखा
- छ.२. पूर्वाधार तथा प्रविधि विकास शाखा
- छ.३. पूर्वाधार नीति समन्वय शाखा

ज) कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा:

क. संघीय मामिला महाशाखा:

यस महाशाखा अन्तर्गत तीनवटा शाखाहरू रहेका छन्। महाशाखाको कार्य विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ:

१. संघीयता तथा राज्य पुनर्संरचना सम्बन्धी नीति, योजना र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य,
२. संघीय मामिला तथा राज्यको पुनर्संरचना सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान र ढाँचा निर्माण,
३. संघीयतासम्बन्धी स्थानीय, राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय प्रयास र त्यस्ता संघ संस्थाहरूसंगको सम्बन्ध, सञ्जाल, सम्पर्क र समन्वयसम्बन्धी कार्य,
४. स्थानीय निकाय र प्रदेशको वित्तीय श्रोत (कर, राजश्व परिचालन र बाँडफाँड) सम्बन्धी कार्य,
५. स्थानीय निकाय/सरकारको पुनर्संरचनासम्बन्धी कार्य,
६. प्रदेशमा रहने केन्द्रीय निकायहरूको मापदण्ड निर्धारण र समन्वय,
७. सरकारका विभिन्न तहहरूका कार्यहरूको बाँडफाँड, समन्वय र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
८. प्रादेशिक तथा स्थानीय निजामती सेवा आयोग (Local Civil Service Commission) सम्बन्धी कार्य,
९. संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, अरु विषयगत मन्त्रालय र स्थानीय निकायहरूको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिकीकरण (Gender Equality and Social Inclusion), उत्तरदायी नीति निर्माणसम्बन्धी कार्य,
१०. महाशाखा अन्तर्गतका पुराना कागज धुल्याउनेसम्बन्धी कार्य,
११. महाशाखा अन्तर्गतका कार्यहरूको निर्णयसार बनाउने र संग्रह गर्ने सम्बन्धी कार्य र
१२. संघीयतासम्बन्धी अन्य विषयहरू।

संघीय मामिला महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरूको कार्य विवरण देहाय बमोजिम रहेको छः

क.१. संघीय मामिला शाखा

१. संघीयता तथा राज्य पुनर्संरचना सम्बन्धी नीति, योजना र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य,
२. संघीयता सम्बन्धी स्थानीय, राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध तथा त्यस्ता संस्थासंगको सम्बन्ध, संजाल, सम्पर्क सम्बन्धी कार्य,
३. संघीयता सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान सम्बन्धी कार्य,
४. राज्यको पुनर्संरचना सम्बन्धी कार्यहरू,
५. प्रदेशमा रहने केन्द्रीय निकायहरूको मापदण्ड निर्धारण र समन्वय,
६. सरकारका विभिन्न तहहरूका कार्यहरूको बाँडफाँड, समन्वय र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
७. प्रादेशिक तथा स्थानीय निजामती सेवा आयोग (Local Civil Service Commission) सम्बन्धी कार्य,
८. महाशाखा अन्तर्गतका पुराना कागज धुल्याउने सम्बन्धी कार्य,
९. संघीयता तथा राज्य पुनर्संरचना सम्बन्धी कार्ययोजना तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य र
१०. स्थानीय निकाय र विषयगत मन्त्रालयहरूसँगको सम्पर्क, सहयोग तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य ।

क.२. स्थानीय निकाय राजस्व परिचालन शाखा

१. करका नयाँ क्षेत्रहरू पहिचान गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने कार्य,
२. स्थानीय निकायका राजस्व परिचालन क्षमतामा रहेको कमीकमजोरी पहिचान गरी आवश्यक सुधारसम्बन्धी कार्य,
३. केन्द्र र स्थानीय निकायबीच हुने राजस्व बाँडफाँड सम्बन्धी कार्य,
४. राजस्व परिचालन सम्बन्धी नीतिगत, अध्ययन अनुसन्धान तथा विश्लेषण कार्य,
५. राजस्व परिचालनमा उत्कृष्ट देखिएका स्थानीय निकायहरूबाट भएका कार्यहरूको अन्य स्थानीय निकायसँग अनुभव आदानप्रदान एवम् लागू गर्ने कार्य,
६. स्थानीय निकायका राजस्व परिचालनमा भएका विवाद समाधानका लागि समन्वय र पहल गर्ने कार्य,
७. Municipal Administration and Revenue Software लगायत कर सम्बन्धी Software निर्माणमा सहयोग र गुणस्तर नियन्त्रण,
८. स्थानीय करको अनुगमन, मूल्यांकन र प्रतिवेदन सम्बन्धी कार्य,
९. नगरपालिकहरूमा एकीकृत सम्पत्ति कर कार्यान्वयनमा सहयोग,

१०. स्थानीय निकायको प्राकृतिक श्रोतसाधनसंग सम्बन्धित कर व्यवस्थापनमा सहयोग र समन्वय र

११. महाशाखा अन्तर्गत कार्यहरूको निर्णयसार बनाउने ।

क.३. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण शाखा

१. संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, अरु विषयगत मन्त्रालय र स्थानीय निकायहरूको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण उत्तरदायी नीति निर्माण गर्न सहयोग गर्ने,
२. संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, सबै मन्त्रालय विभागहरूसँग समन्वय गरी कार्यक्रम, बजेट (अनुगमन मूल्यांकन, योजना तर्जुमा, प्रकाशनहरू) लाई लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण उत्तरदायी बनाउने,
३. संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय,संग सम्बन्धित लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन, कार्यान्वयन सहयोग र समन्वय गर्ने,
४. केन्द्र तथा जिल्लास्तरीय समिति (लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण, आदिवासी जनजाति र दलित उत्थान) हरूको संस्थागत विकास तथा GE and SI मा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने,
५. सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्था र नागरिक समाजमा GE and SI लाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न सहयोग पुऱ्याउने,
६. संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय र स्थानीय निकायहरूलाई GE and SI उत्तरदायी निर्देशिकाहरू, तालिम निर्देशिकाहरू विकास गर्न सहयोग पुऱ्याउने,
७. सिकाइहरूको कार्यपत्र तयार गरी भइरहेको संरचनामा GE and SI समायोजित गर्न वकालत गर्न सहयोग पुऱ्याउने,
८. GE and SI मूलप्रवाहीकरणको लागि प्रकृया, निर्देशिका, System Mechanism, नीति र सूचकहरूलाई संस्थागत गर्न सहयोग गर्ने,
९. संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय र मातहतका विकास कार्यक्रम तथा स्थानीय निकायहरूको जेण्डर र सामाजिक समावेशीकरणहरूको लेखाजोखा र लेखापरीक्षण गर्ने गराउने,
१०. GESI लाई केन्द्रदेखि स्थानीय स्तरसम्म संस्थागत विकास गर्न सहयोग पुऱ्याउने,
११. GESI सँग सम्बन्धित सरकारले अन्तर्राष्ट्रियरूपमा गरेका प्रतिबद्धताहरू लागु गराउन प्रोत्साहन र सहयोग पुऱ्याउने,
१२. GESI सम्बन्धी जिल्लामा मानव संसाधन विकास, संस्थागत विकास र योजना प्रक्रियामा सहयोग पुऱ्याउने,
१३. विषयगत निकायहरूसँग GE and SI लाई मूलप्रवाहीकरण गर्ने क्षमता अभिवृद्धिको लागि

सहकार्यको क्षेत्रहरू पत्ता लगाउने र उनीहरूको कार्यक्रमलाई लैङ्गिक समतामुखी तथा समावेशी बनाउन सहजीकरण गर्ने,

१४. स्थानीय निकायहरूको GE and SI संग सम्बन्धित क्रियाकलापहरूको अनुगमन मूल्यांकन गर्ने र नीति निर्माणमा पृष्ठपोषण गर्ने,

१५. लैङ्गिक समता र सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी विभिन्न आयोग, प्रतिष्ठान, समिति र निकायहरूको सम्पर्क शाखाको रूपमा काम गर्ने,

१६. लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको सम्पर्क शाखाको रूपमा काम गर्ने र

१७. विभिन्न दातृ निकाय, गैसस तथा नागरिक समाजका लैङ्गिक समता तथा सामाजिक समावेशीकरणको सम्पर्क पदाधिकारीहरूको सन्जाल स्थापना गरी यससंग सम्बन्धित कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने ।

ख. सामान्य प्रशासन महाशाखा:

यस महाशाखा अन्तर्गत तीनवटा शाखाहरू रहेका छन्। महाशाखाको कार्य विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ:

१. मन्त्रालय र अन्तर्गत कार्यालयहरूको संगठनात्मक स्वरूप (दरवन्दी श्रृजना खारेज) सम्बन्धी कार्य,
२. कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी कार्य,
३. जनशक्ति विकास सम्बन्धी कार्य,
४. मन्त्रालय र अन्तर्गत कार्यालयहरूको व्यवस्थापन निरीक्षणसम्बन्धी कार्य,
५. मन्त्रालयको वार्षिक बजेट तर्जुमा (साधारण) एवं बजेट प्रशासनसम्बन्धी,
६. लेखापरीक्षण एवं बेरुजु फछ्यौट सम्बन्धी कार्य,
७. मन्त्रालयको आन्तरिक सुरक्षा एवं आन्तरिक व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
८. वस्तुगत सहायताको परिचालन, व्यवस्थापन एवं अनुगमनसम्बन्धी कार्य,
९. मन्त्रालय र अन्तर्गतका सामग्रीहरूको खरिद, भण्डारण र व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य,
१०. कर्मचारी बैठकसम्बन्धी कार्यहरू,
११. अन्तरमहाशाखा/ विभाग र शाखा बीच समन्वय प्रणाली स्थापनासम्बन्धी कार्यहरू,
१२. महाशाखा अन्तर्गतका कार्यहरूको निर्णयसार बनाउने, संग्रह गर्ने सम्बन्धी कार्य,
१३. महाशाखा अन्तर्गतका पुराना कागजपत्र धुल्याउने सम्बन्धी कार्य,
१४. मन्त्रालय र मातहतका सबै निकायहरूको आर्थिक, प्रशासनिक तथा भौतिक स्थितिको व्यवस्थापकीय पक्षहरूको निरीक्षण र कार्यवाही सम्बन्धी कार्य र
१५. स्थानीय निकायका कर्मचारीहरूको अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य ।

सामान्य प्रशासन महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरूको कार्य विवरण देहाय बमोजिम रहेको छः

ख.१. कर्मचारी प्रशासन तथा आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा

१. मन्त्रालय र अन्तर्गत कार्यालयहरूमा कर्मचारीहरूको नियुक्ति, पदस्थापना, सरुवा, बढुवा र अनिवार्य अवकाश सम्बन्धी,
२. मन्त्रालय र अन्तर्गतका कर्मचारीहरूलाई दिइने पुरस्कार एवं विभागीय सजाय सम्बन्धी,
३. कर्मचारीको सुविधा सम्बन्धी (निवृत्तिभरण, उपदान, औषधिउपचार, संचयकोष आदि),
४. मन्त्रालय र अन्तर्गतका कर्मचारीहरूको कार्यविवरण, त्रैमासिक एवं वार्षिक कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन सम्बन्धी,
५. मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायको संगठनात्मक स्वरूप सम्बन्धी,
६. मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायको लागि आवश्यक जनशक्ति व्यवस्था सम्बन्धी,
७. कर्मचारीहरूको विवरण तथा अभिलेख अद्यावधिक गर्ने सम्बन्धी,
८. मातहतका कार्यालयहरूको व्यवस्थापकीय निरीक्षण एवं निर्देशन दिने सम्बन्धी,
९. प्रशासनिक तथा आर्थिक अनियमितता छानविन एवं दण्ड र पुरस्कार सम्बन्धी कार्य,
१०. अधिकार प्रत्यायोजन सम्बन्धी कार्यहरू,
११. सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र तत्सम्बन्धी नियमावली अनुसार सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी कार्य,
१२. सार्वजनिक खरिद इकाईको रूपमा कार्य गर्ने,
१३. बोलपत्र मूल्यांकन समितिको सचिवालयको रूपमा कार्य गर्ने,
१४. जिन्सी निरीक्षण र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरू,
१५. मन्त्रालयको भौतिक सम्पत्तिको सुरक्षा एवं मर्मतसंभार, लिलाम, मिन्हा र सरसफाइ कायम राख्ने सम्बन्धी कार्य,
१६. मन्त्रालयका विद्युतीय उपकरणहरू तथा गाडीहरूको सुरक्षा, मर्मत एवं व्यवस्थापन सम्बन्धी,
१७. मेशीन, उपकरण सार्वजनिक खरिद गर्दा अपनाउनु पर्ने मापदण्ड र नम्स निर्धारण सम्बन्धी,
१८. जग्गा तथा अन्य अचल सम्पत्तिको सुरक्षा सम्बन्धी कार्यहरू,
१९. मन्त्रालयका सम्पूर्ण सम्पत्तिको सुरक्षा तथा प्रवर्द्धन कार्य,
२०. सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी सम्पर्क शाखाको रूपमा कार्य गर्ने,
२१. मन्त्रालयको भण्डार संचालन कार्य,
२२. मन्त्रालयको मूलदती चलानी, जनसम्पर्क तथा रिसेप्सनसम्बन्धी कार्य,
२३. अन्य शाखामा नतोकिएका भैपरी आउने कार्यहरू,

२४. मन्त्रालयमा मासिक बैठक आयोजना गर्ने,
२५. मन्त्रालयमा आउने विदेशी अतिथिहरूलाई शिष्टाचार कायम गर्ने,
२६. सार्वजनिक खरिद कार्यको अनुगमन र मूल्यांकन गर्ने,
२७. रिक्त पदको पदपूर्तिको लागि माग आकृति पठाउने कार्य,
२८. संकलित पाठ्यसामग्रीहरूको वर्गीकरण, सूचीकरण लगायतका प्राविधिक कार्य गर्ने।
वर्गीकरण, सूचीकरण भएका सामग्रीहरूको सामयिक-ग्रन्थसूची तयार गरी प्रकाशन गर्न व्यवस्था मिलाउने,
२९. पाठकहरूले खोजेको पुस्तक, पत्र-पत्रिका आदि Computer Software मा Data Entry गर्न लगाउने, मन्त्रालयले बनाएको डाटावेशमा सामग्रीहरू (Online Public Access Catalogue -OPAC) प्रयोग गरी सेवा दिने व्यवस्था मिलाउने,
३०. पुस्तक तथा पत्र-पत्रिकाहरूको संरक्षण सम्बर्द्धन गरी यथास्थितिमा राख्न लगाउने,
३१. दुर्लभ र उपयोगी पुस्तकहरूलाई सुरक्षित गर्ने व्यवस्था मिलाउने,
३२. इन्टरनेटको माध्यमद्वारा पाठकहरूलाई सूचनाहरू उपलब्ध गराउने र
३३. स्थानीय निकायको घर, जग्गा तथा सम्पत्तिको संरक्षण, कारोबार र अभिलेख तथा यसको विवाद र हकभोग स्वामित्व हस्तान्तरण सम्बन्धी कार्यहरू।

ख.२. जनशक्ति विकास तथा स्थानीय निकाय कर्मचारी अभिलेख शाखा

१. मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरू तथा स्थानीय निकायहरूको क्षमता विकास सम्बन्धी,
२. स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको सम्पर्क शाखाको रूपमा कार्य गर्ने,
३. स्वदेश तथा विदेशमा संचालन हुने तालिम, गोष्ठी र अध्ययनका लागि प्रारम्भिक प्रकृत्या अगाडि बढाउने,
४. मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरू तथा स्थानीय निकायहरूको क्षमता विकास सम्बन्धी उपयुक्त रणनीति तर्जुमा गर्ने,
५. स्थानीय स्वायत्त शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम अन्तर्गतका क्षमता विकासका क्रियाकलाप संचालन र सहजीकरण सम्बन्धी,
६. मन्त्रालयको कामसंग सम्बद्ध विदेशी नागरिक एवं स्वयंसेवकहरूलाई भिषाको लागि सिफारिश गर्ने,
७. संयुक्त राष्ट्र संघका स्वयंसेवकहरूको सम्पर्क शाखाको रूपमा कार्य गर्ने,
८. मानव श्रोत विकास र क्षमता विकास सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थाको सम्पर्क शाखाको रूपमा कार्य गर्ने,
९. मानव श्रोत व्यवस्थापन सम्बन्धी क्रियाकलापको अनुगमन र मूल्यांकन,

१०. मन्त्रालय र अन्तर्गतका कर्मचारीहरू स्वदेशी तथा विदेशी अध्ययन तालिममा जान मनोनयन, पूर्वस्वीकृति तथा विदा सम्बन्धी कार्य गर्ने,
११. वैदेशिक बैठक, भ्रमण, अध्ययन अनुसन्धान सम्पन्न भइसके पछि सम्बन्धित महाशाखा प्रमुख समक्ष प्रतिवेदन गर्ने गराउने कार्य गर्ने,
१२. कर्मचारीहरूको मन्त्रालयमा हुने शुरू सेवा प्रवेश अभिमुखीकरण तथा सेवाकालीन तालिम सम्बन्धी कार्य,
१३. वैदेशिक तालिम, अध्ययन, भ्रमण, बैठकमा मनोनयन भएका कर्मचारी र पदाधिकारीहरूको पासपोर्ट भिषा सम्बन्धी कार्य,
१४. स्थानीय निकायका कर्मचारीहरूको अभिलेख राख्ने कार्य,
१५. स्थानीय निकायका कर्मचारीहरूको बढुवा, वृत्ति विकास, उपदान, दण्ड तथा पुरस्कारका लागि कर्मचारीहरूको व्यक्तिगत विवरण अद्यावधिक गर्ने,
१६. स्थानीय निकायका कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
१७. स्थानीय निकायका कर्मचारीका सम्पत्ति विवरण सम्बन्धी कार्य,
१८. स्थानीय निकायको क्षमता विकास योजना निर्माणमा सहयोग र समन्वय र
१९. स्थानीय निकायको संगठन विकास सम्बन्धी कार्यमा सहयोग र समन्वय

ख.३. आर्थिक प्रशासन शाखा

१. स्थानीय निकायलाई पठाइने अनुदानको अख्तियारी सम्बन्धी कार्य,
२. अनुदान कार्यक्रमको आर्थिक पक्षको अनुगमन,
३. स्थानीय निकायको कानून बमोजिम लेखापरीक्षण भए/नभएको अनुगमन गरी सम्वेदनशील बेरुजु उपर मन्त्रालयको निर्देशन पठाउने,
४. स्थानीय निकायको आर्थिक प्रशासन नियमावलीमा उल्लेखित विषयमा स्पष्ट गर्ने,
५. स्थानीय निकायमा कार्यरत (आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी) कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी,
६. स्थानीय निकायको आर्थिक कार्यप्रणालीबारे अध्ययन र पुनरावलोकन सम्बन्धी कार्य,
७. मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायलाई बजेट वितरण एवं खर्च गर्ने अख्तियारी सम्बन्धी कार्य गर्ने,
८. पेशकी र बेरुजुको लगत राख्ने, सम्परीक्षण गराउने एवं फछ्यौट गर्ने र अद्यावधिक गराउनेसम्बन्धी कार्य,
९. आयव्ययको आन्तरिक एवं अन्तिम लेखापरीक्षण गराउने,
१०. मन्त्रालयको वार्षिक बजेट तर्जुमा (साधारण), निकासा एवं खर्चको प्रबन्ध सम्बन्धी कार्य,

११. मातहतका निकायहरूलाई आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी निर्देशन दिने,
१२. शाखाहरूलाई लजिष्टिक सपोर्टको लागि बजेट व्यवस्था सम्बन्धी कार्य,
१३. कार्ययोजना तयार गरी स्थानीय निकायको आर्थिक प्रशासन शाखा सुदृढ गर्ने सम्बन्धी कार्य,
१४. स्थानीय निकाय तथा मन्त्रालयको आर्थिक प्रशासन शाखा बीच कार्यगत सम्बन्ध कायम गर्ने सम्बन्धी,
१५. सूचना विश्लेषण र स्थलगत निरीक्षण गरी आर्थिक अनियमितता माथि कारवाही गर्ने सम्बन्धी,
१६. नगरपालिकाको प्रोद्भावी लेखाप्रणाली सम्बन्धी कार्यमा सहयोग पुर्याउने र
१७. स्थानीय निकायको लेखापरीक्षणको मापदण्ड कार्यान्वयनमा सहयोग पुर्याउने ।

ग. स्वायत्त शासन व्यवस्था महाशाखा:

यस महाशाखा अन्तर्गत तीनवटा शाखाहरू रहेका छन् । महाशाखाको कार्य विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ:

१. स्थानीय निकायको क्षमता एवं संस्थागत सुदृढीकरण, श्रोतसाधनको परिचालन सम्बन्धी नीति, योजना र कार्यान्वयन सम्बन्धी,
२. स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन तथा नियमावली कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्याङ्कन एवं आवश्यकतानुसार ऐन कानून संशोधन र तर्जुमा सम्बन्धी,
३. विकेन्द्रीकरण र स्वायत्त शासन सम्बन्धी स्थानीय, राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय प्रयास र त्यस्ता संघ संस्थाहरूसंगको सम्बन्ध (Linkages), संजाल (Networking), सम्पर्क र समन्वय सम्बन्धी,
४. स्थानीय निकायको अनुदान प्रशासन सम्बन्धी कार्यहरू,
५. स्थानीय पदाधिकारीहरू (निर्वाचित/मनोनित) को अभिलेख, रिक्त पद विवरण सम्बन्धी कामहरू र स्थानीय निकायमा निर्वाचित तथा मनोनित आदिवासी, जनजाति, उपेक्षित, उत्पीडित तथा महिला सदस्यहरूको अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धी विषयमा स्थानीय निकायसंग समन्वय,
६. स्थानीय निकायको वर्गीकरण, संगठन र दरवन्दी सम्बन्धी कार्य,
७. स्थानीय स्वायत्त शासन समन्वय सम्बन्धी अन्य विषयहरू,
८. अन्तरमहाशाखाहरू र शाखाहरू बीचको समन्वय सम्बन्धी,
९. महाशाखा अन्तर्गतका पुराना कागज धुल्याउने सम्बन्धी कार्य र
१०. महाशाखा अन्तर्गतका कार्यहरूको निर्णयसार बनाउने र संग्रह गर्ने सम्बन्धी कार्य ।

स्वायत्त शासन महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरूको कार्यविवरण देहाय बमोजिम रहेको छः

ग.१. ग्रामीण विकास शाखा

१. जिल्ला विकास समिति एवं गाउँ विकास समितिको संस्थागत सुदृढीकरण कार्यक्रम संचालन, निरीक्षण र अनुगमन,
२. जिल्ला विकास समिति एवं जिल्ला परिषद्बाट भएका निर्णयहरूको संकलन, विश्लेषण एवं आवश्यक नीतिगत निर्देशन,
३. स्थानीय निकायको संरचना, सीमा निर्धारण र केन्द्र सम्बन्धी,
४. विभिन्न कार्यक्रम कार्यान्वयनको सिलसिलामा स्थानीय निकायसंग सम्बन्धित राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय एवं क्षेत्रीय निकायहरूको सम्पर्क समन्वय सम्बन्धी,
५. लक्षित समुदायको उत्थानको लागि संचालन गरिएका कार्यक्रमहरूमा सहयोग पुर्याउने र सम्पर्क शाखाको काम गर्ने र
६. जिल्ला विकास समिति एवं गाउँ विकास समितिहरूलाई नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान (न्यूनतम तथा थप समेत) रकम बाँडफाँडको मापदण्ड निर्धारण र वितरण गर्ने तथा निर्वाचन क्षेत्र विकास सम्बन्धी कार्यहरू ।

ग.२. विकेन्द्रीकरण शाखा

१. स्थानीय निकायको संस्थागत सुदृढीकरण सम्बन्धी नीति र योजना सम्बन्धी कार्य,
२. विकेन्द्रीकरण कार्यान्वयन तथा अनुगमन समिति र विकेन्द्रीकरण कार्यान्वयन तथा अनुगमन कार्यसमितिको सचिवालय सम्बन्धी कार्य,
३. नेपाल सरकारले स्थानीय निकायलाई स्वायत्त शासन सम्बन्धी निर्देशन दिने नीतिगत विषयहरू,
४. विशेष कार्यक्रमहरूको सम्पर्क, संचालन र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरू,
५. स्थानीय निकायलाई निलम्बन र भङ्ग गर्ने कारवाही सम्बन्धी कार्यहरू,
६. स्थानीय निकायहरू बीच आपसी समन्वय र सामञ्जस्यता सम्बन्धी कार्यमा सहयोग,
७. स्थानीय निकायहरूको वर्गीकरण सम्बन्धी कार्य,
८. स्थानीय निकाय सम्बन्धी ऐन, नियम तर्जुमा र संशोधन, स्थानीय निकाय सेवा गठन, संचालन तथा विषयगत शाखा सम्बन्धी कार्य र
९. गाउँ विकास समिति एवं जिल्ला विकास समितिलाई आवश्यक वित्तीय साधन र श्रोत उपलब्ध गराउन सहयोग गर्ने ।

ग.३. सामाजिक परिचालन तथा गै.स.स. समन्वय शाखा

१. सामुदायिक विकास तथा सामाजिक परिचालन सम्बन्धी नीति योजना एवं कार्यक्रम संचालन,
२. गैर सरकारी संस्थाहरू (NGOs), सामुदायिक संस्थाहरू (CBOs) र उपभोक्ता (Users' Group) हरूको संस्थागत विकास, व्यवस्थापन एवं परिचालन सम्बन्धी,
३. NGO/INGO बाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रम सम्बन्धमा राय प्रतिक्रिया दिने,
४. सामाजिक परिचालन सम्बन्धी विभिन्न नीति नियमहरू तर्जुमा गर्ने,
५. केन्द्रीय स्तरमा रहेका सामाजिक परिचालन निकायहरूबीच कार्यगत समन्वय गर्ने,
६. स्थानीय निकायहरूलाई सामाजिक परिचालन कार्यान्वयनका लागि आवश्यक निर्देशनहरू दिने,
७. स्थानीय निकाय र क्षेत्रीय समन्वय इकाईको समन्वयमा जिल्ला र नगर सामाजिक परिचालन समितिको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने र
८. NGO FACILITY सम्बन्धी सम्पर्क शाखाको रूपमा समन्वय गर्ने ।

घ. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखा

यस महाशाखा अन्तर्गत तीनवटा शाखाहरू रहेका छन् । महाशाखाको कार्यविवरण देहाय बमोजिम रहेको छः

१. अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका सूचक सम्बन्धी नीतिगत कार्य,
२. अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका सूचकहरूको आधारमा आयोजनाहरूको नियमित अनुगमन एवं मूल्याङ्कनको व्यवस्था गर्ने,
३. प्रगति विवरणहरूको संकलन एवं विश्लेषण एवं पृष्ठपोषण सम्बन्धी कार्य,
४. आयोजना कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या समाधान गर्न मन्त्रालयस्तरीय समस्या समाधान समितिमा पेश गर्ने,
५. वार्षिक तथा आवधिक आयोजनाहरूको अद्यावधिक अभिलेख राख्ने । वार्षिक एवं चौमासिक समीक्षा गर्ने र देखिएका बाधा अड्चन फुकाउने सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही गर्ने । स्थानीय निकायबाट गरिएका समीक्षाको अभिलेख राख्ने र बाधा अड्चन फुकाउन पेश गर्ने,
६. वार्षिक प्रगति विवरण संकलन र विश्लेषण गर्ने,
७. महाशाखा शाखाहरू तथा अन्तर्गत समिति/आयोग/प्रतिष्ठानहरूको बीच समन्वय र सम्पर्कका लागि आन्तरिक कार्यान्वयन निर्देशिका सम्बन्धी कार्यहरू,
८. मन्त्रालयबाट तोकिएको विभिन्न आयोग, समिति, प्रतिष्ठान र कार्यक्रमहरूको सम्पर्क एवं समन्वय,

९. स्थानीय निकायहरूको विकास कार्यक्रमको संभाव्यता तथा पूर्वसंभाव्यता सम्बन्धी कार्य,
१०. स्थानीय निकायले प्रदान गरेको सेवाबाट नागरिकले प्राप्त गरेको सेवाको मूल्यांकन तथा विश्लेषण कार्य,
११. स्थानीय निकायहरूको नतिजामूलक अनुगमन पद्धति सम्बन्धी कार्य,
१२. सहभागितामूलक अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रणाली संस्थागत गर्ने कार्य,
१३. स्थानीय निकायहरूबाट भइरहेको विकास कार्यहरूको प्रभाव मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य,
१४. जिल्ला गरिवी अनुगमन प्रणाली (DPMAS) सम्बन्धी कार्य र
१५. स्थानीय निकायमा सामाजिक उत्तरदायित्वका विधिहरूको प्रयोगमा सहयोग र समन्वय ।

अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरूको कार्यविवरण देहाय बमोजिम रहेको छः

घ.१. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन शाखा

१. अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका सूचक सम्बन्धी नीतिगत कार्यमा सहयोग गर्ने,
२. अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका सूचकहरूको आधारमा आयोजनाहरूको नियमित अनुगमन एवं मूल्याङ्कनको व्यवस्था गर्ने,
३. प्रगति विवरणहरूको संकलन एवं विश्लेषण एवं पृष्ठपोषण सम्बन्धी कार्य गर्ने,
४. आयोजना कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या समाधान गर्न मन्त्रालय स्तरीय समस्या समाधान समितिमा पेश गर्ने,
५. वार्षिक तथा आवधिक आयोजनाहरूको अद्यावधिक अभिलेख राख्ने । वार्षिक एवं चौमासिक समीक्षा गर्ने र देखिएका बाधा अड्चन फुकाउने सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही गर्ने । स्थानीय निकायबाट गरिएका समीक्षाको अभिलेख राख्ने र बाधा अड्चन फुकाउन पेश गर्ने,
६. वार्षिक प्रगति विवरण संकलन र विश्लेषण गर्ने,
७. शाखाहरू तथा अन्तर्गत समिति/आयोग/प्रतिष्ठानहरूको बीच समन्वय सम्पर्कका लागि आन्तरिक कार्यान्वयन निर्देशिका सम्बन्धी कार्यहरू र
८. स्थानीय निकायमा सामाजिक उत्तरदायित्वका विधिहरूको प्रयोगमा सहयोग र समन्वय गर्ने ।

घ.२. सुशासन प्रवर्द्धन शाखा

१. सेवाप्रवाह तथा विकास निर्माण कार्यमा उत्तरदायित्व, पारदर्शिता, जनसहभागिता प्रवर्द्धन गर्ने सम्बन्धी नीति निर्माण, कार्यान्वयन, समन्वय तथा अनुगमन र मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने,
२. नागरिक बडापत्र अनुसार सेवाप्रवाहको सुनिश्चितता प्रदान गर्न आवश्यक पर्ने कार्यहरू गर्ने,

३. नागरिकको सूचनाको हकको संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक पर्ने कार्यहरू,
४. उजुरी तथा गुनासो सुनुवाइ सम्बन्धी कार्यहरू,
५. हेलो सरकार सम्बन्धी कार्यहरू,
६. अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग, राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र जस्ता निकायको सम्पर्क (Focal) शाखाको रूपमा कार्य गर्ने,
७. सुशासन प्रवर्द्धन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक अन्य कार्यहरू,
८. सुशासन सम्बन्धी भएगरेका कामहरूको अभिलेख, संश्लेषण, प्रकाशन र वितरण सम्बन्धी काम गर्ने,
९. सुशासन सम्बन्धी निर्देशिका, मानक, मार्गदर्शन, निर्माण सम्बन्धी काम गर्ने,
१०. वित्तीय जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी कार्य गर्ने,
११. शासकीय सुधार/परिवर्तन इकाई सम्बन्धी कार्य गर्ने,
१२. मन्त्रालयसंग सम्बन्धित विषयहरूमा सम्बन्धित निकायमा पर्ने उजुरी तथा निवेदनहरूका विषयमा प्रारम्भिक छानविन एवं कारवाही सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने,
१३. स्थानीय निकायहरूको सार्वजनिक खर्चको पछ्याइ (Public Expenditure Tracking Survey) को सर्भेक्षण गर्ने,
१४. स्थानीय Public Expenditure and Financial Accountability (PEFA) को सूचकहरूको कार्यान्वयन तथा अनुगमन गर्ने,
१५. वित्तीय सुशासन जोखिम कार्यान्वयन कार्य योजना कार्यान्वयन गर्न सहयोग गर्ने,
१६. स्थानीय निकायहरू वार्षिक तथा बहुवर्षीय खरिद योजनाहरूको गुणस्तरको सुनिश्चितता गर्ने र सार्वजनिक खरिद क्षमता सुदृढीकरणमा सहयोग गर्ने,
१७. स्थानीय निकायहरूको वित्तीय सुशासन लेखाजोखा गरी सो का आधारमा वित्तीय सुशासन सुदृढीकरण कार्य गर्ने,
१८. स्थानीय शासन उत्तरदायी संयन्त्रको सम्पर्क शाखाको रूपमा कामकाज गर्ने र
१९. यस सम्बन्धी अन्य तोकिएका काम गर्ने।

घ.३. समिति, आयोग, प्रतिष्ठान समन्वय शाखा

१. नेपाल सरकारले कुनै समिति, संस्था वा अधिकारीलाई अधिकार सुम्पने विषयहरू,
२. महाशाखा/शाखाहरू तथा अन्तर्गत समिति/आयोग/प्रतिष्ठानहरूको बीच समन्वय/सम्पर्कका लागि आन्तरिक कार्यान्वयन निर्देशिका सम्बन्धी कार्यहरू,
३. मन्त्रालयबाट तोकिएको विभिन्न आयोग, समिति, प्रतिष्ठान र कार्यक्रमहरूको सम्पर्क एवं समन्वय,

४. मन्त्रालयको तर्फबाट प्रतिनिधित्व गर्ने,
५. समिति/आयोग/प्रतिष्ठानका पदाधिकारीहरूको नियुक्ति, अवकास सम्बन्धी कार्य गर्ने,
६. स्थानीय निकायमा रहेका समितिहरूका पदाधिकारीहरूको नियुक्ति अवकास लगायतका प्रशासनिक कार्यहरू गर्ने,
७. समिति/आयोग/प्रतिष्ठानको सम्पर्क शाखाको रूपमा काम गर्ने,
८. समिति/आयोग/प्रतिष्ठानको क्षमता विकास सम्बन्धी काम गर्ने र
९. समिति/आयोग/प्रतिष्ठानका अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्यांक सम्बन्धमा सहजीकरण र सहयोग सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

ड. योजना तथा वैदेशिक सहयोग समन्वय महाशाखा

यस महाशाखा अन्तर्गत तीनवटा शाखाहरू रहेका छन् । महाशाखाको कार्यविवरण देहाय बमोजिम रहेको छः

१. मन्त्रालय एवं अन्तर्गत निकायको लागि आवधिक तथा वार्षिक बजेट र कार्यक्रम तयारी सम्बन्धी कार्य गर्ने,
२. विकास आयोजना तर्जुमा गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक नीति एवं निर्देशन दिने,
३. ग्रामीण विकास परियोजनाहरूको समन्वय सम्बन्धी,
४. मन्त्रालयको वैदेशिक सहयोग नीति तर्जुमा सम्बन्धी कार्य गर्ने,
५. विविध परियोजना प्रस्तावमा मन्त्रालयको राय प्रतिक्रिया दिने,
६. अन्तर्राष्ट्रिय दातृ संस्थाहरूसँगको समन्वय,
७. अन्तर महाशाखा/विभाग र शाखा बीच समन्वयको प्रणाली स्थापना गर्ने,
८. वैदेशिक सहयोग सम्बन्धमा नीतिगत अध्ययन अनुसन्धान र विश्लेषण गर्ने,
९. आयोजना, कार्यक्रमको Project Document तयार गर्ने गराउने,
१०. परियोजना (Project) हरूको प्राथमिकता निर्धारण गर्ने,
११. महाशाखासँग सम्बन्धित पुराना कागजपत्र धुल्याउने,
१२. महाशाखासँग सम्बन्धित निर्णयसार बनाउने, सम्बन्धित महाशाखा शाखालाई अवगत गराउने तथा संग्रह गर्ने र
१३. सूचना, अभिलेख तथा विद्युतीय शासन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

योजना तथा वैदेशिक सहयोग समन्वय महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरूको कार्यविवरण देहायबमोजिम रहेको छः

ड.१. योजना शाखा

१. योजना कार्यान्वयन सम्बन्धी मन्त्रालयको रणनीतिक योजना तयार गर्ने,
२. मन्त्रालय अन्तर्गत विभिन्न योजना, परियोजना एवं संघ संस्थाको वार्षिक योजना कार्यक्रम एवं बजेट तर्जुमा एवं स्वीकृति सम्बन्धी कार्य,
३. विकास आयोजनाहरू संचालन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक नीति निर्देशनहरू दिने,
४. मातहतका सम्बन्धित निकायहरूलाई बजेट सिलिङ्ग पठाउने,
५. आयोजना एवं कार्यक्रम स्वीकृत भए पछि सम्बन्धित निकायलाई जानकारी गराउने,
६. एकीकृत ग्रामीण विकास परियोजनाहरूको समन्वय एवं संचालन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
७. कार्यक्रम समन्वयका लागि महाशाखागत बजेट व्यवस्था गर्ने,
८. मन्त्रालयको रणनीतिक योजना तयार गर्ने,
९. मन्त्रालय अन्तर्गत संचालित कार्यक्रम तथा आयोजनाको Project Document तयार गराई सो को आधारमा वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट बनाउने,
१०. जिल्लामा समयमै बजेट सिलिङ्ग पठाउन विषयगत मन्त्रालय तथा अन्य निकायहरूसँग समन्वय गर्ने,
११. काठमाडौं उपत्यका सडक विस्तार सम्बन्धी सम्पर्क शाखा,
१२. गाउँ विकास समिति तथा जिल्ला विकास समितिहरूको आवधिक योजना निर्माणमा सहयोग र समन्वय गर्ने र
१३. महाशाखा र अन्तरगतका पुराना कागज धुल्याउने सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

ड.२. वैदेशिक सहयोग समन्वय शाखा

१. वैदेशिक सहयोग सम्बन्धमा नीतिगत अध्ययन, अनुसन्धान र विश्लेषण गर्ने,
२. वैदेशिक सहायता वा प्राविधिक सहयोगबाट प्राप्त सामानहरूको हस्तान्तरण सम्बन्धी नीति बनाउने,
३. मन्त्रालयको रणनीतिक योजना तयार गर्ने,
४. अन्तर्राष्ट्रिय दातृ निकायहरूसँग समन्वय गर्ने,
५. अर्थ मन्त्रालयसँग समन्वय गरी स्थानीय विकासको लागि वैदेशिक सहयोग नीति र प्राथमिकता तय गर्ने,
६. परियोजना (Project) हरूको प्राथमिकता निर्धारण गर्ने,

७. वैदेशिक सहायताको Sector Wide Approach को संस्थागत विकास,
८. स्थानीय विकाससंग सम्बन्धित Foreign Aid Policy को कार्यान्वयन गर्ने,
९. वैदेशिक सहायताको प्राविधिक सहयोग TA को व्यवस्थापन गर्ने र
१०. वैदेशिक सहायताका लागि Project Bank निर्माण गर्ने ।

ड.३. सूचना तथा विद्युतीय शासन शाखा

१. सूचना संकलन, संग्रह, अभिलेख सम्बन्धी कार्य गर्ने,
२. सबै महाशाखा/शाखासंग समन्वय गरी मन्त्रालयका आवश्यक प्रकाशनहरू प्रकाशित गर्ने,
३. भौगोलिक सूचना प्रणाली सम्बन्धी कार्य गर्ने,
४. संसद अधिवेशनको रिपोर्टिङ्ग सम्बन्धी कार्य गर्ने,
५. पुस्तकालय स्थापना, संचालन र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
६. मन्त्रालयसंग सम्बन्धित सूचना प्रवाह गर्ने (प्रवक्ता) सम्बन्धी कार्य गर्ने,
७. स्थानीय निकायको आर्थिक नियमितता तथा कार्यसम्पादन स्थिति भल्कने गरी तुलनात्मक विवरण नियमित रूपमा प्रकाशन गर्ने,
८. बेरुजु स्थिति, प्रशासनिक खर्च, पूंजीगत निर्माण, अनुपात, आन्तरिक श्रोत आदिको विश्लेषण सहितको प्रतिवेदन तयार गर्ने,
९. मन्त्रालयमा कम्प्यूटर नेटवर्किङ्ग गर्ने,
१०. स्थानीय निकायहरूका सफल कार्य (Best Practices) को प्रकाशन तथा प्रसार गर्ने,
११. कम्प्यूटर/प्रिन्टर/नेटवर्कीङ्ग सम्बन्धी समस्याको मर्मत, रेखदेख, स्याहार सम्भार गर्न लगाउने,
१२. मन्त्रालयको Singha Durbar Gate Pass System व्यवस्थित गराउने,
१३. मन्त्रालयको दर्ता चलानी, हेल्पडेस्क, टेलिफोन, फोटोकपी, इत्यादि सुचारुरूपले संचालन गर्ने, गराउने,
१४. मन्त्रालयमा कार्यरत कर्मचारीको व्यक्तिगत विवरण, विदा र हाजिरी व्यवस्थापन गर्ने,
१५. e-Governance System अद्यावधिक/संचालन गर्ने,
१६. कम्प्यूटर Maintenance सम्बन्धी व्यवस्थापन कार्य गर्ने,
१७. Software Development, Installation, Upgrade सम्बन्धी व्यवस्थापन कार्य गर्ने,
१८. Network/System Administration सम्बन्धी व्यवस्थापन कार्य गर्ने,
१९. PIS मा रहेको विवरणहरू अद्यावधिक गर्ने गराउने कामका लागि समन्वय गर्ने,
२०. Website अद्यावधिक गर्ने,

२१. Lease line/Internet को व्यवस्थापन गर्ने,
२२. Server व्यवस्थापन गर्ने,
२३. Online Portal सम्बन्धी कार्य गर्ने र
२४. IT सम्पर्क इकाई सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

च. नगरपालिका तथा वातावरण व्यवस्थापन महाशाखा

यस महाशाखा अन्तर्गत चारवटा शाखाहरू रहेका छन् । महाशाखाको कार्यविवरण देहाय बमोजिम रहेको छः

१. नगरपालिकाहरूको संस्थागत विकास, आर्थिक तथा प्रशासनिक सुदृढीकरण सम्बन्धी कार्य गर्ने,
२. श्रोत परिचालन र समन्वय सम्बन्धी कार्य गर्ने,
३. पूर्वाधार तथा सेवा सुविधाको विकासमा सहयोग पुर्याउने सम्बन्धी कार्य गर्ने,
४. नगरपालिकाको आवधिक योजना तथा वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा सम्बन्धी कार्य गर्ने,
५. वातावरण र दिगो विकास सम्बन्धी नीतिनिर्माण, समन्वय, अनुगमन र मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
६. अन्तरमहाशाखा र मातहत शाखाहरू बीच समन्वय कायम गर्ने कार्य गर्ने,
७. अनुदान बाँडफाँड सम्बन्धमा उपयुक्त भार प्रणाली निर्धारण, संशोधन, परिमार्जन र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
८. नगरविकास कोष तथा नगर र वातावरणीय सम्बन्धमा प्रतिनिधित्व गर्ने,
९. नीति निर्माणमा सहयोग सम्बन्धी कार्य गर्ने,
१०. नगरपालिकाहरूको दक्षता मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य गर्ने र
११. शाखाहरूको निर्णयसार बनाउने र कागज धुल्याउने सम्बन्धी गर्ने ।

नगरपालिका तथा वातावरण व्यवस्थापन महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरूको कार्यविवरण देहाय बमोजिम रहेको छः

च.१. नगरपालिका व्यवस्थापन शाखा - (क)

पूर्वाञ्चल र मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्रका नगरपालिकाहरूसँग सम्बन्धित निम्न कार्यहरू गर्ने:

१. नगरपालिकाहरूको संस्थागत विकासको लागि नीति, योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
२. नगरपालिका अनुदान (राजस्वसमेत) को बाँडफाँड तथा अनुगमन सम्बन्धी कार्य गर्ने,

३. स्थानीय विकास शुल्कको लगत, वितरण, अभिलेख, लेखापरीक्षण तथा जगेडा कोषको रकम सम्बन्धी कार्य गर्ने,
४. नगरपरिषद्को निर्णयमा सुभाव/प्रतिक्रिया जनाउने, बैठकको निर्णय अध्ययन र विवाद समाधान सम्बन्धी कार्य गर्ने,
५. नगरविकास योजनाको लागि नगरपालिकाले ऋण लिने, नगरपालिका क्षेत्रको जग्गा (ऐलानी पर्ती समेत) सम्बन्धित कारवाही र अचल सम्पत्ति बेचबिखन गर्ने सम्बन्धी कार्य गर्ने,
६. सार्क सम्मेलन, अन्य सम्मेलन तथा समारोह सम्बन्धी कार्य गर्ने,
७. नगरपालिकाहरूले माग गरेको विदेशी स्वयंसेवक प्राविधिकको व्यवस्था र अनुगमन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
८. नगरपालिकाको आन्तरिक श्रोत साधनको पहिचान, परिचालन, समन्वय र आर्थिक एवं प्रशासनिक अनुशासन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
९. नगरपालिकाको गठन, वर्गीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
१०. नगरपालिकाको वार्षिक आयव्ययको अभिलेख र वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
११. नगरपालिकाद्वारा खरिद गरिने सवारी तथा अन्य साधनमा कर छूट सम्बन्धी कार्य गर्ने,
१२. अन्तर्राष्ट्रिय संस्थालाई सदस्यता शुल्क सम्बन्धी कार्य गर्ने,
१३. विषयगत मन्त्रालय र नेपाल नगरपालिका संघसंग सम्पर्क र समन्वय सम्बन्धी,
१४. Management Improvement सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि र तत्सम्बन्धी कार्यको अनुगमन गर्ने,
१५. नगरपालिकाको दक्षता मूल्याङ्कनसम्बन्धी कार्य गर्ने,
१६. नगरविकास सम्बन्धी दूरदृष्टि (Vision), वस्तुगत विवरण, स्रोत नक्सा सम्बन्धी कार्य गर्ने,
१७. नगरपालिकाको आवधिक र वार्षिक योजना, स्थानीय योजना, जग्गा विकास र तत्सम्बन्धी प्रगति संकलन, अनुगमन र मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
१८. शहरी योजना सम्बन्धी कार्य गर्ने,
१९. नगरउन्मुख बस्ती क्षेत्रको शहरी विकास योजना सम्बन्धी कार्य गर्ने,
२०. नगरयोजना सम्बन्धी मन्त्रालयको राय तथा प्रतिक्रिया उपलब्ध गराउने,
२१. जनसहभागिताको नीति सम्बन्धी तयार गर्ने,
२२. नगरविकास कोष सम्बन्धी कार्य गर्ने,
२३. गाउँ नगर साभेदारी विकास कार्यक्रम, शहरी विकास रणनीति तयार गर्ने,

२४. नगरपालिका योजना र नगर योजनासंग सम्बन्धित काममा स्वदेशी तथा विदेशी संघ संस्था तथा दातृराष्ट्रसित सम्पर्क र समन्वय सम्बन्धी कार्य गर्ने,
२५. शहरी विकास योजनाको समीक्षा, मार्गदर्शन र बजेट सिलिङ्ग सम्बन्धमा समन्वय सम्बन्धी कार्य गर्ने,
२६. Child Friendly Cities सम्बन्धी कार्यहरू,
२७. नगरपालिका विस्तार र घोषणा सम्बन्धी कार्यहरू,
२८. नगर यातायात गुरुयोजना सम्बन्धी कार्यहरू,
२९. स्थानीय आर्थिक विकास सम्बन्धी कार्यहरू र
३०. नगरपालिकाहरू बीच भगिनी सम्बन्ध विस्तार सम्बन्धी कार्यहरू ।

च.२. नगरपालिका व्यवस्थापन शाखा - (ख)

पश्चिमाञ्चल, मध्यपश्चिमाञ्चल र सुदूरपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रका नगरपालिकाहरूसंग सम्बन्धित निम्न कार्यहरू गर्ने:

१. नगरपालिकाहरूको संस्थागत विकासको लागि नीति, योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
२. नगरपालिका अनुदान (राजस्वसमेत) को बाँडफाँड तथा अनुगमन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
३. स्थानीय विकास शुल्कको लगत, वितरण, अभिलेख, लेखापरीक्षण तथा जगेडा कोषको रकम सम्बन्धी कार्य गर्ने,
४. नगरपरिषद्को निर्णयमा सुझाव/प्रतिक्रिया जनाउने, बैठकको निर्णय अध्ययन र विवाद समाधान सम्बन्धी कार्य गर्ने,
५. नगरविकास योजनाको लागि नगरपालिकाले ऋण लिने, नगरपालिका क्षेत्रको जग्गा (ऐलानी पर्तीसमेत) सम्बन्धी कारवाही र अचल सम्पत्ति बेचबिखन गर्ने सम्बन्धी कार्य गर्ने,
६. सार्क सम्मेलन, अन्य सम्मेलन तथा समारोह सम्बन्धी कार्य गर्ने,
७. नगरपालिकाहरूले माग गरेको विदेशी स्वयंसेवक प्राविधिकको व्यवस्था र अनुगमन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
८. नगरपालिकाको आन्तरिक श्रोत साधनको पहिचान, परिचालन, समन्वय र आर्थिक एवं प्रशासनिक अनुशासन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
९. नगरपालिकाको गठन, वर्गीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
१०. नगरपालिकाको वार्षिक आयव्ययको अभिलेख र वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन सम्बन्धी कार्य गर्ने,

११. नगरपालिकाद्वारा खरिद गरिने सवारी तथा अन्य साधनमा कर छूट सम्बन्धी कार्य गर्ने,
१२. अन्तर्राष्ट्रिय संस्थालाई सदस्यता शुल्कसम्बन्धी कार्य गर्ने,
१३. विषयगत मन्त्रालय र नेपाल नगरपालिका संघसँग सम्पर्क र समन्वय सम्बन्धी,
१४. Management Improvement सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि र तत्सम्बन्धी कार्यको अनुगमन गर्ने,
१५. नगरपालिकाको दक्षता मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
१६. नगरविकास सम्बन्धी दूरदृष्टि (Vision), वस्तुगत विवरण, स्रोतनक्सा सम्बन्धी कार्य गर्ने,
१७. नगरपालिकाको आवधिक र वार्षिक योजना, स्थानीय योजना, जग्गा विकास र तत्सम्बन्धी प्रगति संकलन, अनुगमन र मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
१८. शहरी योजना सम्बन्धी कार्य गर्ने,
१९. नगरउन्मुख बस्ती क्षेत्रको शहरी विकास योजना सम्बन्धी कार्य गर्ने,
२०. नगरयोजना सम्बन्धी मन्त्रालयको राय तथा प्रतिक्रिया उपलब्ध गराउने,
२१. जनसहभागिताको नीति सम्बन्धी तयार गर्ने,
२२. नगरविकास कोष सम्बन्धी कार्य गर्ने,
२३. गाउँ नगर साभेदारी विकास कार्यक्रम, शहरी विकास रणनीति तयार गर्ने,
२४. नगरपालिका योजना र नगर योजनासँग सम्बन्धित काममा स्वदेशी तथा विदेशी संघसंस्था तथा दातृ राष्ट्रसित सम्पर्क र समन्वय सम्बन्धी कार्य गर्ने,
२५. शहरी विकास योजनाको समीक्षा, मार्गदर्शन र बजेट सिलिङ्ग संबन्धमा समन्वय सम्बन्धी,
२६. Child Friendly Cities सम्बन्धी कार्यहरू,
२७. नगरपालिका विस्तार र घोषणा सम्बन्धी कार्यहरू,
२८. नगर यातायात गुरुयोजना सम्बन्धी कार्यहरू,
२९. स्थानीय आर्थिक विकास सम्बन्धी कार्यहरू र
३०. नगरपालिकाहरू बीच भगिनी सम्बन्ध विस्तार सम्बन्धी कार्यहरू ।

च.३. वातावरण व्यवस्थापन शाखा

१. शहरी, ग्रामीण र सामुदायिक वातावरणीय व्यवस्थापन र दिगोविकास सम्बन्धमा मन्त्रालयको नीति निर्धारण तथा योजना, निर्देशिका तर्जुमा, कार्यान्वयन, अध्ययन, अनुगमन र मूल्यांकन सम्बन्धी कार्यहरू,
२. मन्त्रालय अन्तर्गत संचालित कार्यक्रमको वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन सम्बन्धी कार्यहरू,

३. स्थानीय योजना चक्र (Planning Cycle) मा वातावरणीय पक्षहरूको एकीकरण र वातावरणीय मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्यहरू,
४. सरसफाइ तथा फोहर मैला व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, योजना एवं कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्यहरू,
५. समुदाय, ग्रामीण र नगर क्षेत्रमा वातावरणीय जनचेतना, वातावरण संरक्षण र उपयोग सम्बन्धी,
६. स्थानीय निकायहरू र स्थानीय तहमा कार्यरत गैरसरकारी, सामुदायिक एवं निजी क्षेत्रका संस्थाहरूको वातावरणमैत्री योजना तर्जुमा एवं कार्यान्वयनमा क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी,
७. स्थानीय स्तर र केन्द्रमा वातावरणीय तथ्यांक संकलन, वातावरण व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (EMIS) सम्बन्धी,
८. स्थानीय स्तरमा वातावरण प्रदूषण र व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्धारित मापदण्डहरूको कार्यान्वयन र अनुगमन सम्बन्धी,
९. हरियाली तथा खुला क्षेत्रको विकास तथा वातावरणीय व्यवस्थापन कार्यमा नगरपालिका एवं अन्य स्थानीय निकायहरूलाई सक्रिय गराउने सम्बन्धी,
१०. स्थानीय, राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय वातावरणीय प्रयासहरू र संस्थाहरूसँग सम्बन्ध र समन्वय सम्बन्धी,
११. वातावरणीय ह्रास, जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी,
१२. फोहरमैला प्रबन्ध तथा श्रोत परिचालन केन्द्र, सार्वजनिक उद्यान तथा सभागृह विकास समिति, पदमपुर स्थानान्तरण कार्यक्रम, पोखरा वातावरण सुधार आयोजना, काठमाडौं उपत्यका म्यापिङ्ग कार्यक्रम, अन्य वातावरण र दिगो विकाससँग सम्बन्धित आयोजना, केन्द्र र समितिको सम्पर्क सम्बन्धी,
१३. वातावरण व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित ऐन, नियम, विनियम निर्देशिका आदिको संकलन सम्बन्धी,
१४. भू-उपयोग योजना कार्यान्वयनमा स्थानीय निकायलाई सहयोग र समन्वय,
१५. EIA र IEE सम्बन्धी कार्यहरू र
१६. खुल्ला दिशामुक्त घोषणा सम्बन्धी कार्यहरू ।

च.४. अग्नि नियन्त्रण तथा विपद व्यवस्थापन शाखा

१. विपद/जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमको तर्जुमा एवं कार्यान्वयन, समन्वय तथा अनुगमन र मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य,

२. विपद/जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धमा सरकारी तथा विदेशी संघसंस्थाहरू बीच समन्वय राख्ने,
३. विपद/जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम, सेमिनार र गोष्ठी सम्बन्धी कार्य,
४. विपद/जोखिम व्यवस्थापनका लागि जनचेतना जगाउने तथा समुदाय परिचालन गर्ने सम्बन्धी,
५. नगर तथा ग्रामीण क्षेत्रमा वारुणयन्त्र व्यवस्थापन सम्बन्धी नीतिगत कार्य गर्ने,
६. वारुणयन्त्र तथा अग्नि नियन्त्रणको क्षेत्रमा कार्य गर्ने कर्मचारी तथा संस्थाहरूको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्य गर्ने,
७. समुदाय, ग्रामीण तथा नगरक्षेत्रमा जनचेतना अभिवृद्धि सम्बन्धी कार्य गर्ने,
८. वारुणयन्त्र तथा अग्नि नियन्त्रण र विपद्को क्षेत्रका स्थानीय, राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थासंग समन्वय, सहकार्य, संजाल निर्माण सम्बन्धी कार्य,
९. सम्बन्धित ऐन, नियम निर्देशिका संकलन तथा प्रकाशन सम्बन्धी कार्य,
१०. दमकल व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरू र
११. गाउँ तथा नगरमा भवनसंहिता तथा भवनसम्बन्धी मापदण्ड कार्यान्वयनमा सहयोग।

छ. पूर्वाधार विकास महाशाखा

यस महाशाखा अन्तर्गत तीनवटा शाखाहरू रहेका छन्। यस महाशाखाको कार्यविवरण देहाय बमोजिम रहेको छः

१. स्थानीय पूर्वाधार विकास सम्बन्धी आवश्यक नीतिहरूको निर्माण, परिमार्जन तथा संशोधन सम्बन्धी कार्यमा सहयोग गर्ने,
२. स्थानीय पूर्वाधार विकासको लागि नेपाल सरकार तथा दातृ निकायहरूको सशर्त अनुदानको रूपमा संचालन हुने कार्यक्रमहरूको वार्षिक योजना तथा प्रगतिहरू मन्त्रालय स्तरमा एकीकृत गरी मन्त्रालयका सम्बन्धित महाशाखाहरूमा उपलब्ध गराउने,
३. स्थानीय पूर्वाधार विकासको लागि मन्त्रालय स्तरबाट आवश्यक अनुगमन, निरीक्षण तथा निर्देशन दिने,
४. स्थानीय पूर्वाधार विकासको लागि स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा कृषि सडक विभाग तथा मन्त्रालयका अन्य महाशाखाहरू बीच आवश्यक समन्वय गर्ने,
५. महाशाखासंग सम्बन्धित कामहरूको सन्दर्भमा अन्तरमन्त्रालय समन्वय गर्ने,
६. स्थानीय भौतिक पूर्वाधारको क्षेत्रगत दीर्घकालीन योजनाहरू तर्जुमा गर्न सहयोग गर्ने,
७. स्थानीय भौतिक पूर्वाधार विकासका लागि आवश्यक पर्ने स्ट्याण्डर्ड, नर्म्स, स्पेसिफिकेसन, परिमार्जन तथा संशोधन गर्ने,

८. स्थानीय भौतिक पूर्वाधारको मापदण्ड निर्धारण तथा प्रविधि विकास सम्बन्धी कार्य गर्ने,
९. शहरी पूर्वाधार समन्वय, सहजीकरण र नियमन गर्ने,
१०. वातावरणमैत्री शहरी पूर्वाधार विकास,
११. प्रविधि विकास र खोज गर्ने,
१२. शहरी भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी अन्य कार्यहरू र
१३. शाखाहरूको निर्णयसार बनाउने र कागज धुल्याउने सम्बन्धी गर्ने ।

पूर्वाधार विकास महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरूको कार्यविवरण देहाय बमोजिम रहेको छः

छ.१. मापदण्ड निर्धारण तथा प्रविधि परीक्षण शाखा

१. स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी विभिन्न किसिमका अनुसन्धानात्मक कार्यहरूको लागि आवश्यक नीति तय गर्न सहयोग गर्ने,
२. स्थानीयस्तरमा उपयुक्त प्रविधि परीक्षण एवं प्रवर्धनका लागि अनुसन्धान गर्न स्थानीय निकायसंग समन्वय गरी कार्यक्रम संचालन गर्ने, गराउने,
३. स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक पर्ने डिजाइन कोड, स्पेसिफिकेशन, डिजाइन स्ट्याण्डर्ड, दर विश्लेषण, नर्म्स, निर्माण निर्देशिका आदिको परिमार्जन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
४. स्थानीय पूर्वाधार विकास सम्बन्धमा राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय शैक्षिक तथा अनुसन्धानमूलक संस्थाहरूसंग समन्वय गर्ने सम्बन्धी कार्य गर्ने,
५. स्थानीय श्रोत र साधनमा आधारित तथा उपयुक्त नवीनतम प्रविधिहरूको परीक्षण, परिचालन तथा विकासको लागि आवश्यक नीतिहरूको निर्माण, परिमार्जन तथा संशोधन सम्बन्धी कार्यहरूमा सहयोग गर्ने,
६. गुणस्तर परीक्षण एवं गुणस्तरयुक्त निर्माण तथा मर्मत संभार गर्नका लागि आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा सम्बन्धी कार्य गर्ने,
७. शाखाको सवारी साधन, कम्प्युटर, कम्प्युटर नेटवर्किङ्ग, फ्याक्स, फोटोकपी मेशिन, टेलिफोन आदिको मर्मत संभार गर्ने, गराउने,
८. शाखाको सवारी साधन लगायत अन्य मालसामानहरूको एवं वस्तुगत सहायताका रूपमा प्राप्त सामानहरूको लगत अद्यावधिक राख्ने, राख्न लगाउने,
९. शाखाको दैनिक कार्य संचालनको लागि आवश्यक सामग्रीहरू आपूर्ति व्यवस्था मिलाउने,
१०. आफ्नो शाखा अन्तर्गतका अभिलेखहरू व्यवस्थित गर्ने गराउने र
११. मन्त्रालय सम्बन्धित शाखाले सम्पादन गर्ने गरी तोकिएका कार्यविवरण अनुसार कार्यहरू गर्ने ।

छ.२. पूर्वाधार तथा प्रविधि विकास शाखा

१. स्थानीय पूर्वाधार विकास (ग्रामीण सडक, खानेपानी, सिंचाइ, उर्जा, भवन, सामाजिक पूर्वाधार तथा अन्य पूर्वाधार) सम्बन्धी आवश्यक नीतिहरूको निर्माण, परिमार्जन तथा संशोधनको लागि सहयोग गर्ने,
२. स्थानीय भौतिक पूर्वाधार विकासको लागि नेपाल सरकार तथा दातृ निकायका सशर्त अनुदानको रूपमा संचालन हुने आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको वार्षिक योजना तर्जुमा तथा प्रगति विभाग मार्फत् प्राप्त गरी मन्त्रालयस्तरमा एकीकृत गर्ने,
३. स्थानीय भौतिक पूर्वाधार विकासका लागि मन्त्रालयस्तरबाट आवश्यक अनुगमन, निरीक्षण तथा निर्देशन गर्ने सम्बन्धी कार्यमा समन्वय गर्ने,
४. स्थानीय भौतिक पूर्वाधार विकासका लागि विभाग तथा मन्त्रालयका सम्बन्धित शाखाहरू बीच आवश्यक समन्वय तथा सहयोग गर्ने,
५. शाखाको सवारी साधन, कम्प्यूटर, कम्प्यूटर नेटवर्किङ्ग, फ्याक्स, फोटोकपी मेशिन, टेलिफोन आदिको मर्मत संभार गर्ने, गराउने,
६. शाखाको सवारी साधन लगायत अन्य मालसामानहरूको एवं वस्तुगत सहायताका रूपमा प्राप्त सामानहरूको लगत अद्यावधिक राख्ने, राख्न लगाउने,
७. शाखाको दैनिक कार्य संचालनको लागि आवश्यक सामग्रीहरू आपूर्ति व्यवस्था मिलाउने,
८. आफ्नो शाखा अन्तर्गतका अभिलेखहरू व्यवस्थित गर्ने गराउने र
९. मन्त्रालय सम्बन्धित शाखाले सम्पादन गर्ने गरी तोकिएका कार्यविवरण अनुसार कार्यहरू गर्ने।

छ.३. पूर्वाधार नीति समन्वय शाखा

१. स्थानीय पूर्वाधार विकास सम्बन्धी आवश्यक नीतिहरूको निर्माण, परिमार्जन तथा संशोधन सम्बन्धी कार्यमा सहयोग गर्ने,
२. स्थानीय पूर्वाधार विकासका लागि विभाग तथा मन्त्रालयका अन्य सम्बन्धित महाशाखा तथा अन्य मन्त्रालयहरू बीच नीति कार्यान्वयनमा आवश्यक सहयोग तथा समन्वय गर्ने सम्बन्धी कार्य गर्ने,
३. स्थानीय पूर्वाधार विकास नीतिको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि नियमित रूपमा अनुगमन कार्य गर्ने,
४. स्थानीय पूर्वाधार विकासका लागि उपयुक्त संस्थागत संरचनाको विकास एवं प्राविधिक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने सम्बन्धी नीतिको निर्माण, परिमार्जन तथा संशोधन सम्बन्धी कार्यमा सहयोग गर्ने,
५. पूर्वाधार तथा प्रविधि विकास शाखा प्रमुखको अनुपस्थितिमा उक्त शाखाको समेत कार्यहरू गर्ने,

६. शाखाको सवारी साधन, कम्प्यूटर, कम्प्यूटर नेटवर्किङ्ग, फ्याक्स, फोटोकपी मेशिन, टेलिफोन आदिको मर्मत संभार गर्ने, गराउने,
७. शाखाको सवारी साधन लगायत अन्य मालसामानहरूको एवं वस्तुगत सहायताका रूपमा प्राप्त सामानहरूको लगत अद्यावधिक राख्ने, राख्न लगाउने,
८. शाखाको दैनिक कार्य संचालनको लागि आवश्यक सामग्रीहरू आपूर्ति व्यवस्था मिलाउने,
९. आफ्नो शाखा अन्तर्गतका अभिलेखहरू व्यवस्थित गर्ने गराउने र
१०. मन्त्रालय सम्बन्धित शाखाले सम्पादन गर्ने गरी तोकिएका कार्य विवरण अनुसार कार्यहरू गर्ने।

ज. कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा

कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखालाई यस मन्त्रालयका सचिवको निर्देशनमा काम गर्ने गरी यसको संगठन व्यवस्था मिलाइएको छ। यस शाखाको कार्यविवरण देहाय बमोजिम रहेको छः

१. मन्त्रालयसंग सम्बन्धित ऐन नियममा सुधार गर्ने एवं विधेयक तर्जुमा गर्ने सम्बन्धी कार्य गर्ने,
२. मन्त्रालय र स्थानीय निकायहरूलाई कानुनी राय, परामर्श उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्य गर्ने,
३. नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गरिनु पर्ने सूचना र अन्य यस्तै विषय सम्बन्धी कार्य गर्ने,
४. मन्त्रालय विरुद्ध परेका रिट, निवेदन र पुनरावेदन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
५. स्थानीय निकायका कर्मचारीहरूको सेवा सुविधा सम्बन्धी निर्णय उपरको निवेदन, पुनरावेदन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
६. मन्त्रालय पक्ष हुने सन्धि, सम्झौता, समझदारीपत्रमा राय (Legal opinion) उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्य गर्ने,
७. मन्त्रालय अन्तर्गतका संस्थान, समितिको नियम, गठन आदेश र विनियम सम्बन्धी कार्य गर्ने,
८. स्थानीय निकायमा ऐन, नियम, विनियमको पालना भएनभएको अनुगमन गर्ने सम्बन्धी कार्य गर्ने,
९. शाखाबाट प्रदान भएका राय एवं शाखासंग सम्बन्धित विषयको निर्णयसार बनाउने कार्य गर्ने र
१०. शाखासंग सम्बन्धित पुराना कागजपत्र धुल्याउने सम्बन्धी कार्य गर्ने।

ट. मन्त्रालय मातहतका विभागहरूः

ट.१. केन्द्रीय पञ्जीकरण विभागः

पञ्जीकरण तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी कार्य २०३४ वैशाखदेखि निरन्तर हुँदै आएकोमा सो कार्य बढी सरल, सहज र व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्नको लागि नेपाल सरकारको मिति

२०७१।७।३१ को निर्णय अनुसार केन्द्रीय पञ्जीकरण विभाग स्थापना गरिएको हो । विभागको गठन पछि पञ्जीकरणका साथै स्थानीय निकायहरूबाट सम्पादन हुँदै आएको सामाजिक सुरक्षा क्षेत्रको भत्ता वितरणको कार्य र हाल नेपाल सरकारका अन्य विभिन्न निकायहरूले गर्दैआएका सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी अन्य विषय क्षेत्रलाई समेत समेट्ने उद्देश्य रहेको छ ।

यस विभाग अन्तर्गत उपसचिवको नेतृत्वमा जनसंख्या तथा पञ्जीकरण, प्रशासन तथा कानून र सामाजिक सुरक्षा तथा अनुगमन शाखा रहने र आर्थिक प्रशासन शाखाको जिम्मेवारी लेखा अधिकृतमा रहने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

८.२. स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा कृषि सडक विभाग:

कृषि क्षेत्रको दीर्घकालीन योजना बमोजिम कृषि सडक निर्माण गरी स्थानीय स्तरमा उत्पादन र बजार बीचको अन्तरसम्बन्धलाई उत्पादनशील बनाउने र यसै सन्दर्भमा स्थानीय निकायहरूद्वारा संचालित पूर्वाधार विकास सम्बन्धी आयोजनाहरूमा आवश्यक प्राविधिक सेवा पुर्याउने उद्देश्यले स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा कृषि सडक विभागको स्थापना गरिएको हो ।

विभागद्वारा स्थानीय पूर्वाधार नीति, २०६१ अनुसार स्थानीय स्तरका ग्रामीण सडक, सिंचाइ, नदी नियन्त्रण, खानेपानी तथा सरसफाइ, भोलुंगेपुल, आवास तथा भवन, ग्रामीण उर्जा लगायतका स्थानीय पूर्वाधारहरूको निर्माण, सञ्चालन, अनुगमन, मर्मत सुधारका साथै स्थानीय विकास निर्माण कार्यको गुणस्तर सम्बन्धी मापदण्ड तयार गर्ने जस्ता कार्यहरू हुँदै आएको छ ।

९. मन्त्रालयसँग सम्बद्ध आयोग, प्रतिष्ठान र समितिहरू:

९.१ स्थानीय निकाय वित्तीय आयोग (Local Bodies Fiscal Commission)

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ को दफा २३७ बमोजिम स्थानीय निकायहरूको वित्तीय पक्षको समग्र अध्ययन, अनुसन्धान र अनुगमन मूल्याङ्कन गरी स्थानीय निकायहरूलाई वित्तीयरूपले सक्षम बनाउन नेपाल सरकार (मं.प.) बाट मिति २०५६।१०।२४ मा प्रथम पटक ६ महिनाको लागि स्थानीय निकाय वित्तीय आयोग गठन भएको हो । आयोगको स्थायी संरचना विकास गर्ने क्रममा मिति २०५८।१२।२३ मा माननीय मन्त्री मातहत रहने गरी स्थानीय निकाय वित्तीय आयोग गठन गरिएकोमा मिति २०६०।४।१ र २०६३।८।११ मा पुनर्गठन गरी हाल आयोगको संरचना देहाय बमोजिम रहेको छ:

१. माननीय संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्री	संयोजक
२. माननीय उपाध्यक्ष, राष्ट्रिय योजना आयोग	उपसंयोजक
३. मुख्य सचिव, नेपाल सरकार	सदस्य
४. सचिव, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	सदस्य
५. सचिव, अर्थ मन्त्रालय	सदस्य
६. प्रतिनिधि, जिल्ला विकास समिति महासंघ	सदस्य

७. प्रतिनिधि, नेपाल नगरपालिका संघ	सदस्य
८. प्रतिनिधि, गाउँ विकास समिति राष्ट्रिय महासंघ	सदस्य
९. प्रतिनिधि, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ	सदस्य
१०. संयोजकले तोकेको एकजना राजश्व/लेखा विज्ञ	सदस्य
११. सहसचिव, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	सदस्य- सचिव

लक्ष्य/उद्देश्य:

- स्थानीय निकायहरूले लगाउने कर तथा नेपाल सरकार र स्थानीय निकाय बीच बाँडफाँड गर्नु पर्ने राजस्व सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गर्न र स्थानीय निकायको कर पद्धति तथा लेखा प्रणाली समसामायिक बनाउन लिनु पर्ने नीतिगत विषयमा सुभाव प्रस्तुत गर्ने।
- न्यूनतम शर्त र कार्यसम्पादन सूचकको आधारमा स्थानीय निकायको मूल्याङ्कन गरी स्थानीय निकायलाई दिइने अनुदानमा थपघट गर्न र उत्कृष्ट कार्य गर्ने स्थानीय निकायलाई पुरस्कृत गर्न नेपाल सरकारमा सिफारिस गर्ने।

मुख्य कार्यहरू:

आयोगको कार्यविवरण स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५, नियमावली, २०५६ र नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०६३।८।११ को निर्णयानुसार स्वीकृत कार्यशर्त बमोजिम हुनेछ।

सो अनुसार आयोगको प्रमुख कार्यमा स्थानीय निकायहरूको वित्तीय विश्लेषण र प्रकाशन, वित्तीय विकेन्द्रीकरण सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान, प्रकाशन र तालिम संचालन, स्थानीय निकायहरूको न्यूनतम शर्त तथा कार्य सम्पादन मापन (MCPM), स्थानीय निकायसंग सम्बन्धित अध्ययन अनुसन्धान गरी प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने र प्रतिवेदन बमोजिम कार्यान्वयनको लागि नेपाल सरकारलाई सुभाव पेश गर्ने रहेको छ।

५.२ दुर्गम क्षेत्र विकास समिति

नेपालको उत्तरी सीमावर्ती जिल्लाहरू र भौगोलिक दृष्टिकोणले विकट एवं आर्थिक तथा सामाजिक दृष्टिले पिछडिएको क्षेत्रमा विशेष कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी उक्त क्षेत्रको विकास गर्ने उद्देश्यले नेपाल सरकारले संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्री/राज्यमन्त्री अध्यक्ष हुने गरी दुर्गम क्षेत्र विकास समिति गठन गरेको हो। समितिका पदाधिकारीहरूको पदावधि बढीमा ४ वर्षको हुने व्यवस्था रहेको छ।

दुर्गम क्षेत्र विकास कार्यक्रम वि.सं. २०२२ सालमा अधिराज्यका ४ जिल्ला हुम्ला, मुस्ताङ, सोलुखुम्बुको नाम्चे बजार र ताप्लेजुङ जिल्लाको ओलाङचुङगोलामा तत्कालीन गृह पंचायत मन्त्रालय अन्तर्गत उत्तरी सीमा प्रशासन कार्यालय मार्फत् शुरू भएको हो। दुर्गम क्षेत्र विकासको लागि वि.सं.२०२५ सालमा प्रधानमन्त्रीको अध्यक्षतामा समिति गठन भई कार्य अगाडि बढेकोमा २०२९ सालमा स्थानीय विकास विभागको स्थापना पश्चात् उक्त समितिलाई एकीकरण गरी दुर्गम क्षेत्र एवं स्थानीय विकास विभाग खडा गरियो।

२०३७ सालमा स्थानीय विकास मन्त्रालयको स्थापना पश्चात् स्थानीय विकास मन्त्रीको अध्यक्षतामा समितिको गठन भएको र २०४४ सालमा भौगोलिक, सामाजिक तथा आर्थिकरूपले विपन्न अवस्थामा रहेको १८ वटा जिल्लाहरूलाई दुर्गम क्षेत्र तोकियो । २०४७ सालमा दुर्गम क्षेत्र पुनरावलोकनका लागि नेपाल सरकारद्वारा राष्ट्रिय योजना आयोगका तत्कालीन सदस्य डा. श्री चन्द्र बहादुर श्रेष्ठको अध्यक्षतामा गठित कार्यदलको सिफारिश अनुसार मिति २०४९।१२।१६ को नेपाल सरकारको निर्णयबाट २२ जिल्लाका ४७५ वटा गाविसलाई दुर्गमक्षेत्रमा समावेश गरी दुर्गम क्षेत्र विकास कार्यक्रम सञ्चालन हुँदैआएको छ ।

५.३ बौद्ध दर्शन प्रवर्द्धन तथा गुम्बा विकास समिति

नेपाल सरकारले बौद्ध दर्शनमा अध्ययन गरी खेन्पो वा सो सरहको उपाधि हासिल गरेका बौद्ध धर्मगुरुहरू मध्येबाट मनोनीत व्यक्ति अध्यक्ष रहने गरी बौद्ध दर्शन प्रवर्द्धन तथा गुम्बा विकास समिति गठन गरेको छ । समितिका पदाधिकारीहरूको पदावधि बढीमा ५ वर्षको हुने व्यवस्था रहेको छ ।

समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :

१. बौद्ध दर्शनको अनुसन्धान, विकास एवं प्रवर्द्धनको लागि आवश्यक कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने,
२. तोकिए बमोजिम गुम्बाहरूको दर्ता गरी सोको लगत अद्यावधिक गर्ने,
३. गुम्बाहरूको निर्माण, मर्मत सम्भार र सञ्चालन सम्बन्धि नीति तर्जुमा गर्ने,
४. समितिमा दर्ता भएका गुम्बाहरूको भौतिक पूर्वाधारको आधारमा वर्गीकरण गरी त्यस्ता गुम्बाको मर्मत तथा संचालन सम्बन्धि आवश्यक व्यवस्था गर्ने,
५. गुम्बाले प्रदान गर्दै आएको शिक्षालाई प्रभावकारी बनाउने तथा गुम्बालाई शैक्षिक केन्द्रको रूपमा विकास गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक कार्यक्रम संचालन गर्ने,
६. गुम्बाका लामाहरू एवं भिक्षुहरूलाई समय-समयमा देश विदेश दर्शन तथा राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय कार्यक्रममा सहभागी बनाउँदै गुम्बा तथा बौद्ध धर्मगुरुहरूको माध्यमबाट राष्ट्रिय एकताको भावना अभिवृद्धि गरी देशको विकास र निर्माणमा सघाउ पुऱ्याउने,
७. गुम्बामा भएको पुरातात्विक महत्वका सामान र सार्वजनिक सम्पत्तिको विवरण संकलन गर्ने तथा सोको अद्यावधिक अभिलेख राखी सोको सुरक्षाको निमित्त आवश्यक व्यवस्था गर्ने, गराउने,
८. कसैले नयाँ गुम्बाको निर्माण तथा समितिमा दर्ता भएका गुम्बाको मर्मत वा पुनः निर्माणको लागि समितिको स्वीकृति माग गरेमा स्वीकृति दिने,
९. समितिमा दर्ता भई खण्ड (८) बमोजिम समितिको स्वीकृति लिई मर्मत वा पुनः निर्माण गरिने गुम्बाको लागि आवश्यक सहयोग वा विशेषज्ञको सेवा उपलब्ध गराउने र यसरी निर्मित

गुम्बाको मर्मत, सम्भार तथा जीर्णोद्धार एवं विस्तार सम्बन्धी आवश्यक कार्यक्रम संचालन गर्ने,

१०. खण्ड (९) को प्रयोजनको लागि स्वदेशी तथा विदेशी संघ, संस्था वा निकायबाट सहयोग जुटाउने,
११. समय समयमा गुम्बाहरूको निरीक्षण गरी गुम्बाको संरक्षण र सम्बर्द्धन सम्बन्धमा सम्बन्धित गुम्बाका प्रमुख लामा तथा लामालाई आवश्यक निर्देशन दिने,
१२. गुम्बाको संचालन सम्बन्धमा कुनै विवाद उठेमा आवश्यक छानवीन गरी निर्णय दिने,
१३. समितिले दिएको निर्देशन वा गरेको निर्णयको पालना नगर्ने गुम्बालाई अवस्था अनुसार त्यस्तो गुम्बाको दर्ता खारेज गर्नेसम्मको कारबाही गर्ने,
१४. समितिले सम्पादन गर्नु पर्ने कुनै काम तोकिए बमोजिमको आधारमा गैर सरकारी संस्था वा सामुदायिक संस्था मार्फत सम्पादन गर्ने, गराउने,
१५. समितिको बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने,
१६. केन्द्रीय बौद्ध गुम्बाको रूपमा कुनै एक गुम्बालाई विकास गरी संचालन गर्ने, गराउने,
१७. गुम्बाको विकास तथा विस्तारको सम्बन्धमा आवश्यक सिफारिस उपलब्ध गराउने,
१८. समितिको उद्देश्य प्राप्तिको लागि तोकिए बमोजिमका अन्य काम गर्ने ।

५.४ स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान (LDTA)

स्थानीय निकायका जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीको नेतृत्व तथा व्यवस्थापकीय क्षमता अभिवृद्धि गराउँदै स्थानीय शासनका समसामयिक तथा नवीनतम अवधारणा तथा उपागमहरूमा निरन्तर रूपमा सूचना प्रवाह, प्रशिक्षण तथा अनुसन्धानात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने उद्देश्यले स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान ऐन, २०४९ अन्तर्गत एक स्वायत्त संस्थाको रूपमा वि.सं. २०५० असोज ४ गते स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको गठन गरिएको हो ।

प्रतिष्ठानको काम, कर्तव्य र जिम्मेवारी स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान ऐन २०४९ र सो सम्बन्धी नियमावलीमा स्पष्ट उल्लेख भएको छ । वि.सं. २००९ सालमा नेपालमा पहिलो पल्ट संस्थागत रूपमा ग्रामीण विकासको लागि शुरु गरिएको त्रिभुवन ग्राम विकास कार्यक्रम देखिनै स्थानीय स्तरमा क्षमता विकासका कार्यहरू गर्दै आएको छ । त्यस पश्चात विभिन्न कालखण्डमा स्थानीय निकायहरूको क्षमता विकासका लागि महत्वपूर्ण योगदान पुर्याएको छ ।

५.५ आदिवासी जनजाति उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान :

नेपालको विभिन्न आदिवासी/जनजातिहरूको सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक विकास र उत्थान एवं राष्ट्रिय विकासको मूल प्रवाहमा समान सहभागिताको लागि आदिवासी/जनजाति उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठानको स्थापना र सञ्चालन गर्न आदिवासी जनजाति उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठानको गठन गरिएको हो ।

प्रतिष्ठानका तर्फबाट सम्पादन गर्नुपर्ने कार्य सम्पादन गर्नका लागि प्रतिष्ठानको सर्वोच्च अङ्गको रूपमा सम्माननीय प्रधानमन्त्री अध्यक्ष र संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्री/राज्यमन्त्री सहअध्यक्ष हुने गरी एक सञ्चालक परिषद् तथा सम्माननीय प्रधानमन्त्री अध्यक्ष र संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्री/राज्यमन्त्री सहअध्यक्ष हुने गरी एक आदिवासी जनजाति उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान (कार्यकारिणी समिति) रहने व्यवस्था रहेको छ। प्रतिष्ठानका पदाधिकारीहरूको पदावधि बढीमा ४ वर्षको हुने व्यवस्था रहेको छ। प्रतिष्ठानबाट आदिवासी/जनजातिमा सूचीकृत गरिएको संख्या ५९ रहेको छ।

प्रतिष्ठानको उद्देश्य :

१. आदिवासी/जनजातिको सामाजिक, शैक्षिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक विकास र उत्थानसँग सम्बन्धित कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन गरी आदिवासी/जनजातिको सर्वाङ्गीण विकास गर्ने,
२. आदिवासी/जनजातिको भाषा, लिपि, संस्कृति, साहित्य, कला, इतिहासको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने,
३. आदिवासी/जनजातिको परम्परागत सीप, प्रविधि, र विशिष्ट जानकारीको संरक्षण र प्रवर्द्धन गरी त्यसलाई व्यवसायिक प्रयोगमा ल्याउन सहायता पुर्याउने,
४. विभिन्न आदिवासी/जनजाति, जातजाति तथा सम्प्रदायबीच सुमधुर सम्बन्ध, सदभाव र समञ्जस्य कायम गरी त्यसलाई मुलुकको समष्टिगत विकासको मूलप्रवाहमा आदिवासी/जनजातिलाई सहभागी गराउने।

आदिवासी जनजाति उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान (कार्यकारिणी समिति) को काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :

५.६ राष्ट्रिय दलित आयोग:

नेपाल सरकारले दलित वर्गको उत्थान र विकास गरी देश विकासमा दलितवर्गको सक्रिय सहभागिता गराउने उद्देश्यले राष्ट्रिय दलित आयोगको स्थापना गरेको छ। नेपाल सरकारबाट सवै किसिमका जातीय विभेद विरुद्धको अन्तर्राष्ट्रिय दिवस (मार्च २१) को सन्दर्भ पारेर २०५८ साल चैत्र ६ गते पहिलो पटक राष्ट्रिय दलित आयोगको घोषणा गरिएको हो। दलित समुदायले राज्यबाट पाउनु पर्ने अधिकार, अवसर र सुविधाहरू समतामूलक ढंगले पाउने वातावरणको सिर्जना गरी पहिचान, प्रतिष्ठा र विकासको लाभ उपलब्ध गराउन सम्मान र अधिकार प्रदान गर्नेतर्फ आयोग क्रियाशील रहेको छ।

राष्ट्रिय दलित आयोगमा दलितहरूको विकास र उत्थानमा योगदान पुऱ्याएका व्यक्तिहरूमध्येबाट प्रत्येक विकास क्षेत्रबाट कम्तीमा १/१ जना पर्ने गरी नेपाल सरकारले तोके बमोजिमका अध्यक्ष, सदस्यहरू र सदस्य सचिव सहित बढीमा १७ जना पदाधिकारीहरू रहने व्यवस्था रहेको छ। आयोगका पदाधिकारीहरूको पदावधि २ वर्षको हुने व्यवस्था छ।

आयोगको काम कर्तव्य र अधिकार :

१. दलित वर्गको हक हित र अधिकारको निर्वाध उपभोग गर्न पाउने वातावरण सृजना गर्न आवश्यक पर्ने कार्यहरू गर्ने,
२. उल्लिखित कार्यहरू गर्न आवश्यक पर्ने प्रचलित कानून र नेपाल सरकारको नीति नियममा समयानुकूल संशोधन गर्न सिफारिस गर्ने,
३. नेपाल पक्ष भएका जातिभेद विरुद्धका तथा मानव अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय दस्तावेजहरूको कार्यान्वयनका लागि आवश्यक पर्ने रणनीति र कार्यनीति तर्जुमा गरी नेपाल सरकारलाई कार्यान्वयनका लागि सिफारिस गर्ने,
४. दलित वर्गको उत्थान र विकास कार्यमा संलग्न गैर सरकारी संस्थाको काम कारवाहीको समन्वय र अनुगमन गर्ने,
५. दलित वर्गको उत्थान र विकासका लागि सामाजिक भेदभाव, छुवाछूत र परम्परागत संस्कारलाई हटाउन सामाजिक जागरणका कार्यक्रमहरू बनाई गैर सरकारी संस्था मार्फत् कार्यान्वयन गराउने,
६. दलित वर्ग प्रति समाजमा कुनै भेदभावपूर्ण एवं गैर कानुनी कार्यभएमा राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग, मानव अधिकार प्रवर्द्धन केन्द्र, स्थानीय प्रशासन, स्थानीय निकायहरूसंग समेत समन्वय गरी सोको उजुरी सुनी प्रचलित कानून बमोजिम गर्ने, गराउने,
७. दलित अपांग, बालबालिकाहरू तथा दलित महिलाहरूको हक हितको संरक्षण र विकासमा मूलप्रवाहीकरणका लागि विशेष व्यवस्था गर्ने,
८. राष्ट्रिय मानव अधिकार कार्ययोजना, २०७१ लाई समेत मध्यनजर गरी दलित वर्गको उत्थान तथा सशक्तिकरणको लागि विभिन्न निकायबाट सञ्चालन भएका कार्यक्रमहरूको अभिलेख तयार गरी अनुगमन तथा समन्वय गर्ने,
९. राष्ट्रिय दलित आयोग सम्बन्धी उपयुक्त कानुनी व्यवस्था गर्न आवश्यक विधेयक मस्यौदा गर्ने र दलित समूहको पहिचान र यकिन गरी प्रकाशन गर्नका लागि स्थानीय विकास मन्त्रालयमा सिफारिस गर्ने ।

५.७ राष्ट्रिय मुस्लिम आयोग

नेपाल सरकारले मुस्लिम समुदायको आर्थिक, सामाजिक लगायत विभिन्न पक्षको विकास गर्न मिति २०६८ चैत्र २३ गतेको निर्णयबाट राष्ट्रिय मुस्लिम आयोगको गठन गरेको छ । नेपाल सरकारबाट स्वीकृत राष्ट्रिय मुस्लिम आयोगको गठन र सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था, २०६८ अनुसार गठित सो आयोगमा पहिलो कार्यकालका लागि मिति २०६९ साल बैशाख २१ गतेको निर्णयबाट पदाधिकारीहरूको मनोनयन भई आयोग कृयाशिल रहेको छ ।

यस आयोगमा मुस्लिम समुदायको उत्थान र विकासमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याएका उक्त समुदायका व्यक्तिहरूमध्येबाट प्रत्येक विकास क्षेत्रबाट कम्तीमा एकजना पर्ने गरी नेपाल सरकारबाट तोकेबमोजिमका अध्यक्ष, सदस्यहरू र सदस्य-सचिव सहित बढीमा १३ जना पदाधिकारीहरू रहने व्यवस्था रहेको छ। आयोगका पदाधिकारीहरूको पदावधि बढीमा चार वर्षको हुने प्रावधान रहेको छ।

आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम रहेको छः

१. मुस्लिम समुदायको उत्थान र विकासका लागि राष्ट्रिय नीति तथा कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गरी कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकार समक्ष सिफारिश गर्ने,
२. मुस्लिम समुदायको हक हित एवं अधिकार निर्वाध उपभोग गर्न पाउने वातावरण सृजना गर्न विद्यमान कानुनी व्यवस्था र नेपाल सरकारको नीति नियमको समीक्षा अनुगमन, मूल्याङ्कन गरी समयानुकूल संशोधन र परिमार्जन गर्न नेपाल सरकार समक्ष सिफारिश गर्ने,
३. मुस्लिम समुदायको शैक्षिक संस्था (मदरसा) हरूलाई व्यवस्थित गर्न, मदरसा शिक्षा प्रणालीलाई राष्ट्रिय शिक्षा प्रणालीको मूलधारमा ल्याउन पहल गर्ने,
४. मुस्लिम समुदायका मस्जिद, कब्रस्तान, मकबरा, मजार आदिको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्ने, गराउने,
५. मुस्लिम समुदायको सांस्कृतिक महत्व राख्ने भाषा, साहित्य, रहनसहन, लवाइखबाइ, चापडर्व, कलाकौशल आदिको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्ने, गराउने,
६. रमजान, ईदुल फित्र, ईदुल अजहा आदिको अवसरमा चन्द्रमा उदाएको घोषणा सम्बन्धी आवश्यक व्यवस्था मिलाउने,
७. मुस्लिम समुदायको उत्थान र विकासका लागि नेपाल सरकारले लागू गरेका योजना तथा कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन भए नभएको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्ने र सुधारका लागि सम्बन्धित निकायमा सिफारिश गर्ने,
८. मुस्लिम समुदायको उत्थान र विकासमा संलग्न सरकारी एवम् राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थासंग समन्वय गर्ने,
९. मुस्लिम समुदायको हित र चासो रहेका विभिन्न विषयमा केन्द्रीय तथा स्थानीय स्तरमा विभिन्न गोष्ठी, छलफल, सेमिनार, भेला, सम्मेलन जस्ता कार्यक्रमहरूको आयोजना गर्ने तथा सञ्चार र प्रकाशनको माध्यमबाट जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने,
१०. मुस्लिम समुदायको समग्र विकास सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने सम्बन्धमा नेपाल सरकार तथा सम्बन्धित निकायहरूलाई परामर्श प्रदान गर्ने,
११. मुस्लिम समुदायको आर्थिक, शैक्षिक, सामाजिक, धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक आदि पक्षको अन्वेषण र अनुसन्धान गर्ने, गराउने,

१२. आयोगको बार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तयार गरी स्वीकृतिका लागि पेश गर्ने,
- १३ राष्ट्रिय मुस्लिम आयोगसम्बन्धी उपयुक्त कानुनी व्यवस्था गर्न आवश्यक विधेयक मस्यौदा गर्ने,
- १४ मुस्लिम समुदायको हक, अधिकार उल्लंघनका सम्बन्धमा आयोगसमक्ष पर्नआएका उजूरीहरूको जाँचबुझ गरी आवश्यक कारवाहीको लागि सम्बन्धित निकायमा सिफारिश गर्ने ।

५.८ उपेक्षित, उत्पीडित र दलित वर्ग उत्थान विकास समिति

परम्परागत रूपमा व्यवसाय संचालन गरी जीविकोपार्जन गरिरहेका आर्थिक, सामाजिक वा अन्य कुनै कारणले उपेक्षित, उत्पीडित र दलित हुन पुगेका नेपाल सरकारले समय समयमा नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकिदिएका जात जाति वा वर्गहरू उपेक्षित, उत्पीडित र दलितवर्ग अन्तर्गत पर्दछन् ।

नेपाल सरकारले उपेक्षित, उत्पीडित र दलितवर्गको आर्थिक, सामाजिक लगायत विभिन्न पक्षको विकास गर्न संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्री वा राज्यमन्त्री अध्यक्ष रहने गरी उपेक्षित, उत्पीडित र दलित वर्ग उत्थान विकास समिति गठन गरेको छ । मनोनीत पदाधिकारीहरूको पदावधि ४ वर्षको हुने र निजहरू पुन नियुक्ति हुन सक्ने व्यवस्था रहेको छ ।

समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय वमोजिम रहेको छ ।

१. उपेक्षित, उत्पीडित र दलितवर्गको आर्थिक तथा सामाजिक विकासका लागि आवश्यक नीति तथा कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
२. नेपाल सरकार विदेशी सरकार वा राष्ट्रिय वा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाबाट प्राप्त सहयोग एवं साधन स्रोतका आधारमा तयार गरिने उपेक्षित, उत्पीडित र दलितवर्गसँग सम्बन्धित विभिन्न कार्यक्रमहरूमा स्थानीय निकाय समेतलाई संलग्न गराई गाँउस्तरसम्म त्यस्ता कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा पुर्याउन समन्वय गर्ने,
३. राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरू बीच उपेक्षित, उत्पीडित र दलितवर्गको उत्थान सम्बन्धी विषयहरूमा जानकारी प्राप्त गर्न नेटवर्क स्थापना गरी सोको विस्तार गर्ने,
४. उपेक्षित, उत्पीडित र दलितवर्गको आर्थिक एवं सामाजिक पक्षको विकास सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान गर्नका साथै तत्सम्बन्धी पुस्तक लेख आदि प्रकाशन प्रदर्शन एवं सूचना पद्धतिको स्थापना गर्ने गराउने,
५. उपेक्षित, उत्पीडित र दलितवर्ग सम्बन्धी विज्ञ परामर्श सेवा प्रदान गर्ने,
६. उपेक्षित, उत्पीडित र दलितवर्गको विविध पक्षको विकास कार्यमा संलग्न संस्थालाई वित्तीय तथा प्राविधिक सहायता उपलब्ध गराउने,

७. उपेक्षित, उत्पीडित र दलितवर्गका व्यक्तिहरूलाई तोकिएको आधारमा स्वदेश तथा विदेशमा अध्ययन गर्न छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउन नेपाल सरकार समक्ष अनुरोध गर्ने,
८. उपेक्षित, उत्पीडित र दलितवर्गका व्यक्तिहरूको कार्यक्षमता वृद्धि गर्दै लैजाने र दिगो विकासका लागि आय आर्जन लगायतका सामुदायिक विकास कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गराउने,
९. समितिको वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तयार गरी स्वीकृत गर्ने,
१०. समितिको कार्य संचालनको लागि आवश्यकता अनुसार कर्मचारीहरू नियुक्ति गर्ने,
११. उपेक्षित, उत्पीडित र दलितवर्गको विविध पक्षको विकास सम्बन्धमा गोष्ठी, तालिम तथा सेमिनार संचालन गर्ने गराउने,
१२. समितिको उद्देश्य प्राप्तिका लागि आवश्यक अन्य कार्यहरू गर्ने ।

५.५ बादी समुदाय उत्थान विकास समिति

नेपाल सरकारले बादी समुदायको उत्थान सम्बन्धी कार्य गर्न संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्री वा राज्यमन्त्री अध्यक्ष रहने गरी बादी समुदाय उत्थान विकास समिति गठन गरेको छ । समितिका मनोनीत सदस्यहरूको बढीमा पदावधि चार वर्षको हुने व्यवस्था गरिएको छ ।

समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुने व्यवस्था रहेको छ:

१. बादी समुदायको विकासका लागि आवश्यक नीति निर्माण गर्ने सम्बन्धमा नेपाल सरकार समक्ष सुझाव पेश गर्ने,
२. बादी समुदायको विकासका लागि बनेका नीतिको कार्यान्वयन गर्न आवश्यक योजना तथा कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,
३. बादी समुदायको व्यवस्थित बसोबासका लागि बस्ती विकास एवम् पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, गराउने,
४. बादी समुदायको विकासका लागि विभिन्न निकायसंग सहकार्य तथा समन्वय गरी प्रभावकारी रूपमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, गराउने,
५. बादी समुदायको उत्थान सम्बन्धमा जानकारी आदानप्रदान गर्न संजाल (नेटवर्क) स्थापना र विस्तार गर्ने,
६. बादी समुदाय सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान गरी प्रकाशन र प्रसारण गर्ने, गराउने,
७. बादी समुदायको विकासका लागि प्राप्त हुने रकमलाई एकीकृत गरी प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने,
८. बादी समुदायका व्यक्तिहरूलाई छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउन नेपाल सरकार समक्ष अनुरोध गर्ने,
९. बादी समुदायका व्यक्तिहरूको कार्यक्षमता वृद्धि गर्ने प्रयोजनका लागि आवश्यक सीप विकास तथा आय आर्जन सम्बन्धी तालिम कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने, गराउने,

१०. बादी समुदायसंग सम्बन्धित तालिम, गोष्ठी तथा सेमिनार सञ्चालन गर्ने, गराउने,
११. समितिको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तयार गरी स्वीकृतिको लागि नेपाल सरकार समक्ष पेश गर्ने,
१२. समितिको लागि आवश्यक स्रोत तथा साधनको व्यवस्था गर्ने,
१३. बादी समुदायसंग सम्बन्धित अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि, सम्झौताहरूको कार्यान्वयनका लागि पहल गर्ने,
१४. बादी समुदायको उत्थान र विकासका लागि तोकिए बमोजिमका अन्य काम गर्ने।

५.१० पिछडिएको समुदाय उत्थान विकास समिति

नेपाल सरकारले पिछडिएको समुदायको आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक पक्षको विकास गर्न संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्री वा राज्यमन्त्री अध्यक्ष रहने गरी पिछडिएको समुदाय उत्थान विकास समिति गठन गरेको छ। उक्त समितिमा मनोनीत सदस्यहरूको पदावधि बढीमा चार वर्षको हुने र निजहरू पुनः मनोनीत हुनसक्ने व्यवस्था रहेको छ।

पिछडिएको समुदाय (अदर व्याकवाई कम्युनिटी - ओवीसी) मा समितिको सिफारिशमा नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकिएको मधेश तराइको जाति वा समुदाय पर्दछन्। यसरी हाल तोकिएका २९ जातजातिहरूमा - कुशवाहा, कुर्मी, कुमाहार, कहार, केवट, कानु, कमार, कलवार, तेली, नुनिया, वनिया, भेडीभर, माली, मल्लाह, मुसलमान, बरै, यादव, राजभर, राजघोव, रौनियार, लोहार लोध, सुडी, सैनी, सोनार, हलुवाई, हजाम, अमात, केवरत रहेका छन्।

समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुने व्यवस्था रहेको छ :

१. पिछडिएको समुदायको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक उत्थान र विकासका लागि आवश्यक नीति तथा कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
२. नेपाल सरकार, विदेशी सरकार वा राष्ट्रिय वा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरूबाट प्राप्त सहयोग एवं साधनश्रोतको आधारमा तयार गरिने पिछडिएको समुदायसंग सम्बन्धित विभिन्न कार्यक्रमहरूमा स्थानीय निकाय मार्फत् गाउँस्तरसम्म त्यस्ता कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा पुऱ्याउन समन्वय गर्ने,
३. पिछडिएको समुदायले परम्परागत रूपमा अभ्यास गर्दै आएका प्रविधि, सीप तथा विशिष्ट जानकारीलाई प्रचलित कानूनको अधीनमा रही तोकिएबमोजिम सम्बन्धित पिछडिएको समुदायको बौद्धिक सम्पत्ति अधिकारको रूपमा संरक्षण गर्ने वा गराउने,
४. पिछडिएको समुदायको भाषा, संस्कृति, इतिहास, परम्परालाई परिचय गराउने अभिलेखालय तथा संग्रहालय स्थापना गर्ने,

५. पिछडिएको समुदायमध्येका विपन्न वर्गका समूहको आर्थिक तथा सामाजिक स्तर वृद्धि गर्न विशेष कार्यक्रम संचालन स्थानीय निकायसंगसमेत समन्वय गरी गर्ने, गराउने,
६. समान उद्देश्य भएका विदेशी वा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थासँग सम्बन्ध कायम गरी सहयोग आदान प्रदान गर्ने,
७. राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाबीच पिछडिएको समुदायको उत्थान सम्बन्धी विषयहरूमा जानकारी प्राप्त गर्न सञ्जाल स्थापना गरी सोको विस्तार गर्ने,
८. पिछडिएको समुदायको आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक पक्षको विकास सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान गर्नुका साथै तत्सम्बन्धि पुस्तक, लेख, आदि प्रकाशन, प्रदर्शन एवं सूचनाको संकलन र व्यवस्थापन गर्ने, गराउने,
९. पिछडिएको समुदायको विविध पक्षको विकास कार्यमा संलग्न संस्थालाई वित्तीय तथा प्राविधिक सहायता उपलब्ध गराउने,
१०. पिछडिएको समुदाय सम्बन्धी परामर्श सेवा प्रदान गर्ने,
११. पिछडिएको समुदायका व्यक्तिलाई तोकिएको आधारमा स्वदेश तथा विदेशमा अध्ययन गर्न छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउन नेपाल सरकारसमक्ष अनुरोध गर्ने,
१२. पिछडिएको समुदायका व्यक्तिहरूको कार्यक्षमता बृद्धि गर्दै लैजाने र दिगो विकासका लागि आय आर्जन लगायतका सामुदायिक विकास कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने, गराउने,
१३. समितिको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तयार गरी स्वीकृतिको लागि मन्त्रालय पठाउने,
१४. समितिको कार्य संचालनका लागि आवश्यक कर्मचारी उपलब्ध गराउन नेपाल सरकारसमक्ष अनुरोध गर्ने,
१५. पिछडिएको समुदायको विविध पक्षको विकास सम्बन्धमा गोष्ठी, तालिम तथा सेमिनार संचालन गर्ने गराउने,
१६. पिछडिएको समुदायको पहिचान गर्ने आधार तयार गरी सो आधार बमोजिम पिछडिएको समुदायमा सूचीकृत हुने जाति वा समुदायको सूची तयार गर्ने र स्वीकृतिका लागि नेपाल सरकारसमक्ष पेश गर्ने,
१७. समितिको उद्देश्य प्राप्तिका लागि आवश्यक अन्य कार्यहरू गर्ने ।

५.११ कर्णाली क्षेत्र विकास इकाई

कर्णाली अञ्चलमा बसोबास गर्ने आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा विपन्न गरिब निमुखा जनताको जीवनस्तर उकासी सामाजिक न्याय दिलाउँदै सय दिनको रोजगारी उपलब्ध गराई गरिबी न्यूनीकरणमा टेवा पुर्याउने उद्देश्यले कर्णाली क्षेत्र विकास इकाई गठन भएको हो । नेपालको कर्णाली अञ्चलका ५ जिल्ला समेटिएको यस इकाईबाट आ.व. २०६३/६४ देखि उत्पादन वृद्धि तथा आय आर्जन कार्यक्रम, सीप विकास तथा स्वरोजगार सिर्जन कार्यक्रम, सामुदायिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम, सामाजिक विकास कार्यक्रम सञ्चालन हुँदै आएको छ ।

१०. संघ/महासंघ:

१०.१. जिल्ला विकास समिति महासंघ (ADDCN)

नेपालमा विकेन्द्रीकरणको संस्थागत रूपमा व्यवस्था गर्न जरुरी भइसकेको अवस्थामा सबै स्थानीय निकायको सामूहिक प्रयास जरुरी भइ सन् १९९५ मा यस संस्थाको स्थापना भएको हो। यस स्थापना पश्चात् ४ वर्ष पछि विकेन्द्रीकरणलाई कानूनी रूपमा नै व्यवस्थित गर्न स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ सालमा आयो। जि.वि.स. महासंघले विशेषगरी जिल्ला विकास समितिको संस्थागत र क्षमता विकास गरी सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता ल्याउन सहजीकरण गर्नुका साथै नेपालमा प्रजातन्त्रलाई व्यवहारिक र आधारभूत रूपमा विकास गर्न स्थानीय प्रजातन्त्रको विकासमा सहयोग पुऱ्याएको छ।

१०.२. नेपाल नगरपालिका संघ (MuAn)

राष्ट्रिय निर्देशन ऐन २०१८ बमोजिम सन् १९९४ अर्थात् वि.स. २०५० सालमा स्थापना भएको यस संघले नेपालका सबै नगरपालिकाहरूलाई आफ्नो सदस्य बनाएको छ। यसले नगरपालिकाको नीति सुधार, विकेन्द्रीकरण, शहरी सुशासन, गरीबी न्यूनीकरण र सामाजिक समावेशीकरण तथा शहरी वातावरणका क्षेत्रमा काम गर्दछ। यसका साथै नगरपालिकाको हितमा बहस पैरवी गर्ने, वकालत गर्ने, संजाल निर्माण गर्ने र सूचना आदानप्रदान तथा प्राविधिक र सल्लाह प्रदान (Technical and Advisory Support) गर्ने काम पनि यस संघले प्रमुखताका साथ गरी आएको छ।

१०.३. गाउँ विकास समिति महासंघ

राष्ट्रिय निर्देशन ऐन २०१८ बमोजिम सन् १९९६ अर्थात् वि.स. २०५२ सालमा स्थापना भएको यस गाउँ विकास समिति महासंघ (National Association of Village Development Committees in Nepal -NAVIN) ले नेपालका सबै गाउँ विकास समितिहरूलाई आफ्नो सदस्य बनाएको छ। नेपालका ३,२७६ वटा गाविसको छाता संगठनको रूपमा स्थापित यस संघले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा आफूलाई परिचित बनाएको छ। साथै यसले आफूलाई विकेन्द्रीकरण र प्रजातान्त्रिक प्रक्रियामा सक्रिय रूपमा अगाडि सारेको छ। यसले गाविसको हितमा बहस पैरवी गर्ने, वकालत गर्ने, संजाल निर्माण गर्ने र सूचना आदानप्रदान तथा प्राविधिक र सल्लाह प्रदान (Technical and Advisory Support) गर्ने काम पनि गरी आएको छ।

११. ऐन, नियम, विनियम, निर्देशिकाको सूची

ऐन:

- जन्म, मृत्यु तथा अन्य व्यक्तिगत घटना (दर्ता गर्ने) ऐन, २०३३
- स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५
- आदिवासी/जनजाति उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान ऐन, २०५८

नियम:

- जन्म, मृत्यु तथा अन्य व्यक्तिगत घटना (दर्ता गर्ने) नियमावली, २०३४

- स्थानीय विकास कोष नियमावली), २०५६
- स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६
- निर्वाचन क्षेत्र विकास कार्यक्रम (संचालन कार्यविधि) पांचौ संशोधन नियमावली, २०५८
- स्थानीय निकाय (आर्थिक प्रशासन नियमावली), २०६४
- निर्वाचन क्षेत्र पूर्वाधार विशेष कार्यक्रम (संचालन कार्यविधि) नियमावली, २०७१

गठन आदेश:

- दुर्गम क्षेत्र विकास समिति गठन आदेश, २०३३
- उपेक्षित उत्पीडित र दलित वर्ग उत्थान विकास समिति गठन आदेश, २०५४
- पिछडिएको समुदाय उत्थान विकास समिति गठन आदेश, २०६५
- वादी समुदाय उत्थान विकास समिति गठन आदेश, २०६८
- बौद्ध दर्शन प्रवर्धन तथा गुम्वा विकास समिति गठन आदेश, २०६८
- राष्ट्रिय दलित आयोगको गठन र संचालन सम्बन्धी व्यवस्था
- राष्ट्रिय मुस्लिम आयोगको गठन र संचालन सम्बन्धी व्यवस्था , २०६८

कार्यविधि:

- जिल्ला विकास समितिको न्यूनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मापन (संशोधन) कार्यविधि, २०६५
- गाउँ विकास समितिको न्यूनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मापन (संशोधन) कार्यविधि, २०६६
- नगरपालिकाको न्यूनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मापन (संशोधन) कार्यविधि, २०६६
- बाल संरक्षण अनुदान कार्यविधि, २०६६
- जगेडाकोष संचालन (तेश्रो संशोधन) कार्यविधि, २०६६
- स्थानीय निकाय सामाजिक परीक्षण कार्यविधि, २०६७
- स्थानीय निकाय सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यविधि, २०६७
- स्थानीय निकाय सार्वजनिक परीक्षण कार्यविधि, २०६७
- बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन कार्यविधि, २०६८
- वातावरणमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन कार्यविधि, २०६८
- स्थानीय निकाय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०६९
- सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन (पहिलो संशोधन) कार्यविधि, २०६९
- बालमैत्री स्थानीय निकाय घोषणा कार्यविधि, २०७०
- सुनौला हजार दिन आयोजना कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७०
- महिला जिल्ला समन्वय समिति (गठन तथा कार्यसंचालन) कार्यविधि, २०७१

- महिला नगर समन्वय समिति (गठन तथा कार्यसंचालन) कार्यविधि, २०७१
- आदिवासी/जनजाति जिल्ला समन्वय समिति (गठन तथा कार्यसंचालन) कार्यविधि, २०७१
- दलित जिल्ला समन्वय समिति (गठन तथा कार्यसंचालन) कार्यविधि, २०७१
- अपाङ्ग जिल्ला समन्वय समिति (गठन तथा कार्यसंचालन) कार्यविधि, २०७१
- अपाङ्ग नगर समन्वय समिति (गठन तथा कार्यसंचालन) कार्यविधि, २०७१
- पिछडिएको समुदाय जिल्ला समन्वय समिति (गठन तथा कार्यसंचालन) कार्यविधि, २०७१
- सामाजिक परिचालन कार्यविधि, २०७१

दिग्दर्शन/निर्देशिका/ मार्गदर्शन:

- जिविसको आन्तरिक राजस्व प्रक्षेपण सम्बन्धी दिग्दर्शन, २०६१
- स्थानीय निकाय लैङ्गिक बजेट परीक्षण निर्देशिका, २०६४
- स्थानीय विकास शुल्कको थप रकम खर्च गर्ने शर्त र मार्ग निर्देशन, २०६५
- वारुणयन्त्र संचालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका, २०६७
- स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका, २०६८
- जनसहभागितामा आधारित विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन मार्गदर्शन, २०६९
- कर्णाली र कर्णाली वरिपरि विशेष कार्यक्रम कार्यान्वयन मार्गदर्शन, २०६९
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका, २०६९
- पिछडिएको तराई/मधेश विशेष कार्यक्रम (कार्यान्वयन मार्गदर्शन), २०६९
- संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको सुधारको कार्ययोजना, २०६९
- बालमैत्री स्थानीय शासन प्रारूप, २०७०
- वातावरण उर्जा तथा जलवायु परिवर्तन शाखा संचालन सम्बन्धी मार्गदर्शन, २०७०
- गाविस दिग्दर्शन, २०७१
- आवधिक जिल्ला विकास योजना तर्जुमा सम्बन्धी निर्देशिका
- उपभोक्ता समिति गठन संचालन र व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्देशन
- पिछडिएको तराई/मधेश विशेष कार्यक्रम (कार्यान्वयन मार्गदर्शन)
- आर्थिक प्रशासन शाखा बेरुजु फछ्यौट कार्ययोजना र मार्गदर्शन
- घरजग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुर बाँडफाँड सम्बन्धमा

परिपत्रहरूको संगालो:

- स्थानीय पञ्जिकाधिकारीलाई व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धमा भएका निर्देशन तथा परिपत्रहरूको संग्रह, २०७०

नीतिहरू:

- सार्वजनिक - निजी साभेदारी नीति, २०६०
- स्थानीय पूर्वाधार विकास नीति, २०६१
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति, २०६६
- बालमैत्री स्थानीय शासन: राष्ट्रिय रणनीति

१२. मन्त्रालयका दातृ निकायहरु:

क्र.सं	विकास साभेदारहरु	कार्यक्रम/परियोजना	अवधि	सहायता (रु हजारमा)		
				अनुदान	ऋण	जम्मा
१.	जे.एफ.पि.आर /ए डि बी	१. अति सीमान्तकृत समुदायका लागि सुरक्षा तथा दिगो विकास कार्यक्रम	२०१५ सम्म	२२३४५०		२२३४५०
		२. पञ्जीकरण कार्यक्रम	सालवसाली	९७०४९		९७०४९
२.	ए डि बी	१. विकेन्द्रित ग्रामीण पूर्वाधार तथा जीविकोपार्जन सुधार कार्यक्रम	२०६८।६९-२०७३।७४	९२७३६	५६७०७१	६५९७४७
		२. सामुदायिक सिंचाइ आयोजना	२०६७।६८-२०७३।७४	७३७१०८		७३७१०८
३.	आइ डि ए, विश्व बैंक	१. नेपाल खाद्य संकट सम्बोधन कार्यक्रम	सालवसाली		५८७७६	५८७७६
		२. बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम (सुनौला हजार दिन)	२०१३-२०१७	७०५४००	२२४१२३	९२९५२३
		३. राष्ट्रिय ग्रामीण यातायात सुदृढीकरण कार्यक्रम	२०१३-२०१७	१६३९१	२००००	१६५९५९१
४.	भारत सरकार	१. साना विकास आयोजना		५०००००		५०००००
५.	जाईका	१. गाउँ विकास समिति अनुदान		११४०००० (डि आर एफ)		११४००००
		२. स्थानीय स्तरका सडक, पुल तथा सामुदायिक पहुँच सुधार परियोजना	२०११-२०१५	८००००		८००००
६.	डि एफ आइ डि	१. ग्रामीण पहुँच कार्यक्रम	२०१३-२०१७	१००००००		१००००००
		२. राष्ट्रिय ग्रामीण यातायात सुदृढीकरण कार्यक्रम	२०१३-२०१७	११५०००		११५०००
		३. वातावरणमैत्री स्थानीय शासन कार्यक्रम	२०१३-२०१७	५१६७००		५१६७००

७.	युनिसेफ	१. ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रम	सालवसाली	२२०००		२२०००
८.	फिन्ल्याण्ड सरकार	१. ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना	२०६७।६८-२०७२।७३	३२००००		३२००००
		२. पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रम	२०१३-२०१८	१९६४८६		१९६४८६
९.	डब्ल्यु एफ पि	१. ग्रामीण सामुदायिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	२०१७ सम्म	१४६९४०		१४६९४०
१०.	एस डि सी	१. भोलुङ्गे पुल क्षेत्रगत कार्यक्रम	२०१४-२०१८	४८१०००		४८१०००
		२. विकेन्द्रित ग्रामीण पूर्वाधार तथा जीविकोपार्जन सुधार कार्यक्रम	२०६८।६९-२०७३।७४			
		३. स्थानीय अग्रसरतालाई नयाँ ज्ञान र सीपसँग जोड्ने कार्यक्रम	२०११-२०१५	४००००		४००००
		४. स्थानीय स्तरका सडक पुल तथा सामुदायिक पहुँच सुधार परियोजना	२०११-२०१५	१०५६७००		१०५६७००
		५. पूर्वी चितवन नदी व्यवस्थापन तथा जीविकोपार्जन सुधार कार्यक्रम	२०१४-२०१८	१२५८००		१२५८००
		६. स्थानीय सडक सुधार कार्यक्रम	२०१४-२०१८	६१००००		६१००००
		७. साना सिंचाइ कार्यक्रम	२०१४-२०१८	४५३३८८		४५३३८८
११.	डिफिड	१. विकेन्द्रित ग्रामीण पूर्वाधार तथा जीविकोपार्जन सुधार कार्यक्रम	२०६८।६९-२०७३।७४		७२००००	७२००००
१२.	डेनमार्क सरकार	१. उन्नति-समावेशी आर्थिक विकास कार्यक्रम नेपाल		६०५३१६		६०५३१६
		स्थानीय स्वायत्त शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम	२०७०।३ देखि २०७४।१२	४७२७३५०		४७२७३५०
कुल जम्मा				१५६३२०१४	१५८९९१०	१७२२१९२४
स्थानीय स्वायत्त शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रमका साभेदारहरू :- १. डि एफ आई डि २. नर्वे ३. एस डि सि ४. डेनमार्क ५. यु एन डि पी ६. युनिसेफ ७. यु एन सि डि एफ ८. यु एन एफ पि ए ९. यू एन वीमेन १०. ए डि वी ११. यु एस एड १२. जि आई जेड १३. जाईका						

१३. स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम

स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम हाल दोस्रो चरणमा सञ्चालित छ।

कार्यक्रमको संक्षिप्त विवरण देहाय बमोजिम रहेको छः

कार्यक्रम अवधि	श्रावण, २०७० देखि आषाढ, २०७४ (४ वर्ष)
संचालन निकाय	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय
कार्यक्रम व्यवस्थापन	- स्थानीय निकायहरू - विषयगत मन्त्रालयका स्थानीय कार्यालयहरू
सहयोगी निकायहरू	- विषयगत मन्त्रालयहरू - गैर सरकारी संस्थाहरू - नागरिक समाज - निजी क्षेत्रका संघ संस्थाहरू
कार्यक्रम लागु हुने क्षेत्र	७५ जिल्ला, सबै नगरपालिका र सबै गा.वि.स.
विकास साभेदारहरू	<ul style="list-style-type: none"> • ADB, World Bank, EU • DFID, Denmark, GIZ, JICA, Norway, SDC, USAID • UNCDF, UNICEF, UNDP, UNFPA, UN Women, UNV
वित्तीय सहयोग	<ul style="list-style-type: none"> • नेपाल सरकार १ अरब, १२ करोड ६० लाख अमेरिकी डलर • विकास साभेदारहरू २ करोड ६१ लाख अमेरिकी डलर
वित्त परिचालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • संयुक्त लगानी १६ करोड ४९ लाख अमेरिकी डलर • प्राविधिक सहयोग ४ करोड ५ लाख अमेरिकी डलर • समन्वयात्मक कार्यक्रम २ करोड ६१ लाख अमेरिकी डलर

कार्यक्रमको लक्ष्यः

- स्थानीय सुशासन तथा सामुदायिक विकास मार्फत् गरिबी न्यूनीकरणमा योगदान पुऱ्याउने ।

कार्यक्रमको उद्देश्यः

- प्रभावकारी सेवा र नागरिक सशक्तिकरणका लागि स्थानीय सरकारको सुधार ।

कार्यक्रमका ४ उपलब्धिहरूः

- नागरिक र समुदायले स्थानीय सरकारलाई उत्तरदायी र जवाफदेही बनाएको हुने ।
- स्थानीय निकायहरू जनताको माग प्रति संवेदनशील भएको हुने ।
- सबै नागरिकहरूलाई स्थानीय सेवाहरू प्रभावकारी ढंगले प्रदान गरेको हुने ।
- निक्षेपण, स्थानीय सरकार एवं स्थानीय सेवा सम्बन्धी नीति र संस्थागत ढाँचामा सुधार भएको हुने ।

कार्यक्रमका ५ वटा अपेक्षित प्रतिफलहरूः

१. नागरिक र सामुदायिक संस्थाहरू स्थानीय सरकारको शासन प्रणालीमा सकृय रूपमा भाग लिन सशक्तिकरण भएको हुने ।

२. स्थानीय सरकारमा जनउत्तरदायी व्यवस्था व्यवस्थित हुने ।
३. स्थानीय श्रोतहरूमा स्थानीय सरकारको पहुँच वृद्धि भएको हुने ।
४. सार्वजनिक वित्त व्यवस्थामा सुधार भएको हुने ।
५. स्थानीय सरकारमा संलग्न स्थानीय एवं केन्द्रीय निकायहरूको संस्थागत र मानव संसाधनको क्षमता विकास भएको हुने ।
६. स्थानीय निकायहरूले व्यवस्थापन गर्ने पूर्वाधार र अन्य सामाजिक आर्थिक सेवाहरूमा पहुँच र स्तरमा सुधार भएको हुने ।
७. एकीकृत योजना तर्जुमा, अनुगमन, मूल्यांकन तथा बजेट व्यवस्था र स्थानीय निकायका सरोकारवालाहरू बीच समन्वय सुदृढ भएको हुने ।
८. स्थानीय सरकारको नीतिमा सुधार र अन्तर निकायको समन्वय सुदृढ भएको हुने ।
९. निक्षेपण र संघीयताको लागि नीतिहरू तर्जुमा भएको हुने ।

कार्यक्रमका २२ वटा कार्यक्षेत्रहरू:

१. स्थानीय सरकारको पुनर्संरचना
२. संघीय शासन प्रणाली
३. वित्तीय विकेन्द्रीकरण
४. वित्तीय जोखिम न्यूनीकरण
५. नतिजामूलक व्यवस्थापन
६. सामाजिक परिचालन
७. क्षमता विकास
८. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण
९. बालमैत्री स्थानीय शासन
१०. सूचना, शिक्षा तथा संचार
११. स्थानीय शासन तथा उत्तरदायी संरचना
१२. व्यक्तिगत घटना दर्ता
१३. सामुदायिक मेलमिलाप
१४. सामाजिक सुरक्षा
१५. स्थानीय पूर्वाधार विकास
१६. सामाजिक विकास
१७. स्थानीय आर्थिक विकास

१८. जीविकोपार्जन सुधार योजना
१९. अध्ययन, अनुसन्धान तथा विकास
२०. सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन
२१. ग्रामीण ऊर्जा तथा जोखिम व्यवस्थापन
२२. वातावरणमैत्री स्थानीय शासन

संयुक्त लगानी अन्तर्गत अनुदान विवरण :

विकास साभेदार	संयुक्त लगानी (मिलियन अमेरिकी डलर)	संयुक्त लगानी मार्फत प्राविधिक सहयोग (मिलियन अमेरिकी डलर)	कैफियत
डि.एफ.आइ.डि.	४०	८	
नर्वे	९	१	
एस.डि.सि.	१०	-	
डेनमार्क	५	१	
यु.एन.डि.पि.	०.२	१.८	
यु.एन.सि.डि.एफ.	०.१	०.३	
यु.एन.एफ.पि.ए.	०.४	-	
यु.एन वोमेन	०.१	०.३	
ए.डि.वि.	२५.१	६.५	SPMP
यु.एन.भि.	-	०.३	
युनिसेफ	१.१२	-	
साधारण	९१.०२	२१.२	
वातावरण परिवर्तन	२४		
जम्मा:	११५.०२		

४ वटा उपलब्धि अन्तर्गत ५ वटा अपेक्षित प्रतिफलहरूका लागि बजेट वितरण:

उपलब्धि/प्रतिफल	अमेरिकी डलर	ने.रु.
उपलब्धि १		
प्रतिफल १	७५,०८,१६०।-	८,८३,३१,२९४।-
प्रतिफल २	४,२३,६००।-	४९,८३,५२९।-

उपलब्धि २		
प्रतिफल ३	९,८७,५६,८९७।-	१,१६,१८,४५,८४७।-
प्रतिफल ४	६,८८,१५०।-	८०,९५,८८२।-
प्रतिफल ५	२९,५२,१००।-	३,४७,३०,५८८।-
उपलब्धि ३		
प्रतिफल ६	१२,६७,४००।-	१,४९,१०,५८८।-
प्रतिफल ७	४०,९०,६००।-	४,८१,२४,७०६।
उपलब्धि ४		
प्रतिफल ८	६४,५००।-	७,५८,८२४।-
प्रतिफल ९	३८,०००।	१२,०५,८८३।
जम्मा:	११,५७,८९,४०७।-	१,३६,२२,२८,३१७।-

१४. नेपालका नगरपालिकाहरूको विवरणः

जि.क्रसं.	जिल्ला	क्र.स.	नगरपालिकाको नाम	कार्यकारी अधिकृतको पद	वडा संख्या	जनसंख्या (२०६८ अनुसार)	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि)
१	इलाम	१	इलाम	उ.स	९	१९४२७	२६.६३
		२	देउमाई	शा.अ.	९	१०९६४	५०.७०
		३	सूर्योदय	शा.अ.	१५	२७०४०	८५.८०
२	भगपा	४	भद्रपुर	शा.अ.	१५	५०२४९	७३.००
		५	दमक	उ.स	१९	७५७४३	७०.६३
		६	मेचीनगर	उ.स	१३	५७९०९	५५.७२
		७	कन्काई	शा.अ.	९	४०१४१	७९.१०
		८	वित्तामोड	उ.स	९	६०१७४	३५.९०
		९	शनि-अर्जुन	शा.अ.	९	४५१७४	५८.६०
		१०	शिव सताक्षी	शा.अ.	९	२२९८५	९०.२०
३	पाचथर	११	फिदिम	शा.अ.	११	२४७६८	६६.०७
४	ताप्लेजुङ	१२	ताप्लेजुङ	शा.अ.	९	१९०८५	४१.८८
५	धनकुटा	१३	धनकुटा	शा.अ.	१५	३६६१९	११०.८०
		१४	पाख्रीवास	शा.अ.	१५	१७९४९	११७.८०
६	संखुवासभा	१५	खांदवारी	शा.अ.	१३	२६६५८	९१.०३
		१६	चैनपुर	शा.अ.	१९	२४७३५	१७१.८०
		१७	मादी	शा.अ.	१३	१४४७०	११०.१०
७	सुनसरी	१८	इटहरी (उपमहा)	उ.स	२६	१४०५१७	९३.७०
		१९	इनरुवा	शा.अ.	१०	२८९२३	२२.३६

जि.क्रसं.	जिल्ला	क्र.स.	नगरपालिकाको नाम	कार्यकारी अधिकृतको पद	वडा संख्या	जनसंख्या (२०६८ अनुसार)	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि)
		२०	धरान (उपमहा)	उ.स	२७	१३७७०५	१९२.५०
		२१	दुहवी भलुवा	शा.अ.	१४	२५५४५	२१.१०
		२२	रामधुनी-भासी	शा.अ.	१०	२८५४९	४८.१०
८	मोरङ्ग	२३	विराटनगर (उपमहा)	उ.स	२२	२०४९४९	५८.४८
		२४	उर्लावारी	शा.अ.	९	३५१६६	२८.५९
		२५	बेलवारी	शा.अ.	११	३१६४७	७०.१०
		२६	पथरी शनिश्चरे	शा.अ.	१५	४९८०८	५३.७०
		२७	सुन्दर दुलारी	शा.अ.	११	३२७९५	४५.७०
		२८	कोशी हरैचा	शा.अ.	१५	४७७२३	६४.२०
		२९	रंगेली	शा.अ.	११	२८५१६	४४.३०
		३०	लेटाङभोगटेनी	शा.अ.	११	२३९०७	१३४.८०
९	उदयपुर	३१	त्रियुगा	उ.स	१७	७१४०५	३१९.८८
		३२	कटारी	शा.अ.	११	२८१२३	१६८.४६
		३३	बेलटार बसाहा	शा.अ.	११	२३९१८	६८.९०
१०	भोजपुर	३४	भोजपुर	शा.अ.	११	१६१०२	७०.४०
		३५	षडानन्द	शा.अ.	१०	१३२७२	१०१.५०
११	तेह्रथुम	३६	म्याग्लुङ	शा.अ.	१३	१९६५९	१००.१०
१२	सप्तरी	३७	राजविराज	शा.अ.	१०	३८२४१	११.९६
		३८	शम्भुनाथ	शा.अ.	११	३०२०७	९५.४९
		३९	कन्दनरुप	शा.अ.	११	४८६९१	९२.१८
		४०	सप्तकोशी	शा.अ.	११	२११३१	६०.२०
१३	सिराहा	४१	सिराहा	शा.अ.	१७	५९०३७	६७.१०
		४२	लहान	उ.स	२२	७९६८९	१४७.५०
		४३	मिर्चैया	शा.अ.	११	४७०१६	८३.९८
		४४	गोलबजार	शा.अ.	१२	४७७६३	१०४.५०
१४	ओखलढुङ्गा	४५	सिद्धिचरण	शा.अ.	१३	१६६९६	७३.६०
१५	खोटाङ	४६	दिक्तेल	शा.अ.	१५	१७७९३	७०.१३
१६	सोलुखुम्बु	४७	दुधकुण्ड	शा.अ.	९	११२४७	२५४.३०
१७	धनुषा	४८	जनकपुर (उपमहा)	उ.स	२७	१६८६१७	९९.९०
		४९	धनुषाधाम	शा.अ.	९	४५००८	९०.०७
		५०	छिंशेवरनाथ	शा.अ.	११	३६७४५	५६.७९
		५१	गणेशमान-चारनाथ	शा.अ.	११	३४७७०	२४१.००
		५२	मिथिला	शा.अ.	९	३१५७५	१००.७०
		५३	सवैया	शा.अ.	११	२४८९६	२१.१०

जि.क्रसं.	जिल्ला	क्र.स.	नगरपालिकाको नाम	कार्यकारी अधिकृतको पद	वडा संख्या	जनसंख्या (२०६८ अनुसार)	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि)
१८	महोत्तरी	५४	जलेश्वर	शा.अ.	१४	२९२०४	१९.००
		५५	गौशाला	शा.अ.	११	३२१०८	४६.१२
		५६	वर्दिवास	शा.अ.	१२	३७०४८	१७५.३०
१९	सर्लाही	५७	मलंगवा	शा.अ.	१३	३०२९२	१३.७०
		५८	हरिवन	शा.अ.	११	४२७८३	८६.११
		५९	लालवन्दी	शा.अ.	११	३०७८५	६६.३०
		६०	ईश्वरपुर	शा.अ.	११	४०५११	८२.६०
२०	सिन्धुली	६१	कमलामाई	शा.अ.	१८	४१११७	२०७.९५
		६२	दुधौली	शा.अ.	११	२४९४४	८९.१०
२१	दोलखा	६३	भीमेश्वर	शा.अ.	१३	२३३३७	६५.०४
		६४	जिरी	शा.अ.	११	१३६४८	९९.६०
२२	रामेछाप	६५	मन्थली	शा.अ.	१६	२८६५७	१३७.४०
		६६	रामेछाप	शा.अ.	९	१२२६३	९३.००
२३	नुवाकोट	६७	विदुर	शा.अ.	११	२७९५३	३३.४८
२४	काठमाण्डौ	६८	काठमाण्डौ (महा)	स.स	३५	१००३२८५	४९.४५
		६९	कीर्तिपुर	उ.स	१९	६७१७१	१४.७६
		७०	गोकर्णेश्वर	उ.स	१६	१०७३५१	५८.५०
		७१	दक्षिणकाली	उ.स	१५	२४२९७	४२.६०
		७२	तारकेश्वर	उ.स	२१	८१४४३	३४.९०
		७३	शंकरापुर	उ.स	१५	२५३३८	६०.२०
		७४	चन्द्रागिरी	उ.स	२३	८५१९८	४३.९०
		७५	कागेश्वरी-मनोहरा	उ.स	१३	६०२३७	२७.५०
		७६	टोखा	उ.स	१५	९९०३२	१६.९०
		७७	नार्गाजुन	उ.स	१४	६७४२०	२९.८०
		७८	बुढानीलकण्ठ	उ.स	१७	१०७९१८	३५.००
२५	ललितपुर	७९	ललितपुर (उपमहा)	उ.स	३०	२५४३०८	२४.९०
		८०	कार्यविनायक	उ.स	१८	३८०३६	२१.५०
		८१	गोदावरी	उ.स	१२	२८७९३	३५.१०
		८२	महालक्ष्मी	उ.स	१९	६२१७२	२२.२०
२६	भक्तपुर	८३	मध्यपुरथिमी	उ.स	१७	८४१४२	११.११
		८४	भक्तपुर	उ.स	१७	८३६५८	६.५६
		८५	अनन्तलिङ्गेश्वर	उ.स	१५	३७९८९	१८.१०
		८६	सूर्यविनायक	उ.स	१४	४०५०१	२४.५०

जि.क्रसं.	जिल्ला	क्र.स.	नगरपालिकाको नाम	कार्यकारी अधिकृतको पद	वडा संख्या	जनसंख्या (२०६८ अनुसार)	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि)
		८७	चांगुनारायण	उ.स	१६	३२५२२	२७.९०
		८८	महामञ्जुश्री-नगरकोट	उ.स	१३	२२९०८	३४.७०
२७	काभ्रेपालाञ्चोक	८९	धुलीखेल	शा.अ.	९	१६२६३	१२.०८
		९०	पनौती	शा.अ.	१३	२८३१२	३१.७३
		९१	बनेपा	उ.स	११	२४८९४	५.५६
		९२	पांचखाल	शा.अ.	१७	३२७३२	८६.०९
		९३	काशीखण्ड	शा.अ.	१५	२१३२४	७१.४०
२८	सिन्धुपाल्चोक	९४	चौतारा	शा.अ.	९	१५६०६	४०.७०
		९५	मेलम्ची	शा.अ.	१५	२८९५५	९०.४०
२९	धादिङ	९६	निलकण्ठ	शा.अ.	१३	३९४७८	१०७.२४
३०	मकवानपुर	९७	हेटौंडा (उपमहा)	शा.अ.	२९	१५२८७५	२६१.४०
		९८	धाहा	शा.अ.	१५	२१७१७	८४.८०
३१	रौतहट	९९	गौर	शा.अ.	१३	३५३७०	२१.५३
		१००	चन्द्रपुर	उ.स	१५	७२०५९	२४९.९०
		१०१	गरुडा	शा.अ.	१४	३९६३७	३०.३०
३२	बारा	१०२	कलैया	शा.अ.	१४	४३१३७	१८.९८
		१०३	गढीमाई	उ.स	१६	८३३६७	१५३.९३
		१०४	निजगढ	शा.अ.	१३	३५३३५	२८९.४०
		१०५	महागढीमाई	शा.अ.	९	३८७५१	४०.३०
		१०६	सिमरौनगढ	शा.अ.	९	२४६१५	२०.२०
		१०७	कोल्हवी	शा.अ.	११	२३७६५	१०२.४०
३३	पर्सा	१०८	वीरगञ्ज (उपमहा)	उ.स	३०	२०४८१६	७५.२०
		१०९	पोखरिया	शा.अ.	१५	२७६७२	२६.००
३४	चितवन	११०	भरतपुर (उपमहा)	उ.स	२९	१९९८६७	२४२.३०
		१११	रत्ननगर	शा.अ.	१९	६९८५१	६८.६०
		११२	खैरहनी	शा.अ.	१३	४६३९८	६८.६०
		११३	चित्रवन	शा.अ.	११	२६५७९	३६.३०
		११४	माडी	शा.अ.	१२	३७६८३	२१८.००
		११५	नारायणी	शा.अ.	१२	३९९०७	७२.६०
३५	नवलपरासी	११६	रामग्राम	शा.अ.	१३	२८९७३	३४.७२
		११७	सुनवल	शा.अ.	१०	३९८४३	११२.३६
		११८	गैडाकोट	शा.अ.	१७	५५२०५	१०१.८१
		११९	कावासोती	शा.अ.	१६	५६७८८	९४.१०

जि.क्रसं.	जिल्ला	क्र.स.	नगरपालिकाको नाम	कार्यकारी अधिकृतको पद	वडा संख्या	जनसंख्या (२०६८ अनुसार)	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि)
		१२०	देवचुली	शा.अ.	१५	३१४८४	७३.५०
		१२१	वर्दघाट	शा.अ.	११	३४४१७	६२.१०
३६	रुपन्देही	१२२	सिद्धार्थनगर	उ.स	१३	६४५६६	३६.०३
		१२३	वुटवल (उपमहा)	उ.स	२२	१३८७४२	१०१.५०
		१२४	सैनामैना	शा.अ.	१२	४५१७८	११६.२०
		१२५	देवदह	शा.अ.	११	४२९५३	११६.६०
		१२६	तिलोत्तमा	उ.स	२१	९३१८३	११२.४०
		१२७	लुम्बिनी सांस्कृतिक	उ.स	१८	६११५७	९३.२०
३७	कपिलवस्तु	१२८	कपिलवस्तु	शा.अ.	१९	४३४७१	६३.३०
		१२९	कृष्णनगर	शा.अ.	११	२०३९५	२२.६४
		१३०	शिवराज	शा.अ.	१३	४९९८८	१९२.६०
		१३१	वाणगंगा	शा.अ.	१७	७५२४२	२३३.६०
		१३२	बुद्धवाटिका	शा.अ.	१६	२०१५८	१६९.३०
३८	पाल्पा	१३३	तानसेन	शा.अ.	१५	३११६१	२१.७२
		१३४	रामपुर	शा.अ.	१५	३५३९६	१२३.३०
३९	अर्घाखाँची	१३५	सन्धीखर्क	शा.अ.	१५	४०४२२	१२७.०५
४०	गुल्मी	१३६	रेसुङ्गा	शा.अ.	१५	२८७३६	६६.७९
४१	स्याङ्जा	१३७	वालिङ	शा.अ.	११	२४१९९	३४.७६
		१३८	पुतलीबजार	शा.अ.	१३	३१३३८	७०.१४
		१३९	चापाकोट	शा.अ.	१४	१२७४२	४९.२०
४२	तनहुँ	१४०	व्यास	उ.स	१४	४६८७७	८६.००
		१४१	बन्दीपुर	शा.अ.	११	१५५९७	७३.०२
		१४२	शुक्ला गण्डकी	शा.अ.	१७	३८३०७	९३.१४
४३	गोरखा	१४३	गोरखा	शा.अ.	१५	३९२६३	८५.८०
		१४४	पालुङटार	शा.अ.	१३	२३४६१	८४.९०
४४	कास्की	१४५	पोखरा (उपमहा)	उ.स	२८	३१३८४१	२२५.७०
		१४६	लेखनाथ	उ.स	१८	६८६२२	१२१.६०
४५	लम्जुङ	१४७	वेशीशहर	शा.अ.	१४	२६६४०	४५.०२
		१४८	सुन्दर बजार	शा.अ.	१४	२०४७५	४३.३०
४६	वाग्लुङ्ग	१४९	वाग्लुङ	उ.स	११	३०७६३	१८.३५
४७	म्याग्दी	१५०	बेनी	शा.अ.	१४	२८५११	५२.००
४८	पर्वत	१५१	कुश्मा	शा.अ.	१८	३२४१९	६६.४४
४९	रुकुम	१५२	मुसीकोट	शा.अ.	११	१८४३१	६३.२५
५०	रोल्पा	१५३	लिवाङ	शा.अ.	९	१३४७७	७५.९०
५१	दाङ्ग	१५४	घोराही	उ.स	११	६५१०७	७४.४५

जि.क्र.सं.	जिल्ला	क्र.स.	नगरपालिकाको नाम	कार्यकारी अधिकृतको पद	वडा संख्या	जनसंख्या (२०६८ अनुसार)	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि)
		१५५	तुलसीपुर	उ.स	२०	८५६०१	१८०.८०
		१५६	त्रिपुर	शा.अ.	१३	४११८३	११७.००
		१५७	लमही	शा.अ.	११	३४२८५	१०४.४०
५२	सल्यान	१५८	शारदा	शा.अ.	१५	३३७३०	१९८.३२
५३	प्यूठान	१५९	प्यूठान	शा.अ.	१९	३८५३६	१२०.४७
५४	जुम्ला	१६०	चन्दननाथ	शा.अ.	१५	१९०४७	१०२.०३
५५	बाँके	१६१	नेपालगञ्ज (उपमहा)	उ.स	२७	१४१७००	८९.००
		१६२	कोहलपुर	उ.स	१३	६२१७७	१६०.३४
५६	बर्दिया	१६३	गुलरिया	उ.स	१४	५७२३२	९५.१४
		१६४	राजापुर	शा.अ.	१९	४३४३८	१०८.२३
		१६५	सानोश्री-ताराताल	शा.अ.	९	२६४३१	४५.५०
		१६६	बांसगढी	शा.अ.	११	५५८७५	२०६.००
५७	सुर्खेत	१६७	वीरेन्द्रनगर	उ.स	२४	९३७१८	१६९.००
		१६८	भेरीगंगा	शा.अ.	१६	३२५११	१५०.२०
५८	दैलेख	१६९	नारायण	शा.अ.	९	२१९९५	६७.०१
		१७०	दुल्लु	शा.अ.	१०	३०४५७	११२.२०
५९	कैलाली	१७१	धनगढी	उ.स	१४	१०४०४७	१०३.७३
		१७२	टीकापुर	उ.स	९	५६९८३	६७.११
		१७३	अत्तरिया	उ.स	१३	७२५२१	१५२.४०
		१७४	लम्कीचुहा	शा.अ.	१५	६१३५२	२०४.६०
		१७५	भजनी-त्रिशक्ति	शा.अ.	१२	३८१४९	१४२.०२
		१७६	घोडाघोडी	शा.अ.	९	४२५१५	११५.३०
६०	डोटी	१७७	दिपायलसिलगढी	शा.अ.	१४	२६५०८	७३.९८
६१	बझाङ	१७८	जयपृथ्वी	शा.अ.	१५	२०२८०	१३२.५४
६२	बाजुरा	१७९	वडीमालिका	शा.अ.	१२	१८२०७	२८६.५०
६३	अछाम	१८०	मंगलसेन	शा.अ.	११	२३१५०	१३९.९१
		१८१	साफेवगर	शा.अ.	१२	१८२३९	६२.०२
६४	बैतडी	१८२	दशरथचन्द्र	शा.अ.	१३	१७४२७	५५.०१
		१८३	पाटन	शा.अ.	१३	१९९११	११९.६०
६५	डडेलधुरा	१८४	अमरगढी	शा.अ.	११	२२२४१	१३८.९५
		१८५	परसुराम	शा.अ.	१२	३४९८३	४१.४०
६६	कञ्चनपुर	१८६	भीमदत्त	उ.स	१९	१०६६६६	१७१.२४
		१८७	पुनर्वास	शा.अ.	१५	४३९९६	८३.२०
		१८८	बेलौरी	शा.अ.	१४	५३५४४	१२३.४०
		१८९	दोधारा-चांदनी	शा.अ.	१०	३९२५३	५६.८०
		१९०	भलारी-पिपलाडी	शा.अ.	११	४२०२६	१४९.६०

१५. जि.वि.स.को फोन नम्बर, फ्याक्स नम्बर

सि.नं.	अञ्चल	सि.नं.	जिल्ला	फोन नम्बर	फ्याक्स	Website
१	मेची	१	ताप्लेजुङ	०२४-४६०१४४/३८०/०६५	०२४-४६००४९	www.ddctaplejung.gov.np
		२	पाँचथर	०२४-५२०२३४/१४४/४४५	०२४-५२०२३४	www.ddcpanchthar.gov.np
		३	ईलाम	०२७-५२००५२/९०	०२७-५२०१०६	www.ddcilam.gov.np
		४	झापा	०२३-४५५०८४/१६५/१६९	०२३-४५६३९४	www.ddcjhapa.gov.np
२	कोशी	५	संखुवासभा	२९-५६०१४४/१४२/१४६	०२९-५६०१४२	www.ddcsankhuwasabha.gov.np
		६	तेह्रथुम	०२६-४६०२६१/१४५/१४३	०२६-४६०२६१	www.ddctehrathum.gov.np
		७	भोजपुर	०२९-४२०१४२/१४४/२५०	०२९-४२०२३२	www.ddcbhojpur.gov.np
		८	धनकुटा	०२६-५२०१२३/१२४/१२५	०२६-५२०७९१	www.ddcdhankuta.gov.np
		९	मोरङ	०२१-५२२७०७/३०७	०२१-५२३३७९	www.ddcmorang.gov.np
		१०	सुनसरी	०२५-५६०१५५/१०४/१०५	०२५-५६०१५५	www.ddcsunsari.gov.np
३	सगरमाथा	११	सोलुखुम्बु	०३८-५२०२४१/१४४	०३८-५२०२४१	www.ddcsolukhumbu.gov.np
		१२	खोटाङ	०३६-४२०१२०	०३६-४२०२५९	www.ddckhotang.gov.np
		१३	ओखलढुङ्गा	०३७-५२०१४३/१४४	०३७-५२०१४३/१४४	www.ddcokhaldhunga.gov.np
		१४	उदयपुर	०३५-४२०१४३/१४४/४६९	०३५-४२०१४४	www.ddcudayapur.gov.np
		१५	सप्तरी	०३१-५२०१९६/२१०	०३१-५२०१९६	www.ddcsaptari.gov.np
		१६	सिराहा	०३३-५२०११६/११४	०३३-५२००७१	www.ddcsiraha.gov.np
४	जनकपुर	१७	दोलखा	०४९-४२१२६१/१४४	०४९-४२११४२	www.ddcdolakha.gov.np
		१८	रामेछाप	०४८-५४०१४४	०४८-५४००२९	www.ddcramechhap.gov.np
		१९	सिन्धुली	०४७-५२०१४९/१४४	०४७-५२०५४४	www.ddcsindhuli.gov.np
		२०	धनुषा	०४१-५२३३५४/५२१५६३	०४१-	www.ddcdhanusa.gov.np
		२१	महोत्तरी	०४४-५२००४२/०९२	०४४-५२०२३७	www.ddcmahottari.gov.np
		२२	सर्लाही	०४६-५२०८५३/४०९	०४६-५२०८५३	www.ddcsarlahi.gov.np

सि.नं.	अञ्चल	सि.नं.	जिल्ला	फोन नम्बर	फ्याक्स	Website
५	बागमती	२३	रसुवा	०१०-५४०१४२/४३/४४	०१०-५४०१४३/२०५	www.ddcrajuwa.gov.np
		२४	धादिङ	०१०-५२०१६५/१२३/३२६	०१०-५२०३२७	www.ddcdhading.gov.np
		२५	नुवाकोट	०१०-५६१२२०/१४४/१५५	०१०-५६०८५९	www.ddcnuwakot.gov.np
		२६	काठमाण्डौ	४४७२५०९/४४९४५९५	०१०-४४९४३२९	www.ddcktm.gov.np
		२७	भक्तपुर	६६१४८२६/६६१२२४१	०१०-६६१३२१५	www.ddcbhaktapur.gov.np
		२८	ललितपुर	५५२३४१०/५५३६३१२	०१०-५५३३२१५	www.ddclalitpur.gov.np
		२९	काभ्रेपलाञ्चोक	०११-४९०२४६/१९०	०११-४९०१४६	www.ddckavre.gov.np
		३०	सिन्धुपाल्चोक	०११-६२०१०२/१३५	०११-६२००८७	www.ddcsindhupalchowk.gov.np
६	नारायणी	३१	मकवानपुर	०५७-५२३०१०/५२०३५०	०५७-५२१६७३	www.ddcmakwanpur.gov.np
		३२	रौतहट	०५५-५२०१४४/१८८	०५५-५२१३६२	www.ddcrautahat.gov.np
		३३	बारा	०५३-५५०१०८	०५३-५५०१३०/१३३	www.ddcbara.gov.np
		३४	पर्सा	०५१-५२३२१८	०५१-५२५९९	www.ddcparasa.gov.np
		३५	चितवन	०५६-५२०१४७/३२२	०५६-५२२५५७	www.ddcchitwan.gov.np
७	गण्डकी	३६	गोरखा	०६४-४२०२३८/१४४	०६४-४२०३७७	www.ddcgorkha.gov.np
		३७	मनाङ	०१९-४४०२४४	०१९-४४२०१४	www.ddcmanang.gov.np
		३८	लमजुङ	०६६-५२०१४३/१४४	०६६-५२०२८१	www.ddclamjung.gov.np
		३९	कास्की	०६१-५२१५६२/५२०३४६	०६१-५२०५४६	www.ddckaski.gov.np
		४०	तनहुँ	०६५-५६०१७४/५९९/१४४	०६५-५६०६३७	www.ddctanahu.gov.np
		४१	स्याङ्जा	०६३-४२०४५८/१४४	०६३-४२०४५८	www.ddcsyangja.gov.np
८	लुम्बिनी	४२	गुल्मी	०७९-५२०२२९/१४४	०७९-५२०२२९	www.ddcgulmi.gov.np
		४३	पाल्पा	०७५-५२०१२१/४२४	०७५-५२०२९२	www.ddcpalpa.gov.np
		४४	अर्घाखाँची	०७७-४२०२२९/२०२	०७७-४२०२०२	www.ddcarghakhanchi.gov.np
		४५	नवलपरासी	०७८-५२०२४७/२९८	०७८-५२०६७३	www.ddcnawalparasi.gov.np
		४६	रूपन्देही	०७१-५२१४२३/५३४५४६	०७१-५२२९८४	www.ddcrupendehi.gov.np
		४७	कपिलवस्तु	०७६-५६०००५/५६००२७	०७६-५६०३०७	www.ddckapilvastu.gov.np

सि.नं.	अञ्चल	सि.नं.	जिल्ला	फोन नम्बर	फ्याक्स	Website
९	धौलागिरी	४८	मुस्ताङ	०६९-४४०१४३/११२	०६९-४४००४४	www.ddcmustang.gov.np
		४९	म्याग्दी	०६९-५२०५३०/१४४	०६९-५२०५३०	www.ddcmagyadi.gov.np
		५०	बाग्लुङ्ग	०६८-५२०१४८/१४४	०६८-५२०१९०	www.ddcbaglung.gov.np
		५१	पर्वत	०६७-४२०१५४/१४४	०६७-४२०१५४	www.ddcparbat.gov.np
१०	राप्ती	५२	रुकुम	०८८-६४९०९१	०८८-६४९०९१	www.ddcrukum.gov.np
		५३	रोल्पा	०८६-४४९११४/६८०३४४	०८६-४४९११४	www.ddcrolpa.gov.np
		५४	प्यूठान	०८६-४२००४६/०२३	०८६-४२००४६	www.ddcpyuthan.gov.np
		५५	सल्यान	०८८-५२००७२/०२१	०८८-५२००२३	www.ddcsalyan.gov.np
		५६	दाङ	०८२-५६०१४४/०३८	०८२-५६०१४४	www.ddcdang.gov.np
११	कर्णाली	५७	डोल्पा	०८७-५५००३९/१७६/०३७	०८७-५५०१५०	www.ddcdolpa.gov.np
		५८	मुगु	०८७-४५०११७/१२५	०८७-४६००२३	www.ddcmugu.gov.np
		५९	जुम्ला	०८७-५२०११४/११५	०८७-५२०११४/२०६	www.ddcjumla.gov.np
		६०	कालिकोट	०८७-४४०११४/१२०	०८७-४४०१२१/१०८	www.ddckalikot.gov.np
		६१	हुम्ला	०८७-६८००१८/१५५/१५६	०८७-६८००१८	www.ddchumla.gov.np
१२	भेरी	६२	जाजरकोट	०८९-४३०१००	०८९-४३०१००	www.ddcjajarkot.gov.np
		६३	दैलेख	०८९-४२०११४/१४७	०८९-४२०१६५/२२९	www.ddcdailekh.gov.np
		६४	सुर्खेत	०८३-५२१३६८/२३६/२४७	०८३-५२१०८२	www.ddcsurkhet.gov.np
		६५	बाँके	०८१-५२०१९६/५२०३३०	०८१-५२०१९६	www.ddcbanke.gov.np
		६६	बर्दिया	०८४-४२०१३९/१४४/४९८	०८४-४२००४०	www.ddcbardiya.gov.np
१३	सेती	६७	बाजुरा	०९७-५४१०२४/०६९	०९७-५४०३१४	www.ddcbajura.gov.np
		६८	अछाम	०९७-५२०१४४/१४९	०९७-५२०१४४	www.ddcachham.gov.np
		६९	बझाङ	०९२-४६१५०६/३३/१५	०९२-४२११४४	www.ddcbajhang.gov.np
		७०	डोटी	०९४-४२०२४२	०९४-४२०२३३	www.ddcdoti.gov.np
		७१	कैलाली	०९१-५२१६०७/७०७	०९१-५२१९१०	www.ddckailali.gov.np
१४	महाकाली	७२	दार्चुला	०९३-४२०१४४/२७७	०९३-४२०२३६/२३८	www.ddcdarchula.gov.np
		७३	बैतडी	०९५-५२०१४४/१७५	०९५-५२००६२	www.ddcbaitadi.gov.np
		७४	डडेल्धुरा	०९६-४२०१४४/५८८	०९६-४२०४४८	www.ddcdadheldhura.gov.np
		७५	कञ्चनपुर	०९९-५२३७७८/५२१३२८	०९९-५२११४८	www.ddckanchanpur.gov.np

१६. नगरपालिका तथा कार्यकारी अधिकृतहरूको फोन नं.

मिति ०७१।२।३०

क्र.सं.	अञ्चल	जि.क्र. सं.	जिल्ला	क्र.सं.	नगरपालिकाको नाम	वडा संख्या	पद	मोबाइल नं.	फोन नं.	फ्याक्स नं.
१	मेची	१	इलाम	१	इलाम	९	उ.स.	०२७५२००६०	०२७५२००६०	०२७५२००६०
			भगापा	२	भद्रपुर	१५	शा.अ.	९८५२६७१०२८	०२३५२०१४८	०२३५२०७८१
				३	दमक	१९	उ.स.	९८५२६७००४४	०२३५८०१३७	०२३५८०१४६
				४	मेचीनगर	१३	उ.स.	९८५२६७१०८९	०२३५६२२१२	०२३५६२४३७
२	कोशी	३	संखुवासभा	५	खादवारी	१३	शा.अ.	९८४१४६८३४०	०२९५६०१४१	०२९५६०२५०
			धनकुटा	६	धनकुटा	९	शा.अ.	९८४१३३०८२०	०२६५२०११९	०२६५२०५८६
			सुनसरी	७	इटहरी	९	उ.स.	९८५२०४९२७७	०२५५८००४६	०२५५८००४६
				८	इनरुवा	१०	शा.अ.	९८४१३५३९४५	०२५५६०१३७	०२५५६०१३७
				९	धरान	१९	उ.स.	९७४११८६६४६	०२५५२०४०७	०२५५२५२४४
				१०	विराटनगर (उप)	२२	उ.स.	९८५२०२०२००	०२१५२६२६८	०२१५२५४५२
				११	त्रियुगा	१७	उ.स.	९८५२८३०२८५	०३५४२०१०८	०३५४२०१८६
३	सगरमाथा	७	उदयपुर	११	राजविराज	१०	शा.अ.	९८४२८२१८३३	०३१५२०६४३	०३१५२०९९६
			सप्तरी	१२	सिराहा	९	शा.अ.	९८५२८३०५०५	०३३५२०२०५	०३३५२०१३९
			सिराहा	१३	सिराहा	९	शा.अ.	९८५२८३०६९५	०३३५६०१३९	०३३५६०१३७
			लहान	१४	लहान	१०	उ.स.	९८५२८३०६९५	०३३५६०१३९	०३३५६०१३७
४	जनकपुर	१०	धनुषा	१५	जनकपुर	१६	उ.स.	९८५१११८३०५	०४१५२०५१०	०४१५२०१८७
			महोत्तरी	१६	जलेश्वर	१३	शा.अ.	९८४१६४९५६७	०४४५२००८७	०४४५२०१४३
			सर्लाही	१७	मलंगवा	१०	शा.अ.	९८४२०५७५२६	०४६५२०१७५	०४६५२०३८३
			सिन्धुली	१८	कमलामाई	१८	शा.अ.	९८४९२७३५११	०४७५२०२४५	४७५२०२४०
			दोलखा	१९	भिमेश्वर	१३	शा.अ.	९७५४२०१६४५	०४९४२११००	०४९४२११००
			नुवाकोट	२०	विदुर	११	शा.अ.	९८५१०८६०८०	०१०५६०४६९	०१०५६०४६९
			काठमाण्डौ	२१	काठमाण्डौ (महा)	३५	स.स.		४२३१४८१	४२६८५०९
५	वागमती	१५		२२	कीर्तिपुर	१९	उ.स.	९८५१०२५१२५	४३३१६९३	४३३१३८१
				२३	ललितपुर (उप)	२२	का.अ.	९८५११४७०६८	५५२२५६३	५५२१४९५
				२४	मध्यपुरथिमी	१७	उ.स.	९८४१६९४२६८	६६३१४०५	६६३०२२५
				२५	भक्तपुर	१७	उ.स.	९८४९५२७९३७	६६१०७६	६६१३२०६
				२६	धुलीखेल	९	शा.अ.	९८५१०६६८७	०११६६१३२४	०११६६४०२९
				२७	पनौती	१३	शा.अ.	९८५१०१०२६२	०११६६१५३८	०११६६१९३७
		२८	बनेपा	११	उ.स.	९८५१०४९४८७	०११६६१४०७	०११६६१४१९		

क्र.सं.	अञ्चल	जि.क्र.सं.	जिल्ला	क्र.सं.	नगरपालिकाको नाम	वडा संख्या	पद	मोवाइल नं.	फोन नं.	फ्याक्स नं.
६	नारायणी	२०	मकवानपुर	२९	हेटौंडा	११	उ.स.	९८५५०६८८३४	०५७५२२७४७	०५७५२२८७६
		२१	रौतहट	३०	गौर	१३	शा.अ.	९८५५०२७०४९	०५५५२०२९४	०५५५२०२९२
		२२	बारा	३१	कलैया	१४	शा.अ.	९८५५०२११६९	०५३५५००३०	०५३५५०१३५
		२३	पर्सा	३२	विरगञ्ज (उप)	१९	उ.स.	९८४१३५९६४९	०५१५२२८०२	०५१५२२०१४
		२४	चितवन	३३	भरतपुर	१४	उ.स.	९८५५०५८०६६	०५६५२०१६७	०५६५२५७७
				३४	रत्ननगर	१३	उ.स.		०५६५६०२५४	०५६५६०५२९
७	लुम्बिनी	२५	नवलपरासी	३५	रामग्राम	१३	शा.अ.	९८५७०२३१२२	०७८५२०६८४	०७८५२०२५४
		२६	रूपन्देही	३६	सिद्धार्थनगर	१३	उ.स.	९८५७०२१३५५	०७५५२०३५५	०७५५२०१६५
				३७	वुटवल	१५	उ.स.	९८४७०२६०६६	०७५५४००३५	०७५५४१२८३
		२७	कपिलवस्तु	३८	कपिलवस्तु	१४	शा.अ.	९८५७०२३१५५	०७६५६०२०१	०७६५६००१९
		२८	पाल्पा	३९	तानसेन	१५	शा.अ.	९८४७०३५५४७	०७५५२१३६५	०७५५२०१०९
८	गण्डकी	२९	स्याङ्जा	४०	वालिङ	११	शा.अ.	९८५६०२७९६७	६३४४०१७७	०६३४२०१७४
				४१	पुतलीबजार	१३	शा.अ.	९८५६०२७८६९	०६३४२०४०९	०६३४२०४०९
		३०	तनहुँ	४२	व्यास	११	उ.स.	९८४६३२९०७५	०६५५६००३४	०६५५६०२३३
		३१	गोरखा	४३	गोरखा	११	शा.अ.	९८४१३५५१४०	०६४४२०२६९	०६४४२०२६९
		३२	कास्की	४४	पोखरा (उप)	१८	उ.स.	९८५६०२५३६१	०६१५२०३०१	०६१५२०६००
				४५	लेखनाथ	१५	उ.स.	९८५६०२३७८१	०६१५६००८०	०६१५६००८०
९	धवलागिरी	३३	बागलुङ्ग	४६	बागलुङ्ग	११	उ.स.		०६८५२०१३१	०६८५२०१३१
१०	राप्ती	३४	दाङ्ग	४७	घोराही	११	उ.स.	९८४९१८१३७८	०८२५६०१६२	०८२५६०१६२
				४८	तुलसीपुर	११	उ.स.	९८५७८२१२७८	०८२५२०३०५	०८२५२०२३३
११	भेरी	३५	बाँके	४९	नेपालगञ्ज	१७	उ.स.	९८५८०२४०९४	०८१५२०१०६	०८१५२०३१६
		३६	बर्दिया	५०	गुलरिया	१३	उ.स.	०८४४२०४९०	०८४४२०४१२	०८४४२०२००
		३७	सुर्खेत	५१	वीरेन्द्रनगर	१२	उ.स.	९७४११३५८७०	०८३५२०१४४	०८३५२०१२८
		३८	दैलेख	५२	नारायण	९	शा.अ.	९८५८०५१२२१	०८९४२०१३५	०८९४२००१८
१२	सेती	३९	कैलाली	५३	धनगढी	१४	उ.स.	९८५८४२०४५१	०९१५२१४२९	०९१५२४०६१
				५४	टीकापुर	९	उ.स.	९८५८४२१२६०	०९१५६०११८	०९१५६०८२८
		४०	डोटी	५५	दिपायलसिलगढी	१४	शा.अ.	९८४८६५५७४८	०९४४२०२५६	०९४४२०२९७
१३	महाकाली	४१	बैतडी	५६	दशरथचन्द्र	१३	शा.अ.	९८४९०३८४५७	०९५५२०१७१	०९५५२००५६
		४२	डडेल्धुरा	५७	अमरगढी	११	शा.अ.	९७५९५९०००२	०९६४२०२१७	०९६४२०२२२
		४३	कञ्चनपुर	५८	भिमदत्त	१९	उ.स.	९८५११३१५३१	०९९५२१३२२	०९९५२१३२२

१७. नयाँ नगरपालिकाको गठन, स्तरोन्नति र पुराना नगरपालिकाहरूको क्षेत्र विस्तार गरिंदा गाभिएका गा.वि.स.हरूको विवरण

१७.१ मिति २०७१/१/२५ को नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को निर्णयानुसार गठित ७२ नगरपालिकाहरूको विवरण

सि.नं.	जिल्ला	नगरपालिका		
		नाम	केन्द्र	समावेश गरिएका गा.वि.स.हरू
१.	ताप्लेजुङ्ग	ताप्लेजुङ्ग	ताप्लेजुङ्ग बजार	फुङलिङ, दोखु (२ गा.वि.स.)
२.	पांचथर	फिदिम	फिदिम बजार	फिदिम, चोकमागु, शिवा (३ गा.वि.स.)
३.	मोरङ्ग	उर्लावारी	उर्लावारी बजार	उर्लावारी
४.	तेह्रथुम	म्याङलुङ	म्याङलुङ बजार	म्याङलुङ, तम्फुला, पिप्ले, साब्ला, जिरिखिम्ती आम्बुङ्ग (६ गा.वि.स.)
५.	भोजपुर	भोजपुर	भोजपुर बजार	भोजपुर, बोखिम, टक्सार, भैसीपंखा (४ गा.वि.स.)
६.	खोटाङ	दिक्तेल	दिक्तेल बजार	दिक्तेल, बाम्राङ, खाल्ले, लफ्यांग (४ गा.वि.स.)
७.	उदयपुर	कटारी	कटारी बजार	त्रिवेणी, कटारी (२ गा.वि.स.)
८.	सप्तरी	शंभुनाथ	मोहनपुर	मोहनपुर, भगाहा, शंभुनाथ, रामपुर जमुवा, वसवलपुर, खोकसर प्रवाह (६ गा.वि.स.)
९.	सर्लाही	हरिवन	हरिवन बजार	हरिवन, घुकोली, सासापुर, अत्रौली (४ गा.वि.स.)
१०.	रौतहट	चन्द्रपुर	चन्द्रनिगाहापुर बजार	चन्द्रनिगाहापुर, सन्तपुरमटिऔन, जुडीवेला, पौराही, डुमरियामटिऔन (५ गा.वि.स.)
११.	बारा	गढीमाई	जीतपुर	पिप्रा सिमरा, जीतपुर भवानीपुर, छाता पिप्रा, फत्तेपुर, डुमरवाना (५ गा.वि.स.)
१२.	सिन्धुपाल्चोक	चौतारा	चौतारा बजार	चौतारा, पिपलडाडा, कुभिण्डे, सानोसिरुवारी (४ गा.वि.स.)
१३.	काभ्रेपलान्चोक	पांचखाल	पांचखाल बजार	होक्सेबजार, पांचखाल, देउभूमिवालुवा, अनेकोट, साठीघरभगवती (५ गा.वि.स.)
१४.	धादिङ	निलकण्ठ	धादिङवेसी बजार	निलकण्ठ, मुरलीभञ्ज्याङ, साङकोष, सुनौलाबजार (४ गा.वि.स.)
१५.	तनहुँ	शुक्लगण्डकी	दुलेगौडा	खैरेनीटार, दुलेगौडा, ढोरफिर्दी (३ गा.वि.स.)

सि.नं.	जिल्ला	नगरपालिका		
		नाम	केन्द्र	समावेश गरिएका गा.वि.स.हरू
१६.	तनहुं	बन्दीपुर	बन्दीपुर बजार	बन्दीपुर, धरमपानी (२ गा.वि.स.)
१७.	पर्वत	कुश्मा	कुश्मा बजार	खुर्कोट, शिवालय, चुवा, कटुवाचौपारी, दुर्लुङ, पाङ्ग, पिपलटारी र पकुवा (८ गा.वि.स.)
१८.	गुल्मी	रेसुङ्गा	तम्घास बजार	तम्घास, अर्खले, सिमिचौर, दुवीचौर (४ गा.वि.स.)
१९.	अर्घाखाची	सन्धीखर्क	सन्धीखर्क बजार	सन्धीखर्क, नरपानी, वाडला, खांचीकोट, किमडाँडा, अर्घा, डिभर्ना (७ गा.वि.स.)
२०.	बाँके	कोहलपुर	कोहलपुर बजार	कोहलपुर, रभेना (२ गा.वि.स.)
२१.	नवलपरासी	सुनवल	सुनवल बजार	स्वाठी, सुनवल (२ गा.वि.स.)
२२.	सल्यान	शारदा	खलंगा बजार	खलङ्गा, सेजुवालटाकुरा, कजेरी, मार्के, हिवल्चा, स्यानीखाल र डाँडागाँउ (७ गा.वि.स.)
२३.	अछाम	मंगलसेन	मंगलसेन बजार	मंगलसेन, ओलीगाऊं, जुपु, जनलीवण्डली, कुन्तीवण्डाली (५ गा.वि.स.)
२४.	अछाम	साफेवगर	साफेवगर बजार	सिद्धेश्वर, जल्पादेवी, वैजनाथ, रिडिकोट, मष्टामाण्डु, भागेश्वर, चण्डिका र नवाठाना (८ गा.वि.स.)
२५.	सप्तरी	कञ्चन रुप	कञ्चनपुर वेरीयर	कञ्चनपुर, घोघनपुर, धरमपुर, वरमभिया, बदगामा, रुपनगर, पिप्रा पूर्व, जगतपुर, ठेलीया (९ गा.वि.स.)
२६.	सिराहा	मिर्चैया	मिर्चैया बजार	रामनगरमिर्चैया, राधोपुर, मल्हनियाखोरी, फुलवरिया, रामपुर विर्ता, सीतापुर प्र.रा र गम्हरीया महेशपुर (७ गा.वि.स.)
२७.	धनुषा	धनुषाधाम	धनुषाधाम बजार	यज्ञभूमि, उमाप्रेमपुर, धनुषाधाम, धनुषा गोविन्दपुर (४ गा.वि.स.)
२८.	धनुषा	छिंरेश्वरनाथ	महेन्द्रनगर बजार	रम्दैया, सखुवामहेन्द्रनगर, हरिहरपुर, दिगम्बरपुर (४ गा.वि.स.)
२९.	महोत्तरी	गौशाला	गौशाला बजार	रामनगर, गौशाला, निगौल (३ गा.वि.स.)
३०.	लमजुङ	वेशीशहर	वेशीशहर बजार	वेशीशहर, गाऊंशहर, उदीपुर, चण्डीस्थान (४ गा.वि.स.)

सि.नं.	जिल्ला	नगरपालिका		
		नाम	केन्द्र	समावेश गरिएका गा.वि.स.हरू
३१.	नवलपरासी	गैंडाकोट	गैंडाकोट बजार	गैंडाकोट, मुकुन्दपुर र अमरपुरी (३ गा.वि.स.)
३२.	बर्दिया	राजापुर	राजापुर बजार	राजापुर, दौलतपुर, भिम्मापुर, नयाँगाउँ, बदालपुर, मानपुरटपरा (६ गा.वि.स.)
३३.	बझाङ	जयपृथ्वी	चैनपुर बजार	चैनपुर, रिठापाटा, हेमन्तवाडा, लुँयाटा र सेवेडा (५ गा.वि.स.)
३४.	जुम्ला	चन्दननाथ	जुम्ला खलंगा बजार	चन्दननाथ, महतगाउँ, तलीउम र कार्तिकस्वामी (४ गा.वि.स.)
३५.	प्युठान	प्युठान	खलंगा	प्युठानखलङ्गा, विजुवार, दाखाक्वाडी, विजयनगर, धर्मावती, मरनठाना र खैरा (७ गा.वि.स.)
३६.	इलाम	सूर्योदय	साविक फिक्कल गाविसको कार्यालय रहेको ठाउँ	फिक्कल, पञ्चकन्या र कन्याम (३ गा.वि.स.)
३७.	भगापा	शनि-अर्जुन	शनिश्चरे बजार रहेको ठाउँ	शनिश्चरे र अर्जुनधारा (२ गा.वि.स.)
३८.		कन्काई	साविक सुरुङ्गा गाविसको वडा नं. -२, जुवे कल्भर्ट रहेको ठाउँ	सुरुङ्गा र घैलाडुब्बा (२ गा.वि.स.)
३९.	संखुवासभा	चैनपुर	साविक चैनपुर गाविसको चैनपुर बजार केन्द्र	चैनपुर, सिद्धकाली, सिद्धपोखरी, खराङ, बानेश्वर (५ गा.वि.स.)
४०.	मोरङ	बेलवारी	साविक बेलवारी गाविसको कार्यालय रहेको ठाउँ	बेलवारी र कसेनी (२ गा.वि.स.)
४१.		पथरी-शनिश्चरे	साविक शनिश्चरे गाविसको वडा नं. १	पथरी र शनिश्चरे (२ गा.वि.स.)
४२.		सुन्दर-दुलारी	साविक दुलारी गाविस कार्यालय रहेको ठाउँ	दुलारी र सुदरपुर (२ गा.वि.स.)
४३.		कोशी-हरैचा	साविक इन्द्रपुर गाविसको कार्यालय रहेको ठाउँ	इन्द्रपुर, हरैचा र मृगौलिया (३ गा.वि.स.)
४४.		रंगेली	साविक रंगेली गाविस कार्यालय रहेको ठाउँ	रंगेली, आमगाछी र टकुवा (३ गा.वि.स.)
४५.	सुनसरी	दुहवी-भलुवा	साविक दुहवी गाविस कार्यालय रहेको ठाउँ	दुहवी र भलुवा (२ गा.वि.स.)

सि.नं.	जिल्ला	नगरपालिका		
		नाम	केन्द्र	समावेश गरिएका गा.वि.स.हरू
४६.	ओखलढुङ्गा	सिद्धिचरण	साविक ओखलढुङ्गा गाविसको वडा नं. ७	वर्नालु, ओखलढुङ्गा, ज्यामिरे, सल्लेरी, अर्धेरीनारायणस्थान र रुम्जाटार (६ गा.वि.स.)
४७.	उदयपुर	वेल्टार-बसाहा	साविक वेल्टार गाविस वडा नं. १	वेल्टार र बसाहा (२ गा.वि.स.)
४८.	सर्लाही	लालबन्दी	लालबन्दी बजार	लालबन्दी, जब्दी र पथरकोट (३ गा.वि.स.)
४९.		ईश्वरपुर	साविक ईश्वरपुर गाविस कार्यालय रहेको ठाउँ	ईश्वरपुर, भक्तिपुर र बेला (३ गा.वि.स.)
५०.	मकवानपुर	थाहा	साविक दामन गाविसको कार्यालय रहेको ठाउँ	पालुङ, दामन र बज्रबाराही (३ गा.वि.स.)
५१.	बारा	निजगढ	साविक निजगढ गाविस निजगढ बजार	निजगढ, रतनपुरी र भरतगञ्ज सिंगौल (३ गा.वि.स.)
५२.	चितवन	खैरहनी	साविक खैरहनी गाविसको पर्सा बजार	चैनपुर, खैरहनी र कुमरोज (३ गा.वि.स.)
५३.		चित्रवन	साविक गुञ्जनगर गाविसको वडा नं. ३	शारदानगर र गुञ्जनगर (२ गा.वि.स.)
५४.	स्याङ्जा	चापाकोट	साविक चापाकोट गाविसको वडा नं. ६ सुन्तलीटार	चापाकोट, कुवाकोट र रत्नपुर (३ गा.वि.स.)
५५.	पाल्पा	रामपुर	रामपुर	गाँडाकोट, दर्छा, रामपुर, खालीवन र गेष्ठा (५ गा.वि.स.)
५६.	नवलपरासी	कावासोती	साविक शिवमन्दिर गाविस ३ गाविस कार्यालय रहेको ठाउँ	शिवमन्दिर, कावासोती, अर्ग्यौली र पिठौली (४ गा.वि.स.)
५७.		देवचुली	साविक प्रगतिनगर गाविसको प्रगतिनगर बजार	प्रगतिनगर, देवचुली र दिव्यपुर (३ गा.वि.स.)
५८.		वर्दघाट	साविक माकर गाविसको वडा नं ४ वर्दघाट	माकर र पञ्चनगर (२ गा.वि.स.)

सि.नं.	जिल्ला	नगरपालिका		
		नाम	केन्द्र	समावेश गरिएका गा.वि.स.हरू
५९.	रुपन्देही	सैनामैना	साविक दुधराक्ष गाविस वडा नं. ३ बुद्धनगर	पर्रोहा र दुधराक्ष (२ गा.वि.स.)
६०.		लुम्बिनी सांस्कृतिक	साविक लुम्बिनी आर्दश गाविस	लुम्बिनी आदर्श, भगवानपुर, खुदाबगर, एकला, मधुवनी,तेनुहवा र मसिना (७ गा.वि.स.)
६१.		देवदह	साविक केरावानी गाविसको वडा नं. ९ पुरानो गाविस भवन रहेको ठाउँ	देवदह र केरावानी (२ गा.वि.स.)
६२.		तिलोत्तमा	साविक आनन्दवन गाविसको वडा नं ६	शंकरुनगर, आनन्दवन, करहिया, मक्रहर, टिकुलीगढ र मधुवलिया (६ गा.वि.स.)
६३.	कपिलवस्तु	कृष्णनगर	कृष्णनगर बजार	कृष्णनगर, सिसिंहवा र शिवनगर (३ गा.वि.स.)
६४.		शिवराज	चन्द्रौटा	वीरपुर, चनही, जवाभारी, विसुनपुर र शिवपुर (५ गा.वि.स.)
६५.	दैलेख	दुल्लु	दुल्लु बजार	दुल्लु, नेपा, पादुका, वडलम्जी, नाउलेकटुवाल र छिउडीपुसाकोट (६ गा.वि.स.)
६६.	कैलाली	लम्की-चुहा	साविक बलिया गाविसको वडा नं ५ भल्का रहेको ठाउँ	बलिया र चुहा (२ गा.वि.स.)
६७.		अत्तरीया	अत्तरिया बजार	मालाखेती, गेटा, श्रीपुर र वेलादेवीपुर (४ गा.वि.स.)
६८.	दार्चुला	अपी	साविक खलंगा गाविस कार्यालय रहेको ठाउँ	खलंगा, धाप, काँटे, छापरी र ब्रम्हदेव (५ गा.वि.स.)
६९.	कञ्चनपुर	पुनर्वास	साविक त्रिभुवनवस्ती गाविस वडा नं. २ पुरानो इन्धन संस्थान रहेको ठाउँ	परासन, त्रिभुवनवस्ती र कालिका (३ गा.वि.स.)
७०.		बेलौरी	साविक श्रीपुर गाविसको वडा नं. ४ बेलौरी बजार	रामपुर विलासीपुर, श्रीपुर र लक्ष्मीपुर (३ गा.वि.स.)
७१.	भगापा	वित्तामोड	साविक अनारमनी गाविसको वित्तामोड बजार रहेको ठाउँ	चारपाने र अनारमनी (२ गा.वि.स.)
७२.	म्याग्दी	वेनी	साविक अर्थुङ्ग गाविसको वडा नं. २ वेनी बजार	रत्नेचौर, ज्यामरुककोट, अर्थुङ्गे, घतान, पुलाचौर र सिंगा (६ गा.वि.स.)

१७.२ मिति २०७१/१/२५ को नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को निर्णयानुसार क्षेत्र विस्तार भएका साविकका ३ नगरपालिकाहरूको विवरणः

साविक नगरपालिकाको विवरण				थप गाविस समावेश पछिको विवरण				कैफियत
क्र.सं.	जिल्ला	न.पा.को नाम	साविक वडा संख्या	थप समावेश गरिएका गाविसहरू	थप गाविस संख्या	थप वडा संख्या	कायम हुने वडा संख्या	
१.	सुनसरी	धरान न.पा.	१९	पाँचकन्या	१	४	२३	
२.	मकवानपुर	हेटौंडा न.पा.	११	पदमपोखरी, चुरीयामाई, हटिया र हर्नामाडी	४	१४	२५	
३.	सुर्खेत	वीरेन्द्रनगर न.पा.	१२	लाटीकोईली उत्तरगंगा	२	८	२०	

१७.३ मिति २०७१/८/१६ को नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को निर्णयानुसार गठित ६१ नगरपालिकाहरूको विवरण

सि.नं	नगरपालिकाको विवरण			नगरपालिकामा समाविष्ट साविकका गा.वि.स.हरू	
	नाम	केन्द्र	जिल्ला	नाम	संख्या
१.	देउमाई	मंगलबारे बजार	इलाम	मंगलबारे र धुसेनी	२
२.	शिवसताक्षी	शिवगञ्ज ९, ब्याङ्गडाडा चोक	भापा	शिवगञ्ज र सतासीधाम	२
३.	लेटाङ भोगटेनी	लेटाङ गा.वि.स.कार्यालय	मोरङ	लेटाङ र भोगटेनी	२
४.	रामधुनी-भासी	भुम्काबजार	सुनसरी	भा.सी.,सिगिया	२
५.	पाख्रीवास	पाख्रीवास	धनकुटा	सान्ने, पाख्रीवास,घोर्लीखर्क, फलाँटे, मुगा	५
६.	षडानन्द	दिङ्ला बजार	भोजपुर	मुलपानी, केउरेपानी, तुंगेछा, किमालुङ्ग र खार्ताम्छा	५
७.	मादी	ओखरवोटे बजार	संखुवासभा	मादीमुलखर्क, मादीरामवेनी, मावादीन	३
८.	सप्तकोशी	तुलसीचोक, फत्तेपुर-७	सप्तरी	फत्तेपुर, ओद्राह र कमलपुर	३
९.	गोलबजार	गोलबजार	सिरहा	असनपुर, आसपुर बलकवा, बेतौना, लालपुर, चन्द्रलालपुर, मुक्सार, चन्द्रउदयपुर र जम्दर	८
१०.	दुधकुण्ड	साविक सल्लेरी गा.वि.स.-५	सोलखुम्बु	सल्लेरी, बेनी, तामाखानी र गार्मा	४

सि.नं	नगरपालिकाको विवरण			नगरपालिकामा समाविष्ट साविकका गा.वि.स.हरू	
	नाम	केन्द्र	जिल्ला	नाम	संख्या
११.	गणेशमान चारनाथ	वीरेन्द्रबजार	धनुषा	लबटोली, भरतपुर, बरमभिया, तल्लोगोदार	४
१२.	मिथिला	ढल्केबर		बेगडावर, नक्टाभिभर र ढल्केबर	३
१३.	सबैला	सबैला बजार		सबैला, मखनाहा, सतोषर र ठिल्ला यदुवा	४
१४.	बर्दिबास	बर्दिबास बजार	महोत्तरी	बर्दिबास, माइस्थान, गौरीबास र किसाननगर	४
१५.	जिरी	जिरी बजार	दोलखा	जिरी, ठूलोपाताल र माली	३
१६.	मन्थली	मन्थली बजार	रामेछाप	मन्थली, भलुवाजोर, सुनारपानी, कठजोर, भटौली, चिसापानी र सालु	७
१७.	रामेछाप	रामेछाप बजार		रामेछाप, सुकाजोर, ओख्रेनी	३
१८.	दुधौली	साविक दुधौली -८	सिन्धुली	लदाभिर, दुधौली र टांडी	३
१९.	महागढीमाई	साविक वरियारपुर गा.वि.स.को कार्यालय रहेको स्थान	बारा	वरियारपुर, पत्रहटी, गञ्जभवानीपुर, ववुआइन, दहियार, तेलकुवा	६
२०.	सिम्रौनगढ	सिम्रौनगढ बजार	बारा	गोलागञ्ज, अमृतगञ्ज, हरिहरपुर, उचिडिह	४
२१.	कोल्हवी	कोल्हवी		सपही, कोल्हवी,ककडी र प्रसौना	४
२२.	गरुडा	गरुडा बजार	रौतहट	गरुडा बैरिया, महमदपुर, पोठियाही, गडहीगुठी, मलाही, वसबिटी जिगडिया र जयनगर	७
२३.	पोखरीया	पोखरीया	पर्सा	पोखरीया, बसन्तपुर, श्रीसिया नौतज, शिवर्वा र गोविन्दपुर	५
२४.	माडी	बघौडा -३ बसन्तपुर बजार	चितवन	बघौडा, गर्दी, कल्याणपुर र अयोध्यापुरी	४
२५.	नारायणी	शुक्रनगर/देवीस्थान		शुक्रनगर, मेघौली, जगतपुर र पार्वतीपुर	४

सि.नं	नगरपालिकाको विवरण			नगरपालिकामा समाविष्ट साविकका गा.वि.स.हरू	
	नाम	केन्द्र	जिल्ला	नाम	संख्या
२६.	कार्यविनायक	छ्यासीकोट	ललितपुर	सैवु, बुडमती, छम्पी, डुकुछाप र खोकना	५
२७.	गोदावरी	गोदावरी-१, टौखेल		गोदावरी, गोदमचौर, विशंखुनारायण, ठैव र बडिखेल	५
२८.	महालक्ष्मी	गोदावरी खोलादेखि इमाडोल गाविसको कार्यालय बीच		लामाटार, लुभु, सिद्धिपुर, टिकाथली र इमाडोल	५
२९.	गोकर्णेश्वर	जोरपाटी	काठमाडौं	सुन्दरीजल, नयाँपाटी, बालुवा, जोरपाटी र गोकर्णेश्वर	५
३०.	दक्षिणकाली	फर्पिङ्ग बजार		चाल्नाखेल, सेतीदेवी, शेषनारायण, दक्षिणकाली, टल्कुडुडेचौर र छैमले	६
३१.	तारकेश्वर	साविक धर्मस्थली गा.वि.स.को कार्यालय रहेको स्थान		साङ्ला, जितपुरफेदी, काभ्रेस्थली, धर्मस्थली, गोलढुंगा, मनमैजु र फुटुङ्ग	७
३२.	शंखरापुर	साविक पुखुलाछी गा.वि.स. रहेको स्थान		नाङ्लेभारे, लप्सीफेदी, इन्द्रायणी, बज्रयोगिनी, पुखुलाछी र सुन्टोल	६
३३.	चन्द्रागिरी	साविक बलम्बु गा.वि.स. रहेको स्थान		धानकोट, दहचोक, नैकाप नयाँभञ्ज्याङ्ग, बाँडभञ्ज्याङ्ग, बलम्बु, महादेवस्थान, तिनथाना, सतुङ्गल, मातातिर्थ, मच्छेगाउँ र नैकाप पुरानो भञ्ज्याङ्ग	११
३४.	कागेश्वरी-मनोहरा	साविक डाँछी गा.वि.स. कार्यालय रहेको स्थान		गोठाटार, मुलपानी, डाँछी, भद्रवास, आलापोट र गागलफेदी	६
३५.	टोखा	ग्रिनल्याण्ड		भोरमाँहाकाल, टोखाचण्डेश्वरी, टोखासरस्वती, धापासी र गोंगबु	५
३६.	नागार्जुन	सितापाइला-४ हरिसिद्धि		इचंगुनारायण, सितापाइला, रामकोट, भिमढुंगा र स्युचाटार	५
३७.	बुढानिलकण्ठ	महाँकाल		चपलीभद्रकाली, खड्काभद्रकाली, चुनीखेल, महाँकाल, विष्णु बुढानिलकण्ठ र कपन	६

सि.नं	नगरपालिकाको विवरण			नगरपालिकामा समाविष्ट साविकका गा.वि.स.हरू	
	नाम	केन्द्र	जिल्ला	नाम	संख्या
३८.	अनन्तलिङ्गेश्वर	गाम्चा चोक दधिकोट	भक्तपुर	बालकोट, सिरुटार, दधिकोट र गुण्डु	४
३९.	सूर्यविनायक	सूर्यविनायक सिपाडोल		कटुञ्जे, सिपाडोल, नंखेल र चित्तपोल	४
४०.	चांगुनारायण	नारायणटार चांगु		चांगुनारायण, भौखेल, दुवाकोट र छालिंग	४
४१.	महामञ्जुश्री नगरकोट	खरिपाटी बागेश्वरी		ताथली, सुडाल, बागेश्वरी र नगरकोट	४
४२.	काशीखण्ड	भकृण्डवेशी	काभ्रेपलाञ्चोक	खनालथोक, मथुरापाटी फुलबारी, मेथीनकोट, पुरानागाउ दाप्चा, छत्रेवास दाप्चा, डराउनेपोखरी दाप्चा	६
४३.	मेलम्ची	मेलम्ची बजार	सिन्धुपाल्चोक	मेलम्ची, बांसबारी, सिन्धुकोट, तालामाराङ, फटकशिला, ज्यामिरे र शिखरपुर	७
४४.	पालुडटार	ठांटीपोखरी	गोरखा	च्याङ्ली, गाईखुर, पालुडटार र आँपपिपल	४
४५.	सुन्दरबजार	सुन्दरबजार	लमजुङ	सुन्दरबजार, भोटेवडार, तार्कु, परेवाडाँडा र कुन्ठा	५
४६.	वाणगंगा	सिद्धार्थ क्याम्पस क्षेत्र साविक वाणगंगा वडा नं. ७	कपिलवस्तु	मोतिपुर, भलवाड, कोपवा, वाणगंगा, गजेहडा, हथौसा, पटना	७
४७.	बुद्धवाटीका	जयनगर ९, बडहरा		जयनगर, महेन्द्रकोट, दुविया	३
४८.	भेरीगंगा	साविक छिन्चु गा.वि.स.को मदानीचौर पूर्व, साविक रामघाटको दक्षिण र मैनतडाको पश्चिम पानी ढल क्षेत्र	सुर्खेत	छिन्चु, रामघाट र मैनतडा	३
४९.	मुसीकोट	साविक खलङ्गा गाविस कार्यालय रहेको स्थान	रुकुम	खलङ्गा र साँख	२
५०.	लमही	लमही बजार	दाङ	चैलाही र सोनपुर	२
५१.	त्रिपुर	नारायणपुर		नारायणपुर, हापुर र ढिकपुर	३
५२.	लिवाङ्ग	लिवाङ्ग बजार	रोल्पा	लिवाङ्ग र खुमेल	२

सि.नं	नगरपालिकाको विवरण			नगरपालिकामा समाविष्ट साविकका गा.वि.स.हरू	
	नाम	केन्द्र	जिल्ला	नाम	संख्या
५३.	सानोश्री ताराताल	सानोश्री गाविस भवन	बर्दिया	सानोश्री र ताराताल	२
५४.	बांसगढी	बांसगढी		बेलवा, मोतिपुर र डेउडाकला	३
५५.	बडीमालिका	मार्तडी	बाजुरा	मार्तडी, जुगाडा र वुढीगङ्गा	३
५६.	भजनी - त्रिशक्ति	भजनी-३	कैलाली	खैलाड, भजनी र लालबोभी	३
५७.	घोडाघोडी	सुखड बजार	कञ्चनपुर	साडेपानी र दरख	२
५८.	दोधारा-चाँदनी	साविक चाँदनी गा.वि.स.को वडा नं. १		दोधारा र चाँदनी	२
५९.	भलारीपिपलाडी	भलारीबजार		भलारी र पिपलाडी	२
६०.	परशुराम	लालढुंगा जोगबुढा	डडेल्धुरा	शिर्ष, जोगबुढा	२
६१.	पाटन	पाटन	बैतडी	पाटन, सकार, सिलंगा, भुमेश्वर, गुजर र वसन्तपुर	६

१७.४ मिति २०७१/८/१६ को नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को निर्णयानुसार क्षेत्र विस्तार भई गठन भएका ७ उपमहानगरपालिकाहरूको विवरण:

साविक नगरपालिकाको विवरण				थप समावेश गरिएका गाविसहरूको विवरण			
क्र.सं.	जिल्ला	न.पा.को नाम	साविक वडा संख्या	थप समावेश गरिएका गाविसहरू	थप गाविस संख्या	थप वडा संख्या	कायम हुने वडा संख्या
१	सुनसरी	इटहरी न.पा.	९	खनार, एकम्बा, पकली, हाँसापोसा	४	१७	२६
२		धरान न.पा.	२३	विष्णुपादुका	१	४	२७
३	धनुषा	जनकपुर न.पा.	१६	कुर्था, वसविट्टी, विन्धि, प्र.को महुवा, लोहना, बैगाशिवपुर, वसहिया, देवपुर रूपैठा, लक्ष्मीपुर बगेवा, गोपालपुर, कनकपट्टी	११	११	२७

४	मकवानपुर	हेटौंडा नगरपालिका	२५	बसामाडी	१	४	२९
५	चितवन	भरतपुर न.पा.	१४	मंगलपुर, फुलबारी, गीतानगर, पटिहानी, शिवनगर	५	१५	२९
६	रुपन्देही	बुटवल न.पा.	१५	सेमलार, मोतिपुर	२	७	२२
७	बाके	नेपालगञ्ज न. पा.	१७	पिप्रहवा, भवानियापुर, परसपुर, जैसपुर, उदयपुर, बसुदेवपुर, मनिकापुर, पुरैना, खासकारकादो र इन्द्रपुर	१०	१०	२७

१७.५ मिति २०७१/८/१६ को नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को निर्णयानुसार क्षेत्र विस्तार भएका साविकका १६ उममहानगर/नगरपालिकाहरूको विवरणः

साविक नगरपालिकाको विवरण				थप गाविस समावेश पछिको विवरण				कैफियत
क्र.सं.	जिल्ला	न.पा.को नाम	साविक वडा संख्या	थप समावेश गरिएका गाविसहरू	थप गाविस संख्या	थप वडा संख्या	कायम हुने वडा संख्या	
४.	भापा	भद्रपुर	१५	महेशपुर, चन्द्रगढी	२	०	१५	
५.	धनकुटा	धनकुटा न.पा.	९	भिरगोउँ, बेलहारा	२	६	१५	
६.		लहान न.पा.	१०	पडरिया थारुटोल, सिसवनी, ब्रतन गोराछारी, सोनामति मभौरा, बस्तीपुर, तरेगना गोविन्दपुर, भदैया, ढोढना, भवानीपुर का.ब.	९	१२	२२	
७.	सिराहा	सिराहा न.पा.	९	हनुमाननगर प्र. म., सारश्वर, माडर, खिरौना, मल्हनीया गम्हरीया, सुखचैना	६	८	१७	
८.	महोत्तरी	जलेश्वर	१३	अनकर	१	१	१४	
९.	सर्लाही	मलंगवा न.पा.	१०	मुसैली	१	३	१३	
१०.	पर्सा	वीरगंज उप म.न.पा.	१९	सिसिया दा.पु., रामगढवा, अलौ, सुगौली विर्ता, हरपतगंज, उदयपुर घुर्मी, भवानीपुर, पसौनी विर्ता, लिपनी विर्ता, मनीयारी र विन्दवासिनी	११	११	३०	

११.	चितवन	रत्ननगर न.पा.	१३	बछ्यौली, पिठुवा	२	६	१९	
१२.	ललितपुर	ललितपुर उप म.न.पा.	२२	धापाखेल, सुनाकोठी, हरिसिद्धि	३	८	३०	
१३.	कास्की	पोखरा उप म.न.पा.	१८	लामाचौर, भलाम, काहुँ, आर्वाविजय, निर्मलपोखरी, कृष्तिनाच्नेचौर, पुम्दीभुम्दी, सराङ्गकोट, हेम्जा, अर्मला	१०	१०	२८	
१४.		लेखनाथ नगरपालिका	१५	भरतपोखरी	१	३	१८	
१५.	गोरखा	गोरखा न.पा.	११	फिनाम, नारेश्वर	२	४	१५	
१६.	तनहुँ	व्यास न.पा.	११	पोखरीभञ्ज्याङ	१	३	१४	
१७.	कपिलवस्तु	कपिलवस्तु न.पा.	१४	गोटीहवा, तिलौराकोट	२	५	१९	
१८.	सुर्खेत	वीरेन्द्रनगर न.पा.	१८	जर्बुटा	१	४	२२	
१९.	दाङ	तुलसीपुर न.पा.	११	टरीगाउ, हलवार, उरहरी	३	९	२०	

१८. नेपालका गाविस तथा नगरपालिकाहरूको जिल्लागत नामावली:

मेची अञ्चल

१. जिल्ला: ताप्लेजुङ

गा.वि.स.:

१. हाडदेवा २. फुरुम्बु ३. लिमखिम ४. खेवाङ्ग ५. मामाङ्खे ६. पेदाङ ७. तेल्लोक ८. याम्फुदिन
९. नाम्खोल्याङ १०. थेंचम्बु ११. तिरिङ्गे १२. आम्बेगुदिन १३. चाक्सीवोटे १४. डुम्रिसे
१५. सिकेचा १६. सिनाम १७. थुम्बेदिन १८. आङखोप १९. लिम्बुदिन २०. मेहेले
२१. सावलाखु २२. सादेवा २३. सुरुम्खिम २४. फावाखोला २५. कालिखोला २६. चांगे २७. ढुङ्गेसाँघु
२८. हाडपाङ २९. निगुरादीन ३०. फुलवारी ३१. तापेथोक ३२. खाम्लुङ ३३. फाकुम्वा
३४. साँघु ३५. सान्थाक्रा ३६. थिङ्लावु ३७. लिङ्तेप ३८. लिवाङ ३९. नाल्बु ४०. पापुङ
४१. सावा ४२. थुकिम्वा ४३. इखावु ४४. खोजेनिम ४५. खोकलिङ ४६. लेलेप ४७. ओलाङचुङगोला
४८. सवादिन

नगरपालिका:

१. ताप्लेजुङ

२. जिल्ला: पाँचथर

गा.वि.स.:

१. लुङरूपा २. याङनाम ३. नागिन ४. एकतीन ५. च्याङथापु ६. मेमेङ ७. प्राङवुङ ८. सिदिन ९. अमरपुर १०. भारप्या ११. पञ्चमी १२. सुभाङ १३. थर्पु १४. नागी १५. ओयम १६. फलैचा १७. रानिटार १८. मागजावुङ १९. रानीगाउँ २०. स्यावरुम्जा २१. यासोक २२. आङना २३. हाङवुङ २४. मौवा २५. ओलने २६. सराङडाँडा २७. आसराङ २८. नवमीडाँडा २९. फाक्तेप ३०. आरुबोटे ३१. दुरदिम्बा ३२. लिम्बा ३३. कुरुम्बा ३४. लुम्फावुङ ३५ रबी ३६. चिलिङदिन ३७. इम्बुङ ३८. पौवासारताप

नगरपालिका:

१. फिदिम

३. जिल्ला: इलाम

गा.वि.स.:

१. गोर्खे २. पशुपतीनगर ३. श्रीअन्तु ४. समालवुङ ५. लक्ष्मीपुर ६. चिसापानी ७. दानावारी ८. गोदेक ९. शान्तिपुर १०. कोलवुङ ११. इरौटार १२. जिरमले १३. गजुरमुखी १४. लुम्दे १५. फुयेतप्या १६. इभाङ १७. एकतप्या १८. आमचौक १९. जीतपुर २०. सिद्धिथुम्का २१. साङ्गरुम्बा २२. सोयाक २३. बाँभो २४. चुलाचुली २५. साकफारा २६. महमाई २७. बरबोटे २८. सोयाङ २९. नामसालिङ्ग ३०. नयाँवजार ३१. प्याङ ३२. जोगमाई ३३. फाकफोक ३४. चमैता ३५. माइपोखरी ३६. साखेजुङ्ग ३७. पुवामजुवा ३८. माइमभुवा ३९. सुलुवुङ ४०. जमुना ४१. माबु ४२. सुम्बेक ४३. शान्तिडाँडा

नगरपालिका:

१. इलाम २. सुर्योदय ३. देउमाई

४. जिल्ला: भूपा

गा.वि.स.:

१. बाहुनडाँगी २. धाइजन ३. शान्तिनगर ४. दुवागढी ५. गरामुनी ६. हलिदवारी ७. ज्यामिरगढी ८. बालुवाडी ९. बनियानी १०. घेरावारी ११. जलथल १२. केचना १३. पाठामारी १४. पथरिया १५. पृथ्वीनगर १६. बुधवारे १७. खुदुनावारी १८. चकचकी १९. डाँगीवारी २०. गोलधाप २१. पाँचगाछी २२. राजगढ २३. शरणामती २४. टाघनडुब्बा २५. कुमरखोद २६. वैगुनधारा २७. गौरादह २८. गौरीगञ्ज २९. जुरोपानी ३०. खजुरगाछी ३१. कोहवरा ३२. कोरावारी ३३. महाभारा ३४. महारानीभोडा ३५. धरमपुर ३६. लखनपुर ३७. तोपगाछी

नगरपालिका:

१. दमक २. भद्रपुर ३. मेचिनगर ४. शनि-अर्जुन ५. कन्काई ६. विर्तामोड ७. शिवसताक्षि

कोशी अञ्चल

५. जिल्ला: संखुवासभा

गा.वि.स.:

१. चेपुवा २. हटिया ३. किमाथाङ्का ४. पावाखोला ५. मकालु ६. नुम ७. पाथीभरा
८. याफु ९. माडतेवा १०. शिशुवाखोला ११. ताम्कु १२. बाला १३. दिदिङ १४. सित्तलपाटी
१५. मत्स्यपोखरी १६. बाह्रबिसे १७. धुपु १८. सभापोखरी १९. जलजला २०. वाना २१. स्यावुन
२२. नुनढाकी २३. आँखिभुई २४. तामाफोक २५. माम्लिङ

नगरपालिका:

१. खाँदवारी २. चैनपुर ३. मादी

६. जिल्ला: तेह्रथुम

गा.वि.स.:

१. सोल्मा २. सुङनाम ३. बसन्तपुर ४. दाङपा ५. फुलेक ६. सुदाप ७. आङदिम ८. हमरजुङ
९. ओख्रे १०. पञ्चकन्यापोखरी ११. जलजले १२. ओयाकजुङ १३. सिम्ले १४. चुहानडाँडा
१५. संक्रान्तिवजार १६. थोक्लुङ १७. छातेढुङ्गा १८. ह्वाकु १९. इवा २०. इसाबु
२१. खम्लालुङ २२. सम्दु २३. मोराहाङ २४. पौथाक २५. श्रीजुङ्ग २६. फाक्चामारा

नगरपालिका:

१. म्याङलुङ

७. जिल्ला: भोजपुर

गा.वि.स.:

१. नागी २. अन्नपूर्ण ३. छिनामखु ४. तीम्मा ५. गुप्तेश्वर ६. सिद्धेश्वर ७. श्यामसिला
८. तीवारीभञ्ज्याङ ९. याकु १०. जरायोटार ११. चरम्बी १२. प्याउली १३. चम्पे १४. याङपाङ
१५. हेलौछा १६. बोया १७. देउराली १८. साङ्पाङ १९. कुदाककाउले २०. नेपालेडाँडा
२१. चौकीडाँडा २२. कुलुङ २३. खाटाम्मा २४. दोभाने २५. खावा २६. आडतेप २७. च्याङ्ग्रे
२८. सानोदुम्मा २९. ठूलोदुम्मा ३०. कोट ३१. गोगने ३२. लेखर्क ३३. ओखरे ३४. भुल्के
३५. दलगाउँ ३६. धोदलेखानी ३७. मानेभञ्ज्याङ ३८. वैकुण्ठे ३९. वासिखोरा
४०. यूँ ४१. वासीथर्पु ४२. चिदिङ्खा ४३. वालंखा ४४. पाङ्चा ४५. दुम्माना ४६. हसनपुर
४७. पातलेपानी ४८. खेराङ ४९. सिङ्गाङ ५०. होम्ताङ ५१. रानीवास ५२. देवानटार
५३. पावला ५४. वास्तिम

नगरपालिका:

१. भोजपुर २. षडानन्द

८. जिल्ला: धनकुटा

गा.वि.स.:

१. आहाले २. भेडेटार ३. बुढीमोरङ्ग ४. महाभारत ५. फाक्सीव ६. बोधे ७. डाडाबजार
८. खुवाफोक ९. मौनावुधुक १० राजारानी ११. बसन्तटार १२. बुधबारे १३. कुरुलेतेनुपा
१४. मुढेबास १५. छिन्ताङ १६. आंखिसल्ला १७. परेवादिन १८. ताँखुवा १९. तेलिया
२०. हात्तिखर्क २१. अर्खौलेजितपुर २२. मूर्तीढुंगो २३. चानुवा २४. डाडागाउँ २५. लेगुवा
२६. मारेक कटहरे २७. चुडवाङ २८. खोकु

नगरपालिका:

१. धनकुटा २. पाख्रीबास

९. जिल्ला: मोरङ

गा.वि.स.:

१. राजगढ २. इटहरा ३. डाङ्गनिया ४. बरडंगा ५. भुर्किया ६. महादेवा ७. सिजुवा ८. गोविन्दपुर
९. हसनदह १०. बयरबन ११. अमरदह १२. वाहुनी १३. केरौन १४. होक्लावारी १५. बनीगामा
१६. डाङ्गीहाट १७. सिध्राहा १८. मोतीपुर १९. वबियाविर्ता २०. दर्वेसा २१. दादरवैरिया
२२. कदमाहा २३. अमाही वरियाती २४. सोराभाग २५. थलाहा २६. बुधनगर २७. माथिगाछ २८. मभारे
२९. नेचा ३०. सिसवनीजहदा ३१. पोखरिया ३२. भोराहाट ३३. बैजनाथपुर ३४. भौडाहा

३५. कटहरी ३६. लखन्तरी ३७. डडग्राहा ३८. टंकीसिनुवारी ३९. हात्तिमुढा ४०. शिसवनी वडहरा
४१. तेतरिया ४२. केरावारी ४३. पाटीगाउँ ४४. याडसिला ४५. जाँते ४६. रमितेखोला ४७. बारङ्गी
४८. सिंहदेवी सोमबारे ४९. मधुमल्ला ५०. टाँडी

नगरपालिका:

१. विराटनगर २. उर्लावारी ३. बेलवारी ४. पथरी-शनिश्चरे ५. सुन्दर-दुलारी ६. कोशी-हरैचा
७. रंगेली ८. लेटाङ भोगटेनी

१०. जिल्ला: सुनसरी

गा.वि.स.:

१. सोनापुर २. अमाहीवेला ३. चाँदवेला ४. मधेली ५. औरावनी ६. अमडुवा ७. चिमडी
८. तनमुना ९. पूर्वकुशाहा १०. छिटाहा ११. सिमरिया १२. रामगञ्जवेलगाछि १३. जलपापुर
१४. देवानगञ्ज १५. गौतमपुर १६. डुम्राहा १७. मध्यहर्षाही १८. रामगञ्जसिनवारी १९. कप्तानगञ्ज
२०. साहेवगञ्ज २१. सन्तेरभोरा २२. मधेसा २३. वविया २४. वसन्तपुर २५. हरिनगर २६. लौकाई
२७. भोक्राहा २८. धुस्की २९. नरसिंहटप्पु ३०. रामनगरभुटाहा ३१. श्रीपुरजब्दी ३२. पश्चिमकसुहा
३३. हरिपुर ३४. प्रकाशपुर ३५. बराहाक्षेत्र ३६. भरौल ३७. मधुवन ३८. महेन्द्रनगर ३९. वकलौरी

नगरपालिका:

१. इनरुवा २. धरान ३. इटहरी ४. दुहवी भलुवा ५. रामधुनी भासी

सगरमाथा अञ्चल

११. जिल्ला: सोलुखुम्बु

गा.वि.स.:

१. टाक्सिन्धु २. जुमिङ्ग ३. चौरीखर्क ४. नाम्चे ५. खुम्जुङ ६. वासा ७. काँकु ८. पोर्वे ९. वाकु
१०. छेस्काम ११. बुङ्ग १२. गुदेल १३. सोताङ्ग १४. लिखिम १५. जुवु १६. काँगेल १७. पञ्चन १८. नेले
१९. मुक्ली २०. देउसा २१. नेचावेतघारी २२. नेचावतासे २३. सल्यान २४. तिङ्गला २५. गोरखानी
२६. टाप्तिङ्ग २७. केरुङ २८. चौलाखर्क २९. गोली ३०. भकाञ्जे

नगरपालिका:

१. दुधकुण्ड

१२. जिल्ला: खोटाङ्ग

गा.वि.स.:

१. हौंचुर २. खार्पा ३. कुभिण्डे ४. लामीडाँडा ५. नुनथला ६. सल्ले ७. मंगलटार ८. बाक्सिला ९. बांसपानी १०. जाल्पा ११. खार्मी १२. खारतम्छा १३. फेदी १४. रावादिप्सुङ १५. सप्तेश्वर १६. सुडदेल १७. एसेलुखर्क १८. वाकाचोल १९. माक्पा २०. धारापानी (डुम्रे) २१. दुवेकोलडाँडा २२. ज्यामिरे २३. राखावाडदेल २४. रिब्दुडजलेश्वरी २५. रिब्दुडमहेश्वरी २६. पाथेका २७. डिकुवा २८. बाहुनीडाँडा २९. च्यास्मीटार ३०. बडहरें ३१. दुर्छिम ३२. महादेवस्थान ३३. धितुड ३४. अर्खौले ३५. वुइपा ३६. विजयखक ३७. राजापानी ३८. नेर्पा ३९. चिउरीडाँडा ४०. निर्मलीडाँडा ४१. मातिम विर्ता ४२. रतम्छा माभगाउँ ४३. बाँभो चिहानडाँडा ४४. खिदिम ४५. याम्खा ४६. टेम्मा ४७. डाडागाउँ ४८. छितापोखरी ४९. वतासे ५०. छोरम्बु ५१. चिप्रिड ५२. इन्द्रायणीपोखरी ५३. खोटाङ्ग ५४. लिच्की राम्चे ५५. सप्तेश्वर छितापोखरी ५६. सिम्पानी ५७. वडकादियाले ५८. बोपुड ५९. चिसापानी ६०. डमर्खुशिवालय ६१. काउले ६२. लिकुवा पोखरी ६३. ओप्लुखा ६४. सावाकटहरे ६५. बराहपोखरी ६६. देवीस्थान ६७. दिप्लुड ६८. मौवाबोटे ६९. पौवासेरा ७०. फाक्टाङ ७१. साउनेचौर ७२. सुन्तले

नगरपालिका:

१. दिक्तेल

१३. जिल्ला: ओखलढुङ्गा

गा.वि.स.:

१. दियाले २. कुइभीर ३. माम्खा ४. पोखरे ५. रातमाटे ६. सेर्मा ७. भदौरे ८. तलुवा ९. ठूलाछाप १०. वरुणेश्वर ११. विगुटार १२. जन्तरखानी १३. कुन्तादेवी १४. रागादीप १५. हर्कपुर १६. प्राप्चा १७. श्रीचौर १८. मुसिङ्गा १९. खिजीफलाँटे २०. खिजीचण्डेश्वरी २१. रगनी २२. रावादोलु २३. पातले २४. खिजीकाठी २५. वाक्सा २६. माधवपुर २७. मोली २८. उंवु २९. वेतीनी ३०. मानेभञ्ज्याङ ३१. थाक्ले ३२. टोक्सेल ३३. शिस्नेरी ३४. कटुञ्जे ३५. मूलखर्क ३६. च्यानम ३७. बलखु ३८. विलन्दु ३९. कालिकादेवी ४०. पलापु ४१. फेदीगुठ ४२. फुलवारी ४३. गाम्नाडटार ४४. नर्मदेश्वर ४५. रानीवन ४६. सिंहदेवी ४७. टारकेरावारी ४८. यसम ४९. पोकली ५०. केतुके

नगरपालिका:

१. सिद्धिचरण

१४. जिल्ला: उदयपुर

गा.वि.स.:

१. चौदण्डी २. हडिया ३. जोगिदह ४. कटुञ्जेबावला ५. खाँवु ६. मैनामैनी ७. ठोक्सिला
८. सिद्धिपुर ९. साउने १०. सुन्दरपुर ११. तपेश्वरी वेलही १२. आँपटार १३. वलम्ता १४. भलायडाँडा
१५. भुटार १६. जाल्पा १७. जाँते १८. लाफागाउँ १९. नामेटार २०. पोखरी २१. रौता २२. वराहा
२३. बराई २४. बाँसवोटे २५. डुम्रे २६. हर्देनी २७. इनामे २८. लेखानी २९. लेखगाउँ ३०. लिम्पाटार
३१. ययाँखु ३२. ओखले ३३. पञ्चवती ३४. रिस्कू ३५. रूपाटार ३६. सोरुङ्ग ३७. सिरिसे
३८. ताम्लिडा ३९. तावाश्री ४०. थानागाउँ

नगरपालिका:

१. त्रियुगा २. कटारी ३. बेल्टार बसाहा

१५. जिल्ला: सप्तरी

गा.वि.स.:

१. बकधुवा २. तेरहौता ३. जण्डौल ४. परसवनी ५. सितापुर ६. बसविट्टी ७. लेहजरा
८. मैनाकडेरी ९. वैरवा १०. डिमन ११. हनुमाननगर १२. जोगिनिया(दुई) १३. मधुवापुर
१४. पोर्ताहा १५. त्रिकौल १६. बभनगामाकट्टी १७. महादेवा १८. वथनाहा १९. भारदह
२०. पकडी २१. भगवतपुर २२. डाढा २३. गोइठी २४. इनर्वा २५. जोगिनिया (एक)
२६. गोवरगाडा २७. वर्साइन (को). २८. कोइलाडी २९. डिघवा ३०. विशहरिया ३१. लौनिया
३२. मधेपुरा ३३. रामपुरमलहनीया ३४. शंकरपुरा ३५. तीलाठी ३६. वीरपुर ३७. वोरिया
३८. इटहरि विष्णुपुर ३९. कोचावखारी ४०. लालापट्टी ४१. फरसेठ ४२. देउरी मरुवा
४३. हरिहरपुर ४४. छिन्नमस्ता ४५. जमुनीमधेपुरा ४६. मलेठ ४७. मलेकपुर
४८. कटैया ४९. फकिरा ५०. सिमराहासिग्यौन ५१. अर्नाहा ५२. बनैनिया ५३. बेलहीचपेना
५४. ब्रम्हपुर ५५. भुटकी ५६. मधुपुर (कविलासा) ५७. नर्घो ५८. गम्हरियापरवाहा
५९. पत्थरगाढा ६०. औरही ६१. भुतही ६२. पातो ६३. रायपुर ६४. कल्याणपुर ६५. वनरभुला
६६. दौलतपुर ६७. हर्दिया ६८. हरिपुर ६९. कुसाहा ७०. मलहन्मा ७१. पन्सेरा ७२. पिप्रा(पश्चिम)
७३. खोजपुर ७४. मधुपट्टी ७५. बनौला ७६. बनौली ७७. मैनासहस्रवाहु ७८. खडकपुर
७९. तरही ८०. इनर्वाफुलवरिया ८१. पटेरवा ८२. देउरी ८३. मलहनिया ८४. सिसवा
बेलही ८५. बोडेवर्साइन ८६. टिकुलिया ८७. रामनगर ८८. काचन ८९. नैगडा ९०. सारस्वर
९१. धनगढी ९२. रौतहट ९३. मौवाहा ९४. फुलकाही ९५. बेल्ही ९६. मानराजा

नगरपालिका:

१. राजविराज २. शंभुनाथ ३. कन्चनरूप ४. सप्तकोशी

१६. जिल्ला: सिराहा

गा.वि.स.:

१. भवानीपुर २. गोविन्दपुर मलहनामा ३. महेशपुर पटारी ४. पोखरभिण्डा ५. बरियारपट्टी ६. भगवानपुर ७. भगवतीपुर ८. गाढा ९. इनर्वा १०. इटहरवा ११. जानकीनगर १२. जिभौल १३. कचनारी १४. खुरकीयाही १५. महदेवापोर्ताहा १६. मभौरा १७. मौवाही १८. नहरारीगोल १९. नवराजपुर २०. सखुवानान्करकट्टी २१. सीतापुर (प्र.रा.) २२. सोठियान २३. तेनुवापट्टी २४. लक्ष्मीपुर पटारी २५. औरही २६. हकपारा २७. हरकट्टी २८. ईटाटारी २९. कृष्णपुर विर्ता ३०. लगडीगढियानी ३१. लगडीगोध ३२. लक्ष्मीनिया ३३. पिप्राप्रदा ३४. सनैठा ३५. तुल्सीपुर ३६. विद्यानगर ३७. अयोध्यानगर ३८. वेल्ही ३९. विष्णुपुरकट्टी ४०. धनगढी ४१. दुर्गापुर ४२. फुलकाहाकट्टी ४३. गौरीपुर ४४. हनुमाननगर प्र.दा. ४५. कविलासी ४६. कुसहा लक्ष्मिनिया ४७. महनौर ४८. मोहनपुर कमलपुर ४९. पिप्रा प्र.ध. ५०. सिलोर्वा पछावरी ५१. सुखपुर ५२. वडहरामाल ५३. गौताडी ५४. कल्याणपुर कालावञ्जार ५५. कर्जन्हा ५६. अर्नामा ५७. वरुवा ५८. वेलहा ५९. भोक्राहा ६०. विष्णुपुर प्र.म. ६१. विष्णुपुर प्र.र. ६२. चन्द्रअयोध्यापुर ६३. चतरी ६४. चिकना ६५. देवीपुर ६६. डुमरी ६७. इटारीपर्साही ६८. कल्याणपुर जब्दी ६९. लक्ष्मीपुर (प्र.म.) ७०. मभौलिया ७१. भेडिया ७२. नरहावलकवा ७३. राजपुर ७४. सिक्कोन ७५. थलाहाकटाहा ७६. अर्नामा प्र.रा.

नगरपालिका:

१. लाहान २. सिराहा ३. मिर्चैया ४. गोलबजार

जनकपुर अञ्चल

१७. जिल्ला: दोलखा

गा.वि.स.:

१. चडखु २. सुरी ३. गौरीशंकर ४. खारे ५. मार्वु ६. नाम्दु ७. क्षेत्रपा ८. भ्याँकु ९. जुगु१०. काब्रे ११. श्यामा १२. भिरकोट १३. गैरीमुदी १४. मिर्गे १५. भुले १६. मालु १७. च्यामा १८. हावा १९. जफे २०. शहरे २१. मेलुड २२. पवटी २३. भेडपु २४. डाँडाखर्क २५. ध्याडसुकाठोर २६. काटाकट्टी २७. मागापौवा २८. भुसाफेदी २९. फस्कु ३०. सैलुङ्गेश्वर ३१. बोच ३२. लाकुरीडाँडा ३३. दुधपोखरी ३४. सुस्माक्षमावती ३५. सुन्द्रावती ३६. सुनखानी ३७. बाबरे ३८. लामीडाँडा ३९. लापिलाड ४०. आलम्पु ४१. कालिञ्चोक ४२. खोपाचाँगु ४३. लामावगर ४४. विगु ४५. चिलङ्खा ४६. लादुक ४७. बोराड ४८. बुलुड

नगरपालिका:

१. भीमेश्वर २. जिरी

१८. जिल्ला: रामेछाप

गा.वि.स.:

१. देउराली २. हिमगंगा ३. रामपुर ४. साँघुटार ५. भुजी ६. विजुलीकोट ७. दुरागाउँ ८. गोठगाउँ ९. गुप्तेश्वर १०. प्रिती ११. सैपु १२. बास्तीभण्डार १३. चुचुरे १४. गुम्देल १५. कुंबुकास्थली १६. रस्नालु १७. ठोसे १८. बेताली १९. खिम्ती २०. नागदह २१. नामाडी २२. थर्पु २३. तीलपुङ २४. वेथान २५. दिमीपोखरी २६. गुन्सी २७. हिलेदेवी २८. खनियाँपानी २९. लखनपुर ३०. खाडादेवी ३१. मभुवा ३२. माकादुम ३३. पकरबास ३४. राकाथुम ३५. भीरपानी ३६. गागल भदौरे ३७. चनखु ३८. पिंखुरी ३९. पुरानागाउँ ४०. डढुवा ४१. दोरम्बा ४२. गेलु ४३. गोश्वारा ४४. फुलासी ४५. टोकरपुर

नगरपालिका:

१. मन्थली २. रामेछाप

१५. जिल्ला: सिन्धुली

गा.वि.स.:

१. खाडसाड २. महादेवडाडा ३. रत्नावती ४. सोल्पाठाना ५. खोलागाउँ ६. सुम्नामपोखरी ७. वाहुनतील्पुङ ८. तोम्नाडखोला ९. अरुणठाकुर १०. ककुरठाकुर ११. हरसाही १२. जिनाखु १३. लाम्पनटार १४. शीरथौली १५. त्रिभुवन आम्बोटे १६. वितीजोरवगैँचा १७. भुवनेश्वरग्वालाटार १८. डुडभञ्ज्याङ १९. तीनकन्या २०. वासेश्वर २१. रतनचुरा २२. जलकन्याचपौली २३. भीमेश्वर २४. वालाजोर २५. वेलघारी २६. भीमस्थान २७. जरायोटार २८. रानिवास २९. हतपते ३०. निपाने ३१. रानिचुरी ३२. भद्रकाली ३३. भागाभोलीरातामाटा ३४. कुशेश्वरदुम्जा ३५. मभुवा ३६. पुरानोभागाभोली ३७. शित्तलपाटी ३८. अमले ३९. वास्तिपुर ४०. नेत्रकाली ४१. शान्तेश्वरी रामपुर ४२. तामाजोर ४३. डाँडीगुराँसे ४४. महादेवस्थान ४५. कपिलाकोट ४६. हरिहरपुरगढी ४७. क्यानेश्वर ४८. महेन्द्रभ्याँडी ४९. पिपलमाडी ५०. कल्पवृक्ष

नगरपालिका:

१. कमलामाई २. दुधौली

२०. जिल्ला: धनुषा

गा.वि.स.:

१. बालावाखर २. बल्हाकठाल ३. बलहासघारा ४. बलहागोट ५. विसरभोडा ६. चोराकोयलपुर ७. दुवरकोट हथलेटवा ८. गोठ कोएलपुर ९. हरिने १०. इनर्वा ११. खजुरीचन्हा १२. खरिहानी १३. लक्कड १४. मार्चाइ भिटकैया १५. पतनुका १६. सिंग्याहीमडान १७. यदुकुश १८. प्र.को. महुवा १९. औरही २०. बफै २१. बगचौरा २२. चक्कर २३. देउरी पर्वाहा २४. धवौली २५. दुहवी २६. एकराही २७. हंशपुर कठपुल्ला २८. हठिपुर हरवारा २९. ननुपट्टी ३०. पचहरवा ३१. पौडेश्वर ३२. सिद्धा ३३. सोनिगामा ३४. सुगामधुकराही ३५. सुगानिकास ३६. ठाडीभिंभा ३७. वहेडावेला ३८. बहुअर्वा ३९. देवडिहा ४०. धनौजी ४१. फुलगामा ४२. घोडघास ४३. इटहर्वा ४४. भोभीकटैया ४५. लग्मागाढा गुठी ४६. लखौरी ४७. मुखियापट्टीमुसहर्गिया ४८. नगराइन ४९. तुलसियानी जब्दी ५०. तुलसियानी निकास ५१. अन्दुपट्टी ५२. बनिनिया ५३. ठेराकचुरी ५४. मानसिंपट्टी ५५. मिथिलेश्वर मौवाही ५६. मिथिलेश्वर निकास ५७. सपही ५८. शान्तिपुर ५९. सिनुरजोडा ६०. तारापट्टी सिर्सिया ६१. भटियाही ६२. कजरारमौल ६३. नौवाखोरपर्साही ६४. पटेर्वा ६५. रघुनाथपुर ६६. वाटेश्वर ६७. भुचक्रपुर ६८. भूतहीपटेर्वा ६९. लक्ष्मीनिवास ७०. पुष्पलपुर ७१. तुल्सीचौडा

नगरपालिका:

१. जनकपुर २. धनुषाधाम ३. छिरेश्वरनाथ ४. गणेशमान चारनाथ ५. मिथिला ६. सबैला

२१. जिल्ला: महोत्तरी

गा.वि.स.:

१. हात्तिलेट २. विजलपुरा ३. मेघनाथगोरहना ४. पशुपतीनगर ५. हात्तिसरवा ६. भडगहा ७. सिंग्याही ८. धर्मपुर ९. लोहारपट्टी १०. वगडा ११. महदैयाटपनपुर १२. खुट्टापिपराढी १३. धमौरा १४. बनौटा १५. भ्रमरपुर १६. रतौली १७. सहोदवा १८. हरिहरपुरहरिनगरी १९. पडौल २०. वदियाबनचौरी २१. बलवा २२. बनौलीदनौली २३. महोत्तरी २४. धीरापुर २५. इकरहैया २६. फुलहट्टा परिकौली २७. मभौरा विष्णुपुर २८. मटिहानी २९. पर्सापट्टैली ३०. पिगौना ३१. सिमरदही ३२. सुगा भवानीपट्टी ३३. पिपरा ३४. हल्लोरी ३५. बथनाहा ३६. भटौलीया ३७. कोल्हुवावगैया ३८. नैन्ही ३९. सिसुवाकटैया ४०. मनरा ४१. सांधा ४२. गोनरपुरा ४३. सर्पल्लो ४४. डाम्हीमडै ४५. इटरहवाकट्टी ४६. एकडरावेला

गा.वि.स.:

१. बसन्तपुर २. गौरीशंकर ३. कालिञ्जोर ४. नारायणखोला ५. परवानीपुर ६. रानीगञ्ज ७. फरहदवा ८. हरिपुर ९. हेमपुर १०. जानकीनगर ११. कविलासी १२. किशनपुर १३. लक्ष्मीपुर खोद्व्राहा १४. नेत्रगंज १५. पिडारी १६. पिपरिया १७. वरहथवा १८. भवानीपुर १९. धनगढा २०. ढुङ्ग्रेखोला २१. हजरिया २२. कर्मैया २३. लौकट २४. मानपुर २५. मूर्तीया २६. राजघाट २७. शंकरपुर २८. श्रीपुर २९. सुन्दरपुर चुलडवा ३०. बवरगञ्ज ३१. ब्रम्हपुरी ३२. चन्द्रनगर ३३. धनकौलपूर्वा ३४. गम्हरिया ३५. हरिपूर्वा ३६. जिङ्गडवा ३७. मेल्ली ३८. मोहनपुर ३९. नारायणपुर ४०. नौकेलवा ४१. पर्सा ४२. संग्रामपुर ४३. त्रिभुवननगर ४४. औरही ४५. वाराउधोरण ४६. बत्रौल ४७. भांडसार ४८. फुलपरासी ४९. गोडेता ५०. जमुनिया ५१. खोरिया ५२. खुटौना ५३. कोडेना ५४. लक्ष्मीपुर ५५. मधुवनगोठ ५६. मोतीपुर ५७. पडरिया ५८. सक्रोल ५९. सलेमपुर ६०. सिमरा ६१. शिसौटिया ६२. सहोडवा ६३. सुन्दरपुर ६४. अचलगढ ६५. अनहा ६६. वगदह ६७. वहादुरपुर ६८. बलरा ६९. बेलवाजब्दी ७०. भगवतीपुर ७१. छटौल ७२. छतौना ७३. धनकौल प. ७४. डुमरिया ७५. गडहियावैरी ७६. हरकठवा ७७. हथिऔल ७८. खैरवा ७९. मधुवनी ८०. महिनाथपुर ८१. मिर्जापुर ८२. रामवन ८३. रामनगरवहुअवा ८४. रोहुवा ८५. सेखौना ८६. सिसौट ८७. सुदामा ८८. भेलही

नगरपालिका:

१. मलङ्गवा २. हरिवन ३. लालबन्दि ४. इश्वरपुर

वाग्मती अञ्चल

२३. जिल्ला: रसुवा

गा.वि.स.:

१. हाकु २. धुञ्चे ३. यासा ४. सरमथली ५. भोर्ले ६. लहरेपौवा ७. राम्चे ८. डांडागाउँ ९. धैबुङ्ग (जिबजिबे) १०. ठूलो गाउँ ११. चिलिमे १२. गतलाड १३. टिमुरे १४. थुमन १५. लाडटाङ्ग १६. वृद्धिम १७. स्याफ्रु १८. गोलजुङ्ग

नगरपालिका:

-

२४. जिल्ला: धादिङ

गा.वि.स.:

१. दाखा २. कटुञ्जे ३. मार्पाक ४. सत्यदेवी ५. सेम्दुङ ६. आगिनचोक ७. धुँवाकोट
८. सल्यानटार ९. बसेरी १०. बुढाथुम ११. गुम्दी १२. मुलपानी १३. फूलखर्क १४. सल्यानकोट
१५. त्रिपुरासुन्दरी १६. भगर्लाङ्ग १७. लापा १८. रिगाउँ १९. सेर्तुङ्ग २०. तिप्लिङ २१. ढोला
२२. ज्यामरुङ्ग २३. खरी २४. मैदी २५. सलाङ २६. गोगनपानी २७. चैनपुर २८. कल्लेरी
२९. खाल्टे ३०. कुम्पुर ३१. नलाङ ३२. केवलपुर ३३. बेनीघाट ३४. धुषा ३५. जोगिमारा
३६. महादेवस्थान ३७. वैरेनी ३८. भूमिस्थान ३९. गजुरी ४०. किरानचोक ४१. पिडा
४२. तसर्पु ४३. छत्रेदेउराली ४४. जीवनपुर ४५. नौवीसे ४६. थाक्के

नगरपालिका:

१. निलकण्ठ

२५. जिल्ला: नुवाकोट

गा.वि.स.:

१. चौथे २. दुईपिपल ३. ककनी ४. कुमरी ५. ओखरपौवा ६. सुनखानी ७. थानापती
८. बेलकोट ९. तलाखु १०. चतुराले ११. जिलिङ १२. मदानपुर १३. लिखु १४. छाप १५. समुन्द्रादेवी
(खोलेगाउँ) १६. महाकाली १७. सिक्रे १८. रातमाटे १९. सूर्यमती २०. थानसिं २१. बालकुमारी
२२. बेतेनी २३. गाउँखर्क २४. पञ्चकन्या २५. राउतबेसी २६. थप्रेक २७. भद्रटार २८. चौघडा
२९. कविलास ३०. ध्याङफेदी ३१. रालुकादेवी ३२. समुद्रटार ३३. शिखरबेसी ३४. सुन्दरादेवी
३५. उर्लेनी ३६. वागेश्वरी ३७. गणेशस्थान ३८. गेर्खु ३९. कालिकाहल्दे ४०. खानीगाउँ
४१. खरानीटार ४२. लच्याङ ४३. नर्जामण्डप ४४. बुद्धसिं ४५. चारघरे ४६. दाडिसिङ
४७. गोर्स्याङ ४८. खड्गभञ्ज्याङ ४९. तारुका ५०. बर्सुनचेत ५१. बुडताङ ५२. देउराली
५३. कल्याणपुर ५४. किन्ताङ ५५. सामरी ५६. भाल्चे ५७. कार्कीमनकामना ५८. काउले
५९. फिकुरी ६०. शाल्मे ६१. तुप्चे

नगरपालिका:

१. विदुर

२६. जिल्ला: काठमाडौं

गा.वि.स.:

-

नगरपालिका:

१. काठमाडौं २. कीर्तिपुर ३. शंखरापुरा ४. कागेश्वर मनहरा ५. गोकर्णेश्वर ६. बुढानीलकण्ठ
७. टोखा ८. तारकेश्वर ९. नागार्जुन १०. चन्द्रागिरी ११. दक्षिणकाली

२७. जिल्ला: भक्तपुर

गा.वि.स.:

-

नगरपालिका:

१. भक्तपुर २. मध्यपुर ठिमी ३. अनन्तलिंगेश्वर ४. सूर्यविनायक ५. चांगुनारायण ६. महामञ्जुश्री
नगरकोट

२८. जिल्ला: ललितपुर

गा.वि.स.:

१. भट्टेडाँडा २. दहचोक ३. घुसेल ४. लेले ५. माल्टा ६. नल्लु ७. प्यूटार ८. भारदेव
९. बुखेल १०. चौघरे ११. इकुडोल १२. मानिखेल १३. शंखु १४. आश्राङ १५. चन्दनपुर १६. गिम्दी
१७. गोटीखेल १८. कालेश्वर १९. ठूलादुर्लुङ २०. चापागाउँ २१. भरुवारासी २२. देवीचौर
२३. ठेचो

नगरपालिका:

१. ललितपुर २. कार्यविनायक ३. गोदावरी ४. महालक्ष्मी

२५. जिल्ला: सिन्धुपाल्चोक

गा.वि.स.:

१. गाती २. मर्मिड ३. फुलपिडकट्टी ४. तातोपानी ५. लिस्तीकोट ६. धुयाङ्ग ७. कर्थली ८. वाह्रविसे ९. मानेश्वरा १०. राम्चे ११. माडखा १२. फुल्चोडाँडा १३. टेकनपुर १४. तौथली १५. पिस्कर १६. धुस्कुन १७. चौकटी १८. घोरथली १९. पेङ्कु २०. जेठल २१. लिसङ्खु २२. ठूलो धादिङ २३. अत्तरपुर २४. ठूलोपाखर २५. ठोकर्पा २६. कालिका २७. सुनखानी २८. यमुनाडाँडा २९. थुम्पाखर ३०. पाङ्ग्रेटार ३१. गोल्ले ३२. सेलाङ ३३. वतासे ३४. स्याउले ३५. इर्खु ३६. कदमवास ३७. ठूलो सिरुवारी ३८. सांगाचोक ३९. भोटसिपा ४०. भीमटार ४१. सिपापोखरी ४२. बाडेगाउँ ४३. कुन्चोक ४४. सिपालकाभ्रे ४५. नवलपुर ४६. फुलपीडकोट ४७. जलवीरे ४८. हगाम ४९. बराम्चे ५०. पाडताङ ५१. गुम्वा ५२. ईचोक ५३. महाडकाल ५४. थकनी ५५. भोटेचौर ५६. हैवुड ५७. गुन्साकोट ५८. थापालकोट ५९. भोताङ ६०. बरुवा ६१. वांसखर्क ६२. दुवाचौर ६३. पाल्चोक ६४. किउल ६५. हेलम्बु ६६. लागर्चे ६७. भोटेनाम्लाङ ६८. घुर्याङ थापलछाप

नगरपालिका:

१. चौतारा २. मेलम्ची

३०. जिल्ला: काभ्रेपलाञ्चोक

गा.वि.स.:

१. पोखरी चौरी २. फोक्सिङटार ३. वितदिउराली ४. धुसेनी शिवालय ५. गोठपानी ६. कात्तिकेदेउराली ७. मादनकुँडारी ८. माभीफेदा ९. नाङ्गेगर्चे १०. सानोवाडथली ११. वोल्देफेदिचे १२. कुरुवासचापाखोरी १३. कानपुरकालापानी १४. कटुञ्जे १५. मेच्छे १६. पोखरी नारायणस्थान १७. सरमथली १८. सरस्युंखर्क १९. ठूलोपर्सल २०. बाल्दिङ २१. खार्पाचोक २२. मंगलटार २३. सिपालीचिलाउने २४. भीमखोरी २५. बनखु चौर २६. बुढाखानी २७. घर्तीछाप २८. गोकुले २९. खहरेपांगु ३०. महादेवटार ३१. महाकालचौर भुकदेउ ३२. शिखरआम्बोटे ३३. शिशाखानी ३४. काभ्रेनित्य चण्डेश्वरी ३५. पात्लेखेत ३६. शङ्खुपाटिचौर ३७. शारदावतासे ३८. स्यामपाटी ३९. मिल्चे ४०. डाँडागाउँ ४१. फलामेटार ४२. सालधारा ४३. साल्मेचाकल ४४. वलथली ४५. उग्रचण्डी नाला ४६. नासिकास्थान सांगा ४७. टुकुचानाला ४८. उग्रतारा जनगाल ४९. वालुवापाटी ५०. गैरीविसौना देउपुर ५१. नयाँगाउँ देउपुर ५२. कुशादेवी ५३. कलाँतीभूमेडाडा ५४. च्यालेविहावर ५५. महेन्द्रज्योती ५६. चलाल गणेशस्थान ५७. ढुङ्खर्क ५८. च्याम्राङवेसी ५९. च्यासिङखर्क ६०. रविओपी ६१. चण्डेनीमण्डन ६२. देवीटार ६३. जैसीथोक ६४. ज्याम्दीमण्डन ६५. महादेवस्थान मण्डन ६६. कोलाँती भुल्लु ६७. भूम्लुटार ६८. चौवासा ६९. दोलालघाट ७०. कोशिदेखा ७१. खरेलथोक ७२. फलाँटे ७३. सल्ले भूम्लु ७४. सापिङ ७५. वेखसिम्ले ७६. सिमथली

नगरपालिका:

१. धुलिखेल २. बनेपा ३. पनौती ४. पाँचखाल ५. काशीखण्ड

नारायणी अञ्चल

३१. जिल्ला: मकवानपुर

गा.वि.स.:

१. मन्थली २. शिखरपुर ३. बेतीनी ४. हटिया ५. फापरवारी ६. श्रीपुरछतीवन ७. धियाल
८. राइगाउँ ९. ठिंगन १०. मकवानपुरगढी ११. चित्लाङ १२. फाखेल १३. मार्खु १४. कुलेखानी
१५. भीमफेदी १६. सिस्नेरी १७. भैंसे १८. कोगटे १९. निबुवाटार २०. इपापञ्चकन्या २१. बुढीचौर
२२. आमभञ्ज्याङ २३. सुकौरा २४. टिष्टुङ २५. नाम्टार २६. आग्रा २७. डाँडाखर्क २८. खैराङ
२९. गोगने ३०. काँकडा ३१. राक्सिराङ ३२. भार्तापुण्यदेवी ३३. कालिकाटार ३४. सरिखेतपलाँसे
३५. हाँडीखोला

नगरपालिका:

१. हेटौडा २. थाहा

३२. जिल्ला: रौतहट

गा.वि.स.:

१. वडहरवा २. वसतपुर ३. पिप्राभलोहिया ४. भेडियाही ५. ब्रम्हपुरी ६. गंगापिप्रा
७. हजमिनिया ८. जेठरहिया ९. भुनखुनवा १०. लक्ष्मीपुरवेलविछवा ११. मत्सरी १२. मुडवलवा
१३. पचरुखी १४. राजदेवी १५. राजपुरतुल्सी १६. सरुअठा १७. अकोलवा १८. औरैया १९. वैरिया
२०. बञ्जरहा २१. वसन्तपट्टी २२. डुमरिया (परोहा) २३. फतुहामहेशपुर
२४. जटहरा २५. जोकाहा २६. लौकाहा २७. मठिया २८. नरकटिया गुठी २९. पिप्राभगवानपुर
३०. राजपुरफरहदवा ३१. रामपुरखाप ३२. तेजापाकड ३३. अजगैवी ३४. वगही ३५. देवाही
३६. धरहरी ३७. इनरवारीजिताही ३८. इनरवा ३९. जिडगडवा वेलविछवा ४०. करकचकमैया
४१. करुनिया ४२. मर्यादपुर ४३. पतौरा ४४. पथरावुधरामपुर ४५. पिपरिया(दो) ४६. पिपरिया
(परोहा) ४७. प्रेमपुरगुनाही ४८. सरमुजवा ४९. सोनरनिया ५०. बहुवा मदनपुर ५१. वरियारपुर
५२. विष्णुपुर्वामानपुर ५३. धर्मपुर ५४. दिपही ५५. गढी (भनवानपुर) ५६. गमहरिया पर्सा
५७. खेसरहीया ५८. माधोपुर ५९. मिठुअवा ६०. पिप्रा रजवाडा ६१. रघुनाथपुर
६२. सखुअवा ६३. समनपुर ६४. संग्रामपुर ६५. विर्तीप्रस्टोका ६६. फतुहाहर्षाहा ६७. हथियाही
६८. कनकपुर ६९. कटहरिया ७०. लक्ष्मिनिया ७१. लक्ष्मीपुर (डो) ७२. मसेडवा
७३. पिप्रापोखरिया ७४. प्रतापपुर पल्टुवा ७५. रङ्गपुर ७६. शन्तपुर(दो) ७७. शितलपुर वैरगनिया
७८. सिम्राभवानीपुर ७९. टेङ्ग्राहा ८०. विश्रामपुर ८१. गमहरियाविर्ता ८२. हद्रियापल्टुवा
८३. रमौलीवैरिया ८४. सखुअवाधमौरा

नगरपालिका:

१. गौर २. चन्द्रपुर ३. गरुडा

३३. जिल्ला: बारा

गा.वि.स.:

१. अमरपट्टी २. बेलदारी ३. बर्नौली ४. भगवानपुर ५. विष्णुपुर ६. देवापुर ७. इनरवामाल
८. कचोर्वा ९. पिपरपाती (पचरौता) १०. कुडवा ११. पकडियाचिकनी
१२. लक्ष्मीपुरकोतवाली १३. महेन्द्रआदर्श १४. पथरा १५. टेढाकट्टी १६. पटेर्वा
१७. श्रीनगरवैरिया १८. बड्कीफुलवरिया १९. वगही २०. वसन्तपुर २१. हर्दिया २२. भिटरकैया
(दक्षिण) २३. कवहीगोठ २४. कवहीजब्दी २५. मधुरीजब्दी २६. मभरिया २७. पिपरपातीजब्दी

३४. जिल्ला: पर्सा

गा.वि.स.:

१. वैरियावितर्ता २. वसडिलवा ३. लालपर्सा ४. वेलवा पर्सा ५. वगही ६. चोरनी
७. रामनगरी ८. पंचरुखी ९. पर्सा १०. सुर्जाहा ११. नगरदाहा १२. बहुअर्वाभाठा
१३. गम्हरीया १४. भौवागुठी १५. विरुवागुठी १६. धोरे १७. भौराटार १८. हरपुर १९. बगवन्ना
२०. बहुवरि पिडारी २१. विश्रामपुर २२. अमरपट्टि २३. वैरियावितर्ता २४. वागेश्वरीतीत्रौना
२५. पशुरामपुर २६. पटेर्वासुगौली २७. सवैठवा २८. पकाहामैनपुर २९. सोनवर्षा
३०. गादी ३१. मधुवनमथौल ३२. महुवन ३३. मुडली ३४. निचुटा ३५. भेडिहारी ३६. लखनपुर
३७. हरिहरपुर ३८. औराहा ३९. लहावरथकरी ४०. देउरवाना ४१. विरञ्चीवर्वा
४२. कौवा बनकटैया ४३. सखुवापर्सा ४४. ठोरी ४५. पिडारीगुठी ४६. सम्भौता ४७.
निर्मलवस्ती ४८. शंकरसरैया ४९. सेढवा ५०. सुवर्णपुर ५१. धोवेनी ५२. जानकीटोला
५३. जीतपुर ५४. लडडी ५५. महादेवपट्टी ५६. मिर्जापुर ५७. तुलसीवर्वा ५८. हरिहरपुर
५९. जयमंगलापुर ६०. भिसवा ६१. भिखमपुर ६२. पिप्राघोडदौड ६३. सुपौली ६४. जगनाथपुर ६५.
विजवनिया ६६. मसिहानी

नगरपालिका:

१. वीरगंज २. पोखरिया

३५. जिल्ला: चितवन

गा.वि.स.:

१. कोराक २. दिव्यनगर ३. पिप्ले ४. लोथर ५. भण्डारा ६. वीरेन्द्रनगर ७. कठार
८. शक्तिखोर ९. सिद्धि १०. पदमपुर ११. जुटपानी १२. काउले १३. चण्डिभञ्ज्याङ १४. दाहाखानी
१५. दारेचोक १६. कविलास

नगरपालिका:

१. भरतपुर २. रत्ननगर ३. खैरहनी ४. चितवन ५. माडी ६. नारायणी

गण्डकी अञ्चल

३६. जिल्ला: मनाङ

गा.वि.स.:

१. चामे २. घ्यारु ३. पिसाङ्ग ४. भ्राक्रा ५. मनाङ ६. खाङसार ७. टंकीमनाङ्ग ८. नार
९. फु १०. थोचे ११. बगरछाप १२. धारापानी १३. डवल

नगरपालिका:

-

३७. जिल्ला: गोरखा

गा.वि.स.:

१. बुङकोट २. नाम्जुङ ३. ताप्ले ४. अश्राङ ५. बोर्लाङ ६. बक्राङ ७. मनकामना
८. ताक्लुङ ९. घैरुङ १०. मकैसैं ११. घ्याल्चोक १२. भुम्लीचोक १३. दरभुङ १४. ताङ्लीचोक
१५. फुजेल १६. देउराली १७. धुवाकोट १८. भीरकोट १९. छोप्राक २०. हर्मी २१. खोप्लाङ
२२. केरावारी २३. जौवारी २४. श्रीनाथकोट २५. गाँखु २६. थालाजुङ २७. खरीवोट
२८. हंशपुर २९. मुच्चोक ३०. सिम्जुङ ३१. घ्याचोक ३२. वारपाक ३३. सौरपानी
३४. स्वांरा ३५. तार्कुकोट ३६. ताकुमाफ-लाकुरीवोट ३७. पाँचखुवादेउराली ३८. मसेल ३९. बगुवा
४०. धावा ४१. तान्द्राङ ४२. मान्बु ४३. थुमी ४४. आरुचनौटे ४५. आरुआर्वाङ ४६. आरुपोखरी
४७. उहिया ४८. लाप्राक ४९. केरौजा ५०. काशिगाउँ ५१. गुम्दा ५२. लापु ५३. सिर्दीवास
५४. बिही ५५. प्रोक ५६. ल्हो ५७. सामागाउँ ५८. छेकम्पार ५९. चुँचेत ६०. पन्दुङ

नगरपालिका:

१. गोरखा २. पालुङटार

३८. जिल्ला: लमजुङ

गा.वि.स.:

१. बाभाखेत २. हिलेटक्सार ३. वाहुनडाँडा ४. भुलभुले ५. घनपोखरा ६. घेर्मु ७. खुदी
८. सिमपानी ९. ताघ्रीङ् १०. बन्सार ११. चिती १२. ढोडेनी १३. नौथर १४ पाचोक
१५. फलेनी १६. भलायाखर्क १७. बिचौर १८. चक्रतीर्थ १९. धमिलीकुवा २०. दुधपोखरी
२१. ईलमपोखरी २२. कोल्की २३. अर्चलवोट २४. भार्ते २५. गौँडा २६. मोहरियाकोट २७. प्यारजुङ
२८. श्रीमञ्ज्याङ २९. तार्कुघाट ३०. भोजे ३१. भुजुङ्ग ३२. गिलुङ ३३. मालिङ ३४. नाल्मा
३५. पसगाउँ ३६. उत्तरकन्या ३७. चन्द्रेश्वर ३८. धुसेनी ३९. दुराडाँडा ४०. जिता ४१. रम्घा
४२. सूर्यपाल ४३. समीभञ्ज्याङ ४४. तान्द्राडटक्सार ४५. वाङ्ग्रे ४६. भोर्लेटार ४७. इशानेश्वर
४८. करापु ४९. नेटा ५०. पुरानोकोट ५१. सिन्दुरे ५२. वाग्लुङपानी

नगरपालिका:

१. बेसीशहर २. सुन्दरबजार

३९. जिल्ला: तनहुँ

गा.वि.स.:

१. सतीस्वांरा २. रिस्ती ३. मिल्डुङ ४. तनहुँसुर ५. पुर्कोट ६. बसन्तपुर ७. रुपाकोट
८. चोक चिसापानी ९. घाँसीकुवा १०. बरभञ्ज्याङ ११. भानु १२. छिम्केश्वरी १३. आंबुखैरेनी
१४. देउराली १५. जामुने १६. केशवटार १७. काहुँशिवपुर १८. कोटदरवार १९. रानीपोखरी
२०. राम्जाकोट २१. सामुभगवतीपुर २२. बेदी २३. भिरकोट २४. छिपछिपे २५. देवघाट
२६. कोटा २७. श्याम्घा २८. क्यामिन २९. छाङ ३०. अरुणोदय ३१. गजरकोट ३२. सुन्धारा
३३. किहुँ ३४. माभकोट ३५. भानुमती ३६. भिमाद ३७. फिफिरे ३८. राईपुर ३९. मनपाङ
४०. थप्रेक

नगरपालिका:

१. व्यास २. शुक्लगण्डकी ३. बन्दिपुर

४०. जिल्ला: स्याङ्जा

गा.वि.स.:

१. ठूलाडिही २. पौवैगौडे ३. टक्सार ४. कोल्मा बराहचौर ५. बाहाकोट ६. राङभाङ
७. वरष्टे ८. मग्याम चिसापानी ९. किचनास १०. सतौदंरौ ११. पञ्चमूल १२. आरुचौर
१३. फापरथुम १४. सेतीदोभान १५. चिलाउनेवास १६. बिचारीचौतारा १७. वाङसिङ
१८. बाङ्गेफट्के १९. भाटखोला २०. फेदीखोला २१. आरुखर्क २२. पेल्काचौर २३. चित्रेभञ्ज्याङ
२४. बिरुवा अर्चले २५. बानेशोकदेउराली २६. माभकोटसिवालय २७. दार्सिङ्गदहथुम २८. छाङ्छाङ्दी

२९. खिलुड देउराली ३०. अर्जुनचौपारी ३१. रापाकोट ३२. थुमपोखरा
३३. कालिकाकोट ३४. ढापुक (सिमलभञ्ज्याङ्ग) ३५. स्वरेक ३६. मनकामना ३७. यलादी
३८. जगतभञ्ज्याङ्ग ३९. क्याक्मी ४०. चिन्नेबास ४१. मल्याङकोट ४२. केवरे भञ्ज्याङ
४३. सेखाम ४४. सांखर ४५. चण्डिभञ्ज्याङ ४६. आलमदेवी ४७. बिर्घाअर्चले
४८. श्रीकृष्णगण्डकी ४९. निवुवाखर्क ५०. पिडीखोला ५१. पक्वादी ५२. तुलसीभञ्ज्याङ
५३. मालुङ्गा ५४. जगत्रदेवी ५५. पेलाकोट ५६. सिर्सेकोट ५७. तीनदोबाटो

नगरपालिका:

१. पुतलीवजार २. वालिङ्ग ३. चापाकोट

४१. जिल्ला: कास्की

गा.वि.स.:

१. मिजुरेडाँडा २. मौजा ३. रूपाकोट ४. देउराली ५. सिद्ध ६. थुम्की ७. हंशपुर ८. भाचोक
९. सेमराङ्ग १०. माभठाना ११. कालिका १२. थुंमाकोडाँडा १३. नामर्जुङ १४. सिल्दुजुर
१५. पार्चे १६. भदौरेतामागी १७. चापाकोट १८. कास्कीकोट १९. सल्यान २०. दाङसिङ
२१. लुम्ले २२. घान्द्रुक २३. ढिकुरपोखरी २४. धिताल २५. धम्पुस २६. ल्वाङघलेल
२७. लाहाचोक २८. घाचोक २९. रिभान ३०. पुरनचौर ३१. सार्दीखोला ३२. माछापुछ्रे

नगरपालिका:

१. पोखरा २. लेखनाथ

धौलागिरी अञ्चल

४२. जिल्ला: मुस्ताङ

गा.वि.स.:

१. जोमसोम २. माफा ३. कागवेनी ४. छुसाङ्ग ५. धमी ६. चराङ ७. लोमान्थाङ ८. छोन्दुप
९. छोसेर १०. सुरखाङ ११. मुक्तिनाथ १२. भोङ १३. कुञ्जो १४. लेते १५. टुकुचे १६. कोवाङ

नगरपालिका:

-

४३. जिल्ला: म्याग्दी

गा.वि.स.:

१. भकिम्ली २. पातलेखेत ३. पिप्ले ४. वेगखोला ५. भगवती ६. चिमखोला ७. दग्नाम
८. हिस्तानमण्डली ९. राम्चे १०. सिख ११. घर १२. दाना १३. दोवा १४. तातोपानी
१५. नारच्याड १६. अर्मन १७. बाबियाचौर १८. बरन्जा १९. कुहुं २०. दरवाड २१. निस्कोट
२२. ओखरवोट २३. रुम २४. भिं २५. कुइनेमङ्गले २६. भल्कवाड २७. पाखापानी २८. विम
२९. देवीस्थान ३०. मराड ३१. ताकम ३२. गुर्जा ३३. लुलाड ३४. मुदी ३५. मुना

नगरपालिका:

१. बेनी

४४. जिल्ला: पर्वत

गा.वि.स.:

१. बाँसखर्क २. धाइरिड ३. लेखफाँट ४. माभफाँट ५. शालिजा ६. नाग्लीवाड ७. वनौ
८. क्याड ९. देउपुर १०. देउराली ११. भुत्ताडले १२. चित्रे १३. तीलहार १४. वाजुड
१५. आर्थरडाँडाखर्क १६. खोलालाँकुरी १७. राम्जादेउराली १८. ठूलीपोखरी
१९. कार्किनेटा २०. थापाठाना २१. शंकरपोखरी २२. मुडिकुवा २३. खानीगाउँ २४. लिमिठाना
२५. ठानामौला २६. भंगारा २७. फलामखानी २८. देवीस्थान २९. कुर्घा ३०. भोक्सिड
३१. बाच्छा ३२. पाडराड ३३. लुंखुदेउराली ३४. पाखापानी ३५. वालाकोट ३६. भोर्ले
३७. होश्राङ्दी ३८. हुवास ३९. सरौंखोला ४०. त्रिवेणी ४१. तकलाक ४२. देउलीवास
४३. उरामपोखरा ४४. वहकीठाँटी ४५. रानीपानी ४६. वर्राचौर ४७. शालिग्राम

नगरपालिका:

१. कुश्मा

४५. जिल्ला: वाग्लुङ्ग

गा.वि.स.:

१. मालिका २. भकुण्डे ३. तित्याड ४. रायडाँडा ५. भीमपोखरा ६. धम्जा ७. पाला
८. सिंगाना ९. बिहुं १०. लेखानी ११. रेस १२. तडग्राम १३. दुदिलाभाटी १४. नरेठाँटी १५. अर्गल
१६. अमरभूमि १७. हरिचौर १८. हिल १९. तारा २०. अमलाचौर २१. कुश्मीसेरा
२२. नारायणस्थान २३. पैयुंपाटा २४. बिनामारे २५. अर्जेवा २६. छिस्ती २७. जैदी
२८. सर्कुवा २९. धुल्लुबाँस्कोट ३०. दमेक ३१. पैयुं थन्थाप ३२. राडखानी ३३. बाटाकाचौर
३४. हुग्दीसिर ३५. हटिया ३६. मल्म ३७. काँढेबाँस ३८. सल्यान ३९. सुखौरा ४०. पाण्डवखानी

४१. रिघा ४२. सिसाखानी ४३. रणसिङ्किटेनी ४४. अधिकारीचौर ४५. बोबाड ४६. बुर्तिवाड ४७. राजकुट ४८. दगान्तुडाँडा ४९. ग्वालीचौर ५०. जलजला ५१. दर्लिङ ५२. भिङ्गिठे ५३. बुङ्गादोभान ५४. खुङ्गा ५५. खुङ्खानी ५६. तमान ५७. बोहरागाउँ ५८. देवीस्थान ५९. निसी

नगरपालिका:

१. वाग्लुङ्ग

लुम्बिनी अञ्चल

४६. जिल्ला: गुल्मी

गा.वि.स.:

१. आँपचौर २. अर्लाङ्कोट ३. विसुखर्क ४. डिब्रुङ ५. हरेवा ६. हर्राचौर ७. कुर्वा ८. शान्तिपुर ९. तुराङ १०. अस्लेवा ११. जुनिया १२. भार्से १३. जुहाङ १४. हसरा १५. लिम्घा १६. रूपाकोट १७. ठूलो लुम्पेक १८. अर्वेनी १९. भुर्तूङ २०. ग्वाघा २१. हर्मीचौर २२. जयखानी २३. खङ्गकोट २४. फोक्सीङ २५. पूर्तीघाट २६. बडागाउँ २७. वलिथुम २८. जुभुङ २९. मुसिकोट ३०. पराल्मी ३१. वामीटक्सार ३२. वलेटक्सार ३३. बग्घा ३४. दिगाम ३५. ग्याँदी ३६. हुँगा ३७. पल्लोकोट ३८. रिमुवा ३९. रू ४०. थानपती ४१. अमर अर्वाथोक ४२. वीरवास ४३. दरवारदेवीस्थान ४४. दौघा ४५. गौडाकोट ४६. हर्दिनेटा ४७. खर्जाङ ४८. हस्तिचौर ४९. वस्तु ५०. भनभने ५१. धुर्कोटरजस्थल ५२. हाडहाडे ५३. जैसीथोक ५४. नयाँगाउँ ५५. पिपलधारा ५६. वाग्ला ५७. अग्लुङ ५८. अर्खावाङ ५९. वाँभकटेरी ६०. दह पुरकोट ६१. ह्वाङ्दी ६२. मलायागिरी ६३. मरभुङ ६४. म्यालपोखरी ६५. सिर्सेनी ६६. अमरपुर ६७. अर्जे ६८. छापहिले ६९. दर्लामचौर ७०. दर्लिङ ७१. दोहली ७२. घमिर ७३. ईस्मारजस्थल ७४. नेटा ७५. पौदी अमराङ्ग

नगरपालिका:

१. रेसुङ्गा

४७. जिल्ला: पाल्पा

गा.वि.स.:

१. अर्चले २. बहादुरपुर ३. वीरकोट ४. देवीनगर ५. गल्घा ६. हेकलाङ ७. हुङ्गी ८. भिरुवास ९. ज्यामीरे १०. जल्पा ११. मित्याल १२. फोक्सीङ्गकोट १३. रहवास १४. रिङ्गनरेह १५. सहलकोट १६. सिलुवा १७. वाकामलाङ १८. गोठादी १९. हुमिन २०. भङ्गेवा २१. कसेनी २२. कोलडाँडा २३. मदनपोखरा २४. पिपलडाँडा २५. रूप्से २६. ताहुँ २७. वराङ्दी २८. चापपानी २९. चिदिपानी ३०. चिर्तुङ्गधारा ३१. दर्लामडाँडा ३२. दोभान ३३. खानिछाप

३४. खानीगाउँ ३५. नायर नमतलेस ३६. मस्याम ३७. पोखराथोक ३८. यम्घा ३९. तेल्या
४०. अर्गली ४१. वौघापोखराथोक ४२. वोधागुम्वा ४३. वल्डेङ्गढी ४४. वन्दीपोखरा
४५. छहरा ४६. भैरवस्थान ४७. भुवनपोखरी ४८. जुठापौवा ४९. कचल ५०. देउराली ५१. फोक
५२. खस्यौली ५३. ख्याह ५४. कुसुमखोला ५५. मुभुङ ५६. पालुङ ५७. सत्यवती ५८. सिद्धेश्वर
५९. सोमादी ६०. ठिमुरे

नगरपालिका:

१. तानसेन २. रामपुर

४८. जिल्ला: अर्घाखाँची

गा.वि.स.:

१. बल्कोट २. चिदिका ३. केरुङ्गा ४. ढाकावाङ ५. धारापानी ६. गोखुङ्गा ७. हंसपुर
८. खनदह ९. खन १०. बांगी ११. अर्घातोष १२. भगवती १३. छत्रगञ्ज १४. मरेङ १५. ठूलापोखरा
१६. अडगुरी १७. ढिकुरा १८. पाली १९. खिदिम २०. पणेना २१. पटौटी २२. पोखराथोक
२३. धातीवाङ २४. मैदान २५. सितापुर २६. सिमलपानी २७. सुवर्णखाल २८. धनचौर
२९. जलुके ३०. जुकेना ३१. सिद्धधारा ३२. ठाडा ३३. असुरकोट ३४. खिल्ली
३५. नुवाकोट

नगरपालिका:

१. सन्धीखर्क

४९. जिल्ला: नवलपरासी

गा.वि.स.:

१. रजहर २. रतनपुर ३. उपल्लो अर्खले ४. डाँडाभेरी टाँडी ५. बुलिङ्गटार ६. कोटथर
७. रकुवा ८. नरम ९. रुचाङ १०. देउराली ११. हुप्सेकोट १२. भारतीपुर १३. जौवारी १४. डेङगाउँ
१५. मिथुकरम १६. धौवादी १७. नारायणी १८. पर्सौनी १९. राकाचुली २०. तमसरिया
२१. धुर्कोट २२. दुम्किवास २३. कोल्हुवा २४. मैनाघाट २५. कुमारवर्ती २६. वेणी मणिपुर
२७. नयाँबेलहानी २८. रामनगर २९. सुकरौली ३०. अमरौड ३१. हकुई ३२. बञ्जरिया
३३. तिलकपुर ३४. सरावल ३५. दाउन्नेदेवी ३६. जहदा ३७. जमुनिया ३८. बडहरा
दुबौलिया ३९. देवगाउँ ४०. मनरी ४१. कुश्मा ४२. पाल्ही ४३. सनई ४४. गेरमी ४५. हरपुर
४६. पक्लीहवा ४७. रामपुरवा ४८. नर्सही ४९. ठूलो खैरटवा ५०. रामपुर खडौना ५१. बेदौली
५२. भुजहवा ५३. सोमनी ५४. रुपौलिया ५५. प्रतापपुर ५६. गुठीपर्सौनी ५७. गुठी सूर्यपुरा
५८. कुडिया ५९. त्रिवेणीसुस्ता

नगरपालिका:

१. रामग्राम २. सुनवल ३. कावासोती ४. देवचुली ५. बर्दघाट ६. गैंडाकोट

गा.वि.स.:

१. बोदवार २. छिपागढ ३. छोटकी रामनगर ४. सिकटहन ५. धकधई ६. पटखौली
७. पोखरभिन्डी ८. गंगवलिया ९. पजरकट्टी १०. चिल्हिया ११. वगाहा १२. बसन्तपुर
१३. पडसरी १४. हात्तीफर्साटिकर १५. हात्तिबनगाई १६. मैनहिया १७. दयानगर १८. अमुवा
१९. सौराहाफर्साटिकर २०. हर्नैया २१. मानपकडी २२. खडवा बनगाई २३. विसनपुरा
२४. गजेडी २५. रुद्रपुर २६. साल्भुण्डी २७. सूर्यपुरा २८. साडी २९. मानमटेरिया ३०. असुरैना
३१. वोगडी ३२. वगौली ३३. वयरघाट ३४. वेतकुइया ३५. करौता ३६. फरेना ३७. रायपुर
३८. सेमरामर्चवार ३९. मभगावा ४०. सिलैटिया ४१. गोनाहा ४२. मर्यादपुर ४३. सक्रौन पकडी
४४. रोहनीहवा ४५. थुम्हा पिप्रहवा ४६. आमा ४७. धमौली ४८. सिपुहा ४९. जोगडा
५०. कमहरिया

नगरपालिका:

१. सिद्धार्थनगर २. बुटवल ३. सैनामैना ४. लुम्बिनी सांस्कृतिक ५. देवदह ६. तिलोत्तमा

५१. जिल्ला: कपिलवस्तु

गा.वि.स.:

१. हरिहरपुर २. वुढ्ठी ३. राजपुर ४. वलुहवा ५. धरमपनिया ६. डुमरा ७. निग्लीहवा
८. पकडी ९. पतरिया १०. फुलिका ११. पिपरा १२. विठुवा १३. हथिहवा १४. जहदी १५. लवनी
१६. वासखोर १७. विजुवा १८. नन्दनगर १९. अभिराव २०. वसन्तपुर २१. दोहनी
२२. वेदौली २३. गौरी २४. हरनामपुर २५. पर्सेहिया २६. सौरहा २७. सिंहखोर
२८. सोमडिह २९. तीतीर्खी ३०. धनकौली ३१. महुवा ३२. रंगपुर ३३. मानपुर ३४. थुन्हिया
३५. भलुवारी ३६. वरइपुर ३७. उदयपुर ३८. वरकलपुर ३९. लालपुर ४०. कुशहवा ४१. सिसवा
४२. कजरहवा ४३. महाराजगञ्ज ४४. हरदोना ४५. मिल्मी ४६. वलरामपुर ४७. अजिगरा
४८. खुरुहरिया ४९. गुगौली ५०. पत्थरदेहिया ५१. शिवगढी ५२. गणेशपुर ५३. बहादुरगञ्ज
५४. पुरुषोत्तमपुर ५५. रामनगर ५६. भगवानपुर ५७. विद्यानगर

नगरपालिका:

१. कपिलवस्तु २. कृष्णनगर ३. शिवराज ४. बाणगंगा ५. बुद्धवाटिका

राप्ती अञ्चल

५२. जिल्ला: प्यूठान

गा.वि.स.:

१. वाङ्गैसाल २. हंसपुर ३. दाङ्गवाङ्ग ४. बरौला ५. बिजुली ६. पकला ७. रसपुकोट
८. धुवाङ्ग ९. दुङ्गैगढी १०. मर्कावाङ्ग ११. तीराम १२. रम्दी १३. वाङ्गैमरोठ १४. उदयपुरकोट
१५. नयाँगाउँ १६. जुम्रीकाँडा १७. वर्जीवाङ्ग १८. गोठीवाङ्ग १९. कोर्चावाङ्ग २०. स्वर्गद्वारी
२१. भिंम्री २२. वेलवास २३. सारी २४. चुजा २५. धरमपानी २६. तोरवाङ्ग २७. माभकोट
२८. तुसारा २९. फोप्ली ३०. लुङ्ग ३१. डाम्री ३२. लिघा ३३. स्याउलिवाङ्ग ३४. रजवार
३५. अर्खा ३६. खवाङ्ग ३७. पूजा ३८. लिवाङ्ग ३९. खुङ्ग ४०. नारीकोट ४१. ओखरकोट
४२. वादीकोट

नगरपालिका:

१. प्यूठान

५३. जिल्ला: रोल्पा

गा.वि.स.:

१. मसिना २. जालपोखरी ३. घोडागाउँ ४. खङ्गरी ५. अरेस ६. तवाङ्ग ७. जेदवाङ्ग
८. बडाचौर ९. मिभिङ्ग १०. थवाङ्ग ११. गजुल १२. फगाम १३. धवाङ्ग १४. ह्वामा १५. जैमाक्सला
१६. जेलवाङ्ग १७. उवा १८. सेरम १९. गाम २०. सिसुरी २१. हर्जाङ्ग २२. गुम्चाल
२३. पाङ्ग २४. शिर्प २५. डुब्रिङ्ग २६. दुवीडाँडा २७. सखी २८. भेनाम २९. नुवागाउँ ३०. करेटी
३१. गैरीगाउँ ३२. बुढागाउँ ३३. जुगार ३४. कोटगाउँ ३५. जङ्गकोट ३६. कोर्चावाङ्ग
३७. घर्तीगाउँ ३८. ओत ३९. जिनावाङ्ग ४०. तालावाङ्ग ४१. भावाङ्ग ४२. राङ्गी ४३. राक
४४. पाखापानी ४५. इटीवाङ्ग ४६. पाछावाङ्ग ४७. राङ्गकोट ४८. कुरेली ४९. मिरुल

नगरपालिका:

१. लिवाङ्ग

५४. जिल्ला: रुकुम

गा.वि.स.:

१. खारा २. रुघा ३. भलाक्चा ४. स्यालपाखा ५. चोखावाङ्ग ६. चुनवाङ्ग ७. पोखरा ८. पिपल
९. प्वाङ्ग १०. सिस्ने ११. जाङ्ग १२. राङ्गी १३. काँडा १४. मोरावाङ्ग १५. महत १६. काक्री
१७. कोल १८. टकसेरा १९. हुकाम २०. रन्मामैकोट २१. बिजयश्वरी (चौरजहारी) २२. कोटजहारी
२३. पूर्तिमकाँडा २४. खोलागाउँ २५. नुवाकोट २६. पेउघा २७. मुरु २८. छिवाङ्ग २९. अर्मा

३०. सिम्ली ३१. गरायला ३२. धेतमा ३३. आठवीसडाँडागाउँ ३४. आठवीसकोट ३५. मग्मा ३६. दुली ३७. भुला ३८. वाफिकोट ३९. स्यालाखदी ४०. गोतामकोट ४१. शोभा

नगरपालिका:

१. मुसिकोट

५५. जिल्ला: सल्यान

गा.वि.स.:

१. चाँदे करेनी २. वाफुखोला ३. कोटवारा ४. कोटमौला ५. पिपलनेटा ६. शिवरथ ७. बडागाउँ ८. भल्चौर ९. दामाकोट १०. ढाकाडाम ११. कालागाउँ १२. वाँभकाडा १३. जिमाली १४. मर्मपरीकाडा १५. सिद्धेश्वर १६. थारमारे १७. बनगड बामे १८. देवस्थल १९. घाँजरीपिपल २०. मूलखोला २१. सुइकोट २२. कुभिण्डेदह २३. छायाछेत्र २४. दामाचौर २५. कोर्वाङ्ग भिम्पे २६. लेखपोखरा २७. काभ्रेचौर २८. कालीमाटी राम्चे २९. कालीमाटीरामपुर ३०. माभकाँडा ३१. निगालचुली ३२. काभ्रा ३३. कारागिठी ३४. लक्ष्मीपुर ३५. धनवाङ्ग ३६. फलावाङ्ग ३७. रिम ३८. सारपानी ३९. सिनवाङ्ग ४०. त्रिवेणी

नगरपालिका:

१. शारदा

५६. जिल्ला: दाङ

गा.वि.स.:

१. गडवा २. गंगापरस्पुर ३. गोवरडिहा ४. कोइलावास ५. राजपुर ६. सतवरिया ७. वेला ८. हासिपुर ९. काभ्रे १०. लक्ष्मीपुर ११. लालमटिया १२. लोहारपानी १३. सैधा १४. सिउजा १५. सिसहनिया १६. रामपुर १७. धर्ना १८. सौडियार १९. विजौरी २०. डुरुवा २१. मानपुर २२. फुलवारी २३. वाघमारे २४. धनौरी २५. पञ्चकुले २६. पवननगर २७. पुरन्धारा २८. शान्तिनगर २९. हेकुली ३०. श्रीगाउँ ३१. गोलटाकुरी

नगरपालिका:

१. घोराही २. तुलसीपुर ३. लमहि ४. त्रिपुर

कर्णाली अञ्चल

५७. जिल्ला: डोल्पा

गा.वि.स.:

१. दुनै २. जुफाल ३. माभफाल ४. सुहु ५. त्रिपुराकोट ६. पहाडा ७. लिकु ८. ल्हाँ ९. कालिका
१०. नर्कु ११. सर्मी १२. रिमी १३. काइगाउँ १४. फोक्सुण्डो १५. रह १६. भिजेर १७. साल्दाड
१८. तीन्जे १९. लावन २०. धौ २१. शहरतारा २२. छार्का २३. मुकोट

नगरपालिका:

-

५८. जिल्ला: जुम्ला

गा.वि.स.:

१. छुमचौर २. डिल्लीचौर ३. पतरासी ४. गुठीचौर ५. गज्याडकोट ६. देपालगाउँ ७. हाकु
८. लाम्रा ९. तातोपानी १०. ताम्ती ११. कुँडारी १२. मालिका १३. महादेव १४. लिही
१५. महावै १६. कालिका १७. बडकी १८. खानीगाउँ १९. नाराकोट २०. धाप २१. पाण्डवगुफा
२२. बिराट २३. कनकसुन्दरी २४. कमालिकाबाटा २५. बुम्रामाडिचौर २६. पटमारा

नगरपालिका:

१. चन्दननाथ

५९. जिल्ला: कालिकोट

गा.वि.स.:

१. मान्माखाडाचक्र २. दाँहाँफतगाउँ ३. पाखा ४. बदालकोट ५. नानीकोट ६. राम्नाकोट
७. फुकोट ८. स्यूना ९. सिप्खाना १०. मुम्रा ११. मेहलमुडि १२. राकु १३. रूप्सा
१४. कोटवाडा १५. कुमालगाउँ १६. लालु १७. भर्ता १८. सुकाटिया १९. मुग्राहा(कालिका)
२०. गेला २१. ओदानकु २२. चिलखाया २३. छाप्रे २४. जुविथा २५. राँचुली २६. फोइमहादेव
२७. थिर्पु २८. धौलागोह २९. खिन ३०. मालकोट

नगरपालिका:

-

६०. जिल्ला: मुगु

गा.वि.स.:

१. कार्कीवाडा २. पिना ३. श्रीनगर ४. माग्री ५. रोवा ६. रुगा ७. मुगु ८. पुलु ९. डोल्फु १०. किमरी ११. जिंम १२. नाथर्पु १३. फोतु १४. रारा १५. कालई १६. धैन १७. ह्याङ्लु १८. कोटडांडा १९. सुखाढिक २०. श्रीकोट २१. शेरी २२. खमाले २३. गुम्था २४. भिही

नगरपालिका:

-

६१. जिल्ला: हुम्ला

गा.वि.स.:

१. सिमिकोट २. वरगाउँ ३. हेप्का ४. डांडाफाया ५. स्यांडा ६. खगालगाउँ ७. श्रीमस्टा ८. मुचु ९. लिमी १०. ठेह ११. खार्पुनाथ १२. छिप्रा १३. लाली १४. मदना १५. रोडिकोट १६. गोठी १७. मेल्लाम १८. दामा १९. मिमी २०. कालिका २१. राय २२. साया २३. श्रीनगर २४. सार्कीदेउ २५. मैला २६. जैर २७. बराईगाउँ

नगरपालिका:

-

भेरी अञ्चल

६२. जिल्ला: दैलेख

गा.वि.स.:

१. वेलपाटा २. कासिकाथ ३. खडीगौरा ४. रानीवन ५. वासी ६. भवानी ७. बडाखोला ८. तोली ९. बालुवाटार १०. द्वारी ११. कालिका १२. नौमुले १३.सल्लेरी १४. चौराठा १५. विन्ध्यवासिनी १६. पगनाथ १७. रुम १८. मेहेलतोली १९. जगन्नाथ २०. कट्टी २१. बडाभैरव २२. गोगनपानी २३. पिलाडी २४. लालीकांडा २५. अवलपराजुल २६. डांडापराजुल २७. लाकुरी २८. बराह २९. सेरी ३०. खड्कावाडा ३१. मालिका ३२. गौरी ३३. कालभैरव ३४. गमौडी ३५. राउतकोट ३६. भेरीकालिकाथुम ३७. कुसापानी ३८. लकन्द्रा ३९. विसल्ला ४०. चामुण्डास्थान ४१. जम्कुकाँथ ४२. ल्याटी ४३. सातला ४४. सिगोडी ४५. राकम ४६. तोलीजेसी ४७. तीलेपाटा ४८. सिङ्गासन ४९. पिपलकोट

नगरपालिका:

१. नारायण २. दुल्लु

६३. जिल्ला: जाजरकोट

गा.वि.स.:

१. भुर २. जगतीपुर ३. पुनमा ४. जाजरकोट (खलंगा) ५. हिमे ६. पैक ७. रोकायागाउँ
८. नायकवाडा ९. रामीडाँडा १०. सकला ११. लह १२. डाँडागाउँ १३. खगेनकोट १४. रग्दा
१५. भगवतीटोल १६. सीमा १७. थलारेकर १८. जुंगा थापाचौर १९. साल्मा २०. दशेरा
२१. सुवानाउली २२. मभ्रकोट २३. कोर्ताङ २४. गर्खाकोट २५. दह २६. अर्छानी
२७. टालेगाउँ २८. पदारु २९. भाप्रा ३०. कार्कीगाउँ

नगरपालिका:

-

६४. जिल्ला: सुर्खेत

गा.वि.स.:

१. मेहलकुना २. साहारे ३. मालारानी ४. धारापानी ५. धुमखहरे ६. दहचौर ७. गुमी
८. खानीखोला ९. डाँडाखाली १०. काप्रीचौर ११. राकम १२. वजेडीचौर १३. आग्रीगाउँ
१४. घोरेटा १५. रतुदेवीस्थान १६. साटाखानी १७. गरपन १८. पाम्का १९. कल्याणपुर
२०. दशरथपुर २१. लेखफरसा २२. नेटा २३. अवलचिङ २४. मटेला २५. रानीवास
२६. रभेना २७. काफलकोट २८. लगाम २९. वेताम ३०. विजौरा ३१. गुठु ३२. छाप्रे
३३. विद्यापुर ३४. घाटगाउँ ३५. ववियाचौर ३६. सालकोट ३७. पोखरीकाडा ३८. तातोपानी
३९. तरंगाघाट ४०. कुनाथरी ४१. लेखगाउँ ४२. हरिहरपुर ४३. गढी ४४. लेखपराजुल

नगरपालिका:

१. वीरेन्द्र नगर २. भेरीगंगा

६५. जिल्ला: बाँके

गा.वि.स.:

१. वैजापुर २. कचनापुर ३. खासकुशमा ४. उदारपुर ५. महादेवपुरी ६. विनौना
७. फत्तेपुर ८. शम्सेरगंज ९. हिर्मिनिया १०. लक्ष्मणपुर ११. गंगापुर १२. होलिया १३. कालाफाँटा
१४. कठकुईया १५. मटेहिया १६. नरैनापुर १७. बनकट्टी १८. वेतहनी १९. पुरेना
२०. काम्दी २१. वेलहरी २२. वेलभार २३. साइगाउँ २४. खजुराखुर्द २५. वागेश्वरी २६. बनकटवा
२७. चिसापानी २८. नौवस्ता २९. गनापुर ३०. सीतापुर ३१. राधापुर ३२. रनियापुर
३३. सोनापुर ३४. टिटिहिरिया

नगरपालिका:

१. नेपालगञ्ज २. कोहलपुर

६६. जिल्ला: बर्दिया

गा.वि.स.:

१. कालिका २. मानपुर मैनापोखर ३. सोरहवा ४. जमुनी ५. धधवार ६. मगरागढी ७. महमदपुर ८. पदनाह ९. शिवपुर १०. ढोडरी ११. नेउलापुर १२. सूर्यपटवा १३. ठाकुरद्वारा १४. बगनाहा १५. बनियाभार १६. गोला १७. खैरी चन्दनपुर १८. मनाउ १९. पशुपतीनगर २०. पाताभार

नगरपालिका:

१. गुलरिया २. राजापुर ३. सानोश्री ताराताल ४. बांसगढी

सेती अञ्चल

६७. जिल्ला: बाजुरा

गा.वि.स.:

१. गोत्री २. जगन्नाथ ३. कोटिला ४. वाई ५. जुकोट ६. सापाटा ७. बाँदु ८. विच्छेया ९. रुगिन १०. कोल्टी ११. पाण्डुसैन १२. दहकोट १३. मानाकोट १४. आटीचौर १५. दोगडी १६. गुदुखाती १७. काँडा १८. जयवागेश्वरी १९. वाह्रविसे २०. कुलदेउमाण्डौ २१. ब्रम्हतोला २२. कैलाशमाण्डौ २३. तोलीदेवल २४. छतारा

नगरपालिका:

१. बडिमालिका

६८. जिल्ला: बझाङ

गा.वि.स.:

१. सुर्मा २. दौलीचौर ३. सुनिकोट ४. काँडा ५. घमेना ६. दातोला ७. मेलविसौनी ८. रिलु ९. भातेखोला १०. मष्टदेव ११. कोटदेवल १२. कैलाश १३. लेकगाउँ १४. कडेल १५. व्यासी १६. मटेला १७. मालुमेला १८. लामाटोला १९. माभीगाउँ २०. पौवागढी २१. कालुखेती २२. पाटादेवल २३. गडराय २४. काफलसेरी २५. पिपलकोट २६. दहवगर २७. खिरातडी २८. देउलीकोट २९. भानचौर ३०. बाँभ ३१. स्याडी ३२. देउलेक ३३. सुनकुडा ३४. रायल ३५. मौलाली ३६. चौधारी ३७. भैरवनाथ ३८. दङ्गाजी ३९. पाराकाट्ने ४०. कोटभैरव ४१. कोइरालाकोट ४२. सैनपसेला

नगरपालिका:

१. जयपृथ्वी

६५. जिल्ला: अछाम

गा.वि.स.:

१. लुङ्गा २. मार्कु ३. पायल ४. सिउँडी ५. सौकत ६. बावला ७. बुढाकोट ८. देवीस्थान ९. घुङ्घरकोट १०. दुनी ११. खप्तड १२. पातालकोट १३. विन्ध्यावासिनी १४. हात्तिकोट १५. कुस्कोट १६. नन्देगडा १७. ऋषिदह १८. सोडसादेवी १९. ठाँटी २०. गजरा २१. वरदादेवी २२. जनालीकोट २३. तीमिल्लेन २४. कालिका २५. दर्ना २६. सुतार २७. भाटाकाटिया २८. तडीगेरा २९. सान्तडा ३०. बटुलासेन ३१. चाफामाण्डू ३२. मालतीकोट ३३. बन्नातोली ३४. वस्ती ३५. वीरपथ ३६. कालागाउँ ३७. सेरा ३८. बारला ३९. विनायक ४०. चाल्सा ४१. कालेकाँडा ४२. कालिकास्थान ४३. कुइका ४४. लयाटी ४५. पुत्लेतौला ४६. तौली ४७. वयला ४८. भैरवस्थान ४९. धमाली ५०. मुली ५१. नाडा ५२. रहफ ५३. रानीवन ५४. तोसी ५५. तुर्माखाद ५६. बलाता ५७. ढकारी ५८. ढाकु ५९. ढुंगाचाल्ना ६०. घोडासैन ६१. हिच्मा ६२. मष्टावण्डाली

नगरपालिका:

१. मंगलसेन २. सांफेवगर

७०. जिल्ला: डोटी

गा.वि.स.:

१. लाटामाडौँ २. कलेना ३. लडागडा ४. गैह्रागाउँ ५. गाँजरी ६. काँडामाडौँ ७. खिरसैन ८. पोखरी ९. सानागाउँ १०. बागलेक ११. छपाली १२. डौड १३. गिरीचौका १४. खतीवडा १५. तोलेनी १६. वाँभककनी १७. वारपाटा १८. दहकालिकास्थान १९. कालिकास्थान २०. लामीखाल २१. महादेवस्थान २२. जिजोडामाडौँ २३. वनलेक २४. रानागाउँ २५. वासुदेवी २६. तीखातर २७. मुडभरा २८. मुढेगाउँ २९. तीजाली ३०. पचनाली ३१. छतीवन ३२. गढसेरा ३३. घण्टेश्वर ३४. लक्ष्मीनगर ३५. निरोली ३६. सरस्वतीनगर ३७. वछेन ३८. घाङ्गलागाउँ ३९. लानाकेदारेश्वर ४०. मान्माकापडी ४१. सिमचौर ४२. चमराचौतारा ४३. घिकामाडौँ ४४. गुगुडा ४५. काँनाचौर ४६. केदारअखडा ४७. साताफेरी ४८. भूमिराजमाडौँ ४९. दुर्गामाडौँ ५०. कफल्लेकी

नगरपालिका:

१. दिपायल

७१. जिल्ला: कैलाली

गा.वि.स.:

१. मुनुवा २. नारायणपुर ३. दुर्गौली ४. पथरिया ५. धनसिंहपुर ६. जानकी नगर ७. कोटा तुलसीपुर ८. दोदोधरा ९. सुगरखाल १०. प्रतापपुर ११. रतनपुर १२. थापापुर १३. बौनिया १४. हसुलिया १५. जोशिपुर १६. पवेरा १७. बसौटी १८. पण्डौन १९. रामशिखरभाला २०. पहलमानपुर २१. उदासीपुर २२. गदरिया २३. मसुरिया २४. मोहन्याल २५. निगाली २६. सहजपुर २७. चौमाला २८. गोदावरी २९. खैराला ३०. फूलवारी ३१. उर्मा

नगरपालिका:

१. धनगढी २. टीकापुर ३. लम्की-चुहा ४. अत्तरिया ५. भजनी-त्रिशक्ति ६. घोडाघोडी

महाकाली अञ्चल

७२. जिल्ला: दार्चुला

गा.वि.स.:

१. व्यास २. सुनसेरा ३. राप्ता ४. धौलाकोट ५. हुती ६. पिपलचौर ७. हिकिला ८. घारी ९. शंकरपुर १०. मालिकार्जुन ११. भगवती १२. दत्तु १३. उकु १४. लाली १५. खरकडा १६. हुनैनाथ १७. डाँडाकोट १८. शर्मौली १९. रिद्धाचौपाटा २०. ग्वानी २१. बोहरीगाउँ २२. गोकुलेश्वर २३. देथला २४. रानीशिखर २५. शिखर २६. तपोवन २७. शेरी २८. सितौला २९. लाटिनाथ ३०. गुल्जर ३१. खण्डेश्वरी ३२. घुन्सा ३३. सिप्टि ३४. इयरकोट ३५. खार ३६. धुलीगडा

नगरपालिका:

१. अपी

७३. जिल्ला: डडेल्धुरा

गा.वि.स.:

१. कोटेली २. मणिलेक ३. वेलापुर ४. नवदुर्गा ५. मष्टमाण्डौ ६. कैलपालमाण्डौ ७. गणेशपुर ८. असिग्राम ९. गाडखेत १०. आलिताल ११. रुपाल १२. भागेश्वर १३. बगरकोट १४. देवलदिव्यपुर १५. चिपुर १६. भद्रपुर १७. आजयमेरु १८. समैजी

नगरपालिका:

१. अमरगढी २. परशुराम

७४. जिल्ला: बैतडी

गा.वि.स.:

१. बासुलिंग २. भौनेली ३. कैलपाल ४. सिद्धपुर ५. सिद्धेश्वर ६. रौलेश्वर ७. शंकरपुर
८. शिखरपुर ९. चौखाम १०. शिवलिङ्ग ११. थलाकांडा १२. हुंगाड १३. सिगास
१४. गांजरी १५. डिलासैनी १६. मठैराज १७. रुद्रेश्वर १८. महादेवस्थान १९. कोटपेटरा
२०. विजयपुर २१. तल्लादेही २२. मल्लादेही २३. हाट २४. न्वादेऊ २५. भटना २६. कुवाकोट
२७. कोटिला २८. भूमिराज २९. महारुद्र ३०. मेलौली ३१. सलेना ३२. गुरुखोला ३३. दुर्गाभवानी
३४. देहीमाडौं ३५. दुर्गास्थान ३६. ग्वाल्लेक ३७. नागार्जुन ३८. गिरेगाडा ३९. रोडीदेवल
४०. आमचौरा ४१. पञ्चेश्वर ४२. कुलाउँ ४३. महाकाली ४४. सर्माली ४५. उदयदेव
४६. शिवनाथ ४७. विशालपुर ४८. श्रीकेदार ४९. न्वाली ५०. सित्तड ५१. देउलेक ५२. श्रीकोट
५३. हटैराज ५४. गोकुलेश्वर ५५. रिम ५६. कटौजपानी

नगरपालिका:

१. दशरथचन्द्र २. पाटन

७५. जिल्ला: कञ्चनपुर

गा.वि.स.:

१. बेलडाँडी २. रौतेली बिचवा ३. देखतभुली ४. बाइसेबिचवा ५. कृष्णपुर ६. रैकवार बिचवा
७. शंकरपुर ८. दैजी ९. सूडा

नगरपालिका:

१. भीमदत्त २. पुनर्वास ३. बेलौरी ४. दोधारा चाँदनी ५. भलारी पिपलाडी

१५. नेपालको गाविस, नपा, इलाका र निर्वाचन क्षेत्रको संख्यात्मक विवरण

क्र.सं.	जिल्लाको नाम	गा.वि.स संख्या	न.पा. संख्या	इलाका संख्या	निर्वाचन क्षेत्र
१	ताप्लेजुङ्ग	४८	१	११	२
२	पाँचथर	३८	१	११	२
३	इलाम	४३	३	११	३
४	भगापा	३७	७	१७	७
५	संखुवासभा	२५	३	११	२
६	तेह्रथुम	२६	१	११	१
७	भोजपुर	५४	२	१३	२
८	धनकुटा	२८	२	११	२
९	सुनसरी	३९	५	१५	६
१०	मोरङ्ग	५०	८	१७	९
११	सोलुखुम्बु	३०	१	९	१
१२	खोटाङ्ग	७२	१	१३	२
१३	उदयपुर	४०	३	११	३
१४	ओखलढुङ्गा	५०	१	११	२
१५	सप्तरी	९६	४	१७	६
१६	सिराहा	७६	४	१७	६
१७	धनुषा	७१	६	१७	७
१८	महोत्तरी	६८	३	१५	६
१९	सर्लाही	८८	४	१७	६
२०	सिन्धुली	५०	२	१३	३
२१	रामेछाप	४५	२	११	२
२२	दोलखा	४८	२	११	२
२३	सिन्धुपाल्चोक	६८	२	१३	३
२४	रसुवा	१८	९	१	१
२५	धादिङ	४६	१	१३	३
२६	नुवाकोट	६१	१	१३	३
२७	काठमाण्डौ		११	१५	१०
२८	ललितपुर	२३	४	१३	३
२९	भक्तपुर		६	११	२
३०	काभ्रेपलाञ्चोक	७६	५	१५	४
३१	मकवानपुर	३५	२	१३	४
३२	रौतहट	८४	३	१५	६
३३	बारा	७६	६	१५	३
३४	पर्सा	६६	२	१५	५
३५	चितवन	१६	६	१५	५
३६	नवलपरासी	५९	६	१५	६
३७	रूपन्देही	५०	६	१७	७
३८	कपिलबस्तु	५७	५	१५	५

क्र.सं.	जिल्लाको नाम	गा.वि.स संख्या	न.पा. संख्या	इलाका संख्या	निर्वाचन क्षेत्र
३९	अर्घाखाँची	३५	१	११	२
४०	पाल्पा	६०	२	१३	३
४१	गुल्मी	७५	१	१३	३
४२	स्याङ्जा	५७	३	१५	३
४३	तनहुँ	४०	३	१३	३
४४	गोरखा	६०	२	१३	३
४५	मनाङ	१३		९	१
४६	लमजुङ	५२	२	११	२
४७	कास्की	३२	२	१३	४
४८	पर्वत	४७	१	११	२
४९	बाग्लुङ	५९	१	१३	३
५०	म्याग्दी	३५	१	११	१
५१	मुस्ताङ	१६		९	१
५२	मुगु	२४		९	१
५३	डोल्पा	२३		९	१
५४	हुम्ला	२७		९	१
५५	जुम्ला	२६	१	९	१
५६	कालिकोट	३०		९	१
५७	रुकुम	४१	१	११	२
५८	रोल्पा	४९	१	११	२
५९	प्युठान	४२	१	११	२
६०	दाङ	३१	४	११	५
६१	सल्यान	४०	१	११	२
६२	बाँके	३४	२	१३	४
६३	बर्दिया	२०	४	१३	४
६४	सुर्खेत	४४	२	११	३
६५	जाजरकोट	३०		११	२
६६	दैलेख	४९	२	११	२
६७	कैलाली	३१	६	१३	६
६८	डोटी	५०	१	११	२
६९	अछाम	६२	२	१३	२
७०	बाजुरा	२४	१	९	१
७१	बझाङ्ग	४२	१	११	२
७२	दार्चुला	३६	१	११	१
७३	बैतडी	५६	२	१३	२
७४	डडेल्धुरा	१८	२	९	१
७५	कञ्चनपुर	९	५	११	४
	जम्मा	३२७६	१९१	९२७	२४०

२०. जिल्लागत इलाका विवरण

१. जिल्ला : ताप्लेजुङ्ग

गा.वि.स. सङ्ख्या : ४८

नगरपालिका सङ्ख्या : १

इलाका सङ्ख्या : ११

कुल स्थानीय निकाय : ४९

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४		सुरुम्बिम, खेवाङ्ग, याम्फूदिन, मामाङ्खे	
२	३		कालिखोला, सादेवा, आङ्खोप	
३	४		लिम्बुदिन, सावलाखु, सिनाम, थुम्बेदिन	
४	५		तेल्लोक, मेहेले, आम्बेगुदिन, पेदाङ्ग, सिकेचा	
५	६		फावाखोला, तिरिङ्गे, चाक्सीबोटे, डुमिसे, थ्रेचम्बु, नामखोल्याङ	
६	३	१	फुरुम्बु, लिमखिम, हाङ्देवा	ताप्लेजुङ्ग वडा १-९
७	४		खोकलिन, सवादिन, लिवाङ्ग, खोजेनिम	
८	४		तापेथोक, ओलाङ्चुङ्गोल, लेलेप, ईखाबु	
९	५		पापुङ्ग, सावा, नाल्बु, लिङ्तेप, थुकिम्बा	
१०	५		सान्थाक्रा, थिंलाबु, फाकुम्बा, सांघु, खाम्लुङ	
११	५		ढुंगेसांगु, हाङ्पाङ, फुलबारी, निगुरादिन, चांगे	

२. जिल्ला : पाँचथर

गा.वि.स. सङ्ख्या : ३८

नगरपालिका सङ्ख्या : १

इलाका सङ्ख्या : ११

कुल स्थानीय निकाय : ३९

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४		च्याङ्थापु, फलैँचा, ओयाम, थरफू	
२	४		नागी, अमरपुर, पंचमी, सुभाङ	
३	४		एकतिन, प्राङ्बुङ, मेमेङ, सिदिन	

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
४	३		नागीन, याङ्नाम, लुङरुपा	
५	२	१	रानीटार, भारप्पा	फिदिम वडा १-५
६	२	१	लुमफाबुङ, नवमीडाँडा	फिदिम वडा ६-११
७	५		इम्बुङ, पौवासारताप, चिलिङ्दिन, आसराङ मेहलबोटे, फकतेप	
८	४		यासोक, रानीगाउँ, स्याबरुम्जा, माग्जाबुङ,	
९	४		आङ्ना, मौवा, ओलने, हाङ्बुङ	
१०	३		सरङ्डाँडा, रबी, आरुबोटे	
११	३		कुरुम्बा, लिम्बा, दुरदिम्बा	

३. जिल्ला : इलाम

गा.वि.स. सङ्ख्या : ४३

नगरपालिका सङ्ख्या : ३

इलाका सङ्ख्या : ११

कुल स्थानीय निकाय : ४६

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ३

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	२	१	बरबोटे, सोयाङ	इलाम वडा १-९
२	५		गोरखे, नाम्सालिङ्, नयाँबजार, प्याङ, जोगमाई	
३	३	१	पशुपतिनगर, श्रीअन्तु, समालबुङ,	सूर्योदय वडा ६-१५
४	४	१	लक्ष्मपुर, चिसापानी, दानावारी, गोदेक	सूर्योदय वडा १-५
५	४		शान्तिपुर, कोलबुङ, इरौटार, जिरमले	
६	४	१	गजुरमुखी, लुम्दे, फूयेतपा, इमाङ,	देउमाई वडा १-५
७	३	१	एकतप्पा, आमचोक, फाकफोक	देउमाई वडा ६-९
८	४		चमैता, माइपोखरी, साखेजुङ, पुवामजुवा	
९	५		माइमजुवा, सुलुबुङ्, जमुना, माबु, सुम्बेक	
१०	५		जितपुर, सिद्धिथुम्का, साङरुम्बा, सोयाक, शान्तिडाँडा	
११	४		बाँभो, साकफारा, महमाई, चुलाचुली	

४. जिल्ला : भापा

गा.वि.स. सङ्ख्या : ३७

नगरपालिका सङ्ख्या : ७

इलाका सङ्ख्या : १७

कुल स्थानीय निकाय : ४४

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ७

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४		बनियानी, केचना, पाठमारी, पृथ्वीनगर	
२	४		जलथल, बालुवाडी, गोलधाप, पथरिया	
३	१	१	हल्दीबारी	भद्रपुर वडा १-१०
४	१	१	गरामुनी	वित्तमोड वडा ५-९
५		१		शनीअर्जुन वडा १-९
६	३		खुदुनाबारी, शान्तिनगर, बुधबारे	
७	२	२	धाइजन, ढुवागढी	मेचीनगर- १३/भद्रपुर वडा ११-१५
८	२		बाहुनडाँगी, ज्यामिरगढी	
९	३		चकचकी, राजगढ, घेराबारी	
१०	१	२	डाँगीबारी	कन्काइ वडा ६-९/वित्तमोड वडा १-४
११	३	१	कुमरखोद, शरणामति, टांघनडुब्बा	कन्काइ वडा १-५
१२	१	१	धरमपुर	शिवसताक्षी वडा १-४
१३	२	१	महाभारा, पाँचगाछी,	शिवसताक्षी वडा ५-९
१४	२		बेगुनधुरा, तोपगाछी,	
१५	४		गौरीगञ्ज, खजुरगाछी, कोशेबारी, कोहबरा	
१६	३		गौरादह, जुरोपानी, महारानीभोरा	
१७	१	१	लखनपुर	दमक वडा १-१९

५. जिल्ला : संखुवासभा

गा.वि.स. सङ्ख्या : २५

नगरपालिका सङ्ख्या : ३

इलाका सङ्ख्या : ११

कुल स्थानीय निकाय : २८

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४		चेपुवा, हटिया, किमाथाका पावाखोला	
२	४		मकालु, नुम, पाथीभरा, याफु	
३	४		माडतेवा, शिशुवाखोला, ताम्कु, वाला	
४	३		दिदिङ, सितलपाटी, मत्स्यपोखरी	
५	३		बाह्रबिसेबजार, धुपु, सभापोखरी	
६		१		खाँदबारी वडा १-१३
७	३		जलजला, वाना, स्याबुन	
८	१	१	नूनढाकी	चैनपुर वडा १-७
९		२		चैनपुर वडा ८-११/मादी वडा ६-१३
१०	१	१	आँखिभुई	चैनपुर वडा १२-१९
११	२	१	माम्लिङ, तामाफोक	मादी वडा १-५

६. जिल्ला : तेह्रथुम

गा.वि.स.सङ्ख्या : २६

नगरपालिका सङ्ख्या : १

इलाका सङ्ख्या : ११

कुल स्थानीय निकाय : २७

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : १

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१		१		म्याङ्लुङ्ग वडा १-५ र १२-१३
२		१		म्याङ्लुङ्ग वडा ६-११
३	२		सोल्पा, सुङ्नाम	
४	३		बसन्तपुर, फुलेक, दाङ्पा	
५	३		सुदाप ओख्रे, पञ्चकन्यापोखरी	
६	३		फक्चामारा, हमरजुङ, आङ्दिम	
७	३		मोरहांग, श्रीजुङ, पौथाक	
८	३		ओयाकजङ, जलजले, सिम्ले	
९	३		इसाबु, सन्दु, खम्लालुङ	
१०	३		संक्रान्तिबजार, थोकलुङ, चुहानडाँडा	
११	३		ईवा, हवाकु, छातेढुङ्गा	

७. जिल्ला : भोजपुर

गा.वि.स. सङ्ख्या : ५४

नगरपालिका सङ्ख्या: २

इलाका सङ्ख्या : १३

कुल स्थानीय निकाय : ५६

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४		दोभाने, चौकीडाँडा, खाटम्पा, कुलुङ	
२	२	१	कुदाककाउले, नेपालेडाँडा	षडानन्द वडा १-२, ५-६, ९-१०
३	४	१	बोया, देउराली, साङ्पाङ, हेलौँछा	षडानन्द वडा ३-४, ७-८
४	५		चम्पे, चरम्बी, जरायोटेर, प्याउली, याङपाङ	
५	३		श्यामसिला, तीवारीभञ्ज्याङ, याकु, आङतेप	
६	४		वास्तिम, च्याङ्ग्रे, सानोदुम्मा, ठूलोदुम्मा	
७		१		भोजपुर वडा १-११
८	४		गुप्तेश्वर, सिद्धेश्वर, छिनामखु, तीम्मा	
९	५		अन्नपूर्ण, खावा, नागी, गोगने, कोट	
१०	५		लेखर्क, भुल्के, दलगाउँ, धोदलेखानी, ओख्रे	
११	५		वासीथर्पु, यूँ, वैकुण्ठे, वासिखोरा, मानेभञ्ज्याङ	
१२	६		हसनपुर, होम्ताङ, खेराङ, पातलेपानी, रानीवास, सिङ्गाङ	
१३	६		वालंखा, दुम्माना, पावला, पाङ्चा, चिदिङ्खा, देवानटार	

८. जिल्ला : धनकुटा

गा.वि.स. सङ्ख्या : २८

नगरपालिका सङ्ख्या: २

इलाका सङ्ख्या : ११

कुल स्थानीय निकाय : ३०

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४		बसन्तटार, बुधबारे, कुरुलेतेनुपा, मुढेबास	

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
२	३		बोधे, मौनावुधुक, राजारानी	
३	४		बुढीमोरङ्ग, फाक्सीव, डाँडाबजार, खुवाफोक	
४	३		आहाले, भेडेटार, महाभारत	
५	२		छिन्ताङ, आँखिसल्ला	
६		१		धनकुटा वडा १-९ र १३-१५
७	२	१	चुडवाङ, खोकु	पाख्रिवास वडा १३-१५
८	३	१	परेवादिन, ताँखुवा, तेलिया	धनकुटा वडा १०-१२
९		१		पाख्रिवास वडा १-१२
१०	४		हात्तिखर्क, अर्खौंले जितपुर, मूर्तीढुंगा, लेगुवा	
११	३		चानुवा, डाँडागाउँ, मारेक कटहरे	

५. जिल्ला : सुनसरी

गा.वि.स. सङ्ख्या : ३९

नगरपालिका सङ्ख्या: ५

इलाका सङ्ख्या : १५

कुल स्थानीय निकाय : ४४

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ६

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१		१		धरान वडा १-७, ९, १४, १५, २०-२३
२		१		धरान.वडा ८, १०-१३, १६-१९ र २४-२७
३	२		बराहक्षेत्र, महेन्द्रनगर	
४	२		बकलौरी, भरौल	
५		१		इटहरी वडा १-१४, २१-२६
६	४		मधेली, सोनापुर, सिमरिया, तनमुना	
७	२		छिटाहा, कुसाहापूर्व	दुहवी भलुवा वडा १-१४
८	४		त्रिमडी, रामगंज बेलगछिया, अमाहीबेला, अमडुवा	
९	१	२	चाँदबेला	इटहरी वडा १५-२० / रामधुनीभासी वडा १-१०
१०	३	१	बबिया, जल्पापुर, मधेसा	इनरुवा वडा १-१०

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
११	४		राजगंज सिनवारी, सतेरभोरा, औरबनी, गौतमपुर	
१२	४		मध्यहर्षाही, देवानगंज, कप्तानगंज, शाहेबगंज	
१३	४		भोत्राहा, डुम्राहा, मधुवन, प्रकाशपुर	
१४	४		कुसाहा पश्चिम, लोकही, श्रीपुरजब्दी, श्री हरिपुर	
१५	५		नरसिंह, रामनगर भुटाहा, बसन्तपुर, घुस्किघाट, हरिनगर	

१०. जिल्ला : मोरङ

गा.वि.स. सङ्ख्या : ५०

नगरपालिका सङ्ख्या : ८

इलाका सङ्ख्या : १७

कुल स्थानीय निकाय : ५८

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ९

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	५		बरडंगा, भुर्किया, महादेवा, सिजुवा, ईटहरा	
२	२	१	गोविन्दपुर, डाइनिया	रङ्गेली वडा १-११
३	२	१	हसनदह, अमरदह	पथरी शनिश्चरे वडा ८-१५
४	१	२	राजघाट	उर्लावारी वडा १-९/पथरी शनिश्चरे वडा ८-१५
५	४		मधुमल्ला, टाँडी, जाँते, रमितेखोला	
६	४		वाहुनी, केरौन, बयरबन, होक्लाबारी	
७	४		वबियाविर्ता, दर्वेसा, अमाही वरियाती, सोराभाग	
८	५		दादरबेरिया, कुदमाहा, सिसवनी जहदा, पोखरीया, नोचा	
९	२	२	बारंगी, डाँगीहाट	बेलवारी वडा १-११/लेटाङ भोगटेनी वडा ५-११

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१०	४	१	सिंहदेवी, पाटिगाउँ, याङ्गसिला, केराबारी	लेटाङ भोगटेनी वडा १-४
११		२		सुन्दरदुलारी वडा १-११/कोशी हरैचा वडा १-१५
१२	३		मोतीपुर, थलाहा, भौडाहा	
१३	१	१	कटहरी	विराटनगर वडा ९, ११-१३, १८, १९, २१-२२
१४	३	१	माथिगछ, मभारे, बुधनगर	विराटनगर वडा नं. १-८, १०, १४-१७, २०
१५	२		बैजनाथपुर, भोराहाट	
१६	४		बनिगामा, लखन्तरी, सिद्राहा, तेतरिया	
१७	४		टकिसिनुवारी, सिसवनी बडहरा, डंग्राह, हात्तीमुढा	

११. जिल्ला : सोलुखुम्बु

गा.वि.स. सङ्ख्या : ३०

नगरपालिका सङ्ख्या : १

इलाका सङ्ख्या : ९

कुल स्थानीय निकाय : ३१

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : १

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	१	१	टाक्सिन्धु	दुधकुण्ड वडा १-६
२	४		जुमिङ्ग, चौरीखर्क, नाम्चे, खुम्जुङ	
३	४		वासा, काँकु, पोर्वे, वाकु	
४	४		छेस्काम, बुङ्ग, गुदेल, सोताङ्ग	
५	४		लिखिम, जुवु, कागेल, पञ्चन	
६	३	१	नेले, मुक्ली, देउसा	दुधकुण्ड वडा ७-९
७	४		नेचावेतधारी, नेचावतासे, सल्यान, तिङ्गला	
८	३		गोराखानी, टाप्डिङ्ग, केरुङ	
९	३		चौलाखर्क, गोली, भकाञ्जे	

१२. जिल्ला : खोटाङ्ग

गा.वि.स. सङ्ख्या : ७२

नगरपालिका सङ्ख्या : १

इलाका सङ्ख्या : १३

कुल स्थानीय निकाय : ७३

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	६		बाक्सला, बाँसपानी, खारतम्छा, फेदी, सप्तेश्वर, सुङ्गदेल	
२	५		रावादिप्सुङ्ग, ऐसेलुखर्क, वाकाचोल, राखावाङ्गदेल, रिब्दुङ्गजलेश्वरी	
३	५		हङ्गचुर, खार्पा, कुभिण्डे, माक्पा, पाथेका	
४	५		जाल्पा, धारापानी, दुवेकोलडाँडा, ज्यामिरे, रिब्दुङ्ग महेश्वरी	
५	५		लामीडाँडा, नुनथला, सल्ले, मंगलटार, खार्मी	
६	६		बाहुनीडाँडा, च्यास्मीटार, दुर्छिम, डिकुवा, महादेवस्थान, बडहरे	
७	३	१	नेर्पा, चिउरीडाँडा, निर्मलीडाँडा	दिक्तेल वडा १-१५
८	५		अर्खौले, बिजयखर्क, बूईपा, धितुङ्ग, राजापानी	
९	६		मातिम विर्ता, रतम्छा माभगाउँ, बाँभो चिहानडाँडा, खिदिमा, याम्खा, टेम्मा	
१०	६		डाडागाउँ, छितापोखरी, वतासे, छोरम्बु, चिप्रिङ्ग, सप्तेश्वर छितापोखरी	
११	७		इन्द्रायणीपोखरी, खोटाङ्ग, लिचकी राम्चे, सिम्पानी, वडकादियाले, ओप्नुखा, सावाकटहरे	
१२	६		चिसापानी, डमर्खुशिवालय, काउले, लिकुवा पोखरी, बराहपोखरी, दिप्लुङ्ग	
१३	७		बोपुङ्ग, देवीस्थान, मौवाबोटे, पौवासेरा, फाक्टाङ्ग, साउनेचौर, सुन्तले	

१३. जिल्ला : उदयपुर

गा.वि.स. सङ्ख्या : ४०

नगरपालिका सङ्ख्या : ३

इलाका सङ्ख्या : ११

कुल स्थानीय निकाय : ४३

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ३

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४		कटुञ्जेबावला, मैनामैनी, तपेश्वरी वेलही, ठोक्सला	
२	२	१	चौदण्डी, सिद्धिपुर	वेल्टारवसाहा वडा १-११
३	४		जोगिदह, साउने, हडिया, सुन्दरपुर	
४	१	१	जाल्पा चिलाउने	जियुगा वडा १-१७
५	४		खाँवु, आँपटार, लाफागाउँ, पोखरी	
६	४		वलम्ता, बराहा, बासबोटे, ताम्लिछा	
७	४		रौता, भुटार, जाँते, नामेटार	
८	५		इनामे, लेखगाउँ, ओखले, रुपाटार, थानागाउँ	
९	४		डुम्रे, पञ्चबति, बर्रे, भलायडाँडा	
१०	३	१	रिस्कु, सिरिसे, तावाश्री	कटारी वडा १-११
११	५		हर्देनी, लेखानी, मयाँखु, सोरुङ, लिम्पाटार	

१४. जिल्ला : ओखलढुङ्गा

गा.वि.स. सङ्ख्या : ५०

नगरपालिका सङ्ख्या : १

इलाका सङ्ख्या : ११

कुल स्थानीय निकाय : ५१

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	६		कुइभीर, पोखरे, लियाले, माम्खा, रातमाटा, सेर्मा	
२	३	१	भडौरे, ठूलाछाप, तलुवा	सिद्धिचरण वडा १२-१३
३		१		सिद्धिचरण वडा १-११
४	५		कुन्तादेवी, बरुणेश्वर, हर्कपुर, प्राप्चा, श्रीचौर	
५	४		पातले, रागादीप, बिगुटार, जन्तरखानी	
६	६		खिजिफलाटे, खिजिचण्डेश्वरी, खिजीकाठी, रगनी, रावादोल, मुसिंगा	
७	६		सिंहदेवी, नर्मदेश्वर, यमस, गाम्नाडटार, टारकेरावारी, पोक्ली	

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
८	६		पलापु, कालिकादेवी, फेदीगुठ, फुलबारी, बिलन्दु, रानीबन	
९	५		च्यानम, कटुन्जे, मूलखर्क, सिस्नेरी, बलखु	
१०	४		माधवपुर, मानेभन्ज्याङ्ग, थाकले, टोक्सेल	
११	५		मोली, उबु, बाक्सा, बेतीनी, केतुके	

१५. जिल्ला : सप्तरी

गा.वि.स. सङ्ख्या : ९६

नगरपालिका सङ्ख्या : ४

इलाका सङ्ख्या : १७

कुल स्थानीय निकाय : १००

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ६

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	६		भारदह, गोबरगाडा, हनुमाननगर, जोगिनिया-२, मधुवापुर, पोरताहा	
२	६		बैरवा, बकधुंवा, डिमन, लोहजरा, मेनाकडरी, त्रिकौल	
३		२		सप्तकोशी वडा १-११ /कंचनरुप वडा ४-६
४		१		कंचनरुप वडा १-३, ७-११
५	७		हरिहरपुर, जण्डौल, परसवनी, सीतापुर, पकरी, डाढा, गोइठी	
६	७		बभनगामाकट्टि, बथनाहा, कोमधेपुरा, माहादेवा, भगवतपुर, इनर्वा, जोगिनिया-१	
७	८		कोबरसाइन, देउरीभरुवा, बिसहरीया, कोइलाडी, लैनिया, रामपुर मल्हनीया, सकरपुरा, तिलाठी	
८	५		बीरपुर, छिन्नमस्ता, कोचाबखारी, लालापट्टि, फकीरा	
९	५		बोरीया, इटहरी विष्णुपुर, जमुनी मधेपुरा, मलिकापुर, सिमराहा सिग्यौन	
१०	३	१	दिधुवा, मलेठ, फरसेठ	राजविराज वडा १-१०
११	४	१	बसविट्टी, कटैया, नकटीरायपुर, तेरहोत	शम्भुनाथ वडा १-२

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१२	९		बनैनिया, भुटकी, मधुपुर, नर्घो, भूतही, औरही, खड्कपुर, पातो, तरही	
१३	७		अर्नाहा, बनौला, बनौली, वेल्ली चपेना, ब्रम्हपुर, गमरिया परवाहा, पत्थरगाडा	
१४	३	१	इनर्वा फुलबरिया, कल्याणपुर, मैना सहश्रावाहु	शम्भुनाथ वडा ३-११
१५	९		बोदेबरसाइन, फुल्कही, बेल्ली, देउरी, काचन, मौवाहा, मानराजा, रामनगर, रौतहट	
१६	८		खोजपुर, मलहनिया, पटेर्वा, टिकुलिया, धनगढी, सारश्वर, सिस्वा, नेगडा	
१७	९		बनरभुला, दौलतपुर, हर्दिया, हरिपुर, कुशाहा, मधुपट्टि, मलहनमा, पन्सेरा, पिप्रा (पश्चिम)	

१६. जिल्ला : सिराहा

गा.वि.स. सङ्ख्या : ७६

नगरपालिका सङ्ख्या : ४

इलाका सङ्ख्या : १७

कुल स्थानीय निकाय : ८०

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ६

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१		१		लाहान वडा ११-१७
२	२	१	सितापुर, गाढा	लाहान वडा १-१०, १८-२१
३	८		भगवानपुर, भगवतिपुर, इनर्वा, इटहर्वा, नरहरीगोल (गम्हरीया), महदेवा पोर्ताहा, सखुवा नान्करकट्टि, सोठीयान	
४	३	१	विष्णुपुरकट्टी, धनगढी, मलहनिया गोविन्दपुर	गोलवजार वडा १
५	६	१	भवानीपुर, महेशपुर पतार, हनुमाननगर, खुरकीयाही, पिप्रा, पोखरभिण्डा	लाहान वडा २२
६	७		तुल्सीपुर, लक्ष्मीपुर, मोहनपुर कमलपुर, बरियारपट्टी, विद्यानगर, कुशहालक्ष्मीनिया, तेनुवापट्टी	
७	६		मभौरा, मौवाही, नवराजपुर, जिभौल, जानक्रीनगर, कचनारी	

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
८	३	१	दुर्गापुर, अयोध्यानगर, फुलकाहाकट्टी	गोलवजार वडा २-६, १२
९	८		औरही, हरकट्टि, इटाटार, पिप्रा (धनावार), बेल्ही, कबिलासी, सिलोर्वा, सुखीपुर	
१०	८		अर्नामा, लगडी गढीयानी, गौरीपुर, हकपारा, कृष्णपुर, सनैठा, महनौर, लगडीगोठ	
११	४	१	देवीपुर, लक्ष्मीपुर, विष्णुपुर महिसोठ, नरहा,	गोलवजार वडा ७-८, ११
१२	४	१	राजपुर, बेलहा, थलाहा कटाहा, बर्छवा	गोलवजार वडा ९-१०
१३		१		सिराहा १-९, १२-१७
१४	१	१	लक्ष्मीनिया	सिराहा वडा १०-११
१५	१	१	कर्जन्हा	मिर्चैया वडा १, ४-११
१६	७	१	बदहरा मिर्चैयामाल, गौताडी, कालाबन्जार, राधापुर, सिक्रोन्, भेडीया, मभौलिया	मिर्चैया वडा २-३
१७	८		डुमरी, अर्नामारापुर, भोक्राहा, चतरी, सनर्दना चिक्ना, इटारी पर्साही, कल्याणपुर जब्दी, विष्णुपुर (रामपुरवा)	

१७. जिल्ला : धनुषा

गा.वि.स. सङ्ख्या : ७१

नगरपालिका सङ्ख्या : ६

इलाका सङ्ख्या : १७

कुल स्थानीय निकाय : ७७

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ७

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	८		लक्कर, बल्हासधारा, इनर्वा, पतनुका, बल्हा गोठ, बल्हाकठाल, प्र.ख. महुवा, खजुरीचन्हा	
२	८		बिसर्मोरा, हरिने, सिंग्याही मडान, दुबरकोट हथलेटवा, माचो भिटकैया, एकराही, ठाडिभिभा, गिद्धा	
३	७	१	पटेर्वा, बालाबाखर, चोराकोयलपुर, गोठकोयलपुर, जदुकुहा, धबौली, हठ्ठपुर हड्वारा	सवैला वडा १०-११
४	६		देउरी परबाहा, भोभि कटैया, लखौरी, धनौजी, ईटहर्वा, दुहवी	
५	६		पचहर्वा, सोनगामा, चक्कर, बर्पे, औरही, भटियाही	

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
६	३	१	रघुनाथपुर, खरीहानी, नुनपट्टी,	सवैला वडा १-९
७		१		गणेशमान चारनाथ वडा १-११
८	३	१	भुतहि पटेर्वा, मिथिलेश्वर निकास, कजरारमौल	धनुषाधाम वडा १-९
९	७	१	मिथिलेश्वर मौवाही, तारापट्टी सिर्सिया ठेराकचुरी, हंसपुर कठपुल्ला, अन्दुपट्टी, सुगा निकास, मानसिपट्टी	जनकपुर वडा २६
१०	५	१	नौवाखोर परसाही, बगचौडा, सुगाम धुकारि, पौडेश्वर, बहुअर्वा	जनकपुर वडा १७-१८, २७
११	४		बहेडाबेला, नगराइन, लगामागाडागुठि, देवडिहा	
१२	४		मुखियापट्टी, तुलसियाहिजब्दी, तुलसियाही निकास, फुलगामा	
१३	१	१	घोडघास	जनकपुर १-६, ९-१२, १५-१६, २०
१४		१		जनकपुर ७-८, १३-१४, २२-२४
१५	४	१	सिनुर-जोडा, शान्तिपुर, भूचक्रपुर, लक्ष्मीनिवास	जनकपुर १९,२१, २५
१६	२	१	सपहि, बनिनिया	छिंरेश्वरनाथ वडा १-११
१७	३	१	बटेश्वर, तुल्सी, पुष्पलपुर	मिथिला वडा १-९

१८. जिल्ला : महोत्तरी

गा.वि.स. सङ्ख्या : ६८

नगरपालिका सङ्ख्या : ३

इलाका सङ्ख्या : १५

कुल स्थानीय निकाय : ७१

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ६

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	२	१	हात्तिलेट, विजलपुरा,	वर्दिवास वडा १-१२
२	५		पशुपतिनगर, सितापुर भंगाहा, सिंग्याही, हतिसर्वा, धर्मपुर	
३	५		महदैयातपनपुर, हरीनमरी, वगडा, लोहारपट्टि, खुट्टापिपराडी	

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
४	६		बनौली दनौली, भ्रमरपुरा, मभौरा विष्णुपुर, पिप्रा, रतौली, सहोडवा	
५	५		सिमरदही, पिगौना, एकरहिया, धिरापुर, मटीहानी	
६	३	१	पर्सापतौली, परिकौली फुहट्टा, सुगा	जलेश्वर वडा १-१३
७	४		मेघनाथ गोरहन्ना, धमौरा, रामगोपालपुरा, सोनमाई	
८	६		बर्दिया, बन्चौरी, पडौल, बनौटा, गोनरपुरा, बलवा	
९	४	१	डाम्हीमडै, कोल्हुवाबगैया, महोत्तरी, नैन्ही	जलेश्वर वडा १४
१०	५		खयरमारा, फुलकाहा, भरतपुर, लक्ष्मीनिया, सुन्दरपुर	
११	१	१	बेलगाछी	गौशाला वडा १-११
१२	४		सोनमा, रघुनाथपुर, खैरबन्नी, श्रीपुर	
१३	६		सम्सी, गैडाभेटपुर, बैरगिया लक्ष्मीनिया, पर्सादवाड, खोपी, बसबिट्टी	
१४	६		पोखरभिण्डा संग्रामपुर, सहसौला, सरपल्लो, मनरा, इटहरवाकट्टी, सोनौल	
१५	६		बथनाहा, सिसवाकटैया, भटौलिया, एकडारा, सांडा, हलखोरी	

१५. जिल्ला : सर्लाही

गा.वि.स. सङ्ख्या : ८८

नगरपालिका सङ्ख्या : ४

इलाका सङ्ख्या : १७

कुल स्थानीय निकाय : ९२

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ६

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४	१	परवानीपुर, नारायणखोला, रानीगञ्ज, कालिन्जोर	लालबन्दी वडा ८-११
२	२		धनकौल, गौरीशंकर	लालबन्दी वडा १-७/इश्वरपुर वडा १-४
३	६		बसन्तपुर, हरीपुर्वा, जिगडवा, नारायणपुर, पर्सा, संग्रामपुर	
४	१	१	नेत्रगञ्ज	हरिओन वडा १-११

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
५	४	२	बबरगञ्ज, लक्ष्मपुर, चन्द्रनगर, हरीपुर	जलेश्वर वडा १-१३/इश्वरपुर वडा ५-११
६	६		भेलही, त्रिभुवननगर, ब्रम्हपुरी, किसनपुर, मोहनपुर, नौकेलवा	
७	७		मोतिपुर, खोरीया, हेमपुर, जमुनिया, पिडारी, पिपरीया, जानकीनगर	
८	५	१	गम्हरीया, औराही, कविलासी, फरहदवा, सलेमपुर	मलंगवा वडा १-१०
९	६	१	भाँडसार, खुटौना, कोडेना, सक्रोल, सिमरा, बराउद्योरन	मलंगवा वडा ११-१३
१०	६		लौकट, श्रीपुर, बरहथवा, दुङ्गरीखोला, मूर्तिया, शंकरपुर	
११	६		सिसौटिया, सुन्दरपुर, बेल्ली, धनगढा, पडरिया, सहोडवा	
१२	७		बत्रौल, बेल्लाजब्दी, गौडेता, लक्ष्मीपुर, मधुवन गोठ, फुलपरासी, बहादुरपुर	
१३	७		बगदह, भगवतीपुर, रामवन, रोहुवा, डुमरिया, मधुवनि, अर्नाहा	
१४	५		राजाघाट, हजरीया, मानपुर, सुन्दरपुर चोहर्वा, कर्महिया	
१५	५		भवानीपुर, धनकौल, हरकठवा, सिसौना, महिनाथपुर	
१६	५		गडहीया, खैरवा मुगलहा, छटौल, रामनगर बहुअवा, सिसौट	
१७	६		अचलगढ, बलरा, छटौना, हथिऔल, मिर्जापुर, सुदामा	

२०. जिल्ला : सिन्धुली

गा.वि.स. सङ्ख्या : ५०

नगरपालिका सङ्ख्या : २

इलाका सङ्ख्या : १३

कुल स्थानीय निकाय : ५२

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ३

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४		खाडसाड, महादेवडाँडा, रत्नावती, सोल्याठाना	
२	४		खोलागाउँ, सुन्नामपोखरी, बाहुनतिल्पुङ, तोम्राडखोला	
३	२	१	अरुणठाकुर, ककुर ठाकुर	दुधौली वडा १-११

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
४	५		हर्षाही, जिनाखु, लाम्पनटार, सिर्थौली, त्रिभुवन आमबोटे	
५	४		बितिजोरबगैँचा, भुवनेश्वरगवालाटार, हुडभञ्ज्याङ, तिनकन्या	
६	४		बासेश्वर, रतनचुर, जलकन्याचपौली, भिमेश्वर	
७	४		बालाजोर, बेलघारी, भिमस्थान, जरायोटा	
८	३		रानीवास, हतपते, निपाने	
९	२	१	रानीचुरी, भद्रकाली	कमलामाई वडा १-१८
१०	५		भाँगाभोली रातामाटा, कुशेश्वर दुम्जा, मजुवा, पुरानो भाँगाभोली, सितलपाटी	
११	५		अमले, वस्तीपुर, नेत्रकाली, शान्तेश्वरी रामपुर, तामाजोर	
१२	३		डाँडीगुरासे, महादेस्थान, कपिलाकोट	
१३	५		हरीहरपुरगढी, क्यानेश्वर, महेन्द्रभ्याडी, पिपलमाडी, कल्पवृक्ष	

२१. जिल्ला : रामेछाप

गा.वि.स. सङ्ख्या : ४५

नगरपालिका सङ्ख्या : २

इलाका सङ्ख्या : ११

कुल स्थानीय निकाय : ४७

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	५		बाम्ती, चुचुरे, गुम्देल, कुंबुकास्थली, ठोसे,	
२	५		भुजी, दुरागाउँ, गुप्तेश्वर, प्रिति, सैपु	
३	४		रस्नालु, बेताली, नामाडी, थर्पु	
४	५		बिजुलीकोट, गोठगाउँ, खिम्ती, नागदह, तिलपुङ	
५	४	१	देउराली, हिमगंगा, रामपुर, साँघुटार	रामेछाप वडा १-३
६		२		मन्थली वडा ४-१०/रामेछाप वडा ४-९
७	१	१	पकरवास	मन्थली वडा १-३, ११-१६
८	५		गागलभदौरे, चनखु, पिंखुरी, पुरानोगाउँ, गेलु	
९	५		डढुवा, दोरम्बा, गोस्वारा, फुलासी, टोकरपुर	

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१०	६		वेथान, दिमिपोखरी, गुन्सी, हिलेदेवी, खनियापानी, लखनपुर	
११	५		खाँडादेवी, मभुवा, माकादुम, राकाथुम, भिरपानी	

२२. जिल्ला : दोलखा

गा.वि.स. सङ्ख्या : ४८

नगरपालिका सङ्ख्या : २

इलाका सङ्ख्या : ११

कुल स्थानीय निकाय : ५०

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	५		चंखु, सुरी, गौरीशंकर, खारे, मारबु	
२	५		नाम्दु, क्षेत्रपा, भ्यांकु, जुगु, काब्रे	
३	१	१	स्यामा	जिरी वडा १-११
४	४		भिरकोट, गैरीमुदी, मिर्गे, भुले	
५	५		मालु, च्यामा, हावा, जफे, सहरे	
६	५		मेलुङ, पवटी, भेडपु, डाँडाखर्क, घ्याडसुकाठोर	
७	५		काटाकुटी, मागापौवा, भुसाफेदी, फस्कु, सैलुङ्गेश्वर	
८	३	१	बोच, लाकुरीडाँडा, ताम्चेत दुधपोखरी	भिमेश्वर वडा १-१३
९	३		सुस्पा क्षमावती, सुन्द्रावती, सुनखानी	
१०	६		बावरे, लामीडाँडा, लापीलाङ, आलम्पु, कालिञ्चोक, खोपाचागु	
११	६		लामाबगर, विगु, चिलंखा, लादुक, बोराङ, बुलुङ	

२३. जिल्ला : सिन्धुपाल्चोक

गा.वि.स. सङ्ख्या : ६८

नगरपालिका सङ्ख्या : २

इलाका सङ्ख्या : १३

कुल स्थानीय निकाय : ७०

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ३

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	६		गाति, मर्मिङ, फुलपिङकट्टी, तातोपानी, लिस्तोकोट, धुयाङ्ग	
२	६		कर्थली, बाह्रविसे, मानेश्वरा, रामचे, मङ्खा, फुल्चोडाँडा	
३	६		टेकनपुर, ताथैली, पिस्कर, धुस्कुन, चौकटी, धोरथली	
४	६		पेङ्कु, जेठल, लिसंखु, ठुलो धादिङ, अतरपुर, ठुलोपमखर	
५	६		ठोकर्पा, कालिका, सुनखानी, यामुनाडाँडा, थुमपाखर, पांग्रेटार	
६	६		भिमटार, सिपापोखरे, वाँडेगाँउ, कुँचोक, सिम्पालकाभ्रे, नवलपुर	
७	६		गोल्चे, सेलाङ, हगाम, बराम्चे, पाङ्ताङ, गुम्बा	
८	४	१	बतासे, स्याउले, फुल्पिङकोट, जलविरे	चौतारा वडा १-६
९	५	१	इर्खु, कदमवास, ठुलोसिरुवारी, सांगाचोक, भोटसिपा	चौतारा वडा ७-९
१०	३	१	भोटेचौर, हैबुङ, धुयाङ (थापलछाप)	मेलम्ची वडा ३-११
११	५	१	इचोक, महाकाल, थकनी, किउल, हेलम्बु	मेलम्ची वडा १-२
१२	५		गुन्साकोट, थापलकोट, भोताङ, बरुवा, भोटेनाम्लाङ	
१३	४	१	बांसखर्क, दुवाचौर, पाल्चोक, लागर्चे	मेलम्ची वडा १२-१५

२४. जिल्ला : रसुवा

गा.वि.स. सङ्ख्या : १८

नगरपालिका सङ्ख्या : ०

इलाका सङ्ख्या : ९

कुल स्थानीय निकाय : १८

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : १

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	२		हाकु, धुन्चे	
२	२		यासा, सरमथली	
३	२		भोर्ले, जिर्जिर्जे (निलकण्ठ)	
४	२		लहरेपौवा, राम्चे	
५	२		डाँडागाउ, ठुलोगाँउ	
६	२		गतलाङ, चिलिमे	
७	२		टिमुरे, थुमन	
८	२		लाङटाङ, वृद्धिम	
९	२		स्याफ्रु, गोलजुङ	

२५. जिल्ला : धादिङ

गा.वि.स. सङ्ख्या : ४६

नगरपालिका सङ्ख्या : १

इलाका सङ्ख्या : १३

कुल स्थानीय निकाय : ४७

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ३

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४		गुम्दी, लापा, रिगाउ, तिप्लिङ	
२	४		दाखा, सत्यदेवी, भार्लाङ, सिर्तुङ	
३	४		बसेरी, बुढथुम, मुलपानी, फुलखर्क	
४	४		अगिनचोक, सल्यानटार, सल्यानकोट, त्रिपुरा	
५	४		कटुन्जे, मार्पाक, सेम्दुङ, धुवाकोट	
६	३	१	ढोल, खरी, चैनपुर	निलकण्ठ वडा ८-१०
७	२	१	ज्यामरुक, खाल्टे	निलकण्ठ वडा १-४, ११-१३
८	३	१	गोगनपानी, कल्लेरी, केबलपुर	निलकण्ठ वडा ५-७
९	४		मैदी, सलाङ, कुम्पुर, नलाङ	
१०	३		छत्रेदेउराली, जीवनपुर, नौविसे	
११	३		भूमिस्थान, तसर्पु, थाक्रे	
१२	४		बैरेनी, गजुरी, किराज्चोक, पिंडा	
१३	४		बेनीघाट, घुर्सा, जोगीमारा, महादेवस्थान	

२६. जिल्ला : नुवाकोट

गा.वि.स. सङ्ख्या : ६१

नगरपालिका सङ्ख्या : १

इलाका सङ्ख्या : १३

कुल स्थानीय निकाय : ६२

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ३

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	५		तलाखु, छाप, लिखु, महाकाली, सिक्ने	
२	५		सुनखानी, थानापति, चतुराले, थानसिङ्ग, समुद्रदेवी खोलेगाँउ	

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
३	५		चौथे, ककनी, ओखरपौवा, मदानपुर, सुर्यमति	
४	५		दूइपिपल, कुमरी, बेलकोट, जिलिङ, रातमाटे	
५	४		वुद्धिसिं, दाडसिङ, गोर्स्याङ, तारुका	
६	५		बर्सुनचेत, बुङताङ, घौराली, सामरी, कल्याणपुर	
७	५		किन्ताङ, भाल्चे, काउले, फिकुरी, शाल्मे	
८	४	१	चारघरे, खड्गभञ्ज्याङ, तुप्चे कार्कीमनकामना	विदुर वडा १-११
९	५		बागेश्वरी, गेर्खु, कालीका हल्दे, खानीगाउँ, लच्याङ	
१०	५		चौघोडा, उर्लेनी, गणेशस्थान, खरानीटार, नर्जामण्डप	
११	४		पञ्चकन्या, थप्रेक, भद्रटार, कबिलास	
१२	५		बालकुमारी, रालुकादेवी, समुन्द्रटार, शिखरवेसी, सुन्दरादेवी	
१३	४		बेतेनी, गाउँखर्क, राउतवेसी, ध्याङफेदी	

२७. जिल्ला : काठमाण्डौ

गा.वि.स. सङ्ख्या : ०

नगरपालिका सङ्ख्या : ११

इलाका सङ्ख्या : १५

कुल स्थानीय निकाय : ११

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : १०

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१		१		शंखरापुरा वडा १-१५
२		३		कामनपा वडा नं ६-९/कागेश्वरी वडा ३-७/गोकर्णेश्वर वडा १२-१६
३		२		कागेश्वरी वडा १-२/गोकर्णेश्वर वडा १-११
४		२		कामनपा वडा नं.१०, ३४, ३५/कागेश्वरी वडा ८-१३
५		१		बुढानिलकण्ठ वडा ९-१७
६		२		काठमाण्डौ मनपा ३, ४, ५, ३२, ३३/बुढानिलकण्ठ वडा १-८
७		१		टोखा वडा १-४
८		१		टोखा वडा ५-१०
९		२		कामनपा १, २, ११, २४, २७, २९, ३०, ३१/टोखा वडा ११-१५

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१०		१		तारकेश्वर वडा १-८, १३-२१
११		३		कामनप वडा नं.१५-१८,२५,२६,२८/तारकेश्वर वडा ९-१२/नागार्जुन वडा १-११
१२		२		चन्द्रागिरी वडा १-४, १९/नागार्जुन वडा १२-१४
१३		३		कामनपा वडा नं. १२-१४, १९-२३/ कीर्तिपुर/चन्द्रागिरी वडा १३-१४
१४		१		चन्द्रागिरी वडा ५-१२, १५-१८, २०-२३
१५		१		दक्षिणकाली वडा १-१५

२८. जिल्ला : ललितपुर

गा.वि.स.सङ्ख्या : २३

नगरपालिका सङ्ख्या : ४

इलाका सङ्ख्या : १३

कुल स्थानीय निकाय : २७

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ३

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१		२		लपु १,२,३,१०,२६-२७/कार्यविनायक वडा १-५
२		१		कार्यविनायक वडा ६-१३
३	१	१	ठेचो	लपु ४,१३,२०-२१, २३-२५
४		२		लपु ५,१४,१५, २८-३०/गोदावरी वडा १०-१२,
५		२		लपु १६, १८, १९, २२ /महालक्ष्मी वडा १५-२२
६		२		लपु ६,१२,१७/महालक्ष्मी वडा १२-१४
७		२		लपु ७-९,११/महालक्ष्मी वडा ९-११
८		१		महालक्ष्मी वडा १-८
९	१	१	भरुवारासि	गोदावरी वडा १-९
१०	४	१	घुसेल, लेले, चापागाउँ, देवीचौर	कार्यविनायक वडा १४-१८
११	७		दहचौक, नल्लु, भारदेव, बुखेल, चौघरे, मनिखेल, गोटिखेल	
१२	४		भट्टेडाडा, मालटा, इकुडोल, शंखु	
१३	६		प्युटार, आश्रीङ्ग, चनदनपुर, कालेश्वर, तुलादुर्लुङ्ग, गिम्दी	

२५. जिल्ला : भक्तपुर

गा.वि.स. सङ्ख्या : ०

नगरपालिका सङ्ख्या : ६

इलाका सङ्ख्या : ११

कुल स्थानीय निकाय : ६

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१		१		मध्यपुरनपा, १-६/भनपा १३,१५
२		२		भनपा वडा ८, १० /चागुनारायण वडा ५-७, १२-१६
३		२		भनपा वडा ५,९/चागुनारायण वडा १-४, ८-११
४		२		भनपा वडा ३,४/नगरकोट वडा ८-१३
५		२		भनपा वडा १ /नगरकोट वडा १-७,
६		२		भनपा वडा २,/ सूर्यविनायक वडा ९-१४
७		२		भनपा वडा ७, ११, १२ /सूर्यविनायक वडा ६-८,
८		२		भनपा वडा १४, १६ /सूर्यविनायक वडा १-५
९		१		अनन्तलिङ्गेश्वर वडा ६-१५
१०		१		अनन्तलिङ्गेश्वर वडा १-५
११		२		भक्तपुर नपा १७ /मध्यपुर नपा ७-१७

३०. जिल्ला : काभ्रेपलाञ्चोक

गा.वि.स. सङ्ख्या : ७६

नगरपालिका सङ्ख्या : ५

इलाका सङ्ख्या : १५

कुल स्थानीय निकाय : ८१

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ४

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	७		फोकसिटार, वाल्टीड, भिमखोरी, वनखु, बुढाखानी, घर्तिछाप, गोकुले	
२	६	१	कानपुरकालापानी, कटुञ्जेवेसि सस्युखर्क, खार्पाचौक, मंगलटार, सिपालीचिलाउने	काशीखण्ड वडा ४-६

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
३	७		वाल्देफेदीचे, कुरुवास चापाखोरी, मेच्छे पोखरी नारायणस्थान, सरमथली, ठुलोपासेल, बितदिउराली	
४	८		चौरीपोखरी, धुसेनीशिवालय, गोठापानी, कात्तिकेदेउराली, मादनकुँदारी, माभीफेदा, नांग्रेगर्चे, सानुवाडथलीगौतामचौर	
५	१	१	श्यामपाटी सिमलचौर	काशीखण्ड वडा १-३, ७-१५
६	८		खहरे पांगु, भुगदेउमहाडकाल, बल्थली, च्यासिडखर्क, ढुंखर्क बाह्रविसे, महादेवटार, शिखर आम्बोटे, सिसाखानी	
७	६		मिल्चे, डाँडागाउँ, फलामेटार, सालधारा, साल्मे तालढुङ्गा, च्यामाडवेसी	
८	५		संखुपाटीचौर, शारदा वतासे, चलालगणेस्थान, पाल्ताखेत, काभ्रेनिधि चण्डेश्वरी	
९	३	१	कुशादेवी, बिहावर, कलापीभुमेडाँडा, र्याले बिहावर	पनौति वडा १-१३
१०	३	१	नासिकास्थान साँगा, उग्रतारा जनगाल, महेन्द्रज्योति बाँसडोल	बनेपा वडा १- ११
११	५		उग्रचण्डी नाला, टुकुचा नाला, बालुवाटापाटी नालुङ्ग, नयाँगाउँ, देबिटार,	
१२	१	२	रबीओपी	धुलिखेल-९/पाँचखाल वडा १-५, ९-१५
१३	५		चण्डेनी मण्डन, जैसीथोक मण्डन, ज्याम्दीमण्डन, महादेबस्थान मण्डन, गैरीबिसौना देउपुर	
१४	७		भुम्लुटार, चौवास, फलाटे, सल्ले, सपिड बेखसिम्ले, घर्तिगाउँ, सिमथली	
१५	४	१	कोलाँति, दोलालघाट, कोशिदेखा, खरेलथोक	पाँचखाल वडा ६-८, १६-१७

३१. जिल्ला : मकवानपुर

गा.वि.स. सङ्ख्या : ३५

नगरपालिका सङ्ख्या : २

इलाका सङ्ख्या : १३

कुल स्थानीय निकाय : ३७

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ४

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४		घियाल, राईगाउँ, फायरबारी, बेतिनी	
२	४		ठिंगन, मन्थली, श्रीपुर छतिवन, शिखरपुर	
३		१		हेटौंडा वडा १४-२५
४	४		सुकौरा, आमभञ्ज्याङ्ग, मकवानपुरगढी, बुढीचौर	
५	२		राक्सीराड, काँकडा	
६	२		सरिखेत पलाँसे, मनहरी	
७		१		हेटौंडा वडा १-१३
८	१	१	हांडीखोला	हेटौंडा वडा २६-२९
९	४		खैराड, डाँडाखर्क, गोगने, आग्रा	
१०	१	१	टिस्टुड	थाहा वडा १-१५
११	४		भार्तापुण्यदेवी, कालिकाटार, नामटार, भैसे	
१२	४		भिमफेदी, निवुवाटार, कोगटे, इपा पंचकन्या	
१३	५		माखुँ, चितलाड, कुलेखानी, फाखेल, सिस्नेरी	

३२. जिल्ला : रौतहट

गा.वि.स. सङ्ख्या : ८४

नगरपालिका सङ्ख्या : ३

इलाका सङ्ख्या : १५

कुल स्थानीय निकाय : ८७

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ६

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	३	१	लक्ष्मीपुर बेलबिछवा, मुडबलवा, हजमिनिया	गौर वडा १-१३
२	७		ब्रम्हपुरी, राजदेवी, बसतपुर, बडहरवा, भुनखुनमा, सरुअठा, राजपुरतुलिस	
३	८		पचरुखि, मत्सरी, गंगापिप्रा, पिप्रा भलोहिया, जेठहिया, मिठुअवा, पिप्रा रजवडा, गढी	
४	६	१	भेडियाही, सखुअवा, खेसरहिया, दिपहि, विष्णुपुर्वामानपुर, माधोपुर	गरुडा वडा १३-१४
५	७		वन्जरहा, औरैया, मठिया, जोकाहो, जटहरा, डुमरिया (परोहा), बैरिया	

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
६	५		पिप्राभगवानपुर, फतुहामहेशपुर, अकोलवा, राजपुर फरहदवा, लौकाहा	
७	६		रामपुरखाप, नरकटिया, वसन्तपट्टी, जिङ्गडा बेलबिछवा, तेजापाकड, सरमुजवा	
८	७		पिपरिया (प), पथराबुधराम, अजगैबि, इनरवा, देवाहि, करुनिया, इनरवारी जिउताही	
९	६		पतौरा, मर्यादपुर, सितलपुर बैरगनिया, करकच, प्रेमपुरगुनाही, धरहरी	
१०	५	१	रंगापुर, प्रतापपुर पल्टुवा, बगही, सिम्रा भवानीपुर, पिपरिया (दो)	गरुडा वडा ३-७
११	६		सोनरनिया, टेंग्राहा, सन्तपुर (दो), फतुहा हर्षाहा, लक्ष्मीनिया, भसेडवा	
१२	६		कनकपुर, लक्ष्मीपुर, हथियाही, बिर्तिप्रस्टोका, कटहरीया, पिप्रा पोखरीया	
१३	६	१	धर्मपुर, बरियारपुर, गम्हरिया पर्सा, मदनपुर, संग्रामपुर, समनपुर	गरुडा वडा १ -२, ८-१०
१४	६	१	गम्हरियाबिर्ता, रघुनाथपुर, सखुअवा धमौरा, हर्दियापल्टुवा, विश्रामपुर, रमौलि बैरिया	गरुडा वडा ११-१२
१५		१		चन्द्रपुर वडा १-१५

३३. जिल्ला : बारा

गा.वि.स. सङ्ख्या : ७६

नगरपालिका सङ्ख्या : ६

इलाका सङ्ख्या : १५

कुल स्थानीय निकाय : ८२

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ३

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४	२	अमाव, बछनपुरवा, रामपुरवा, सिंहासनी	निजगढ वडा १-९/ कोल्हवी वडा १-६
२	८		भगवानपुर, बिसुनपुरवा, इनरवामाल, खोपुवा, पथरा, पिपरा, टेढाकट्टी, पटेवा	
३	५	१	लक्ष्मीपुरकोतवाली, महेन्द्र, देवापुर, कचौरवा, श्रीनगरबैरिया	सिम्रौनागढ वडा १-९

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
४	४	२	हरैया, सिंहवा, तेतरीया, उमजन	निजगढ वडा १०-१३ /कोल्हवी वडा ७-११
५	४		करैया, कबही जब्दी, गढहल, नरही	महागढीमाई वडा १-५
६	६	१	मधुरी जब्दी, पिपराविर्ता, अमरपट्टी, बगही, कवाहीगोठ, पराशुरामपुर	महागढीमाई वडा ६-७
७	६		कडुवा, बेलदारी, बनौली, विष्णुपुर, पकडिया चिकनी, पिपरपाति (दुई)	
८	३		भोडाहा, भिटकैया (एक), मनहरवा	गढीमाइ वडा ११-१६
९	३	१	बधवन, दोहरी, महेशपुर	कलैया वडा १-१४
१०	४	१	हर्दिया, मभरिया, पिप्राढीगोठ, रौवाही	महागढीमाइ वडा ८-९
११	४		बडका फुबरिया, बसन्तपुर, भिटकैया (दुई), पिपरपाति (एक)	
१२	५	१	लिपनीमाल, रामपुर (टोकनी), अमलेखगंज, इनवासिरा, बलरामपुर	गढीमाइ वडा १-१०
१३	७		बहुअरी, भतौडा, बुनियाद, खुटवाजब्दी, पसौनी, प्रष्टोका, बन्जरिया	
१४	६		भलुही, भरबालिया, फेटा, पुरैनिया, रघुनाथपुर, मोतीसर, सिसहनिया	
१५	७		बरैनिया, बतरा, विश्रामपुर, छतवा, धरमनगर, इटियाही, मटिअर्वा	

३४. जिल्ला : पर्सा

गा.वि.स. सङ्ख्या : ६६

नगरपालिका सङ्ख्या : २

इलाका सङ्ख्या : १५

कुल स्थानीय निकाय : ६८

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ५

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१		१		विरगञ्ज वडा १-१९
२	१	१	बगही	विरगञ्ज वडा २१, २३, २५-२७

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
३	३	१	लालपर्सा, चोरनी, बेलवा पर्सेनी	विरगञ्ज वडा २४
४	४		अमरपट्टी, भौवागुठी, बेरिया बिर्ता, बहुअर्वा भाठा	विरगञ्ज वडा २०, २२,
५	५		गम्हरिया, भौराटार, बहुवरी पिडारी, नगरदाहा, विश्रामपुर	
६	२	१	पंचरुखी, बसडिलवा	विरगञ्ज वडा २८-३०
७	६		बिरुवागुठी, बागेश्वरी तितरौना, हरपुर, मधुवन मथौल, संखुवा प्रसौनी, बगबन्ना	
८	७		सुर्जाहा, परसौनी भाठा, पकहा मैनपुर, धोरे, भेडीहारी, सबैठवा, लिहाबरथकरी	
९	५		पटवारीटोलाबर्वा, मुडली, हरिहरपुर बिर्ता, पर्शुरामपुर, बिर्चीबर्वा	पोखरिया वडा १-१०
१०	५		बैरीयाबिर्ता, रामनगरी, लखनपुर, महुवन, कौवावन कटैया	पोखरिया वडा १४-१५
११	७		औराहा, देउरबाना, निचुटा, गादी, पटेर्वा सुगौली, सोनबर्सा, शंकरसरैया	
१२	५	१	भिसवा, जयमंगलापुर, मिरजापुर, धोबीनी, सम्भौता	पोखरिया वडा ११-१३
१३	५		लङ्गडी, हरिहरपुर, पिप्रा घोडदौड, भिखमपुर, जानकीटोला	
१४	६		मसिहानी, जगनाथपुर, बिजवनिया, पिडारीगुठी, सुपौली, जितपुर	
१५	५		महादेवपट्टी, सेढवा, सुवर्णपुर, निर्मलबस्ती, ठोरी	

३५. जिल्ला : चितवन

गा.वि.स. सङ्ख्या : १६

नगरपालिका सङ्ख्या : ६

इलाका सङ्ख्या : १५

कुल स्थानीय निकाय : २२

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ५

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	३		सिद्धि, कोराक, लोथर	

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
२	३	१	पिप्ले, भण्डारा, वीरेन्द्रनगर	खैरहनी वडा १-४
३	१	१	कठार	खैरहनी वडा ५-१३
४	१	१	पदमपुर	रत्ननगर वडा १-१९
५	३		जुटपानी, शक्तिखोर, काउले	
६	४		दाहाखानी, कविलास, चण्डीभञ्ज्याङ्ग, दारेचोक	
७		१		भरतपुर भ.न.पा. वडा नं. १-१४
८		१		भरतपुर वडा २३-२५
९		२		भरतपुर वडा १५-१९/ चित्रावन वडा १-५
१०	१	२	दिव्यनगर	चित्रावन वडा ६-११ / नारायणी वडा १-३
११		२		भरतपुर वडा २०-२२, २६-२९/ नारायणी वडा ७-९
१२		१		नारायणी वडा ४-६, १०-१२
१३		१		माडी वडा १-९

३६. जिल्ला : नवलपरासी

गाविस संख्या : ५९

नगरपालिका संख्या : ६

इलाका संख्या : १५

कूल स्थानीय निकाय : ६५

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ६

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	६		रकुवा, नरम, रुचाङ, डेडगाउँ, मिथुकरम, धौवादी	
२	६		भारतीपुर, उपल्लोअर्खले, बुलिङ्गटार, डाँडाभेरीटाँडी, कोटेश्वर, जौवारी	
३	२	१	रतनपुर, रजहर	गैंडाकोट वडा १-१५
४		१		कावासोती वडा १-६, ११-१३ / देवचुली वडा १-१५
५	३	१	देउराली, कुमारबर्ती, कोल्हुवा	कावासोती वडा ७-१०, १४-१६
६	६		तमसरिया, नारायणी, मैनाघार, हुण्सेकोट, पर्सौनी, नयाँबेलहानी	

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
७	६		धुर्कोट, वेणीमणिपुर, राकाचुली, दुम्किबास, त्रिवेणीसुस्ता, रुपैलिया	
८	४		दाउन्नेदेवी, जमुनिया, प्रतापपुर, सोमनी	
९	४		कुडिया, नरसही, पक्लीहवा, गुठी पर्सोनी,	
१०	४		बेडोली, भूजहवा, ठूलो खरेटवा, गुठी सूर्यपुरा	
११	३	१	जहदा, रामपुरखडोना, बडहरा दुबैलिया	वर्दघाट वडा १-७
१२	४	१	तिलकपुर, सरावल, मनरी, देवगाउँ	वर्दघाट वडा ८-११
१३	३	१	रामनगर, हरपुर, रामपुरवा	रामग्राम वडा १-१३
१४	३	१	कुश्मा, पाल्ही, गेरमी,	सुनवल वडा २, ५-६, ९
१५	५	१	अमरोड, हकुई, बञ्जरिया, सुक्रौली, सनई	सुनवल वडा १, ३-४, ७-८, १०

३७. जिल्ला : रुपन्देही

गाविस संख्या : ५०

नगरपालिका संख्या : ६

इलाका संख्या : १७

कूल स्थानीय निकाय : ५६

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ७

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	२	२	छोटकी रामनगर, सिकटहन	देवदह वडा १-११/तिलोत्तमा वडा १०-१६
२	६		पटखौली, छिपागढ, पोखराभिन्दी, धकधई, बोदवार, पजरकट्टी	
३	१	१	गंगोवलिया	तिलोत्तमा वडा १-९
४	१	१	हात्तीफर्साटिकर	तिलोत्तमा वडा १७-२१
५	३		चिल्हिया, पडसरी, बसन्तपुर	
६	१	१	वगाहा	सिद्धार्थनगर वडा १-१३
७		१		बुटवल वडा १-१८
८	१	२	खडवा बनगाई	सैनामैन वडा १-६/बुटवल वडा १९-२२

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
९	३		मानपकडी, मानमटेरिया, सौराहा फर्साटिकर	
१०	३		आर्दश अमुवा, हर्नेया, मैनिहवा	
११	३	१	सालभुण्डी, गजेडी, रुद्रपुर	सैनामैना वडा ७-१२
१२	५		विष्णुपुरा, सूर्यपुरा, साडी, धमौली, जोगडा	
१३	१	१	दयानगर	लुम्बिनी साँस्कृतिक वडा ७-१४, १७-१८
१४	२	१	आमा, सिपवा	लुम्बिनी साँस्कृतिक वडा १-६, १५-१६
१५	६		सेमरा, करौता, थुम्हा पिपरहवा, वेतरुइया, फरेना, रोहनीहवा	
१६	६		रायपुर, सिलौटिया, असुरेना, वोगडी, वगौली, मभगावा	
१७	६		मर्यादपुर, पकडी सत्रोन, हात्तिबनगाई, गोनाहा, कमहरिया, बैरघाट	

३८. जिल्ला : कपिलबस्तु

गाविस संख्या : ५७

नगरपालिका संख्या : ५

इलाका संख्या : १५

कूल स्थानीय निकाय : ६२

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ५

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	१	१	फुलिका	वाणगंगा वडा १-३, ६-१०
२	३	१	पतरिया, नन्दनगर, बाँसखोर	वाणगंगा वडा ४-५
३	५		पिपरा, पिठुवा, हथिहवा, लवनी, विजुवा	
४	६		हरनामपुर, तीतीर्खी, वलुहवा, पकडी, डुमरा, अभिराव	
५	१	२	निग्लीहवा	वाणगंगा वडा ११-१५/कपिलबस्तु वडा १७-१९
६	२	१	धरमपनिया, जहदी	कपिलबस्तु वडा १-१४
७	५		वसन्तपुर, दोहनी, गौरी, परसोहिया, रंगपुर	
८	४	१	बेदौली, सोमडीह, सिंहखोर, सोरहा	कपिलबस्तु वडा १५-१६

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
९	३	२	राजपुर, धनकौली, महुवा	वाणगंगा वडा १६-१७/बुद्धवाटिका वडा १-५
१०	३	१	बुढ्ढी, वरकुलपुर, हरिहरपुर	बुद्धवाटिका वडा ६-१६
११	६		मानपुर, थुन्धिया, भलुवारी, उदयपुर, लालपुर, बलरामपुर	
१२	६		महाराजगञ्ज, सिसवा, कजरहवा, वरहिपुर, कुशहवा, हरदोना	
१३	६	१	खुरुहरिया, गुगौली, शिवगढी, गणेशपुर, रामनगर, भगवानपुर	कृष्णनगर वडा ९-११
१४	१	१	पत्थरदेहिया	शिवराज वडा १-१३
१५	५	१	विद्यानगर, बहादुरगञ्ज पुरुषोत्तमपुर, भिल्मी, अजिगरा	कृष्णनगर वडा १-८

३५ जिल्ला: अर्घाखाँची

गाविस संख्या : ३५

नगरपालिका संख्या : १

इलाका संख्या : ११

कूल स्थानीय निकाय : ३६

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४		बल्कोट, चिदोका, छत्रगञ्ज, केरुङ्गा	
२	४		ठूलोपोखरी, भगवती, अर्घातोष, मरेड	
३	३	१	खनदह, खन, बांगी	संधिखर्क वडा १४-१५
४		१		संधिखर्क वडा ४-५, १०-१३
५	४		हंसपुर, धारापानी, गोखुङ्गा, ढाकावाड	
६	४		सिमलपानी, सुवर्णखाल, सितापुर, ठाडा	
७	३		जलुके, जुकेना, सितधारा	
८	३	१	असुरकोट, खिलजी, नुवाकोट	संधिखर्क वडा १-३

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
९	४		पणेना, पोखराथोक, खिदिम, पटौटी	
१०	४		धातीवाङ, मैदान, पाली, अङ्गुरी	
११	२	१	ढिकुरा, धनचौर	संधिखर्क वडा ६-९

४०. जिल्ला : पाल्पा

गाविस संख्या : ६०

नगरपालिका संख्या : २

इलाका संख्या : १३

कूल स्थानीय निकाय : ६२

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ३

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४	१	वाकामलाङ, भिरवास, सहलकोट, मित्याल	रामपुर वडा १-३
२	३	१	सिलुवा, गल्था, अर्चले	रामपुर वडा ४-१३
३	४	१	वीरकोट, फोक्सीकोट, हेकलाङ, हुङ्गी	रामपुर वडा १४-१५
४	६		वहादुरपुर, ज्यामीरे, रहवास, जल्पा, देवीनगर, रिडनैरह	
५	४		चिदिपानी, पिपलडाँडा, हुमिन, ताहुँ	
६	५		कोलडाँडा, कसेनी, रूप्से, भडेवा, गोठादी	
७	९		यम्घा, दर्लामडाँडा, खानिछाप, चापपानी, चिर्तुङधारा, पोखराथोक, नायर नमतलेस, खानीगाउँ, वराङ्दी	
८	४		मदनपोखरा, तेल्वा, मस्याम, दोभान	
९	४	१	वन्दीपोखरा, खस्यौली, भैरवस्थान, देउराली	तानसेन वडा १-१५
१०	५		सोमादी, ख्याह, अर्गली, वोधापोखराथोक, वोधागुम्वा	
११	४		भुवनपोखरी, सिद्धेश्वर, छहरा, मुभुङ	
१२	४		कुसुमखोला, ठिमुरे, फेक, पालुङमैनादी	
१३	४		सत्यवती, वल्डेङगढी, जुठापौवा, कचल	

४१. जिल्ला : गुल्मी

गाविस संख्या : ७५

नगरपालिका संख्या : १

इलाका संख्या : १३

कूल स्थानीय निकाय : ७६

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ३

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	६		खड्गकोट, फोक्सीड, पूर्तीघाट, हर्मीचौर, जयखानी, अर्वेनी	
२	७		ठूलो लुम्पेक, अस्लेवा, लिम्घा, जहाड, हसरा, जुनिया, भार्से	
३	६		ग्वाधा, शान्तिपुर, हरेवा, हर्राचौर, विसुखर्क, भुर्तुड	
४	६		तुराड, अलोडकोट, आँपचौर, कुर्वा, रुपाकोट, दिबरुड	
५	६		रुरु, ग्वादी, रिपुवा, बग्घा, बलेटक्सार, थानपति	
६	६		दिगाम, दौघा, खर्ज्याड, हर्दिनेटा, हुँगा, पल्लाकोट	
७	४	१	अमर अर्वाथोक, वीरवास, दरवारदेवीस्थान, गौडाकोट	रेसुङ्गा वडा १४-१५
८	२	१	जुवुड, बलिथुम	रेसुङ्गा वडा १-१३
९	४		बडागाउँ, मुसिकोट, परालमी, वामीटक्सार	
१०	६		अर्खावाड, ह्वाडदी, दर्लिड, नेटा, पौंदी अमराड, दोहली	
११	८		धुर्कोटरजस्थल, जैसीथोक, हस्तिचौर, वाग्ला, वस्तु, हाडहाडे, नयाँगाउँ, पिपलधारा	
१२	७		भनभने, पुरकोट दह, स्यालपोखरी, मलायागिरी, अग्लुड, वाँभकटेरी, सिर्सेनी	
१३	७		छापहिले, दर्लामचौर, घमिर, ईस्मारजस्थल, मरभुड, अमरपुर, अर्जे	

४२. जिल्ला : स्याङ्जा

गाविस संख्या : ५७

नगरपालिका संख्या : ३

इलाका संख्या : १५

कूल स्थानीय निकाय : ६०

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ३

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४	१	ठूलाहिटी, पौवेगोडे, टक्सार, पेल्काचौर	पुतलीबजार वडा १-१३
२	३		कोल्मा बराहचौर, बाहाकोट, राडभाड	
३	४		मग्याम चिसापानी, किचनास, ओरेष्ट, चित्रेभञ्ज्याड	

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
४	५		बिरुवा अर्चले, बानेशोक देउराली, माभकोट सिवालय, दार्सिङ्ग दहथुम, छाङ्छाङ्दी	
५	२		खिलुदेउराली, अर्जुनचौपारी	
६	४		सतोदंरौ, पञ्चमूल, आरुचौर, रापाकोट	
७	४		फापरथुम, सेतीदोभान, चिलाउनेवास, बिचारीचौतारा	
८	५		वाडिसिङ्ग, बाङ्गेफट्के, भाटखोला, फेदीखोला, आरुर्खक	
९	३		थुमपोखरा, कालिकाकोट, ढापुक	
१०	३		श्वरेक, मनकामना, यलादी	
११	३		जगतभञ्ज्याङ्ग, मल्याङ्कोट, केवरे	
१२	४		क्याक्मी, चिन्नेवास, सेखाम, साखार	वालिङ्ग वडा १-११
१३	६		चण्डि भञ्ज्याङ्ग, आलमदेवी, बिर्घाअर्चले, श्रीकृष्णगण्डकी, निवुवाखर्क, पिडीखोला	
१४	२	१	पकवाही, तुलसीभञ्ज्याङ्ग	चापाकोट वडा १-१४
१५	५		जगत्रदेवी, पेलाकोट, सिसेकोट, तीनदोबाटो, मालुङ्गा	

४३. जिल्ला : तनहुँ

गाविस संख्या : ४०

नगरपालिका संख्या : ३

इलाका संख्या : १३

कूल स्थानीय निकाय : ४३

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ३

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	१	१	केशवटार	व्यास १-५, ९-१४
२	४		सितिश्वारा, रिस्ती, मिल्डुङ्ग, तनहुँसुर	
३	४		पुर्कोट, बसन्तपुर, रुपाकोट, चोक चिसापानी	
४	३	१	घाँसीकुवा, वरभञ्ज्याङ्ग, भानु	बन्दीपुर वडा १-७
५	३	१	छिम्केश्वरी, आँवुखैरेनी, देउराली	बन्दीपुर वडा ८-११
६	४		छिपछिपे, देवघाट, कोटा, बेदी	
७	३		भिरकोट, राम्जाकोट, काहुँशिवपुर	

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
८	३		कोटदरवार, सामुभगवतीपुर, रिसिङ रानीपोखरी	
९	३		गजरकोट, माभकोट, थिरिङ सुन्धारा	
१०	४		अरुणोदय, किहुँ, भानुमती, भिमाद	
११	२	१	फिफिरे, राईपुर	शुक्लगंडकी वडा १-६, १२-१७
१२	३	१	मनपाङ, थप्रेक, छाङ	शुक्लगंडकी वडा ७-११
१३	३	१	जामुने, श्याम्घा, क्यामिन	व्यास वडा नं.६-८

४४. जिल्ला : गोरखा

गाविस संख्या : ६०

नगरपालिका संख्या : २

इलाका संख्या : १३

कूल स्थानीय निकाय : ६२

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ३

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१		१		गोरखा वडा १-१५
२	५		बुङकोट, नाम्जुङ, ताप्ले, अश्राङ, वोर्लाङ	
३	५		बक्राङ, मनकामना, ताक्लुङ, घेरुङ, मकैसिँ	
४	५		घ्याल्चोक, मुम्लीचोक, दरभुङ, ताङ्लीचोक, फुजेल	
५	३	१	देउराली, धुवाकोट, भीरकोट	पालुडटार वडा १-६
६	३	१	छोप्राक, हर्मी, खोप्लाङ	पालुडटार वडा ७-१३
७	५		केरावारी, जौवारी, श्रीनाथकोट, गांखु, थालाजुङ	
८	५		खरीबोट, हंशपुर, मुच्चोक, सिम्जुङ, घ्याचोक	
९	५		वारपाक, सौरपानी, श्वारा, तार्कुकोट, ताकुमाभलाकुरी	
१०	६		पाँचखुवा देउराली, पन्डुङ, मसेल, बिगुवा, धावा, तान्द्राङ	
११	५		मान्बु, थुमी, आरुचनौटे, आरुआर्वाङ, आरुपोखरी	
१२	६		उहिया, लाप्राक, केरौजा, काशिगाउँ, गुम्दा, लापु	
१३	७		सिर्दीवास, विही, प्रोक, ल्हो, सामागाउँ, छेकम्पार, चुंचेत	

४५. जिल्ला : मनाङ

गाविस संख्या : १३

नगरपालिका संख्या : ०

इलाका संख्या : ९

कूल स्थानीय निकाय : १३

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : १

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	१		च्यामे	
२	३		घ्यारु, पिसाङ्ग, डावल	
३	१		भ्राक्री	
४	१		मनाङ	
५	१		खाङसार	
६	१		टंकीमनाङ्ग	
७	२		नार,फू	
८	२		थोचे, बगरछाप	
९	१		घारापानी	

४६. जिल्ला : लमजुङ

गाविस संख्या : ५२

नगरपालिका संख्या : २

इलाका संख्या : ११

कूल स्थानीय निकाय : ५४

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	३	१	पुरानोकोट, नाल्मा, सिन्दुरे,	वेसीशहर वडा १-१२
२	४	१	वाग्लुङपानी, भुजुङ्ग, मालिङ, उत्तरकन्या घले	वेसीशहर वडा १३-१४
३	२	१	दुराडाँडा, चन्द्रेश्वर	सुन्दरवजार वडा १-१२
४	५		जिता, तान्द्राङटक्सार, सूर्यपाल, समीभञ्ज्याङ, रंघा	
५	४	१	नेटा, धुसैनी, वाङ्ग्रे, भोर्लेटार	सुन्दरवजार वडा १३-१४
६	५		इशानेश्वर, करापु, गिलुङ, भोजे, पसगाउँ	

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
७	७		वाहुनडाँडा, भुलभुले, घनपोखरा, घेर्मु, खुदी, सिमपानी, ताग्रीङ्ग	
८	६		बाभाखेत, हिलेटक्सार, बन्सार, चिती, ढोडेनी, फलेनी	
९	५		नौथर, पाचोक, श्रीभञ्ज्याङ, अर्चलवोट, भर्ति	
१०	६		ईलमपोखरी, कोल्की गौँडा, प्यारजुङ्ग, बिचौर, दुधपोखरी	
११	५		भलायाखर्क, चक्रतीर्थ, धमिलीकुवा, तार्कुघाट मोहरियाकोट	

४७. जिल्ला : कास्की

गाविस संख्या : ३२

नगरपालिका संख्या : २

इलाका संख्या : १३

कूल स्थानीय निकाय : ३४

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ४

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४		रुपाकोट, देउराली, सिद्ध, थुम्की	
२		१		लेखनाथ वडा १-१८
३	४		मिजुरेडाँडा, हंशपुर, भाचोक, सेमराङ्ग	
४	२		माभठाना, कालिका	
५	४		थुमुकोडाँडा, नामर्जुङ्ग, सिल्दुजुरे, पार्चे	
६		१		पोखरा वडा २३-२५
७		१		पोखरा वडा १-१५, १७-१८, २२
८	१	१	मौजा	पोखरा वडा १६, १९-२१
९	३	१	भदौरेतामागो, चापाकोट, कास्कीकोट	पोखरा वडा २६
१०	४		सल्यान, दाङ सिङजा, लुम्ले, घान्द्रुक	
११	४		ढिकुरपोखरी, धिताल, धम्पुस, ल्वाङ्गलेल	
१२	३	१	लाहाचोक, घाचोक, रिभान	पोखरा वडा २७
१३	३	१	पुरनचौर, सार्दीखोला, माछापुछ्रे	पोखरा वडा २८

४८. जिल्ला : पर्वत

गाविस संख्या : ४७

नगरपालिका संख्या : १

इलाका संख्या : ११

कूल स्थानीय निकाय : ४८

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	५		बांसखर्क, धाइरिङ, लेखपाँट, माभुपाँट, शालिजा	
२	३	१	नागलीवाङ, वनौ, क्याङ	कुशमा वडा १-५
३	५		देउपुर, देउराली, भुत्ताङले, चित्रे, तीलहार	
४	१	१	बाजुङ	कुशमा वडा ६-१२, १७-१८
५	४	१	आर्थर डाँडाखर्क, खोलासाँकुरी, राम्जादेउराली, ठूलीपोखरी,	कुशमा वडा १३-१६
६	५		कार्किनेटा, थापाठाना, शंकरपोखरी, मुडिकुवा, खानीगाउँ	
७	५		लिमिठाना, ठानामौला, भंगोरा, फलामखानी, देवीस्थान	
८	४		कुर्या, भोक्सिङ, वाच्छा, पाङराङ	
९	५		लुखुदेउराली, पाखापानी, वालाकोट, भोर्ले, होश्राङ्दी	
१०	५		हुवास, सरोखोला, त्रिवेणी, तकलाक, देउलीवास	
११	५		उरामपोखरा, वहकीठाँटी, रानीपानी, वर्राचौर, शालिग्राम	

४९. जिल्ला : बाग्लुङ

गाविस संख्या : ५९

नगरपालिका संख्या : १

इलाका संख्या : १३

कूल स्थानीय निकाय : ६०

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ३

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४	१	मालिका, भकुण्डे, तित्याङ, रायडाँडा	बाग्लुङ वडा १-११
२	४		भीमपोखरा, धम्जा, पाला, सिंगाना	
३	६		विहुँ, लेखानी, रेश, तडग्राम, दुदिलाभाटी, नरेठाँटी	

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
४	५		अर्गल, अमरभूमि, हरिचौर, हिल, तारा	
५	५		अमलाचौर, कुश्मीसेरा, नारायणस्थान, पैयुंपाटा, विनामार	
६	५		अर्जेवा, छिस्ती, जैदी, सर्कुवा, धुल्लुबांसकोट	
७	५		दमेक, पैयुं थन्थाप, राङ्खानी, बाटाकाचौर, हुग्दीसिर	
८	५		हटिया, मल्म, काँढेवाँस, सल्यान, सुखौरा	
९	४		पाण्डवखानी, रिघा, सिसाखानी, रणसिङ्किटेनी	
१०	४		अधिकारीचौर, बोवाङ, वुर्तिवाङ, राजकुट	
११	५		दगान्तुडाँडा, ग्वालीचौर, जलजला, दर्लिङ, भिङ्गिठे	
१२	४		बुङ्गादोभान, खुङ्गा, खुङ्खानी, तमान	
१३	३		बोहरागाउँ, देवीस्थान, निसी	

५०. जिल्ला : म्याग्दी

गाविस संख्या : ३५

नगरपालिका संख्या : १

इलाका संख्या : ११

कूल स्थानीय निकाय : ३६

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : १

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१		१		बेनी वडा ५-८, ११-१४
२	१	१	भकिम्ली	बेनी वडा १-४
३	२	१	पातलेखेत, पिप्ले	बेनी वडा ९-१०
४	४		वेगखोला, भगवती, चिमखोला, दग्नाम	
५	४		हिस्तानमण्डली, राम्चे, सिखा, घार	
६	४		दाना, दोवा, तातोपानी, नारच्याङ	
७	४		अर्मन, बावियाचौर, बरन्जा, कुँहु	
८	४		दरवाङ, निस्कोट, ओखरवोट, रुम	
९	४		भिं, कुइनेमङ्गले, भल्कवाङ, पाखापानी	
१०	४		विम, देवीस्थान, मराङ, ताकम	
११	४		गुर्जा, लुलाङ, मुदी, मुना	

५१. जिल्ला : मुस्ताङ

गाविस संख्या : १६

नगरपालिका संख्या : ०

इलाका संख्या : ९

कूल स्थानीय निकाय : १६

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : १

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	१		जोमसोम	
२	१		माफा	
३	२		कागवेनी, छुसाङ	
४	२		धमी, चराङ	
५	२		लोमान्थाङ, छोन्दुप	
६	२		छोसेर, सुरखाङ	
७	२		मुक्तिनाथ, भोङ	
८	२		कुन्डो, लेते	
९	२		टुकुचे, कोवाङ	

५२. जिल्ला : मुगु

गाविस संख्या : २४

नगरपालिका संख्या : ०

इलाका संख्या : ९

कूल स्थानीय निकाय : २४

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : १

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	३		कार्कीवाडा, पिना, श्रीनगर	
२	३		माग्री, रोवा, रुगा	
३	२		मुगु, पुलु	
४	२		डोल्फु, किमरी	
५	४		जिम, नाथर्पु, फातु, मिहि	
६	३		रारा, कालई, घेन	
७	३		ह्याङ्लु, कोटडाँडा, सुखाढिक	
८	२		श्रीकोट, सेरी	
९	२		खमाले, गुम्था	

५३. जिल्ला: डोल्पा

गाविस संख्या : २३

नगरपालिका संख्या : ०

इलाका संख्या : ९

कूल स्थानीय निकाय : २३

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : १

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	३		दुनै, जुफाल, माभुफाल	
२	३		सुं, त्रिपुराकोट, पहाडा	
३	२		लिकु, ल्हाँ	
४	३		कालिका, नर्कु, समी	
५	२		रिमी, काइगाउँ	
६	२		फोक्सुण्डो, रह	
७	३		भिजे, साल्दाङ, तीन्जे	
८	३		लावन, धो, शहरतारा	
९	२		छार्का, मुकोट	

५४. जिल्ला : हुम्ला

गाविस संख्या : २७

नगरपालिका संख्या : ०

इलाका संख्या : ९

कूल स्थानीय निकाय : २७

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : १

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	३		सिमिकोट, बरगाउँ, ठेह	
२	३		हेप्का, डाँडाफाया, स्याडा	
३	३		खगालगाउँ, मुचु, लिमी	
४	३		खार्पुनाथ, छिप्रा, लाली	
५	४		राय, साया, सार्कीदेउ, बराहगाउँ	
६	३		मेल्लाम, गोठी, रोडीकोट	
७	३		दार्मा, मिमी, श्रीमस्टा	
८	३		कालिका, श्रीनगर, जैर	
९	२		मदना, मैला	

५५ जिल्ला: जुम्ला

गाविस संख्या : २६

नगरपालिका संख्या : १

इलाका संख्या : ९

कूल स्थानीय निकाय : २७

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : १

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१		१		चन्दननाथ वडा १-१३
२	४		छुमचौर, डिल्लिचौर, पतरासी, गुठीचौर	
३	२		गर्जाङकोट, देपालगाउँ	चन्दननाथ वडा १४-१५
४	४		हाकु, लाम्रा, तातोपानी, ताम्ती	
५	४		कुँडारी, मालिका, महादेव, लिहि	
६	३		महाबे, कालिका, बडकी	
७	३		खानीगाउँ, नाराकोट, धाप	
८	३		पाण्डवगुफा, बिराट, कनकसुन्दरी	
९	३		मालिकाबोटा, बुम्रामाडिचौर, पटमारा	

५६ जिल्ला : कालिकोट

गाविस संख्या : ३०

नगरपालिका संख्या : ०

इलाका संख्या : ९

कूल स्थानीय निकाय : ३०

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : १

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	३		मान्माखाडाचक्र, दाहाफतगाउँ, षाखा	
२	३		बदालकोट, नानीकोट, राम्नाकोट	
३	३		फुकोट, स्यूना, सिपखाना	
४	३		मुम्रा, मेहलमुडि, राक	
५	५		रुप्सा, कोटवाडा, कुमालगाउँ, लालु, मालकोट	
६	४		भार्ता, सुकाटिया, कालिका, गेला	
७	३		ओदानकु, चिलखाया, छाप्रे	
८	३		जुविथा, राँचुली, फोइमहादेव	
९	३		थिर्पु, धौलागोह, खिन	

५७. जिल्ला : रुकुम

गाविस संख्या : ४१

नगरपालिका संख्या : १

इलाका संख्या : ११

कूल स्थानीय निकाय : ४२

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	३	१	रुघा, भलाक्चा, खारा	मुसिकोट वडा १-६
२	३	१	स्यालपाखा, चोखावाङ, शोभा	मुसिकोट वडा ७-११
३	४		पोखरा, पिपल, प्वाङ्, सिस्ने	
४	३		हुकाम, रन्मामैकोट, जाङ	
५	४		काक्री, कोल, टकसेरा, राङ्सी	
६	४		काँडा, मरवाङ, महत, चुनवाङ	
७	४		पेउधा, मुरु, छिवाङ, अर्मा	
८	४		चौरजहारी, कोटजहारी, खोलागाउँ, नुवाकोट	
९	४		सिस्ली, गरायला, घेत्मा, पूर्तीमकाँडा	
१०	४		आठवीसडाँडागाउँ, आठवीसकोट, स्यालागडी, गोतामकोट	
११	४		मग्मा, दुली, भुला, बाफिकोट, भुला	

५८. जिल्ला : रोल्पा

गाविस संख्या : ४९

नगरपालिका संख्या : १

इलाका संख्या : ११

कूल स्थानीय निकाय : ५०

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	३	१	गजुल, धवाङ, ह्वामा	लिवाङ्ग वडा १-९
२	५		जेदवाङ, मसिना, जालपोखरी, घोडागाउँ, खडगरी	
३	५		मिमिङ्ग, अरेस, शिर्प, तवाङ, बडाचौर	

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
४	५		सिउरी, हर्जाङ्ग, गुम्चाल, पाङ, गाम	
५	५		फगाम, जेलवाङ, जैमाक्सला, उवा, सेरम	
६	५		राङ्सी, राङकोट, कुरेली, मिरुल, थवाङ	
७	४		तालवाङ, राक, इटीवाङ, पाछावाङ	
८	४		घर्तीगाउँ, ओत, जिनावाङ, पाखापानी	
९	५		करेटी, कोटगाउँ, जङ्कोट, भावाङ, कोर्चावाङ	
१०	४		नुवागाउँ, गैरीगाउँ, बुढागाउँ, जुगार	
११	४		डुब्रिङ, दुवीडाँडा, सखी, भेनाम	

५५. जिल्ला : प्युठान

गाविस संख्या : ४२

नगरपालिका संख्या : १

इलाका संख्या : ११

कूल स्थानीय निकाय : ४३

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	२	१	जुम्रीकाँडा, वर्जीवाङ	प्युठान वडा १०-१३
२	४		कोर्चावाङ, स्वर्गद्वारी, वेलवास, सारी	
३	४		भिंम्री, उदयपुरकोट, नयाँगाउँ, गोठीवाङ	
४	४		ढुङ्गेगढी, मर्कावाङ, तीराम, वाङ्गैसाल	
५	५		हंसपुर, दाङवाङ, बरोला, पकला, धुवाङ्ग	
६	३	१	रसपुकोट, रम्दी, बिजुली	प्युठान वडा १८-१९
७	३	१	चुजा, धरमपानी, तोरवाङ	प्युठान वडा १-५, १६-१७
८	४		नारीकोट, ओखरकोट, वादीकोट, वाङ्गैमरोठ	
९	६		रजवार, अर्खा, खुङ्ग, पूजा, लिवाङ, तुषारा	
१०	५		लिघा, स्याउलिवाङ, लुङ्ग, डाम्री, खवाङ	
११	२		माभकोट, फोप्ली	प्युठान वडा ६-९, १४-१५

६०. जिल्ला : दाङ

गाविस संख्या : ३१

नगरपालिका संख्या : ४

इलाका संख्या : ११

कूल स्थानीय निकाय : ३५

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ५

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	१	१	सोडियार	त्रिभुवननगर वडा १@११
२	२	१	सैघा, स्यूजा	त्रिपुर वडा ६-९
३	३		लक्ष्मीपुर, काभ्रे, लोहारपानी	
४	४		लालमटिया, सिसहनिया, गोबरिया, हासिपुर	
५	३	१	गडवा, गंगापरस्पुर, कोइलावास	लमही वडा १-११
६	३		बेला, राजपुर, सतबरिया	
७	३	१	रामपुर, धर्ना, फूलबारी	तुलसीपुर वडा १२-१४, १८-२०
८	१		गोल्टाकुरी	
९	३		धनौरी, श्रीगाउँ, हेकुली	
१०	२		पञ्चकुले, पुरनधारा	
११	३		बाघमारे, पवननगर, शान्तिपुर	
१२	१	१	बिजौरी	तुलसीपुर वडा १-११, १५-१७
१३	२	१	डरुवा, मानपुर	त्रिपुर वडा १-५, १०-१३

६१. जिल्ला : सल्यान

गाविस संख्या : ४०

नगरपालिका संख्या : १

इलाका संख्या : ११

कूल स्थानीय निकाय : ४१

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४		काभ्रेचौर, कालीमाटी (क), लक्ष्मीपुर, रामपुर	
२	४		काभ्रा, कारागिठी, फलावाड, त्रिवेणी	

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
३	४		धनवाङ, रिम, सारपानी गछा, सिनवाङ,	
४	४	१	छायाछेत्र, दामाचौर, कोर्वाङ भिम्पे, लेखपोखरा	शारदा वडा १२-१३
५		१		शारदा वडा १-५, ८-११
६	३		माभकाँडा, कुभिण्डेदह, निगालचुली	
७	३	१	वाँभकाङ, सिद्धेश्वरी, चादेकरेनी	शारदा वडा ६-७, १४-१५
८	४		बनगड बामे, देवस्थल, घाँजरीपिपल, मूलखोला	
९	५		मर्मपरीकाडा, कालागाउँ, सुइकोट, बडागाउ, जिमाली	
१०	३		भल्चौर, दार्माकोट, ढाकाडाम	
११	६		वाफुखोला, कोटवारा, कोटमौला, पिपलनेटा, शिवरथ, थारमारे	

६२. जिल्ला : बाँके

गाविस संख्या : ३४

नगरपालिका संख्या : २

इलाका संख्या : १३

कूल स्थानीय निकाय : ३६

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ४

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४		कालाफाँटा, कठकुईया, नरेनापुर, लक्ष्मणपुर	
२	४		मटेहिया, गंगापुर, फत्तेपुर, बिनौना	
३	४		वैजापुर, कचनापुर, खासकुशमा, महादेवपुरी	
४	१	१	शम्सेरगंज	कोहलपुर वडा १-१३
५	२	१	काम्दी, गनापुर	नेपालगञ्ज वडा २६
६	३		होलिया, वेतहनी, बनकट्टी	
७	१	१	पुरेना	नेपालगञ्ज वडा १८, २७
८		१		नेपालगञ्ज वडा १-१७, २४-२५
९	१	१	हिर्मिनिया	नेपालगञ्ज वडा १९-२०

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१०	४		बनकटवा, चिसापानी, नौवस्ता, टिटिहिरिया	
११	४		रनियापुर, सोनापुर, उढारपुर, सीतापुर	
१२	३	१	साइगाउँ, वेलभार, राधापुर	नेपालगञ्ज वडा २१-२२
१३	३	१	खजुरा, खुर्द, वागेश्वरी वेलहरी	नेपालगञ्ज वडा २३

६३. जिल्ला : बर्दिया

गाविस संख्या : २०

नगरपालिका संख्या : ४

इलाका संख्या : १३

कूल स्थानीय निकाय : २४

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ४

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	२	१	सोरहवा, जमुनी	वांसगढी वडा १-४
२	२		मैनापोखरा, कालिका	
३		१		वांसगढी वडा ५-११
४	२		घघवार, मगरागडी	
५	२		बनियाभार, पदनाह	
६	१		महमदपुर	गुलरिया वडा १४
७		१		सानोश्री ताराताल वडा ३,७,९
८	२	१	ढोडरी, बगनाह	सानोश्री ताराताल वडा १-२, ४-६, ८
९	३		शिवपुर, नेउलापुर, ठाकुरद्वार	
१०	३		खैरी चन्दनपुर, मनाउ, सूर्यपटुवा	
११		१		राजापुर वडा ६, १०-१९
१२		१		राजापुर वडा १-५, ७-९
१३	३		पशुपतीनगर, पाताभार, गोला	

६४. जिल्ला : सुर्खेत

गाविस संख्या : ४४

नगरपालिका संख्या : २

इलाका संख्या : ११

कूल स्थानीय निकाय : ४६

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ३

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	१	२	लेखपराजुल	भेरीगंगा वडा ८-१२/ वीरेन्द्रनगर वडा १३-२०
२	१	१	मेहलकुना	भेरीगंगा वडा १-७, १३-१६
३	४		साहारे, मालारानी, धारापानी, धुमखहरे	
४	४		दहचौर, गुमी, दशरथपुर, लेखफरसा	
५	७		खानीखोला, डाँडाखाली, काप्रीचौर, राकम, वजेडीचौर, आग्रीगाउँ, काफलकोट	
६	६		घोरेटा, अवलचिङ, मटेला, रानीवास, पाम्का, रजेना	
७	५		रतुदेवीस्थान, साटाखानी, गरपन, कल्याणपुर, नेटा	
८		१		वीरेन्द्रनगर वडा १-१२, २१-२४
९	५		तरंगाघाट, कुनाथरी, लेखगाउँ, हरिहरपुर, गढी	
१०	५		सालकोट, पोखरीकाँडा, छाप्रे, बावियाचौर, तातोपानी	
११	६		लगाम, वेताम, विजोरा, गुठु, विद्यापुर, घाटगाउँ	

६५. जिल्ला : जाजरकोट

गाविस संख्या : ३०

नगरपालिका संख्या : ०

इलाका संख्या : ११

कूल स्थानीय निकाय : ३०

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	२		पुनमा, जाजरकोट (खलंगा)	
२	२		भुर, जगतीपुर	

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
३	३		डाँडागाउँ, ढिमे, पैक	
४	३		सकला, लह, खगेनाकोट	
५	२		रग्दा, भगवतीटोल	
६	३		रोकायागाउँ, नायकवाडा, रामीडाँडा	
७	३		मभकोट, कोर्ताङ्ग, दह	
८	३		साल्मा, दशेरा, सुवानाउली	
९	३		थलारेकर, जुंगा थापाचौर, सीमा	
१०	४		अर्छानी, टालेगाउँ, पदारु, गर्खाकोट	
११	२		भाप्रा, कार्कीगाउँ	

६६. जिल्ला : दैलेख

गाविस संख्या : ४९

नगरपालिका संख्या : २

इलाका संख्या : ११

कूल स्थानीय निकाय : ५१

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	१	१	बेलपाटा	नारायण वडा १-९
२	६		कासिकाथ, खडीगैरा, रानीवन, वासी, भवानी, बडाखोला	
३	७		तोली, बालुवाटार, द्वारी, कालिका, नौमुले, सल्लेरी, चौराठा	
४	७		विन्ध्यवासिनी, पगनाथ, रुम, मेहेलतोली, जगन्नाथ, कट्टी, बडाभैरव	
५	६		गोगनपानी, पिलाडी, लालीकाँडा, अवलपराजुल, डाँडापराजुल, लाकुरी	
६	३		बराह, सेरी, खड्कावाडा	
७	४	१	मालिका, गौरी, कालभैरव, गमौडी	दुल्लु वडा १-२, ५-६
८	३	१	राउतकोट, भेरीकालिकाथुम, कुसापानी	दुल्लु वडा ३-४, ७-१०
९	५		लकन्द्रा, विसल्ला, चामुण्डास्थान, जम्कुकाँध, ल्याटी	
१०	३		सातला, सिगोडी, राकम	
११	४		तोलीजेसी, तीलेपाटा, सिङ्गासन, पिपलकोट	

६७. जिल्ला : कैलाली

गाविस संख्या : ३१

नगरपालिका संख्या : ६

इलाका संख्या : १३

कूल स्थानीय निकाय : ३७

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ६

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	२	१	नारायणपुर, धनसिंहपुर	टिकापुर वडा १-९
२	४		पथरिया, दुर्गौली, मनुवा, जानकीनगर	
३	३		सुगरखाल, कोटा तुलसीपुर, दोदोधरा	
४	१	१	प्रतापपुर	लम्कचुहा १-१५
५	४		मसुरिया, मोहन्याल, पण्डौन, रामशिखरभगला	
६	१	१	पहलमानपुर	घोडाघोडी वडा १-९
७	४		बसौटी, हसुलिया, पबेरा, रतनपुर	
८		१		भजनी त्रिशक्ति वडा १-१२
९	३		बौनिया, जोशिपुर, थापापुर	
१०	४		उदासीपुर, गदरिया, फूलवारी, उर्मा	
११	२		गोदावरी, सहजपुर	अत्तरिया वडा १-७
१२	३		खैराला, चौमाला, निगाली	
१३		२		धनगढी वडा १-१४/ अत्तरिया वडा ८-१३

६८. जिल्ला : डोटी

गाविस संख्या : ५०

नगरपालिका संख्या : १

इलाका संख्या : ११

कूल स्थानीय निकाय : ५१

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	२	१	कलेना, लडागडा	दिपायल वडा १-१४
२	६		गाँजरी, खिरसेन, पोखरी, सानागाउँ, गैह्रागाउँ, काँडामाडौँ	
३	५		बगलेक, छपाली, डौड, खतीवडा, तोलेनी	

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
४	५		वाँभककनी, दहकालिकास्थान, कालिकास्थान, महादेवस्थान, गिरीचौका	
५	५		लामीखाल, जिजोडामाडौं, वनलेक, लाटामाडौं, वारपाटा	
६	४		छतीवन, घण्टेश्वर, लक्ष्मीनगर, सरस्वतीनगर	
७	४		गडसेरा, वछेन, मान्नाकापडी, निरोली	
८	५		घाडल, लानाकेदारेश्वर, सिमचौर, धिर्कामाडौं, सातफेरी	
९	४		गगुडा, कानाचौर, केदार अखडा, चमराचौतारा	
१०	५		रानागाउँ, वासुदेवी, तीखातर, भूमिराजमाडौं, दुर्गामाण्डौ	
११	५		मुढेगाउँ, तीजाली, पचनाली, कफल्लेकी, मुडभरा	

६५. जिल्ला : अछाम

गाविस संख्या : ६२

नगरपालिका संख्या : २

इलाका संख्या : १३

कूल स्थानीय निकाय : ६४

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४	१	लुङ्गा, पायल, सिउँडी, सौकट	साँफेबगर वडा १
२	३	१	पातलकोट, दुनी, मार्कु	साँफेबगर वडा २-५
३	५		बावला, बुढाकोट, देवीस्थान, घुङ्घरकोट, खप्तड	
४	६		ऋषिदह, सोडसादेवी, ठाँटी, विन्ध्यावासिनी, हात्तिकोट, कुस्कोट	
५	१	१	नन्देगडा	साँफेबगर वडा ६-१२
६	६		सुतार, भाटाकाटिका, तडीगेरा, सान्तडा, बाटुलासेन, चाफामाण्डौ	
७	६		गजरा, बर्ददेवी, जनालीकोट, तीमिल्लेन, कालिका, दर्ना	
८	२	१	सेरा, बस्ती	मंगलसेन वडा १-९
९	४	१	मलाताकोट, कालागाउँ, वीरपथ, बान्नातोली	मंगलसेन वडा १०-११

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१०	७		विनायक, कालिकास्थान, लयाटी, तौली, पुत्लेतौला, वारला, कालेडाँडा	
११	६		कुइका, चाल्सा, ढकारी, ढुंगाचाल्ना, घोडासेन, मत्स्यबण्डली	
१२	६		बलाता, ढकारी, ढुंगाचाल्ना, घोडासैन, हिच्मा, मत्स्यबण्डाली	
१३	६		भैरवस्थान, नाडा, रहफ, रानीवन, तोसी, तुर्माखाद	

७०. जिल्ला : बाजुरा

गाविस संख्या : २४

नगरपालिका संख्या : १

इलाका संख्या : ९

कूल स्थानीय निकाय : २५

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : १

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१		१		बडिमालिका वडा १-१२
२	३		गोत्री, जगन्ना, कोटिला	
३	३		वाई, जुकोट, सापाटा	
४	३		बाँदु, विच्छेया, रुगिन	
५	२		कोल्टी, पाण्डुसेन	
६	३		दहकोट, मानाकोट, आटीचौर	
७	४		दोगडी, गुदुखाती, काँडा, जयवागेश्वरी	
८	३		वाह्विसे, कुलदेउमाण्डौ, ब्रम्हतोला	
९	३		कैलाशमाण्डौ, तोलीदेवल, छतारा	

७१. जिल्ला: बझाङ्ग

गाविस संख्या : ४२

नगरपालिका संख्या : १

इलाका संख्या : ११

कूल स्थानीय निकाय : ४३

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	५		सुनिकोट, कांडा, घमेना, दातोला, मेलविसौनी	
२	४		रिलु, भातेखोला, मष्टदेव, कोटदेवल	
३	२	१	सुर्मा, दौलीचौर	जयपृथ्वी वडा १-६, १३-१५
४	२	१	कैलाश, मालुमेला	जयपृथ्वी वडा ७-१२
५	४		लेकगाउँ, कडेल, व्यासी, मटेला	
६	६		लामातोला, माभीगाउँ, पौवागढी, कालुखेती, पाटादेवल, गडराय	
७	३		चौधारी, सेनपसेला, मौलाली	
८	४		भैरवनाथ, रायल, धामचौर, बाँभ	
९	४		दङ्गाजी, पाराकाट्ने, कोटभैरव, कोइरालाकोट	
१०	४		काफलसेरी, पिपलकोट, दहवगर, खिरातडी	
११	४		देउलीकोट, देउलेख, सुनकुडा, स्याडी	

७२. जिल्ला : दार्चुला

गाविस संख्या : ३६

नगरपालिका संख्या : १

इलाका संख्या : ११

कूल स्थानीय निकाय : ३७

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : १

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	४		व्यास, सुनसेरा, राप्ला, धौलाकोट	
२	४		हुती, पिपलचौर, हिकिला, धारी	
३		१		अपि वडा १-१३
४	३	१	शंकरपुर, मालिकार्जुन, भगवती	अपि वडा १४-१३
५	३		दत्तु, उकु, लाली	
६	३		खरकडा, हुनैनाथ, डाँडाकोट	

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
७	४		शर्मौली, रिठ्ठाचौपाटा, ग्वानी, वोहरीगाउँ	
८	३		गोकुलेश्वर, देथला, रानीशिखर	
९	४		शिखर, तपोवन, सेरी, सितौला	
१०	४		लाटिनाथ, गुल्जर, खण्डेश्वरी, घुन्सा	
११	४		सिष्टि, इयरकोट, खार, धुलीगडा	

७३. जिल्ला : बैतडी

गाविस संख्या : ५६

नगरपालिका संख्या : २

इलाका संख्या : १३

कूल स्थानीय निकाय : ५८

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	३	१	महारुद्र, मेलौली, सलेना	पाटन वडा ९-१०
२	३	१	बाशुलिङ्ग, भौनेली, गुरुखोला	पाटन वडा ७-८, ११-१३
३	३	१	कैलपाल, सिद्धपुर, सिद्धेश्वर	पाटन वडा १-४
४	४	१	रौलेश्वर, शंकरपुर, शिखरपुर, चौखाम	पाटन वडा ५-६
५	५		शिवलिंग, थलाकाँडा, हुँगाड, सिगास, गाजरी	
६		१		दशरथचन्द्र वडा १-१३
७	५		दुर्गाभवानी, देहीमाण्डौ, दुर्गास्थान, ग्वाल्लेक, नागार्जुन	
८	५		गिरेगडा, रोडीदेवल, आमचौर, पंचेश्वर, कुलाउँ	
९	५		महाकाली, शर्माली, उदयदेव, शिवनाथ, विशालपुर	
१०	६		श्रीकेदार, न्वाली, सित्तड, देउलेक, श्रीकोट, हटैराज	
११	६		डिलासैनी, मठैराज, रुद्रेश्वर, महादेवस्थान, कोटपटेरा, गोकुलेश्वर	
१२	५		विजयपुर, तल्लादेही, मल्लादेही, रिम, कटौजपानी	
१३	६		हाट, न्वादेउ, भटना, कुवाकोट, कोटिला, भूमिराज	

७४. जिल्ला : डडेल्धुरा

गाविस संख्या : १८

नगरपालिका संख्या : २

इलाका संख्या : ९

कूल स्थानीय निकाय : २०

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : १

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१		१		अमरगढी वडा १-११
२	२		कोटेली, मणिलेक	
३	३		बेलापुर, नवदुर्गा, मष्टामाण्डौ	
४	३		कैलपालमाण्डौ, गणेशपुर, असिग्राम	
५	१		गाडखेत	
६	१	१	आलिताल	परशुराम वडा १-१२
७	३		रूपाल, भागेश्वर, बगरकोट	
८	२		देवलदिव्यपुर, चिपुर	
९	३		भद्रपुर, अजयमेरु, समैजी	

७५. जिल्ला : कञ्चनपुर

गाविस संख्या : ९

नगरपालिका संख्या : ५

इलाका संख्या : ११

कूल स्थानीय निकाय : १४

निर्वाचन क्षेत्र संख्या : ४

ईलाका नम्बर	गा.वि.स. सङ्ख्या	न.पा. सङ्ख्या	गाउँ विकास समितिको नाम	न.पा. को नाम/कुल वडा सङ्ख्या
१	२		कृष्णपुर, रैकवार विचवा	
२	१	२	वाइसी विचवा	पुनर्वास वडा ११-१५/बेलौरी वडा १-४
३		१		पुनर्वास वडा १-१०
४	१	१	बेलडांडी,	बेलौरी वडा १०-१४
५	१	१	रौतेली विचवा	भलारी पिपलाडी वडा १-५
६	२	१	शंकरपुर, देखतभुली	बेलौरी वडा ५-९
७		१		चाँदनी दोधारा वडा १-१०
८		१		महेन्द्रनगर वडा नं. २,४,५,६-११
९		१		महेन्द्रनगर वडा नं. १२-१९
१०	१	१	सुडा	महेन्द्रनगर वडा नं.१, ३
११	१		दैजी	भलारी पिपलाडी वडा ६-११

३. सम्पर्क

नेपाल सरकार

संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, सिंहदरबार, काठमाडौं

फोन नं. : ०१-४२०००००

फ्याक्स : ०१-४२००३१४

वेवसाइट : mofald.gov.np

इमेल : info@mofald.gov.np

प्रवक्ता

श्री पूर्णचन्द्र भट्टराई

फोन : ०१-४२००३१६

मोवाइल : ९८५११५५१२३

इमेल : purnachandra.bhattarai@mofald.gov.np/pcbhattarai@yahoo.com

सहप्रवक्ता र सूचना अधिकारी

श्री राम दत्त पाण्डेय

फोन : ०१-४२००३०९

मोवाइल : ९८४१५५४१२१

इमेल : pandey_111@yahoo.com

सहायक सूचना अधिकारी

श्री कमल ज्ञवाली

फोन : ०१-४२००३०९

मोवाइल : ९८५११०८०६५

इमेल : kamaljnwali@hotmail.com

व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौं

घटना घटेको ३५ दिनभित्र सम्बन्धित गाउँ विकास समिति/नगरपालिकामा गई निःशुल्क पाइने फाराम भरी घटना दर्ता गरौं ।

घटना दर्ता कसले गर्ने

- ॐ जन्म तथा मृत्युको दर्ता परिवारको मुख्य ब्यक्तिले ।
- ॐ विवाह तथा सम्बन्ध विच्छेद घटना पति पत्नी दुवैले ।
- ॐ बसाइँसराईको घटना परिवार भए मुख्य ब्यक्तिले र ब्यक्ति भए बसाइँसरी जाने ब्यक्तिले

समाज वा राष्ट्रलाई हुने फाइदा

१. राष्ट्रिय जनसंख्या नीति तर्जुमा गर्न मद्दत मिल्ने ।
२. शिक्षा, स्वास्थ्य तथा खानेपानी सेवा उपलब्ध गराउन मद्दत मिल्ने
३. खाद्यान्न कार्यक्रम संचालन गर्न सहयोग हुने ।
४. आवासको व्यवस्था गर्न सहयोग हुने ।

व्यक्तिलाई हुने फाइदा

१. घटना दर्ताको प्रमाणपत्रलाई कानूनी मान्यता प्राप्त भएकोले जुनसुकै अड्डा अदालतमा प्रमाणको रूपमा प्रस्तुत गर्न सकिने ।
२. आमा, बाबु, उमेर आदिको वैधानिक प्रमाण हुने ।
३. स्कुलमा भर्ना हुनको लागि सजिलो पर्ने ।
४. नागरिकता प्रमाणपत्र लिन सजिलो पर्ने ।
५. नाता कायम गर्न सजिलो पर्ने ।
६. चलअचल सम्पत्ति नामसारी गर्न सजिलो पर्ने ।
७. पति पत्नी बीच वैधानिक सम्बन्ध कायम हुने ।
८. जीवन बीमा, पेन्सन, उपदान वा बैंकबाट रकम भिक्न सुविधा हुने ।
९. विदेश जानको लागि भिसा प्राप्त गर्न सुविधा हुने ।